

המוסד לביטוח לאומי

האגף למחקר ותכנון

תנאי החיים של קשישים

בבאר-שבע

פתח-תקוה

יבנה

חלק א'

סקר מס' 17

ירושלים, פברואר 1976, אדר א' תשל"ו

תמוסד לביטוח לאומי
האגף למחקר ותכנון

תנאי החיים של קשישים

בבאר שבע

פתח תקוה

יבנה

חלק א'

מאח

שלמה כהן וברנדה מורגנשטיין

ירושלים, פברואר 1976 - אדר א' תשל"ו

ה ק ד מ ה

החברת המובאת בזה מסכמת את סקרי הקשישים שנערכו בשנת 1971/72 בישובים באר שבע, פתח תקוה ויבנה. מטרת הסקרים היתה לבדוק את תנאי חייה של האוכלוסיה הקשישה וצרכיה בתחומים שונים כגון: תעסוקה, הכנסה, דיור, בריאות ומסגרת חברתית. סקרים אלה נועדו לאתר את הצרכים בתחומים אלה לשם הקמה, הכנון ושיפור השרותים לקשישים. הנתונים הספציפיים לכל ישוב הועברו לגורמים המקומיים כבר בראשית שנת 1973 ושימשו בסיס לתכנון שרותים בקהילה. באוגוסט 1974 פורסמה סיוסה של ממצאים ראשוניים בתפוצה מוגבלת ובמחצית 1975 הוכנו מספר מאמרים לקונגרס הגרונטולוגי הבינלאומי שנערך בירושלים. פרסום זה יוצא לאור ב-2 חלקים. חלק א - סיכום וניתוח הממצאים תוך השוואה בין הישובים שנחקרו במסגרת הסקר. חלק ב - נספח סטטיסטי הכולל לוחות מפורטים עבור כל ישוב.

הסקרים נערכו ע"י המוסד לביטוח לאומי בשיתוף עם הגורמים הבאים:

עיריית באר שבע, המחלקה לעבודה קהילתית בראשותו של מר עובדיה רבי, בשיתוף עם האגודה למען הקשיש בבאר שבע בראשותו של פרופסור א. להמן.

המועצה המקומית יבנה, היחידה לעבודה קהילתית באמצעות גב' אסתר שטרן.

מועצת פועלי פתח תקוה באמצעות מר גד פרישברג שאף ריכז אישית את עבודת השדה.

חב' עמידר. סניף פתח תקוה, באמצעות גב' אולגה זמברובסקי.

מר שמעון ברגמן ממל"ן, שהיה היועץ המדעי של האגודה למען הקשיש בבאר שבע לפיתוח שרותים בעיר זו, היה שותף פעיל במחקר על כל שלביו ותרם רבות בעצה ובהדרכה. צוות מייעץ שכלל את מר שמעון ברגמן ואת פרופ' ארתור בלום מאוניברסיטת קליבלנד, ארה"ב, סייע בהכנת תכנית העיבודים. גב' חנה וייל מהאוניברסיטה העברית עזרה בבניית השאלון.

את הסקרים ריכזה גב' חנה פרידמן מהאגף למחקר ותכנון של המוסד לביטוח לאומי. סיכום וניתוח הנתונים נעשה בידי גב' ברנדה מורגנשטיין ומר שלמה כהן מהמחלקה לגמלאות ארוכות מועד. גב' מרים שמלצר הכינה את נספח הלוחות בעזרתה של גב' גאולה לוי. תודתנו נתונה לגב' אפרת ברונפלד שהכינה את הפרק על שיעור ההשתתפות בכח העבודה.

כן נתונה תודתנו לשרות לתכנון ומיכון של המוסד לביטוח לאומי שהכין את העיבודים המכניים.

ראוי לציון שיתוף הפעולה מצד מנהלי סניפי המוסד לביטוח לאומי בבאר שבע (י. כבדיל).
פתח תקוה (א. ארצי) ורחובות (י. רייפן).

נ. שמאי

סגן מנהל אגף מחקר ותכנון

תוכן העניינים

עמוד

9	א. המבנה הדמוגרפי
9	.1 כללי
9	.2 מספר הקשישים
10	.3 גודל המשפחה
11	.4 האוכלוסיה לפי גיל ומין
11	.5 האוכלוסיה לפי ארץ מוצא ומין
13	.6 האוכלוסיה לפי רמת השכלה
15	ב. תעסוקה ופרישה
15	.1 כללי
15	.2 שיעור ההשתתפות בכוח העבודה
24	.3 חכונות העבודה של הקשישים
32	.4 גיל הפרישה
35	.5 סיבות לפרישה
39	.6 שינויים בתכונות העבודה של הקשישים סמוך לפרישה
46	.7 נכונות לעבודה
50	ג. הכנסה וביטוח לאומי
50	.1 כללי
50	.2 רמת ההכנסה של הקשישים
56	.3 מצבם הכלכלי של הקשישים יחסיה לכלל האוכלוסיה
58	.4 מקורות ההכנסה
62	.5 החפלנות האוכלוסיה לפי מקורות הכנסה בלעדיים
67	.6 גובה הפנסיה מעבודה
69	.7 מקבלי קצבת זקנה ושאיירים של הביטוח הלאומי
71	.8 החולת העוני ופער העוני בקרב אוכלוסיה קשישים
75	.9 מבצע מיוחד למיצוי זכויות של קשישים
79	ד. רמת דיור ותנאי מגורים
79	.1 מבוא
79	.2 צורת מגורים
84	.3 התנאים הפיסיים של הדיור
89	.4 בעלות על הדירה
90	ה. ביטוח רפואי ומצב בריאות
90	.1 כללי
90	.2 שיעור הכיסוי בביטוח רפואי
93	.3 כושר ניידות
96	.4 כושר תפקוד

תוכן העניינים (המשך)

<u>עמוד</u>		
97	5.	כושר ניהול עצמאי של משק בית
99	6.	הערכה עצמית של מצב הנריאות
102	7.	שימוש בשרותים הרפואיים
106	ו.	מעורבות חברתית
106	1.	מבוא
107	2.	חדירות המגעים החברתיים
108	3.	סוגי הפעילויות
110	4.	גורמים הקשורים במעורבות חברתית
115	5.	המעורבות החברתית כפונקציה של תפקידים חברתיים
120	6.	שימוש במרכזים קהילתיים
122	7.	תחושת בדידות
123	8.	חדירות המגעים עם חברים ותחושת בדידות
130	ז:	השלכות ממצאי הסקר
130	1.	מבוא
131	2.	אלמנות
133	3.	עבודה ופרישה
136	4.	שירותים לקשישים
138	ח.	שיטות והגדרות
138	1.	מבוא
138	2.	מטרות הסקר
139	3.	שימושים
140	4.	האוכלוסיה
141	5.	המדגם
141	6.	יחידת החקירה
142	7.	שיטת החקירה
142	8.	מספר המרואינים, מקרי נפל ומקרי אפס
145	9.	שיטת קבלת האומדנים
146	10.	הערות לניתוח החומר
146	11.	הסברים לעיבודים ולהגדרות

קיצורים וסימנים

ה.ל.מ.ס.	-	הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה
מ.ס.	-	מבוגר סטנדרטי
הט"ס	-	הטבה סוציאלית
.	-	נחונים לא ידועים
()	-	נחונים לא משמעותיים

רשימת לוחות בטכסט

פרק א'	א'	פרק ב'	ב'	פרק ג'	ג'
	10		התפלגות משפחה הקשישים לפי גודל כשפחה - באחוזים		51
	11		הקשישים לפי גיל ומין		52
	12		הקשישים בישובים שנחקרו לפי גיל, מין ויבשת מוצא		53
	13		הקשישים לפי יבשת מוצא וקבוצת גיל		54
	14		הקשישים לפי מין ורמת השכלה		55
	21-22		הנורמים הקובעים שיעור ההשחממה בכוח העבודה של גברים - 66-75		56
					57
	25		התפלגות הקשישים המועסקים כיום לפי היקף עבודה		58
	27		התפלגות הקשישים לפי היקף העבודה, הגיל ורמת ההשכלה - אנרגט לשלושת הישובים (באחוזים)		59
	28		התפלגות הקשישים העובדים לפי מעמד בעבודה ולפי גיל		60
	29		התפלגות הקשישים לפי סוג העובד, הגיל ויבשת המוצא		61
	30		התפלגות הקשישים העובדים (גברים) לפי משלה יד		62
	31		התפלגות הקשישים העובדים לפי משלה, יד, גיל ויבשת מוצא		63
	32		התפלגות הנכרים שפרשו כארץ לפי גיל הפרישה		64
	34		התפלגות הנכרים לפי גיל פרישה ומשלה יד אחרון		65
	35		קשישים גברים שפרשו מעבודתם לפי מעמד בעבודה וגיל פרישה		66
	37		התפלגות הקשישים לפי סיבות לפרישה לפי מין וגיל פרישה בארצות נבחרות		67
	39		התפלגות הפורשים לפי סיבת הפרישה העיקרית ולפי יבשת מוצא		68
	40		הקשישים שעבדו אי פעם לפי היקף עבודתם עשר שנים לפני הפרישה והיקף עבודה אחרונה		69
	41		התפלגות הקשישים שעבדו אי פעם לפי היקף עבודה עשר שנים לפני הפרישה והיקף עבודה אחרונה - אנרגט לשלושת הישובים		70
	42		התפלגות הקשישים עשר שנים לפני הפרישה וערב הפרישה לפי משלה יד - אנרגט לשלושת הישובים		71
	43		התפלגות הקשישים שעבדו אי פעם לפי משלה יד בשנה העשירית לפני הפרישה וערב הפרישה - אנרגט לשלושת הישובים		72
	44		התפלגות הקשישים לפי סוג העבודה עשר שנים לפני הפרישה וערב הפרישה		73
	46		התפלגות הקשישים לפי שינויים בתכונות העבודה ומספר השנים לפני הפרישה - אנרגט לשלושת הישובים		74
	47		התפלגות הקשישים המוכנים לעבוד לפי סוג העבודה וגיל בשלושת הישובים		75
	48		התפלגות הקשישים המוכנים לעבוד לפי סוג העבודה והגיל - אנרגט לשלושת הישובים		76
	49		התפלגות הקשישים המוכנים לעבוד לפי היקף עבודה ומשלה יד בשלושת הישובים		77
					78
					79
					80
					81
					82
					83
					84
					85
					86
					87
					88
					89
					90
					91
					92
					93
					94
					95
					96
					97
					98
					99
					100

77	כ'	מספר ביקורי בית של פקיד הביטוח ומספר קשישים שלא מיצו זכותם
78	כ"א	שיעורי אי-מיצוי זכויות לקצבה ולהטבות סוציאליות בשלושת הישגים
פרק ד'		
80	א'	הקשישים על פי מצב משפחתי וצורת המגורים
82	ב'	הקשישים שהחלימו דירה ב-10 השנים האחרונות על פי הסיבה העיקרית למעבר
83	ג'	הקשישים לפי החלפת הדירה ב-10 השנים האחרונות ורמת המגורים הנוכחית
83	ד'	הקשישים הרוצים לשנות צורת מגוריהם הנוכחית לפי צורת המגורים המועדפת
84	ה'	הקשישים על פי צפיפות הדיור
85	ו'	קשישים הגרים עם בני משפחה החיים בחנאים של צפיפות מעל 3 נפשות בחדר - על פי מצב משפחתי (כאחוזים)
86	ז'	הקשישים החיים מתחת לסטנדרט המינימלי של רמת המגורים על פי יבשת מוצא
88	ח'	הקשישים על פי מדר ציוד בית בסיסי
89	ט'	הקשישים על פי רמת הדיור והמצאוה של ציוד בית בסיסי
פרק ה'		
91	א'	הקשישים לפי סוג הביטוח הרפואי
92	ב'	הקשישים הלא-מבוססים לפי כושר נידוח
93	ג'	הקשישים הלא-מבוססים לפי סיבות לאי-ביטוח
94	ד'	הקשישים לפי כושר נידוח
95	ה'	המרוחקים לבית או למיטה לפי קבוצות גיל
96	ו'	הקשישים לפי כושר נידוח ויבשת מוצא
98	ז'	הקשישים לפי ביצוע פעולות משק הבית - אנרגט לשלושת הישגים
99	ח'	הקשישים לפי כושר הנדירות וההערכה העצמית של מצב הבריאות - אנרגט לשלושת הישגים
100	ט'	הקשישים לפי הערכה עצמית של מצב הבריאות ויבשת מוצא
102	י'	הקשישים לפי הערכה עצמית של מצב הבריאות, רמת השכלה, גיל ורמת הכנסה - אנרגט לשלושת הישגים
103	יא'	הקשישים לפי תכיפות הביקור אצל רופא וגיל
105	יב'	הקשישים שלא זכו לביקור רופא בשעה מחלה לפי הסיבה לאי-ביקור הרופא ולפי אינדקס מצב משפחתי וצורת מגורים - אנרגט לשלושת הישגים
פרק ו'		
107	א'	הקשישים על פי המצאות חברים וקרובי משפחה
108	ב'	הקשישים על פי חדירות המגעים החברתיים
109	ג'	הקשישים לפי סוג הפעילות על פי ישוב
110	ד'	הקשישים לפי סוג הפעילויות ולפי ארץ מוצא
111	ה'	חדירות המגעים החברתיים של הקשישים לפי ארץ מוצא
112	ו'	הקשישים לפי חדירות המגעים החברתיים ולפי קבוצות גיל
112	ז'	הקשישים לפי סוג הפעילויות ולפי קבוצות גיל
113	ח'	הקשישים לפי חדירות המגעים החברתיים ולפי כושר נידוח
114	ט'	הקשישים לפי סוג הפעילויות ולפי המין
115	י'	אחוז הקשישים בעלי חדירות גבוהה של מגעים חברתיים על פי רמת השכלה
116	יא'	הקשישים לפי חדירות המגעים החברתיים כפונקציה של השתתפות בכוח העבודה
117	יב'	הקשישים לפי חדירות המגעים החברתיים ולפי רמת הכנסה משפחתית
117	יג'	הקשישים לפי חדירות המגעים החברתיים ולפי מצב משפחתי
118	יד'	הקשישים לפי חדירות המגעים החברתיים ולפי מצב משפחה וצורת מגורים
119	טו'	הקשישים לפי סוג הפעילות ולפי מצב משפחתי וצורת מגורים
120	טז'	התפלגות הקשישים שאינם מבקרים במועדון לפי הסיבות לאי-ביקור במועדון
121	יז'	השימוש במועדון קשישים לפי מצב משפחתי וצורת מגורים
121	יח'	הקשישים לפי שימוש במועדון ולפי חדירות המגעים החברתיים
122	יט'	הקשישים לפי תחושת כניידות ותדירות המגעים החברתיים
123	כ'	הקשישים לפי חדירות תחושת הכניידות ולפי מצב משפחתי וצורת מגורים
129	כ"א	חדירות של חוסר מגעים חברתיים ושל תחושת כניידות לפי השתתפות בכוח העבודה ומצב משפחתי (באחוזים)
פרק ח'		
144	א'	האוכלוסיה, המדגם, מקרי נמל ומקרי אסם בשלושת הישגים
145	ב'	ריכוז גורמי הנימוח בכל ישוב
151	ג'	אינדקס החדירות של מפגש עם קרובים ועם ידידים

1. כללי

בפרק זה נבחון את ההרכב של האוכלוסיה הקשישה לפי תכונותיה הדמוגרפיות כגון: מין, גיל, ארץ מוצא, גודל משפחה ורמת השכלה.

ניתוח המשתנים הדמוגרפיים הינו כלי עזר להבנת משתנים רבים אחרים כמו רמת הכנסה, תכונות עבודה, תנאי דיור, רמת בריאות וכו'. הניתוח נעשה לכל ישוב בנפרד ולשלושת הישובים יחד תוך הדגשת המשותף והמבדיל בין הישובים השונים. כן נערכו השוואות עם נתונים כלל-ארציים שיאפשרו ניתוח המשמעות של נתונים חלקיים אלה על אוכלוסיית הקשישים הכללית בארץ.

2. מספר הקשישים

מספר הקשישים הכולל בשלושת הישובים הסתכם ב-1971/72 בכ-12,800⁽¹⁾ נפש, כאשר 7,800 מהם בפתח-חקה, כ-4,300 בבאר שבע וכ-700 ביבנה. אחוז הקשישים⁽²⁾ מסך האוכלוסיה בשלושת הישובים הגיע לכדי 7.2%. שיעור זה היה נמוך משיעור הקשישים באוכלוסיה היהודית בארץ, כ-9.5%⁽³⁾. ההבדל בין שיעור הקשישים בישובים הנחקרים לבין השיעור באוכלוסיה הכללית נובע בחלקו מהעובדה שאין האוכלוסיות שקולות, ומאידך האומדנים של מספר הקשישים בסקר מוטים כלפי מטה בשל מגבלות מקורות הנתונים כפי שמפורט בפרק ו' להלן. האחוז הגבוה ביותר של קשישים נמצא בפתח חקה, כ-9%, שיעור המתקרב למצוי באוכלוסיה הכללית, לעומת כ-7%-6% בבאר שבע וביבנה. ההבדלים בין שלושת הישובים מוסברים על ידי הרכב אוכלוסיה שונה, ובעיקר בהבדלים בארצות המוצא. בפתח חקה גדול אחוז הקשישים יוצאי אירופה-אמריקה, לעומת באר שבע וביבנה בהן בולט משקלם של יוצאי אסיה-אפריקה. התפלגות הקשישים לפי מין מצביעה על אחוז גבוה יותר של נשים, כ-60% לעומת 40% קשישים גברים. שיעורים אלה נמצאו גם באוכלוסיה הכללית בארץ. מיעוט הגברים יחסית לנשים מוסבר על ידי שני גורמים: א) תוחלת חיים גבוהה יותר אצל נשים; ב) בקבוצת הגיל 60-64 נכללות רק נשים, ואין כלולים בה גברים.

-
- (1) אומדן מספר הקשישים אינו זהה בכל הנושאים הנדונים בחוברת זו. בפרקים על תכונות דמוגרפיות ותכונות עבודה מופיע נתון של 12,807 וביתר הפרקים האומדן הוא 12,907. הפרש זה של 100 איש נובע מהעדר נתונים על תכונות עבודה ותכונות דמוגרפיות בסיסיות ולכן לא התחשבנו בהם בעיבוד ובניתוח החומר.
- (2) ראה פרק ח', סעיף 4, הגדרת האוכלוסיה (נשים מעל גיל 60, גברים מעל גיל 65).
- (3) האוכלוסיה הקשישה לפי הגדרת הביטוח הלאומי.

3. גודל המשפחה

מספר המשפחות (1) הקשיות בשלושת הישובים הגיע לכדי 8,600, כאשר גודל המשפחה הממוצע הוא 1.6 נפשות. הבדלים מסויימים קיימים בהתפלגות המשפחות לפי גודלן בשלושת הישובים שנחקרו. כמחצית מכלל המשפחות בשלושת הישובים הינן משפחות של בודדים, לרוב אלמנות, והמחצית האחרת כוללת משפחות בנות למעלה מנפש אחת, כשהרוב המכריע הן משפחות עם שתי נפשות, דהיינו זוגות נשואים. רק ל-3% מכלל המשפחות יש ילדים מתחת לגיל 18. בפתח תקוה נמוך יותר אחוז משפחות הבודדים, כ-45% לעומת כ-55% ביבנה. רק 2% מכלל המשפחות בפתח תקוה מבורכות בילדים צעירים לעומת כ-4% בבאר שבע וכ-10% ביבנה. גודל המשפחה ובעיקר משפחת בודד לעומת משפחה עם יותר מנפש אחת היא משתנה חשוב המשפיע על ההבדלים הגדולים הקיימים בין הישובים השונים ברמת חייה של האוכלוסייה הקשישה, כפי שנראה להלן.

(2) הנתונים הארציים על גודל המשפחה בישראל מצביעים על גודל משפחה ממוצע בארץ של 3.6 נפשות, ובאוכלוסייה מעל גיל 55 יורד מספר הנפשות הממוצע למשפחה ל-2.4 (2).

לוח א' - התפלגות משפחות הקשיות לפי גודל משפחה - באחוזים

הישוב	סך הכל	נפש אחת	2 נפשות	3 נפשות	4+
סך הכל	100.0	48.5	48.7	1.6	1.2
באר שבע	100.0	52.3	44.1	1.8	1.8
פתח תקוה	100.0	45.6	52.7	1.2	(0.5)
יבנה	100.0	55.3	35.5	3.5	5.7

בין משפחות הבודדים בולט האחוז הגבוה של נשים. כ-83% מכלל משפחות אלה הן נשים בודדות לעומת כ-17% בלבד גברים בודדים. אחוזים דומים נמצאו גם בסקר הארצי 1966/67. (3) ההסבר לתופעה זו נעוץ בין היתר בתוחלת חיים גבוהה יותר אצל הנשים, בהפרשי הגילים של בני הזוג, וגם בשל שיעור נישואין שניים גבוה יותר אצל גברים.

(1) משפחה המוגדרת כמשפחה גרעינית, דהיינו קשיש, בן/בת זוג, וילדים מתחת לגיל 18.

(2) המקור: שנתון סטטיסטי לישראל מס' 23, לוח ב/30, 1972.

(3) ראה Weihi, H., Nathan, T. and Avner, U., Investigation of the Family Life, Living Conditions and Needs of Non-Institutionalized Jewish Aged 65+ in Israel. Ministry of Social Welfare, 1966-67.

4. האוכלוסיה לפי גיל ומין

לגורם הגיל השפעה גדולה על מצבם הסוציאקונומי של הקשישים. תופעות רבות במהלך החיים של הקשישים קשורות ישירות לגילם, כגון: התרופפות מצב בריאותם, השתתפותם בכח העבודה, יכולתם לתפקד בחוך הבית ומחוצה לו, וכו'. לכן יש חשיבות לבדיקת הרכב הגילים של האוכלוסיה הקשישה. האחוז הגבוה ביותר של הקשישים מתרכז בקבוצות הגילים 65-69. אם נצטמצם לקבוצת הגילים 65 ומעלה, הכוללת גברים ונשים כאחד, נמצא שכ-43% מהקשישים נמצאו בקבוצת הגיל 65-69. שיעור דומה נמצא גם בסקר הארצי 1966/67 וגם בנתונים הארציים על האוכלוסיה.

לוח ב' - הקשישים לפי גיל ומין (1)

דיווח	סך הכ"ב (בדספרים כוה"כיים)	ג י ל ו מ י ן (באחוזים)													
		נ ש י ם				ג ב ר י ם				כ ם					
		75-	-70 74	-65 69	-60 64	סה"כ	75-	-70 74	-65 69	סה"כ	75-	-70 74	-65 69	סה"כ	
סך הכל	12.807	4.7	11.8	16.0	21.2	58.7	11.9	11.8	17.6	41.3	21.6	23.6	33.6	21.2	100.0
באר שבע	4.348	9.8	11.3	16.2	22.0	59.3	10.6	14.6	15.5	40.7	30.4	25.9	31.7	23.0	100.0
פתח תקוה	7.768	9.7	12.2	16.2	21.2	59.3	12.4	9.8	18.5	40.7	22.1	22.0	34.7	21.2	100.0
יבנה	691	9.9	10.2	11.7	17.0	48.8	13.8	16.2	21.2	51.2	23.7	26.3	33.0	17.0	100.0

5. האוכלוסיה לפי ארץ מוצא ומין

בדיקת ארצות מוצאם של הקשישים חיונית מאחר שתופעות רבות קשורות לרקע התרבותי. כ-56% מכלל אוכלוסית הסקר נמנים על יוצאי אירופה-אמריקה (וישראל) לעומת כ-44% שמוצאם מארצות המזרח. נתוני האוכלוסיה הכללית (2) מראים על שעורים שונים. רק כ-30% מכלל הקשישים הם יוצאי אסיה-אפריקה לעומת כ-70% ילידי אירופה-אמריקה או ישראל.

ההבדלים בין נתוני הסקר לבין הנתונים הכלליים של האוכלוסיה משקפים את העובדה שהסקר נערך במספר ישובים מצומצם שאיננו מייצג את נתוני האוכלוסיה כולה.

(1) בקבוצת הגיל 60-64 כלולות רק נשים (בהתאם לגיל הזכאות לקבלת קצבת זקנה מהמוסד לביטוח לאומי). בהשוואה עם מקורות אחרים הקפדנו על התאמת האוכלוסיות הרלבנטיות.

(2) השנתון הסטטיסטי לישראל מס' 22, 1971.

לוח ג' - הקשישים בנישואים שנחקרו לפני גיל, מין ויבשת מוצא

גיל ויבשות (באתרים)												סך הכל (במספרים מוחלטים)	היישוב			
גילי אירופה-אמריקה						גילי אסיה-אפריקה										
75+	-70 74	-65 69	-60 64	סה"כ	75+	-70 74	-65 69	-60 64	סה"כ	75+	-70 74			-65 69	-60 64	סה"כ
סך הכל																
11	12	21	12	56	10	12	13	9	44	22	24	34	20	100	12,807	סך הכל
8	10	15	7	40	12	16	17	15	60	20	26	32	22	100	4,348	באר שבע
14	14	25	16	69	8	8	10	5	31	22	22	35	21	100	7,768	פתח תקוה
4	4	7	4	19	20	22	26	13	81	24	26	33	17	100	691	יבנה
גבירים																
14	14	29	-	57	15	14	14	-	43	29	28	43	-	100	5,285	סך הכל
11	14	20	-	45	16	21	18	-	55	26	36	38	-	100	1,773	באר שבע
17	15	36	-	68	14	9	9	-	32	30	24	46	-	100	3,160	פתח תקוה
(2)	6	10	-	18	25	26	31	-	82	27	32	41	-	100	352	יבנה
גשרים																
10	10	15	21	56	7	10	12	15	44	17	20	27	36	100	7,522	סך הכל
7	7	12	11	37	9	13	15	26	63	17	19	27	37	100	2,575	באר שבע
11	14	17	27	69	5	8	10	8	31	16	21	27	36	100	4,608	פתח תקוה
5	(2)	4	8	19	15	18	20	28	81	20	21	24	35	100	339	יבנה

הבדלים גדולים בהפלגות הקשישים לפי ארצות כוצא נמצאו בין שלושת הישובים שנחקרו. כ-70% מכלל הקשישים בפתח תקוה כוצאם מארצות אירופה-אמריקה לעומת כ-30% בלבד יוצאי ארצות המזרח. התמונה שונה בבאר שבע, שבה כ-60% מהקשישים הם יוצאי אסיה-אפריקה, ואילו ביבנה שהינה עיירת עולים סיפוסית. כהווים יוצאי אסיה-אפריקה למעלה מ-80% מכלל הקשישים.

הבדלים מסויימים נמצאו בהרכב הגילים של הקשישים לפי יבשת מוצא. אחוז גבוה יותר של קשישים יוצאי אירופה-אמריקה מתרכז בגילים המוקדמים של הזקנה (65-69), בהשוואה ליוצאי ארצות אסיה-אפריקה כמוצג בלוח ד' להלן. גם בסקר הארצי 1966/67 נמצאה מגמה דומה.

לוח ד' - הקשישים לפי יבשת מוצא וקבוצת גיל

גיל ויבשת מוצא												הישוב
ילידי אירופה-אמריקה						ילידי אסיה-אפריקה						
75+	-70	-65	-60	סך הכל	סך הכל (במספרים מוחלטים)	75+	-70	-65	-60	סך הכל	סך הכל (במספרים מוחלטים)	
ב אחוזים						ב אחוזים						
20	21	37	22	100	7,225	24	27	29	20	100	5,582	סך הכל
21	24	37	18	100	1,750	20	27	28	25	100	2,598	באר שבע
20	20	36	24	100	5,346	27	26	31	16	100	2,422	פתח תקוה
1.9	22	39	20	100	129	25	27	32	16	100	562	יבנה

6. האוכלוסיה לפי רמת השכלה

אוכלוסיה קשישים מאופיינת על ידי רמת השכלה נמוכה. למעלה משליש מכלל הקשישים לא למדו כלל, ו-43% נוספים סיימו בית ספר יסודי בלבד. רק כחמישית מכלל הקשישים הינם בעלי השכלה תיכונית ומעלה. הבדלים גדולים נמצאו ברמת ההשכלה של נשים וגברים. בקרב הגברים מגיע שיעור חסרי השכלה פורמלית כלשהי ל-22% לעומת שיעור כפול אצל הנשים. תופעה זו של חוסר השכלה אצל הנשים היתה צפויה לאור היחס המסורתי השלילי שהיה קיים בחברה כלפי השכלת הנשים. בדיקה רמת ההשכלה של הקשישים בשלושת הישובים שנחקרו

מצביעה על הבדלים ניכרים בין פתח תקוה ושני הישובים האחרים. בפתח תקוה מגיע שיעור הקשישים שלא למדו כלל ל-25% לעומת כ-50% בבאר שבע ו-60% ביבנה. בכל ישוב נשמר הפער בין רמת ההשכלה של הנשים לבין זו של הגברים. מובן שהבדלים אלה בין הישובים השונים משקפים את הרקע השונה של האוכלוסיה מבחינת מוצאה וערכיה.

לוח ה' - הקשישים לפי מין ורמת השכלה

השכלה על-תיכונית	השכלה תיכונית	השכלה יסודית	לא למדו כלל	סך הכל	סך הכל	הישוב
ב א ח ו ז י ם					במספרים מוחלטים	
ס ך ה כ ל						
3	19	43	35	100	12,807	סך הכל
3	12	36	49	100	4,348	באר שבע
3	24	48	25	100	7,768	פתח תקוה
-	7	34	59	100	691	יבנה
ג ב ר י ם						
5	20	53	22	100	5,285	סך הכל
5	15	45	35	100	1,773	באר שבע
5	25	57	13	100	3,160	פתח תקוה
(1)	7	50	42	100	352	יבנה
נ ש י ם						
2	19	36	43	100	7,522	סך הכל
(1)	11	30	58	100	2,575	באר שבע
2	24	41	33	100	4,608	פתח תקוה
-	6	18	76	100	339	יבנה

1. כללי

לגודם התעסוקה חשיבות רבה בחייו של הקשיש לאחר הגיעו לגיל הפרישה, באשר הוא קשור לחלק ניכר מהשינויים החלים בחייו. מבחינה כלכלית מלווה הפרישה בדרך כלל בירידה גדולה ברמת הכנסתו, מאחר שהסדרי הפנסיה החלקיים הקיימים כיום בארץ אינם מסוגלים להעניק את אותה רמת הכנסה לה הוא זכה ערב פרישתו. יתרה מזאת, רוב הקשישים אינם זכאים כלל לפנסיות יחסיות להכנסה וההשלכה על רמת חייהם הינה מיידית. רמת ההכנסה המובטחת ע"י קיצבת הזקנה של המוסד לביטוח לאומי איננה מאפשרת רמת חיים סבירה, ולכן האפשרות היחידה שנותרת בידי הקשיש היא להכנס לשוק העבודה גם לאחר הגיעו לגיל הפרישה. ואולם היצע העבודה העומד בפניו הוא קטן הן בשל מגבלותיו הפיסיקות המוציאות מהחשבון שורה ארוכה של סוגי עבודה והן בשל רתיעתם של המעבידים להעסיק קשישים.

האספקט החברתי גם הוא בעל חשיבות בגיל הפרישה. בחברה המודרנית נובע עיקר כוחו והשפעתו של גבר מהפונקציה התעסוקתית והחברתית שהוא ממלא בחברה, המתבטאת בדרך כלל במעמדו בעבודה. פרישתו מהעבודה גוררת לרוב ירידה גם בסטטוס החברתי שלו, וכשזה קורה באופן פתאומי, מבלי שיקדם לכך תהליך ממושך של הכנה והסתגלות לשינוי הצפוי, יש לכך השלכות פסיכולוגיות רבות. אצל חלק מהקשישים, ובעיקר הבודדים שבהם, העבודה הינה גם אמצעי לבילוי חברתי, למפגש עם הסביבה ואם הפרישה לא היתה מתוכננת כהלכה, נוצר אצל הקשיש חלל ריק הנובע ממעבר מפעילות אינטנסיבית וצפופה, לתקופה של עודף פנאי, שאיננו יודע כיצד למלאו. הדבר מחייב שינויים בדפוסי חיים ובהתנהגות שלא כל קשיש מסוגל להתמודד אתם. לאור כל זאת יש חשיבות רבה לבדיקת חיי העבודה של הקשיש לאחר הגיעו לגיל פרישה, המשתנים המשפיעים על גיל הפרישה, ועל שיעור השתתפותו בכח העבודה, הסיבות לפרישה, תהליך הפרישה, ויחסו הכללי לנושא הפרישה.

בפרק זה יידונו נושאים אלה תוך השוואות למחקרים אחרים שנעשו בארץ ובעולם.

2. שיעור ההשתתפות בכוח העבודה

2.1 השיעור הגולמי

שיעור השתתפות הקשישים בכוח העבודה בשלושת הישובים שנחקרו מגיע ל-35% אצל הגברים ו-7% אצל הנשים. שיעורים אלה דומים לשיעורים שהתקבלו בסקרי כוח אדם בשנת 1971.

השיעורים שהתקבלו בסקר הארצי⁽¹⁾ לשנת 1966 גבוהים יותר - 43% לגברים ו-6% לנשים, אך הם דומים לשיעורי ההשתתפות בכוח העבודה לפי סקרי כוח אדם של אותה שנה. נראה שבין שתי התקופות חלה ירידה בשיעור השתתפותם של הקשישים בכוח העבודה בארץ. אחת הסיבות לכך היא ביטול עבודות יזומות והרחבת הזכאות לקצבת זקנה גם לאלה שאינם זכאים לקצבה לפי החוק.

בדיקת שיעורי ההשתתפות בארצות אחרות⁽²⁾ מצביעה על שיעור חציוני של כ-25%, כאשר שיעור ההשתתפות בארץ דומה לשיעורים שהושגו בארצות המפותחות בצפון אמריקה ומערב אירופה.

בחינת שיעורי ההשתתפות בשלושת הישובים שנחקרו מראה שהשיעור הגבוה ביותר הן לגברים והן לנשים קיים בפתח תקוה, כ-38% לגברים לעומת כ-30% בבאר שבע וביבנה. הסיבות להבדלים נעוצות בהרכב הסוציאקונומי השונה של האוכלוסיה בישובים אלה, כפי שנראה להלן. לאור השיעורים הנמוכים בקרב הנשים יתיחס הדיון להלן בעיקרו לגברים.

2.2 הגורמים הקובעים את שיעור ההשתתפות בכוח העבודה של גברים קשישים (66-75)

נעשה ניסיון לאתר את הגורמים הקובעים את שיעור ההשתתפות של הגברים בגיל 66-75 בכוח העבודה⁽³⁾.

ההנחה היתה כי גילו של הקשיש, מצב בריאותו, מצבו המשפחתי, הכנסתו ממקורות שונים, רמת השכלתו, משלח ידו, מעמדו בעבודה, ארץ מוצאו והוותק שלו בארץ, לכולם השפעה וחלק בהחלטתו באם להישאר בכוח העבודה או לפרוש ממנו.

לגבי כל אחד מן הגורמים הנ"ל הונחו הנחות באשר לסיבות השפעתו ובאשר לכיוון השפעתו על שיעור ההשתתפות בכוח העבודה.

להלן פירוט ההנחות:

ג י ל : ההנחה היתה כי עם העלייה בגיל גדלה העדפת הפנאי של הקשישים, גדל הבלאי של מיומנותיהם, קטן כושרם לרכוש מיומנויות חדשות וכו', דברים שיביאו את הקשישים להעדיף

(1) סקר קשישים ארצי כרך ב', 1966 מאת אורי אבנר.

(2) המקור: השנתון לסטטיסטיקה של עבודה מטעם ארגון העבודה הבינלאומי, 1961.

(3) לטיוטא ראשונה של העבודה המלאה ראה: "שיעור השתתפות של קשישים בכוח העבודה" (באנגלית) מאת: אפרת ברונפלד ומרג'ורי הונינג. המוסד לביטוח לאומי, ירושלים, יוני 1975.

להימצא פחות ופחות בכוח העבודה ויותר מחוצה לו. נצפה איפוא למצוא קשר הפוך בין גיל לשיעור ההשתתפות. הקשר הגולמי בין שיעור ההשתתפות בכוח העבודה לבין הגיל מתבטא בטבלא הבאה:

75	74	73	72	71	70	69	68	67	66	ג י ל
.14	.12	.17	.16	.25	.29	.37	.50	.62	.61	שיעור השתתפות בכוח העבודה

בסקר הארצי 1966/67, נמצאו שיעורי השתתפות גדולים יותר בגילים הגבוהים. ייתכן שזה נובע מהשינויים במשק שחלו בין מועדי עריכת הסקרים. בארצות נבחרות במערב (1) נמצאה מגמה כללית דומה, אם כי שיעור ההשתתפות בכוח העבודה יורד עם הגיל בצורה הדרגתית יותר.

מצב בריאות: מצב הבריאות מתואם בדרך כלל עם הגיל אך גם בתוך כל קבוצת גיל נצפה למצוא כי עם הרעת מצב הבריאות תקטן נטיית הקשיש לעבוד.

אנו מוצאים כי מתוך כלל הקשישים בין גיל 66-75 שיעור השתתפותם של אלה שהגדירו את מצב בריאותם כטוב מגיע ל-62%. השיעור יורד ל-41% אצל הסוענים כי מצב בריאותם לא כל כך טוב ומגיע ל-20%. עבור אלה שהגדירו את מצב בריאותם כגרוע.

מצב משפחתי: נצפה למצוא כי ההסתברות שהקשיש הנשוי יימצא בכוח העבודה - גדולה מזו של הקשיש הבודד, שכן על הנשוי מוטלת בדרך כלל אחריות גדולה יותר לפרנסת התלויים בו.

אנו מוצאים כי בין הגברים בגיל 66-75 מגיע שיעור ההשתתפות של הנשואים ל-44%. ואילו בין הבודדים ל-33% בלבד. תמונה דומה התקבלה גם בסקר הארצי 1966/67, ובארצות נבחרות במערב. (2)

הכנסה: ככל שגדלה הכנסתו של הקשיש. שלא מעבודה, נצפה כי ירצה לרכוש יותר מכל המוצרים במשק וביניהם ירצה להנות גם מיותר פנאי. מכאן שנצפה למצוא כי שיעור ההשתתפות של הקשישים יורד עם עליית הכנסתם שלא מעבודה.

(1) ההשוואה נעשתה עם הארצות הנמרק, בריטניה, ארה"ב. המקור: השנתון לסטטיסטיקה של עבודה מטעם ארגון העבודה הבינלאומי, 1961.

(2) ראה הערה 3 בעמ' 16 בפרק ב' 2.2.

בטבלה הבאה אנו רואים את הקשר הגולמי בין הכנסתו שלא מעבודה לבין שיעור ההשתתפות בכוח העבודה:

401+	301-400	201-300	101-200	0-100	הכנסה בל"י שלא מעבודה
.45	.22	.25	.53	.95	שיעור השתתפות

רמת השכלה: נצפה למצוא כי בעלי ההשכלה הגבוהה יותר יהיו בעלי השכר הגבוה יותר ולכן יהיה הפנאי יקר להם יותר והם יוכלו להנות ממנו פחות. במלים אחרות, נצפה למצוא שככל שהקשיש הוא בעל השכלה גבוהה יותר, יגדל שיעור ההשתתפות שלו בכוח העבודה.

בטבלה הבאה אנו רואים את הקשר הגולמי בין מספר שנות הלימוד של הגברים בגיל 66-75 לבין שיעור השתתפותם בכוח העבודה.

13 +	9 - 12	5 - 8	0 - 4	מספר שנות לימוד
.64	.48	.43	.35	שיעור השתתפות

מעמד בעבודה ומשלה-יד: נצפה למצוא כי יהיה הבדל בצורת התייחסותם של השכירים ושל העצמאים אל שוק העבודה. ההנחה היא כי שיעור ההשתתפות של העצמאים יהיה גבוה יותר, שכן יש עליהם פחות הגבלות מוסדיות והם יותר גמישים בבחירת היקף עבודתם. כמו כן, נצפה כי יהיו הבדלים בין משלחי-היד השונים כאשר בעלי "הצווארון הלבן", שעבודתם אמורה להיות נעימה יותר מזו של החצי מקצועיים והבלתי-מקצועיים, ישתתפו בשיעור גבוה יותר בכוח העבודה.

ארץ מוצא: נצפה למצוא הבדל בשיעורי ההשתתפות בין קשישים יוצאי אסיה ואפריקה לבין קשישים יוצאי אירופה-אמריקה וישראל, שכן שתי האוכלוסיות עשויות להיות שונות בטעמיהן להעדפת הפנאי או העבודה. אולי נצפה למצוא הבדל הנובע מאפליה בין שתי הקבוצות בשוק העבודה.

שיעור ההשתתפות הגולמי מגיע ל-50% אצל יוצאי אירופה-אמריקה וילידי הארץ ויורד ל-33% אצל יוצאי אסיה-אפריקה.

וחק בארץ: נצפה כי ככל שיגדל הוותק בארץ, ייקל על הקשיש להשתלב בעבודה בארץ ולכן נצפה למצוא קשר ישר בין הוותק לבין שיעור ההשתתפות בכוח העבודה.

הקשר הגולמי בין הוותק לשיעור ההשתתפות של הגברים בסקר מתבטא בטבלה הבאה:

שנה עלייה	1938-47	1948-54	1955-67	1968 +
שיעור השתתפות	.43	.25	.37	.19

הקשר האמיתי אותו אנו מצפים למצוא בין כל אחת מן האופניות הדמוגרפיות והכלכליות, אותן מנינו לבין שיעור ההשתתפות בכוח העבודה, אינו יכול להתבטא בצורה נכונה בקשר הגולמי שמצאנו ביניהם.

למשל, אם מוצאים כי יוצאי אסיה-אפריקה הם בעלי שיעור השתתפות גולמי קטן יותר מזה של יוצאי אירופה-אמריקה, הסיבה לכך יכולה להיות נעוצה בהשכלתם הנמוכה יותר, בוותק הנמוך יותר או במשלה-ידם השונה, ואינו בהכרח קשור בטעמים השונים של שתי הקבוצות או ביחס המפלה ביניהן בתוך שוק העבודה. דוגמא אחרת: אם מוצאים בטבלת השיעורים הגולמיים כי בעלי ההכנסות הגבוהות במיוחד אינם מקטינים את שיעור השתתפותם כמצופה, אלא דווקא מגדילים אותו, הרי שהסיבה לכך יכולה להיות שבעלי ההכנסות הגבוהות שלא מעבודה הם גם בעלי ההכנסות הגבוהות לשעת עבודה והם גם בעלי המקצועות שכדאי וקל יותר להמשיך לעסוק בהם. העלייה בשיעורי ההשתתפות הגולמיים אותה אנו מוצאים בהכנסות הגבוהות בטבלה הנ"ל אינה סותרת לכן את השערתנו כי ההשפעה האמיתית של העלייה בהכנסה היא בהקטנת שיעור ההשתתפות בכוח העבודה.

כדי לבדוק אם הגורמים אותם הנחנו כבעלי השפעה אמנם משפיעים על שיעור ההשתתפות בכוח העבודה ומשפיעים בכיוון אותו צפינו, אין אנו יכולים איפוא להסתכל על הקשרים הגולמיים ביניהם לבין שיעור ההשתתפות, שכן קשרים אלה אינם נקיים מההשפעות ההדדיות ומהמתאם הגבוה שעשוי להתקיים בין הגורמים השונים.

כדי למצוא את הקשרים האמיתיים עלינו להשתמש בשיטה שתאפשר לנו לבדוק את ההשפעה הנקייה של הגורמים השונים. על מנת לבדוק את ההשפעה הנקייה של הגורמים השונים על שיעור ההשתתפות של הקשישים בכוח העבודה, את עוצמתה ואת כיוונה, נעשה שימוש בטכניקה הבאה.⁽¹⁾

הורצה רגרסיה שהמשתנה התלוי שלה הוא שיעור ההשתתפות של הקשישים בכוח העבודה והמשתנים הבלתי תלויים הם כל המשתנים שאמורים היו להסביר שיעור השתתפות זה; גיל,

(1) להסבר רחב יותר ראה הערה 3 בעמ' 16, פרק ב' 2.2

מצב בריאות, מצב משפחתי, הכנסה מהביטוח הלאומי, הכנסה מפנסיה, הכנסה מרכוש, שנות לימוד, משלח יד, מעמד בעבודה, ארץ מוצא ותקופת עלייה.

המשתנה התלוי הוא משתנה דמה המקבל את הערך 1 אם הקשיש משתתף בכוח העבודה, ו-0 אם אינו משתתף.

כל אחד מן הגורמים המסבירים הוצג כספ של משתני דמה שכל אחד מהם מקבל את הערך 1 אם הקשיש שייך לקטגוריה שלו, ו-0 אם איננו שייך.

משתני הדמה בכל סט הוגדרו כך שכל פרט במדגם משתייך לאחת הקטגוריות ולאחת בלבד.

בכל אחד מן הסטים שנוצרו הושמט אחד ממשתני הדמה מן הרגרסיה על מנת למנוע תלות ליניארית בין משתני הדמה שבכל סט. קבוצת המשתנים שהושמטו נקראים קבוצת הבסיס. בצורה זו אנו מקבלים מודל ליניארי הסתברותי שבו מסתכלים על כל מקדם, בתוך כל סט של משתנים, כעל השפעה נקייה, שיש לעובדת השתייכות הפרט לקטגוריה שעל מקדמה אנו מסתכלים על ההסתברות להשתתף בכח העבודה, לעומת פרט אחר באותו סט השייך לקטגוריית הבסיס.

להבהרת העניין נסתכל בלוח הבא בו מוצגות תוצאות הרגרסיה על סט משתני הדמה המייצגים מצב בריאות. לקבוצת הבסיס שייכים כל מי שהגדירו את מצב בריאותם כ"רע". שתי הקטיגוריות האחרות הן "לא כל כך טוב" ו"טוב". אנו רואים כי ל"לא כל כך טוב" מקדם של 13. ול"טוב" מקדם של 24. מכאן אנו לומדים כי אם הפרט שייך לקבוצת הבריאות "לא כל כך טוב", גדלה ההסתברות שישתתף בכוח העבודה ב-13% לעומת הפרט השייך לקבוצת הבסיס שהגדיר מצב בריאותו כ"רע". אם הפרט שייך לקבוצת הבריאות "טוב", הרי שההסתברות שישתתף בכוח העבודה גדלה הפעם ב-24% לעומת הפרט השייך לקבוצת הבסיס שמצב בריאותו "רע".

בלוח הבא מוצגות תוצאות הרגרסיה.

תוצר לחור' -

הסטים של המשתנים המסבירים

תקופת עלייה	יגשה מוצא	מעמד בעבודה	משלה יד	שנות לימוד	ג י ל
+1948 (בסיס)	אסיה-אפריקה + (בסיס)	עצמאי (בסיס)	בלתי מקצועיים + (בסיס)	+ (בסיס) 0-4	# (בסיס) 66
-0.62 1948-54 (1.03)	אירופה-אמריקה (1.32)	שכיר (-0.04 (.91)	תוצי מקצועיים (+0.01 (.22)	-0.02 5-8 (.46)	-0.03 67 (.34)
-0.09 1955 + (1.53)			צווארון לבן (+0.02 (.29)	0.01 9+ (.21)	-0.14 68 (1.93)
<hr/>					
F = 1.16	F = 1.48	F = 0.82	F = 0.05	F = 0.22	
					-0.22 69 (2.69)
					-0.23 70 (2.98)
					-0.24 71 (3.28)
					-0.34 72 (3.65)
					-0.37 73 (3.98)
					-0.38 74 (3.91)
					-0.36 75 (4.19)
					<hr/>
					F = 3.97*

* מובהק ברמה של 1%

הסבר התוצאות: מתוך הסתכלות בערכי ה-F של כל סט משתנים בלוח ניתן לראות כי המשתנים שנמצאו מובהקים (ברמה של 1%) הם: מצב בריאות, מצב משפחתי, הכנסה מהביטוח הלאומי, הכנסה מפנסיה, הכנסה מרכוש וגיל.

כל אחד מגורמים אלה נמצא איפוא בעל השפעה בקביעת החלטת הקשישים באם להשתתף בכוח העבודה או לצאת ממנו. גם כיוון ההשפעה הוא בהתאם למצופה.

ככל שמצב בריאותו של הקשיש טוב יותר, הולכת וגדלה ההסתברות שישתתף בכוח העבודה (המקדמים חיוביים והם הולכים וגדלים בערכם המוחלט).

לקשיש הנשוי הסתברות השתתפות גדולה יותר מאשר לקשיש הבודד.

ככל שגדלה הכנסת הקשיש מכל אחד מן המקורות, קטנה ההסתברות כי ישתתף בכוח העבודה (מקדמי כל קטגוריות ההכנסה הם שליליים והולכים וגדלים בערכם המוחלט, להוציא מקדם ההכנסה הגבוהה ביותר מרכוש). ואחרון, ככל שהקשיש בגיל גבוה יותר, קטנה ההסתברות שיחליט להמשיך ולהישאר בכוח העבודה ולא יפרוש ממנו או שלא תהיה נכונות מצד המעבידים להעסיק אותו.

לעומת קבוצת משתנים זו שנמצאו בעלי השפעה, נמצאו המשתנים: שנות לימוד, משלה-יד, מעמד בעבודה, מוצא ותקופת עלייה, כבלתי משמעותיים בקביעת שיעור ההשתתפות של הקשיש בכוח העבודה (מבחן F בלתי מובהק ברמה של 1%). מכאן ניתן להסיק כי ההנחות שהונחו לגבי חשיבות גורמים אלה לא היו נכונות.

נראה כי מספר שנות הלימוד איננו מייצג כפי ששיערנו את רמת השכר של הקשיש וכי למספר שנות ההשכלה, אותה רכש הקשיש בצעירותו, אין השפעה על החלטתו היום באם לצאת או להישאר בכוח העבודה.

נראה כי לעובדי "הצווארון הלבן" הסתברות הגבוהה במידת מה (0.01) מן העובדים החצי-מקצועיים להשתתף בכוח העבודה והסתברות האחרונים עולה באותו שיעור על הסתברות הבלתי-מקצועיים. אלא שהמשתנה משלח יד נמצא כולו חסר חשיבות בהחלטת הקשיש. באותו אופן אמנם נמצא כי הסתברות השכיר להשתתף בכוח העבודה נופלת ב-0.04. מזו של העצמאי. גם המשתנה מעמד בעבודה נמצא בלתי מובהק וחסר חשיבות בהחלטת הקשיש באם להישאר בכוח העבודה או לצאת ממנו.

גם ההבדלים בין ארצות המוצא השונות וחשיבות ארץ המוצא בקביעת שיעור ההשתתפות נמצאה (לאחר ניכוי השפעת החינוך, ההכנסה, הוותק וכו') בלתי משמעותית לגמרי, כנ"ל נמצא לגבי הוותק בארץ.

3. תכונות העבודה של הקשישים

3.1 היקף העבודה

תכונות העבודה של הקשישים הן שונות מתכונותיה של אוכלוסיית העובדים הכללית. הבדלים אלה נובעים בחלקם ממגבלותיהם הפיסיקה של הקשישים המונעות מהם לעסוק במשלחי יד מסויימים הדורשים מאמץ פיסי מוגבר, או עבודה במשרה מלאה, ובחלקם מקיום הסדרי פרישה מוסדיים המחייבים את הקשיש לפרוש מהעבודה כליל או לפחות לצמצם את עבודתו. נראה שההשפעה העיקרית היא בהיקף העבודה של הקשישים. קרוב ל-60% מכלל המועסקים עובדים גם לאחר גיל הפרישה בעבודה מלאה, ואילו כ-40% עובדים בעבודות חלקיות שונות. אחוז דומה נמצא גם בסקרי כוח אדם שנערכו בשנים 1971-1972. שיעור העובדים חלקית בקרב הקשישים הוא גבוה בהרבה מזה של אוכלוסיית העובדים הכללית המגיע ל-17%⁽¹⁾ בלבד. 28% של הקשישים עובדים בעבודה חלקית סדירה, ויש להניח שלפחות חלקם הגדול ממשיך לעבוד באותו מקום עבודה שבו עבדו גם לפני הגיעם לגיל הפרישה. כ-15% מכלל העובדים מועסקים במשרות חלקיות לא סדירות, ועל אלה נמנים בעיקר קשישים שהמשיכו לעבוד לאחר פרישתם הפורמלית. שיעורים דומים של עבודה חלקית נמצאו בשלושת הישובים כמוצג בלוח ז', אם כי בבאר שבע נמצא שיעור הגבוה במקצת בהשוואה לישובים האחרים.

(1) המקור: שנחון סטטיסטי לישראל מס' 23, הוצאת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, 1972.

לוח ז' - התפלגות הקשישים המועסקים כיום לפי היקף עבודה

היקף עבודה	שלושת הישועים	באר שבע	פתח תקוה	יבנה
במספרים מוחלטים				
סך הכל	2,343	652	1,571	120
באחוזים				
סך הכל	100	100	100	100
עבודה מלאה	56	47	58	52
חלקית סדירה	28	35	25	36
חלקית לסירוגין	15	18	15	9
אחר	1	-	2	3

אחוז העובדים בעבודה מלאה לאחר גיל הפרישה יורד עם הגיל ועולה עם רמת ההשכלה. השיעור הגבוה ביותר נמצא בגילים 65-69. עובדה המשקפת את האפשרות הניתנת לשכירים בתנאים מסויימים לדחות את פרישתם מהעבודה לתקופה של שנה-שנתיים לאחר הגיל הקובע. בגילים הגבוהים יותר פורשים עובדים אלה, מאחה שקיימות מגבלות פורמליות להמשך העבודה. קשר חזק קיים גם בין היקף העבודה ורמת ההשכלה. ברמות ההשכלה הנמוכות ביותר, כ-30% בלבד מהעובדים מועסקים במשרות מלאות, לעומת כ-68% אצל בעלי השכלה תיכונית ועל-תיכונית. אם נבודד את השפעת הגיל נמצא עלייה בולטת באחוז העובדים עבודה מלאה עם עליית רמת ההשכלה (ראה לוח ח' להלן). זאת אומרת, לקשישים עם רמת השכלה גבוהה יש סיכויים גדולים יותר לעבודה להכנסה, ולרמת חיים גבוהה יותר.

הכדלים גדולים בהתפלגות המועסקים עפ"י היקף עבודה נמצאו בין יוצאי ארצות אסיה-אפריקה לבין יוצאי אמריקה-אירופה. יוצאי המזרח הם לרוב בעלי השכלה נמוכה, דבר שגרם להם לעבוד בעיקר בעבודות פיסיות ובשירותים. גורם זה משפיע כאמור בכיוון של עליית אחוז העובדים חלקית. גילם גבוה במקצת מזה של יוצאי ארצות המערב, גורם הפועל אף הוא בכיוון של עליית השיעור. ההשפעה המשולבת של שני הגורמים מסבירה את השיעור הגבוה של העובדים בעבודות חלקיות בקרב קשישים יוצאי ארצות המזרח. כ-57% מהקשישים העובדים יוצאי ארצות אסיה-אפריקה מועסקים בעבודות חלקיות, לעומת כ-40% בלבד בקרב יוצאי ארצות אירופה-אמריקה. יתרה מכך, למעלה מרבע מהקשישים מארצות המזרח מועסקים בעבודות חלקיות בעלות אופי בלתי סדיר, לעומת כ-13% בלבד בקרב יוצאי ארצות המערב.

שיעורים דומים נמצאו גם בסקרי כוח אדם שנערכו בשנים 1971/72. בקרב יוצאי אסיה-אפריקה
55% עובדים בעבודה חלקית, לעומת כ- 41% מקרב יוצאי ארצות אירופה-אמריקה.
הבדלים אלה בגיל, ברמת ההשכלה, ובהרכב האוכלוסייה מסבירים את ההבדלים הקלים שנמצאו
בהיקף התעסוקה בשלושת הישובים.

3.2 מעמד בעבודה

בין יתר השינויים שחלים בתכונות העבודה של הקשיש מצוי גם גורם המעמד בעבודה. ההנחה היא שאחוז גבוה יותר מבין השכירים פורש בהגיעו לגיל פרישה בהשוואה לעצמאים. הנחה זו מתבססת על העובדה שגיל הפרישה המוסדי מחייב בעיקר את השכירים, ומאידך גם הזכויות הפנסיוניות העומדות לחלק מהשכירים ומאפשרות להם לשמור על רמת חיים מניחה את הדעת, מחלישות את התמריץ לעבודה לאחר הגיעם לגיל הפרישה. ואמנם הממצאים מאשרים חלקית הנחה זו. 69% מכלל הקשישים העובדים הם שכירים לעומת כ-75% באוכלוסית העובדים הכללית. אחוז זה הוא גבוה ביותר בגילים הסמוכים לפרישה ופוחת בגילים המתקדמים יותר. מגמה זו היתה צפויה לאור העובדה שחלק מהשכירים מנצל את האפשרות להמשיך בעבודה שנים אחדות לאחר גיל הפרישה המוסדי. אך לאחר מכן חובה עליהם לפרוש, אם כי חלק מהם מוצא את דרכו חזרה לשוק העבודה בעבודות שכירות, מלאות או חלקיות. אחוז השכירים בגילים 65-69 הוא כ-68%, ויורד עד לרמה של 56% בגילים 75 ומעלה. במקביל ישנה עלייה כמובן של אחוז העצמאים. אין הבדלים ניכרים בממצאים של שלושת הישובים שנחקרו כפי שמראה לוח ט'.

לוח ט' - התפלגות הקשישים העובדים לפי מעמד בעבודה ולפי גיל

מעמד בעבודה	שלושת הישובים (לפי גיל)					
	סך הכל	65-69	70-74	+75	סך הכל	סך הכל
	(1)					(במספרים מוחלטים)
סך הכל	2,343	1,403	384	128	652	1,571
						(באחוזים)
סך הכל	100	100	100	100	100	100
שכיר	69	68	64	56	69	68
עצמאי	31	32	36	44	31	32
אחר	-	-	-	-
						(3)

3.3 סוג עבודה

שינויים קיימים לאחר הפרישה גם בסוג העבודה. בגילים הסמוכים לפרישה, 65-69, מגיע אחוז העובדים הקבועים ל-55%. אחוז זה יורד עד לכדי 38% בגילים 70-74 ועולה שוב בגילים המתקדמים ביותר (75 ואילך). מגמה זו משקפת את החובה לפרוש בגיל הביניים של (1) כולל גם קבוצת נשים עובדות בגילים 60-64 שאינה מפורטת בלוח.

הזקנה המתיחסת בעיקרה לעובדים קבועים ואילו בגילים הגבוהים יותר בולטת השפעת המשקל הגדול יותר של עצמאים ובעלי מקצועות חופשיים. תמונה זו קיימת בכל אחד מהישובים שנחקרו, הגם שבפתח תקוה בולט האחוז הגבוה של עובדים קבועים, עובדה הקשורה בוודאי בוותק הגדול יותר בארץ, ברמת השכלה, ובמשלחי יד "נחיים" יותר ליצירת מעמד הקביעות.

יצויין שאחוז קטן בלבד של קשישים, כ-5%, מועסק במסגרת מוגנת כגון: מפעלים מיוחדים לקשישים או עבודות יזומות כמו "המשקם". שיעור זה עולה עם הגיל, אך לא ניתן היה לאמוד אותו בשל מגבלות גודל המדגם. לוח י' להלן מסכם את ההתפלגויות לפי סוג העובד.

לוח י' - התפלגות הקשישים לפי סוג העובד, הגיל ויבשת המוצא

יבנה	פתח תקוה	באר שבע	שלושת הישובים					סוג העובד	
			יבשת מוצא		גיל				
			אירופה אמריקה	אסיה-אפריקה	75+	70-74	65-69		סך הכל
סה"כ	סה"כ	סה"כ	סה"כ	סה"כ	סה"כ	סה"כ	סה"כ		
			(במספרים מוחלטים)					(1)	
120	1,571	652	1,800	543	128	384	1,403	2,343	סך הכל
			(באחוזים)						
100	100	100	100	100	100	100	100	100	סך הכל
40	65	41	62	37	59	38	55	56	קבוע
21	16	35	19	31	(26)	34	21	22	יומי באופן סדיר
(5)	17	17	16	18	(10)	20	19	16	יומי לסרוגין
-	-	4	(1)	(3)	-	(2)	(1)	(1)	עונתי
(8)	(2)	-	(2)	(2)	-	(4)	(1)	(2)	עבודות יזומות
26	..	(3)	-	(9)	(5)	(2)	(3)	(3)	מפעלים לקשישים

הבדלים גדולים בהתפלגות לפי סוג העבודה נמצאו לפי יבשת מוצא. 62% מכלל העובדים האירופאים מועסקים בעבודות קבועות, לעומת 37% בלבד בקרב הקשישים יוצאי ארצות המזרח. כמעט כל הקשישים המועסקים במסגרות מוגנות נמנים על יוצאי אסיה-אפריקה. ברור שההבדלים לפי ארצות מוצא נובעים מההבדלים הגדולים ברמת השכלה, ותק בארץ, רקע תעסוקתי וכו'. ומסבירים אף את ההבדלים הקיימים בישובים השונים. אחוז הקבועים בפתח-תקוה מגיע ל-65% לעומת כ-40% ביבנה ובבאר שבע שבהם קיים ריכוז גדול של יוצאי אסיה-אפריקה.

(1) כולל גם קבוצת נשים עובדות בגילים 60-64 שאינה מפורטת בלוח.

3.4 משלח יד

משלח היד של הקשיש קובע במידה רבה את מועד פרישתו של הקשיש. עיסוקים הקשורים במאמץ פיסי הם בדרך כלל למעלה מכוחו של הקשיש. לעומת זאת במשלחי יד שאינם דורשים מאמץ גופני כמו פקידות ומינהל ובמידה מסויימת גם בשירותים, ניתן לתפקד עוד שנים רבות לאחר גיל הפרישה הפורמלי.

42% מכלל העובדים בשלושת הישובים מועסקים במקצועות הפקידות והמינהל, 32% במקצועות השירותים, ו-26% עובדים עבודות פיסיות. הממצאים המפורטים מראים שבשנים הראשונות לאחר הפרישה אין שינויים גדולים בהתפלגות, אם כי ישנה עליה קלה באחוז הקשישים העובדים בעבודה פיסית. בגילים 70-74 עולה משקלן של עבודות הפקידות והמינהל, בעיקר בשל פרישה מוגברת מהמקצועות הפיסיים. בגילים המתקדמים יותר עולה משקלם של השירותים האישיים, וכאן מתבטא מלוא השפעתם של הפורשים במקצועות המנהל והפקידות שדחו את פרישתם, ובשל סיבות של גיל ומגבלות מוסדיות חוקיות שונות הם עוזבים את שוק העבודה, מה גם שאין הם נזקקים ברובם להשלמת הכנסה בשל מצבם הכלכלי הנוח יחסית. השוואת הנתונים לסקרים אחרים שנעשו בארץ, מצביעה על הבדלים מסויימים כפי שרואים מלוח י"א.

לוח י"א - התפלגות הקשישים העובדים (גברים) לפי משלח יד

משלח יד	סקר הקשישים ב"ש, פ"ת, יבנה	הסקר הארצי 1966/67	סקר כוח אדם גילאי (165+)	סקר כוח אדם כל האוכלוסיה העובדת (1)
	מספרים מוחלטים			
סך הכל	2,343
	אחוזים			
סך הכל	100	100	100	100
פקידות ומינהל	42	56	29	27
עובדי שירותים	32	14	31	16
עובדי עבודה פיסית	26	30	40	57

(1) סקר כוח אדם, הוצאת הל.מ.ס., 1971.

ההשוואה לסקר הארצי מראה על התאמה מלאה באחוז המועסקים בעבודות פיסיות, לעומת שיעור גבוה יותר בסקרים שלנו בענף השירותים ושיעור נמוך יותר במקצועות הפקידות והמינהל. לעומת זאת, זהה אחוז עובדי השירותים לאחוז שהתקבל בסקר כח אדם, אך אין התאמה בשיעורים במקצועות האחרים. ההבדלים בין שלושת המקורות יכולים לנבוע מהגדרות שונות של משלחי היד, ממגבלות סטטיסטיות של המחקרים ואולי גם מסעויות תשובה של המרואיינים (בנוסף לעובדה שהסקר הארצי נערך בהפרש של כחמש שנים מהסקרים האחרים). הבדלים גדולים קיימים בהתפלגויות שבין שלושת הישובים שנחקרו. בפתח תקוה כמחצית מכלל העובדים מועסקים במקצועות הפקידות והמינהל לעומת כשליש בבאר-שבע ו-12% ביבנה. בולט במיוחד האחוז הגבוה של המועסקים בענפי השירותים ביבנה. נראה שהבדלים אלה נובעים בעיקרם מרמות ההשכלה השונות בשלושת הישובים. משתנה זה משפיע גם על ההבדלים בהתפלגות משלחי היד לפי יבשת מוצא. אחוז הפקידים והמנהלים מבין יוצאי אירופה אמריקה מתקרב ל-50% לעומת 24% בלבד בקרב יוצאי אסיה-אפריקה. המגמה היא הפוכה בעיסוקים הקשורים במאמץ פיסי, כפי שרואים בלוח י"ב.

לוח י"ב - התפלגות הקשישים העובדים לפי משלח יד, גיל ויבשת מוצא

יבנה	פתח תקוה	באר-שבע	שלושת הישובים						משלח יד
			יבשת מוצא		גיל הקשיש				
			אסיה-אפריקה	אירופה-אמריקה	75+	70-74	65-69	סך הכל	
סה"כ	סה"כ	סה"כ							
מספרים מוחלטים									
120	1,571	652	1,800	543	128	384	1,403	(1) 2,343	סך הכל
אחוזים									
100	100	100	100	100	100	100	100	100	סך הכל
12	47	35	47	24	37	51	40	42	פקידות ומינהל
66	28	36	31	39	43	35	27	32	שירותים
22	25	29	22	37	20	14	33	26	עבודה פיסית

(1) כולל גם קבוצת נשים עובדות בגיל 60-64 שאינה מפורטת בלוח.

4. גיל הפרישה

4.1 כללי

מדי שנה בשנה נכללים יותר עובדים בישראל במעגל הפורשים מהעבודה. הסיבות לפרישה מורכבות בדרך כלל מגורמים שונים. במסגרת הסקרים שנערכו בבאר שבע, פתח תקוה ויבנה נעשה נסיון לעמוד על תהליך הפרישה, גיל הפרישה, סיבותיה, השינויים החלים בתכונות העבודה ערב הפרישה כפי שמתבטאים בשינויים במשלח יד, מעמד בעבודה, כמות העבודה וכו'.

אחד הגורמים המשפיעים על גיל הפרישה מן העבודה הוא קיומם של הסדרים מוסדיים הקובעים גיל פרישה קבוע. הגיל המוכר בארץ בקופות הפנסיה הוא 65 לגבר ו-60 לאשה. אלה גם הגילים המזכים בתנאים מסויימים קבלת קצבת זקנה של המוסד לביטוח לאומי. בארץ באופן מיוחד יש השפעה לגורם העלייה ולוותק בארץ על תנאי הזכאות לקבלת קצבאות מהמוסד לביטוח לאומי ומקרנות הפנסיה השונות.

התבוננות באנשים שפרשו מעבודתם לפני גיל הפרישה מראה ששליש מכלל הגברים פרשו (או בכלל לא עבדו בארץ) עוד לפני הגיעם לגיל הפרישה הרשמי. (שיעור הנשים הפורשות לפני הגיען לגיל הפרישה הרשמי עולה על 40%). השיעור הגבוה של קשישים שהפסיקו לעבוד מתחת לגיל הפרישה הרשמי מבטא בחלקו את הבעיה החמורה כשלעצמה של חוסר קליטתם של עולים בגיל מבוגר בשוק העבודה בארץ. אם ננכה את השפעת גיל הפרישה בחו"ל ונתייחס לאלה שפרשו בארץ בלבד, התקבל תמונה שונה במקצת, וזאת בעיקר בשל משקלם הקטן יחסית של הפורשים בחו"ל מסך אוכלוסיית הקשישים שנחקרה בסקר, כמוצג בלוח י"ג.

לוח י"ג - התפלגות הגברים שפרשו בארץ לפי גיל הפרישה

גיל הפרישה	סך הכל	באר-שבע	פתח-תקוה	יבנה	סקר ארצי
(במספרים מוחלטים)					
סך הכל	3,264	1,156	1,879	229	..
(באחוזים)					
סך הכל	100	100	100	100	100
עד 60	9	9	10	(2)	13
61-64	16	15	17	12	
65	31	27	34	24	20
66-69	21	27	17	32	41
70+	23	22	22	30	26

מלוח י"ג רואים שאחוז הפורשים בארץ לפני גיל הפרישה הרשמי נמוך מהאחוז שהתקבל לכלל הפורשים: 25% לעומת 34% (ראה לוח י"ד). אחוז הפורשים בגיל צעיר דומה בפתח תקוה ובבאר שבע לעומת יבנה שבה נמצאו שיעורים נמוכים יותר. נתייחס להלן לדפוסי הפרישה של כלל הקשישים ללא אבחנה במקום פרישתם.

בסקר הארצי 1966/67 נמצא אחוז נמוך יותר של פורשים לפני גיל הפרישה. ייתכן שזה נובע מקיום פער של כחמש שנים בין שני הסקרים (שיעור ההשתתפות בכוח העבודה בשנת 1966 היה גבוה יותר מהשיעור בשנת 1971/72). בנוסף לכך חל שיפור בשירותים - בעיקר בתחום הבטחת ההכנסה.

4.2 גיל הפרישה לפי משלח יד

נבחן כעת את השפעת משלח היד על גיל הפרישה. לא נמצאו הבדלים בולטים באחוז הפורשים לפני גיל הפרישה הרשמי לפי משלח יד. לעומת זאת, שיעור הפורשים בגיל הפרישה משתנה לפי משלח היד. כ-32% מקרב עובדי עבודה פיסית פרשו בגיל 65 בהשוואה ל-25% של הפקידים ו-18% בלבד בקרב עובדי שירותים. השיעור הגבוה יחסית של פורשים בגיל הפרישה ובסביבתו אצל עובדי עבודה גופנית קשור כנראה במגבלותיהם הבריאותיות של הקשישים המונעות המשך עבודתם במקצועות הדורשים מאמץ פיסי. לעומת זאת, בקרב עובדי השירותים מצוי שיעור גדול של עצמאים שאין גיל הפרישה מחייב אותם, או שכירים שאינם עובדים במסגרת קבועה וממוסדת, ובהעדר מקורות הכנסה אלטרנטיביים נאלצים להמשיך בעבודתם.

מגמה זו של פרישה מוקדמת יותר אצל העובדים בעבודה גופנית משתקפת גם בשיעור הנמוך של הפורשים בקרב קבוצה זו בגילים המתקדמים של הזקנה.

מגמות דומות נתגלו בכל אחד מהישובים שנחקרו, אם כי יבנה יוצאת דופן במקצת.

התמונה שהתקבלה בסקר הארצי 1966/67 שונה במקצת. אמנם, נשמרת המגמה הכללית של דחיית פרישה בקרב עובדי ה"צווארון הלבן" בהשוואה לעובדים בעבודה פיסית, אך אחוז הפורשים בגילים שמתחת לגיל הפרישה הרשמי אצל הפקידים נמוך באופן משמעותי מזה של העובדים בעבודה פיסית. יתכן שהבדלים אלה נובעים מהגדרות שונות של משלח יד, וכן מהעובדה שבסקר הארצי נלקחו בחשבון רק עובדים שפרשו בארץ.

לוח י"ד - התפלגות הגברים לפי גיל פרישה ומשלח יד אחרון

סקר ארצי 1966 (לפורשים בארץ בלבד)				שלושת הישובים				גיל הפרישה
עבודה פיסית	שרותים	פקידות ומינהל	סך הכל	עבודה פיסית	שרותים	פקידות ומינהל	סך הכל	
(במספרים מוחלטים)								
..	1,153	1,292	819	3,264	סך הכל
(באחוזים)								
100	100	100	100	100	100	100	100	סך הכל
								עד 60
16	18	8	13	12	16	10	14	61-64
				18	19	23	20	65
				32	18	25	24	66-69
59	59	64	41	20	24	19	21	70+
25	23	28	26	18	23	23	21	

4.3 גיל הפרישה לפי מעמד בעבודה

אצל הגברים לא קיימת מגמה ברורה של דחיית הפרישה באופן משמעותי לגילים הגבוהים ביותר. כ-23% מהעצמאים פורשים לאחר גיל 70 לעומת כ-20% אצל השכירים, אם כי בגילים המתקדמים ביותר האחוז גבוה יותר אצל העצמאים.

הבדל חשוב בין הגברים השכירים והעצמאים קיים בגילי הביניים של הזקנה, דהיינו 65-69. אחוז השכירים הפורשים בגילים אלה הוא 51% לעומת 36% בלבד אצל העצמאים. כאן ישנה השתקפות של גיל הפרישה המחייב בעיקר את השכירים כפי שמוצג בלוח ט"ו להלן.

לוח ס"ו - קשישים גברים שפרשו מעבודתם לפי מעמד בעבודה וגיל פרישה

סקר ארצי 1966		שלושת הישובים		גיל פרישה
גברים		גברים		
עצמאי	שכיר	עצמאי	שכיר	
(במספרים מוחלטים)				
..	..	1,088	2,176	סך הכל
(באחוזים)				
100	100	100	100	סך הכל
13	13	41	29	עד 64
59	63	36	51	65-69
28	24	23	20	70+

נתוני הסקר הארצי אמנם מאשרים את ההנחה שאחוז גבוה יותר במקצת מכלל העצמאים פורשים בגילים המתקדמים ביותר, אולם לא נמצאו כל הבדלים באחוז הפורשים מתחת לגיל הפרישה בין שכירים ועצמאים.

5. סיבות לפרישה

5.1 כללי

ניתן לחלק את הגורמים המשפיעים על תהליך פרישתו של האדם לשתי קבוצות עיקריות:

א. גורמים אובייקטיביים

על אלה נמנים ההסדרים המוסדיים המחייבים את הקשיש לפרוש בגיל מסוים, בריאות לקויה של הקשיש שאינה מאפשרת לו לעבוד בעבודות פיזיות, וכך אי-רצון מצד המעסיקים להמשיך ולהעסיק את הקשיש בשל גילו או כושרו הגופני. הגורמים הנ"ל עלולים להביא את הקשיש לידי פרישה בניגוד לרצונו. מאידך, קיימים גורמים העשויים להשפיע על המשך עבודתו של הקשיש. ניתן למנות בין גורמים אלה העדר מקורות הכנסה אלטרנטיביים (פרט לקצבת הזקנה) כגון: פנסיות, רכוש וכו'.

גורמים אלה כוללים את מכלול הערכים החברתיים של הקשיש. יש קשישים המעדיפים לפרוש בשל רצונם במנוחה, עייפות מהעבודה, או חוסר סיפוק מעבודתם. לעומתם קשישים שבאו מרקע שבו העבודה היא ערך עליון, יגלו נטיה להמשיך בעבודה גם לאחר הגיעם לגיל הפרישה הרשמי.

הסיבות לפרישה כפי שדווחו על-ידי הקשישים מושפעות לא מעט מהגורמים שצויינו לעיל. קשיש עם רקע ומסורת עבודה יתרץ לרוב את פרישתו בגורמים אישיים כגון: מצב בריאות. לעומתו קשיש שבחברתו המסורתית אין העבודה בבחינת ערך מוסרי וחברתי גבוה, יתרץ את פרישתו בגורמים אובייקטיביים כגון: חוסר נכונות להעסיק אותו, או גיל הפרישה המחייב.

יתרה מכך, סיבת הפרישה המדווחת על-ידי הקשיש עצמו תלויה גם במספר השנים שעברו מאז הפרישה. קשיש שפרש לפני שנים רבות, סיבת הפרישה אותה יציין עלולה להיות מושפעת מההתפתחויות האישיות והחברתיות שחלו בו מאז שפרש. עוד ראוי לציין שייחכן שישנה יותר מסיבה אחת לפרישה, וכל קשיש מדגיש את הסיבה העיקרית בהתאם לאופיו והשקפותיו.

התפלגות הפורשים לפי סיבות הפרישה שונה במקצת בין גברים לנשים. כשליש מכלל הגברים פורש בשל חובת גיל הפרישה. אצל הנשים מגיע אחוז הפורשים בשל גיל הפרישה ל-13% בלבד. 11% נוספים הן אצל הנשים והן אצל הגברים פורשים משום שלא היתה נכונות מצד המעסיקים להעסיק אותם. יש בודאי חפיפה בין הפורשים מטעמי גיל לפורשים מהטעם שלא היו מוכנים להעסיק אותם. קשיש שהיה מוכן להשלים עם הפרישה והכשיר את עצמו לכך, בוודאי ציין את סיבת היציאה לגימלאות כסיבה העיקרית. לעומתו קשיש שרצה להמשיך לעבוד חרף גיל הפרישה המחייב ציין את סיבת פרישתו העיקרית כחוסר נכונות להעסיק אותו. כ-40% מכלל הגברים והנשים פורשים מטעמי בריאות, כ-7% מהגברים ו-18% מהנשים ציינו את הסיבה העיקרית לפרישתם בעייפותם מהעבודה המאומצת. סיבה זו קשורה כנראה אף היא לגורמים בריאותיים. 7%⁽¹⁾ מהנשים פרשו בשל קיום הכנסות המאפשרות להן פרישה משוחררת מדאגות פרנסה, בעוד שסיבה זו איננה בעלת משקל אצל הגברים.

5.2 סיבות לפרישה לפי גיל הפרישה

נבדוק כעת את הסיבות לפרישה לפי גיל הפרישה.

כ-60% מהגברים שפרשו לפני גיל הפרישה הרשמי (65), פרשו בשל בריאות רופפת, 10% נוספים פרשו בשל עייפות וכ-8% בשל חוסר נכונותם של המעסיקים להעסיקם.

(1) כלול בקטגוריה "אחר".

לוח ט"ז - התפלגות הקשישים לפי סיכנות לפרישה לפני מין ווגיל פרישה בארצות נבחרות (1)

ארדה"ב	בריטניה	דנמרק	שלושת הישורים לפי מין ווגיל														סיכנות הפרישה	
			נשים							גברים								
			75+	-70 74	-65 69	-60 64	עד 59	הכל סך	75+	-70 74	-65 69	-60 64	עד 59	הכל סך				
(במספרים מוחלטים)																		
(באחוזים)																		
100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	סך הכל
24	26	17	-	17	20	7	(2)	13	17	28	53	16	..	33	40	40	33	יציאה לגמלאות
47	38	49	(13)	66	32	43	38	40	43	39	26	55	66	66	40	40	40	בריאות לקויה
3	6	12	-	-	(6)	11	27	18	7	7	4	10	8	7	7	7	7	עבודה מעייפת
5	6	-	(87)	-	(10)	8	13	11	14	18	10	8	11	11	11	11	11	חוסר נכונות
21	24	22	-	17	32	11	20	18	19	8	7	11	15	15	9	9	9	להעסיק
סך הכל																		
28 78 211 630 906 1,853 181 506 1,483 641 453 3,264																		

(1) ראה Shanans, E., Townsend, P., Wedderburn, D., Frills, H., Milhøj, P., and J. Stenhouver, Old People in Three Industrial Societies, New York: Atherton Press, 1968.

גם אצל הנשים בולט האחוז הגבוה של נשים הפודשות לפני גיל הפרישה (גיל 60) בשל בריאות ועייפות מהעבודה (כ-65%), אך כ-13% מהן פורשות בשל קיום הכנסות המאפשרות להן לפרוש בגיל מוקדם יותר. בקבוצת הגילים 65-69, הכוללת את גיל הפרישה הרשמי לגברים, כמחצית מהגברים פורשים בשל יציאתם לגמלאות. 10% נוספים בשל חוסר נכונותם של המעסיקים להעסיקם ו-26% פורשים מטעמי בריאות. בגילים המקבילים לנשים, 60-64, פורשות כ-27% בשל יציאתן לגמלאות, וכמחציתן בשל סיבות הקשורות למצב בריאותן.

בגילים הגבוהים יותר הן לגברים והן לנשים מהווה מצב הבריאות סיבה עיקרית לפרישה. גם בסקר הארצי 1966/67 מתקבלת חמונה דומה. כשליש מהעובדים פורשים בשל הגיעם לגמלאות, וחלקם הגדול בשל סיבות הקשורות למצב בריאותם.

השוואת הממצאים לנתוני ארצות אחרות מראה שגם בארצות כמו בריטניה וארצות הברית כרבע מהקשישים פורשים בגלל יציאה לגמלאות וכ-60% בשל סיבות הקשורות למצב בריאותם. נתונים אלה דומים לשיעורים שהתקבלו בסקר, כפי שמוצג בלוח ט"ז. יצויין שהשוואה לארצות האחרות נתונה תחת המגבלה שלא היתה חפיפה מוחלטת בסיווג של סיבות הפרישה.

5.3 סיבות לפרישה לפי יבשת מוצא

כאמור, סיבת הפרישה המדווחת ע"י הקשיש תלויה בין היתר, גם בסיבות סובייקטיביות המעוגנות ברקע החברתי שלו. ננסה לראות אלו שינויים חלים בהתפלגות הפורשים לפי סיבת הפרישה אצל הקשישים מארצות מוצא שונות. יצויין שההבדלים אינם נובעים רק מההבדלים במנטליות ובמערכת הערכים אלא קשורים גם במשתנים אחרים כגון: גיל, רמת השכלה ומשלה-יד המתואמים במידה רבה עם ארצות מוצא וקשה לבדד את השפעת ארץ המוצא בלבד. התפלגות הפורשים לפי סיבות ולפי יבשת מוצא מראה שבין גברים יוצאי ארצות אסיה-אפריקה נמוך יותר אחוז הפורשים בשל גיל הפרישה המחייב, כ-24% לעומת כ-42% בקרב יוצאי אירופה-אמריקה. לעומת זאת גבוה במקצת אחוז הקשישים ממוצא מזרחי שציינו את מצב בריאותם כסיבה עיקרית לפרישה, בהשוואה ליוצאי ארצות המערב. יתכן שהסיבות לכך הינן אובייקטיביות, כגון: אחוז נמוך יותר בקרב הקשישים יוצאי ארצות המזרח עובדים במקומות ממוסדים שבהם קיים ההכרח לפרוש בגיל קבוע, או בריאות לקויה יותר אצל יוצאי המזרח, אך לא מן הנמנע שציון סיבת הבריאות כסיבה העיקרית מרמזת אולי על יחס שלילי יותר לעבודה. בקרב הנשים לא

נמצאו הבדלים בולטים לפי יבשת מוצא, להוציא אולי את סיבת קיום ההכנסות כגורם לפרישה, וכך אי-נכונותם של המעבידים להעסיק אותם, המסבירה 18% מהפרישה אצל ילדות ארצות המזרח לעומת כ-8% בלבד אצל ילדות אירופה-אמריקה, כמוצג בלוח י"ז.

לוח י"ז - התפלגות הפורשים לפי סיבת הפרישה העיקרית ולפי יבשת מוצא

סיבת הפרישה	אסיה-אפריקה סך הכל		אירופה-אמריקה סך הכל		כאר-שבע		פהח-הקוה		יבנה	
	נשים	גברים	נשים	גברים	נשים	גברים	נשים	גברים	נשים	גברים
	(במספרים כוחלטים)									
סך הכל	458	1,641	1,395	1,623	616	1,158	1,166	1,879	227	71
	(אחוזים)									
סך הכל	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
גמלאות	14	24	12	42	12	25	14	37	42	19
בריאות לקויה	40	44	41	36	42	43	39	38	42	49
עבודה כעייפה	(5)	6	13	5	-	4	16	7	(1)	10
חוסר נכונות להעסיק	18	16	8	6	16	14	8	8	12	9
אחר	23	10	26	11	30	14	23	10	(3)	13

המגמה הכללית של סיבות הפרישה שהתקבלה אצל גברים ונשים נשמרת בכל אחד מהישובים שנחקרו. האחוז הנמוך ביותר של גברים הפורשים מסיבת יציאה לגמלאות הוא בבאר שבע, כ-25% לעומת רמה ממוצעת של כ-40% בפתח תקוה ויבנה.

6. שינויים בתכונות העבודה של הקשוישים סמוך לפרישה

6.1 כ ל ל י

בחיי העבודה של האדם הצעיר עשויות לחול התפתחויות שונות כתוצאה מנסיונותיו לשפר את מעמדו, להתמודד עם אתגרים כלכליים ואישיים המתבטאים למשל בהסבה למקצוע מכניס יותר, או מעבר ממעמד של שכיר לעצמאי, היכול להבטיח למת הכנסה גבוהה יותר. אולם שינויים כאלה אינם מחקבלים באותה מידה של טבעיות בשנים האחרונות לחיי העבודה של האדם,

כשהעובד נמצא כבר מעבר לתקופת השיא, ונעדר לרוב אתגרים חדשים ושאיפות חדשות. יש להניח ששינויים, במידה וקיימנם, אינם רצוניים אלא תלויים במשתנים שלקשיש בדרך כלל אין שליטה עליהם, כגון: הרעה במצב הבריאות המחייבת אותו לצמצם את עבודתו או לעבור למשלח-יד הדורש פחות מאמץ פיסי או אילוצים בשוק העבודה המחייבים אותו לשנות את משלח ידו. במסגרת הסקר נעשה נסיון לעקוב אחרי השינויים החלים בתכונות העבודה של הקשיש בעשר השנים האחרונות לעבודתו. הניתוח יהיה דו-שלבי. בשלב הראשון ייבדקו תכונות העבודה בשתי נקודות זמן - בשנה העשירית שלפני הפרישה וערב הפרישה, תוך הדגשת מגמות השינויים החלים בין שתי נקודות הזמן. בשלב השני יידון תהליך השינוי, תוך שימת דגש על העיתוי של השינוי וההשפעה האגרסיבית של כל השינויים. הדיון יתייחס לקשישים שפרשו כבר מעבודתם ולא לה העובדים עדיין והעומדים בפני פרישה.

6.2 היקף עבודה ומעמד בעבודה

התפלגות הקשישים שעבדו אי פעם לפי היקף העבודה שונה בשנה העשירית לפני הפרישה מהתפלגות וסמוך לפרישה. המגמה היא של ירידה באחוז הקשישים המועסקים במשרה מלאה ושל עליה מקבילה באחוז העובדים עבודה חלקית. כ-76% מכלל הקשישים עבדו עבודה מלאה עשר שנים לפני פרישתם לעומת כ-68% ערב פרישתם. תמונה זו מתקבלת גם בכל אחד מהישובים שנחקרו במסגרת הסקר, כאשר יבנה בולטת באופן מיוחד בשיעור הירידה כפי שנראה בלוח י"ח.

לוח י"ח - הקשישים שעבדו אי פעם לפי היקף עבודתם עשר שנים לפני הפרישה

והיקף עבודה אחרונה

היקף העבודה	שלושה הישובים		באר-שיבע		פתח-תקוה		יבנה	
	10 שנים לפני הפרישה	ערב הפרישה	10 שנים לפני הפרישה	ערב הפרישה	10 שנים לפני הפרישה	ערב הפרישה	10 שנים לפני הפרישה	ערב הפרישה
סך הכל	7,460	7,460	2,426	2,426	4,616	4,616	418	418
	(בכספרים כוחלטים)							
סך הכל	100	100	100	100	100	100	100	100
	(באחוזים)							
מלאה	76	68	74	64	78	71	73	54
חלקית סדירה	14	20	17	24	12	16	24	40
חלקית לא סדירה	9	11	9	11	9	12	(3)	(6)
אחר	(1)	(1)	-	(1)	(1)	(1)	-	-

התפלגויות אלה, המהוות צילום המצב בכל נקודה זמן, מבליעות בתוכן שינויים ותנודות בכיוונים שונים. דהיינו, יתכן שחלק מהקשישים שעבדו עבודה חלקית 10 שנים לפני הפרישה דווקא הרחיבו את היקף העבודה לקראת הפרישה ולהיפך. לכן נבחן את מהות השינויים בהתפלגויות. מסתבר שכ-11% מכלל הקשישים שעבדו עבודה מלאה עשר שנים לפני הפרישה צמצמו את עבודתם בגיל מתקדם יותר, וערב פרישתם היו מועסקים חלקית (באופן סדיר או בלתי סדיר). לעומת זאת, כ-5% מהקשישים שעבדו עבודה חלקית בשנה העשירית לפני הפרישה הרחיבו את היקף עבודתם לעבודה מלאה. התוצאה הסופית מתבטאת בצמצום עבודתם של כ-7% מכלל האוכלוסיה סמוך לפרישה. לוח י"ט מפרט את מגמות השינויים בהיקף העבודה בין שתי נקודות הזמן.

לוח י"ט - התפלגות הקשישים שעבדו אי פעם לפי היקף עבודה 10 שנים לפני הפרישה והיקף עבודה אחרונה - אנרגט לשלושת הישורים

היקף העבודה ערב הפרישה							היקף עבודה 10 שנים לפני הפרישה
אחר	חלקית לסרוגין	חלקית סדירה	מלאה	סה"כ	סה"כ במספרים מוחלטים	האחוז מסה"כ העובדים	
ב אחוזים							
(1)	11	20	68	100	7,460	100	סך הכל
-	3	8	89	100	5,663	76	עבודה מלאה
-	6	90	(4)	100	1,060	14	חלקית סדירה
-	91	(4)	(5)	100	659	9	חלקית לסרוגין
(100)	-	-	-	(100)	78	(1)	אחר

בפרק על תכונות עבודה (ראה סעיף 3) ראינו שאחוז העצמאים בקרב העובדים הקשישים גבוה יותר בהשוואה לכלל העובדים במשק. ניתוח השינויים במהלך 10 השנים האחרונות לחיי עבודתו של הקשיש מראה שלא קיימת מגמה של מעבר ממעמד של שכיר לעצמאי לקראת הפרישה. להיפך - קיימת אפילו נטיה קלה לשנות את המעמד מעצמאי לשכיר, והאחוז הגבוה יחסית של העצמאים בקרב הקשישים העובדים לאחר גיל הפרישה נובע מנטיה גדולה במקצת של עצמאים להמשיך בעבודה גם לאחר גיל הפרישה.

בדיקה התפלגות משלח ידם של הקשישים עשר שנים לפני הפרישה וערב הפרישה מצביעה על דמיון רב. משקלם של העובדים במקצועות הפקידות והמינהל עומד על 32%, בענפי השרותים עובדים כ-38-37 אחוזים מכלל הקשישים ובעבודות פיסיות 29-27 אחוזים. המגמה דומה בכל אחד מהישובים שנחקרו (ראה לוח כ').

לוח כ' - התפלגות הקשישים 10 שנים לפני הפרישה וערב הפרישה
לפי משלח יד - אגרגט לשלושת הישובים

משלח יד	שלושת הישובים		באר-שבע		פתח-תקוה		יבנה	
	10 שנים לפני הפרישה	ערב הפרישה	10 שנים לפני הפרישה	ערב הפרישה	10 שנים לפני הפרישה	ערב הפרישה	10 שנים לפני הפרישה	ערב הפרישה
סך הכל	7,460	7,460	2,426	2,426	4,616	4,616	418	418
	(במספרים מוחלטים)							
סך הכל	100	100	100	100	100	100	100	100
	(כאחוזים)							
פקידות ומינהל	32	32	32	32	33	33	17	15
שרותים	37	38	34	39	35	35	47	58
עבודות פיסיות	27	29	26	27	29	28	24	23
אחר	(4)	(1)	8	(2)	(3)	(4)	12	(4)

למרות שבהתפלגות הממוצעת אין שינויים מהותיים בשתי נקודות הזמן, קיימים שינויים ותנודות רבות ממשלח יד אחד למשנהו שאינם באים לידי ביטוי בהתפלגות הכוללת. מבין עובדי הפקידות והמינהל בשנה העשירית לפני הפרישה, כ-8% משנים את משלח ידם במרוצת עשר השנים האחרונות לעבודתם. רובם פונים לענפי השרותים ומיעוטם לעבודות פיסיות קלות כנראה. מבין עובדי השרותים בשנה העשירית לפני פרישתם, כ-8% מחליפים את משלח ידם עד הפרישה, כאשר רובם פונים למקצועות הקשורים במאמץ גופני.

בקרב הקשישים שעבדו בעבודה פיסית בשנה העשירית לפני פרישתם, רק כ-9% מחליפים את משלח ידם בניגוד לצפייה שאנשים בגיל מכוּנר מעדיפים לעבוד בעבודות קלות יותר מבחינה פיסית.

התוצאה הסופית של כל השינויים היא שכ-8% מכלל המועסקים מחליפים את משלח ידם ערב הפרישה, אם כי לא קיימת מגמה ברורה של כיוון ההחלפה.

סיכום התנודות במשלחי יד מוצג בלוח כ"א להלן.

לוח כ"א - התפלגות הקשישים שעבדו אי פעם לפי משלח יד בשנה העשירית לפני הפרישה וערב הפרישה - אגרנט לשלושת הישובים

משלח היד האחרון לפני הפרישה							משלח יד 10 שנים לפני הפרישה
אחר	עבודה פיסית	שרותים	פקידות ומינהל	סה"כ	סה"כ במספרים מוחלטים	אחוז מכלל העובדים	
ב אחוזים							
(1)	29	38	32	100	7,460	100	סך הכל
..	3	5	92	100	2,373	32	פקידות ומינהל
-	5	92	3	100	2,642	37	שרותים
-	91	8	(1)	100	1,997	27	עבודה פיסית
18	24	42	16	100	448	4	אחר

6.4 סוג עבודה

נבדקה ההשערה שמשקל העובדים בעבודות בלתי קבועות יהיה גבוה יותר סמוך לפרישה בהשוואה להתפלגות עשר שנים לפרישה. זאת לאור העובדה שאחוז הפורשים בגיל הפרישה בין העובדים הקבועים הוא גבוה יותר, וגם אם חוזרים הם לשוק העבודה ברור שאין הם יכולים למצוא מקומות עבודה קבועים אלא במסגרות זמניות שאינן מקנות להם קביעות. גם הקשישים שנאלצים לצמצם את עבודתם בשל מגבלות בריאותיות יועסקו לרוב במסגרות לא קבועות. ואמנם, הממצאים מראים נטייה בכיוון זה. אחוז העובדים הקבועים יורד מ-64% בשנה העשירית שלפני הפרישה עד לכדי 57% ערב הפרישה, ובמקביל ישנה עלייה באחוז העובדים היומיים. בדיקת התפלגות העובדים לפי סוג העבודה סמוך לפרישה מבליטה סוג חדש של עובדים שלא היה קיים עשר שנים לפני כן; והוא עובדים במפעלים מיוחדים לקשישים, הגם שמשקלם הוא זעיר (כ-2%), עובדה המצביעה במידה מה על קשיים הקיימים אצל הקשישים במציאת מקורות תעסוקה. הבדלים מסויימים בהתפלגות נמצאו בין שלושת הישובים שנחקרו כפי שרואים בלוח כ"ב.

לוח כ"ב - התפלגות הקשישים לפי סוג העבודה עשר שנים לפני הפרישה וערב הפרישה

יבנה		פתח-תקוה		באר-שבע		שלושת הישובים		סוג העובד
ערב הפרישה	10 שנים לפני הפרישה	ערב הפרישה	10 שנים לפני הפרישה	ערב הפרישה	10 שנים לפני הפרישה	ערב הפרישה	10 שנים לפני הפרישה	
(במספרים כוחלטים)								
418	418	4,616	4,616	2,426	2,426	7,460	7,460	סך הכל
(באחוזים)								
100	100	100	100	100	100	100	100	סך הכל
38	47	65	71	48	55	57	64	קבוע
26	23	16	14	34	31	23	20	יומי סדיר
12	16	13	10	13	10	13	11	יומי לסרוגין
(3)	5	3	3	(2)	(2)	3	3	עונה
(5)	6	2	2	(1)	(1)	2	2	עבודה יזומה
16	(3)	(1)	-	(1)	..	2	..	בפעלים כיוהדים

מלוח כ"ב ניתן לראות שאחוז העובדים הקבועים בפתח-תקוה בכל נקודת זמן גבוה בהרבה מהאחוז המתאים בשני הישובים האחרים. תופעה בולטת נוספת היא השיעור הגבוה של קשישים ביבנה ערב פרישתם שנוקקים למסגרות מוגנות כגון עבודות יזומות ומפעלים לקשישים. מגמת הירידה באחוז העובדים הקבועים ערב הפרישה נשמרת בכל אחד מהישובים.

בדיקת מגמות ההשתנות בכל סוג עבודה מראה שכ-11% מכלל העובדים הקבועים בשנה העשירית לפני הפרישה עוברים למעמד של עובד בלתי קבוע ערב הפרישה. לעומתם כ-5% מסוגי העובדים האחרים מקבלים מעמד של עובד קבוע. שינויים אלה מסבירים את ההבדל בהתפלגויות שהתקבלו עבור שתי נקודות הזמן.

6.5 שינויים בתכונות עבודה במהלך עשר השנים שלפני הפרישה

עד כה ניתחנו את השינויים בתכונות העבודה לפי כל מרכיב בנפרד. כמו כן, הושוו תכונות העבודה בשתי נקודות זמן מבלי להתייחס לשינויים שחלו בתוך התקופה. להלן נדון בשינויים המצרפיים שחלו במשך התקופה, מאחר ששינוי בתכונה אחת מלווה לפעמים בשינויים בתכונות עבודה נוספות, למשל: צמצום עבודה ערב הפרישה מלווה גם בשינוי מקום העבודה, וגם בשינוי משלח יד. בנוסף לכך יש חשיבות לבדיקת עיתוי השינוי במהלך 10 השנים האחרונות, והעיתוי משתנה בוודאי מתכונת עבודה אחת לרעותה.

כרבע מכלל הקשישים שעבדו שינו את תכונות עבודתם במהלך 10 השנים האחרונות לעבודתם. אצל 6% השינוי התבטא בהחלפת מקום העבודה בלבד. יש להניח שאלה כוללים בעיקר את הקשישים שלא היה להם מקום עבודה קבוע, והמעבר ממקום עבודה אחד למשנהו הוא רגיל וטבעי אצלם, ואינו תורם להבנת שינויים בתהליך העבודה סמוך לפרישה. לכן יוצאו מקרים אלה ממסגרת הדיון להלן. אצל 19% הנותרים היו שינויים מהותיים שיכולים לסייע בהבנת תהליך הפרישה. התכונה האופיינית והחשובה ביותר לבדיקת תהליך הפרישה היא צמצום העבודה. מסתבר שכ-9% מכלל הקשישים שעבדו אי פעם צמצמו את עבודתם ב-10 השנים האחרונות. בדרך כלל צמצום העבודה מלווה גם בשינוי מקום העבודה, וזה משקף בעיקר את העובדים שפרשו בהתאם לחוק הגמלאות, אך חזרו לעבודה במסגרת חלקית, לרוב. במקום עבודה אחר. מתוך כלל 9% המצמצמים את עבודתם, למעלה ממחציתם משנים תוך כדי כך גם את משלח ידם. צמצום עבודה חל בעיקר ב-4 השנים האחרונות שלפני הפרישה, כ-60%. כ-20% נוספים מצמצמים את עבודתם כ-5-6 שנים לפני פרישתם, ורק כרבע מכלל המצמצמים עושים זאת בשלבים מוקדמים יותר בחיי עבודתם. צמצום העבודה מלווה לעיתים בשינויים נוספים מעבר לשינויים במשלח היד, כגון: שינויים במעמד בעבודה; (שכיר ועצמאי) או בסוג העבודה, כאשר המעבר מעבודה מלאה לחלקית קשור בדרך כלל במעבר מעבודה קבועה לעבודה יומית (סדירה ובלתי סדירה).

כ-9% מכלל הקשישים שעבדו אי פעם משנים במהלך 10 השנים שלפני פרישתם את משלח ידם מבלי ששינוי זה יהיה מלווה בצמצום עבודה. כפי שראינו בסעיף 6.3 לא קיימת מגמה ברורה בשינוי משלח היד וקיימים שינויים צולבים ממשלח יד אחד למשנהו, אך אין ספק ששינוי משלח ידו של אדם קשיש לרוב איננו רצוני אלא נכפה עליו ע"י גורמים שונים, כגון: מצב בריאותו, היצע העבודה בשוק, נכונות המעסיקים בענפים כלכליים שונים לקלוט אותו וכו', כך שבהחלט ניתן לומר ששינוי משלח היד אינו בעל חשיבות בחקר תהליך הפרישה.

שינוי משלח היד מתבצע ברוב המקרים בשלבים הראשונים של התהליך. למעלה ממחצית הקשישים המחליפים את משלח ידם עושים זאת כ-8-10 שנים לפני פרישתם הסופית, ורק כ-13% עושים זאת בשנתיים האחרונות לפני פרישתם, כפי שמוצג בלוח כ"ג.

לוח כ"ג - התפלגות הקשישים לפי שינויים בתכונות העבודה ומספר השנים לפני הפרישה - אגרנט לשלושת הישורים

צמצום עבודה			משלח יד ללא צמצום עבודה	מקום עבודה בלבד	סך הכל	השנה לפני הפרישה
צמצום עם שינוי משלח יד	צמצום ללא שינוי משלח יד	סה"כ				
(במספרים מוחלטים)						
384	301	685	685	451	1,821	סך הכל
5	4	9	9	6	25	אחוז מתוך כלל אלה שעבדו אי-פעם
(באחוזים)						
100	100	100	100	100	100	סך הכל
25	27	26	13	11	17	עד שנתיים
23	40	31	19	27	27	3-4
26	11	19	14	30	20	5-6
23	13	18	38	17	25	7-8
3	9	6	14	15	11	9-10
-	-	-	(2)	-	..	לא ידוע

אצל רבע מהקשישים שמצמצמים עבודתם, חלו שינויים נוספים במהלך 10 השנים האחרונות. לעבודתם, כאשר בשלבים המתקדמים מלווה צמצום העבודה בהחלפת מקום העבודה, ובשנים הסמוכות לפרישה חל שינוי גם במשלח ידם.

7. נכונות לעבודה

7.1 כללי

יצירת תעסוקה מתאימה לקשישים, עשוייה למלא חלק מהם ולתת להם מחדש הרגשה של השתייכות חברתית. התעסוקה יכולה למלא את זמנם החופשי מחד, ולאפשר להם להשלים את ההכנסה מאידך. על מנת לבדוק אם יש מקום לחפש מסגרת תעסוקתית לקשישים, נשאלו הקשישים שעבדו אי פעם בעבר על נכונותם להיכנס מחדש לשוק העבודה, ובאלו סוגי

עבודה הם מוכנים לעסוק. הממצאים מצביעים על כך שכ-15% מן הקשישים שעבדו בעבר ואינם מועסקים כיום, הביעו את רצונם לעבוד. בבאר-שבע מגיע אחוז המוכנים לעבוד ל-13%, לעומת כ-16% בפתח תקוה וכ-10% ביבנה. נבדוק להלן באיזה היקף ומסגרת מעדיפים הקשישים לעבוד.

7.2 נכונות לעבודה לפי סוג עבודה

54% מהקשישים המוכנים לעבוד מעדיפים לעבוד עבודה חלקית. כ-40% מוכנים לעבוד בתנאי שתהיה זו עבודה קלה שניתן יהיה לבצעה בבית, ורק כ-5% מוכנים לעבוד עבודה מלאה. מגמה דומה קיימת בכל אחד מהישובים שנחקרו, כאשר יבנה יוצאת דופן במקצת ורוב קשישיה מעדיפים לעבוד עבודה חלקית מחוץ לבית. שינויים מסויימים בהיקף העבודה המועדף קיימים בקבוצות גיל שונות. בקבוצת הגיל 60-64, הכוללת רק נשים, אין כל נכונות לעבודה מלאה מחוץ לבית והיא מתפלגת שווה בין עבודות קלות בבית ועבודות חלקיות מחוץ לבית.

בגילים המתקדמים ביותר, 75+, ישנה העדפה של עבודה בבית, לעומת גילי הביניים 65-69, בהם מעדיפים כ-70% מהקשישים לעבוד מחוץ לביתם בעבודה חלקית בעיקר.

לוח כ"ד מפרט את העדפות הקשישים המוכנים לעבוד לפי היקף העבודה והגיל.

לוח כ"ד - התפלגות הקשישים המוכנים לעבוד לפי סוג העבודה וגיל בשלושת הישובים

ג י ל					היקף העבודה
75 +	70-74	65-69	60-64	סך הכל	
(במספרים מוחלטים)					
144	209	315	98	766	סך הכל
(באחוזים)					
100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	סך הכל
50.0	40.0	30.8	51.0	40.5	עבודות קלות בבית
(1.5)	(8.5)	(7.3)	-	5.5	עבודה מלאה
48.5	51.5	61.9	49.0	54.0	עבודה חלקית

7.3 סוג העבודה המועדף (1)

כל תכנון ליצירת מסגרת תעסוקתית לקשישים צריכה לקחת בחשבון את מגבלותיהם הפיזיות, בתחום של היקף העבודה וסוג ההתעסקות. הקשישים מתקשים לעבוד בעיסוקים הדורשים מאמץ גופני רב, אך מסוגלים בהחלט לבצע עבודות קלות, שאינן דורשות זריזות מיוחדת (ריכוז יתר וקצב מהיר). שליש מהקשישים מעדיף עבודות בעלות אופי של מלאכת-יד קלה, רבע מהם היה מעדיף עבודות פקידותיות, כ-17% מהם עבודה מכנית פשוטה ועוד כ-25% סוגי עבודה שונים. בגילים המוקדמים של הזקנה ישנה העדפת עבודות פקידותיות ובגילים המתקדמים יותר קיימת העדפה של עבודות יד פשוטות, כפי שמוצג בלוח כ"ה.

לוח כ"ה - התפלגות הקשישים המוכנים לעבוד לפי סוג העבודה והגיל - אגרגט לשלושת הישובים

אתר	מלאכת-יד	פקידות	מכנית פשוטה	סה"כ	סה"כ במספרים מוחלטים	הגיל
א ח ו ז י ם						
24	34	25	17	100	766	סך הכל
49	44	-	(7)	100	98	60-64
27	21	33	19	100	315	65-69
22	31	31	17	100	209	70-74
(2)	49	26	23	100	144	75+

בגיל 60-64 הכולל אך ורק נשים, ישנה העדפה של מלאכת-יד. תמונה דומה מתקבלת בכל אחד מהישובים שנחקרו.

אם נתבונן בלוח משולב (בלוח כ"ו) של היקף עבודה ומשלח יד מועדף, נראה שהשילוב הנוח ביותר לקשישים הוא עבודות קלות בבית ומלאכת-יד. צרוף זה מועדף ע"י שליש מהקשישים המוכנים לעבוד. צרוף זה מועדף בכל אחד מהישובים שנחקרו בסקר. כמו כן, בולסת העדפת הקשישים את הצרוף של עבודה חלקית ומשלח יד פקידותי, כ-17% מכלל הזקנים המוכנים לעבוד.

(1) חלק זה מחיחס הן לגברים והן לנשים.

לוח כ"ו - התפלגות הקשישים המוכנים לעבוד לפי היקף עבודה ומשלח יד
 בשלושת הישורים

אחר	מלאכת יד	פקידותית	מכנית פשוטה	סך הכל	סה"כ במספרים מוחלטים	סוג העבודה
ב א ח ו ז י ם						
24.1	33.5	25.4	17.0	100.0	766	סך הכל
(5.5)	27.3	(5.1)	(5.2)	43.1	330	עבודות קלות בבית
(0.3)	-	3.8	(1.0)	(5.1)	39	עבודה מלאה
18.3	6.2	16.5	10.8	51.8	397	עבודה חלקית

פרק ג' - הכנסה וביטוח לאומי

1. כללי

אוכלוסיית הקשישים בארץ כבמקומות אחרים, מאופיינת ברמת חיים נמוכה יחסית, בשכיחות גבוהה של עוני ובתלות כלכלית גבוהה בתוכניות להבטחת הכנסה. התקופה שלאחר הפרישה מאופיינת כמעט תמיד בירידה דראסטית של רמת ההכנסה, וזאת דווקא התקופה בה גדלים בצורה משמעותית חלק מהצרכים של אוכלוסייה זו; גדלים הצרכים הרפואיים וכן הצרכים השרותיים הקשורים בעזרה למימוש תפקידים יומיומיים שהגיל והתלות הפיסית מונעים מאוכלוסייה זו לממשם בצורה עצמית ודורשים קנייתם תמורת כסף. הירידה הגדולה ברמת ההכנסה של הקשישים בחברה הישראלית נובעת מכך שלא קיים בארץ חוק פנסיה ממלכתית שיכול להבטיח רמת חיים הוגנת לכל קשיש לאחר הפרישה. אמנם קיימים הסדרי פנסיה שונים במסגרת קרנות הפנסיה ההסתדרותיות והפנסיה התקציבית של המדינה, אך מספר הקשישים שנהנים מהסדרים אלה הוא קטן, וגם אלה שזכאים לפנסיה כלשהי, ברובם, לא צברו זכויות המאפשרות להם קבלת סכומים משמעותיים היכולים להבטיח להם רמת חיים נאותה. גם יכולתו של הקשיש לבסס את הכנסתו על עבודתו לאחר גיל הפרישה היא מוגבלת. מעטים מצליחים בכך אולם יש לזכור כי הכנסות מעבודה של קשישים לאחר גיל הפרישה הן בעלות אופי חולף והיקפן מצומצם. התפקיד להבטחת הכנסה מינימלית לקשישים מוטל איפוא על המוסד לביטוח לאומי באמצעות קצבת הזקנה, אך בשל רמתה הנמוכה יחסית של הקצבה, אין היא מסוגלת להבטיח רמת חיים סבירה ורוב הקשישים מתרכזים בסביבות קו העוני.

בפרק זה תיבחן רמת ההכנסה של הקשיש במונחים של ההכנסה למשפחה וההכנסה לנפש סטנדרטית, ייבדקו מקורות ההכנסה והרכבה, יעשה ניתוח של מצבם היחסי של הקשישים בסולם ההכנסות הכללי, תוך שימת דגש מיוחד על תחולת העוני בקרבם.

2. רמת ההכנסה של הקשישים

2.1 כללי

ההכנסה הממוצעת למשפחה הגרעינית⁽¹⁾ הסתכמה ב- 1971/72 בכ-340 ל"י לחודש בשלושת הישורים שנחקרו, כאשר רמת ההכנסה הגבוהה ביותר נרשמה בפתח תקוה, כ-400 ל"י לחודש

(1) ראה הגדרות בפרק ה'.

בהשוואה ל-250 ל"י בבאר שבע, ו-235 ל"י ביבנה. אם ננכה את השפעת גודל המשפחה, תסתכם ההכנסה הממוצעת למבוגר סטנדרטי בשלוש הערים ב-169 ל"י לחודש, כאשר הרמה הגבוהה ביותר הושגה בפתח תקוה, כ-230 ל"י לעומת 150 ל"י בבאר שבע ו-135 ל"י ביבנה.

ההכנסה הממוצעת למבוגר סטנדרטי במשפחות קשישים מהווה כ-60% מההכנסה למבוגר סטנדרטי במשפחת שכירים ממוצעת. הפער הגבוה ביותר הוא אצל קשישים בודדים, ומצטמצם והולך עם גידול במספר הנפשות במשפחה. תופעה זו קשורה בהרכב "סל" ההכנסות השונה של משפחת קשישים ומשפחת שכירים ממוצעת. אחד המרכיבים החשובים ב"סל" ההכנסות של הקשיש הוא קצבת הזקנה של הביטוח הלאומי התלויה בגודל המשפחה, כך שההכנסה למבוגר סטנדרטי נשמרת פחות או יותר בכל גודל משפחה, לעומת משפחת שכירים ממוצעת שהקשר בין רמת הכנסתו ברוטו וגודל המשפחה הוא חלש יותר.

לוח א' - הכנסה ממוצעת לנפש סטנדרטית לפי גודל משפחה באוכלוסיות נבחרות (בל"י לחודש)

מספר נפשות	באוכלוסיית שכירים (1) עירונית	משפחות קשישים		
		בשלושת הישובים	פתח תקוה	באר שבע
סך הכל	333	196	230	148
1	500	165	193	132
2	380	230	265	168
3	350	162	213	116

מלוח א' ניתן לראות שההכנסה למבוגר סטנדרטי נמוכה במיוחד אצל קשישים בודדים והסיבות העיקריות לכך הן גיל גבוה יותר אצל בודדים והמשקל הגדול של נשים שאינן משתתפות כמעט בשוק העבודה, ואין להן בדרך כלל הכנסה כלכלית מעבר למובטח באמצעות קצבת הזקנה.

(1) המקור: שנתון סטטיסטי מס' 23 1972. עמ' 273.

2.2 רמת ההכנסה לפי מין ומצב משפחתי

השכבה החלשה ביותר הינה אוכלוסיית הנשים הבודדות, בעוד הכנסתם של הגברים הבודדים אף עולה במעט על הממוצע של כלל אוכלוסיית הקשישים. הבדלים מהותיים קיימים ברמת ההכנסה של קשישה בודדה בין שלושת הישובים שנחקרו: בבאר שבע וביבנה עמדה ההכנסה על רמה של 116-118 ל"י והתאימה בקירוב לרמה ההכנסה המובטחת באמצעות קצבת הזקנה בהוספת הטבה סוציאלית. בפתח תקוה הרמה הייתה גבוהה בהרבה ומבטאת קיום הכנסות נוספות מעבר לקצבה, לרוב הכנסות מעבודה ופנסיות. להלן לוח השוואתי של רמת ההכנסה למבוגר סטנדרטי בשלושת הישובים.

לוח ב' - ההכנסה הממוצעת למבוגר סטנדרטי (מ.ס.) ואחוז התמיכות⁽¹⁾
לקשישים בודדים בשלושת הישובים (בלירות לחודש)

יבנה	פתח תקוה	באר שבע	שלושה הישובים	ההכנסה הממוצעת למ.ס. ואחוז התמיכות
135	230	148	196	הכנסה ממוצעת למ.ס.
			גברים בודדים	
151	229	198	212	הכנסה למ.ס.
68	45	51	48	אחוז התמיכות
			נשים בודדות	
116	185	118	155	הכנסה למ.ס.
93	55	92	67	אחוז התמיכות

בדיקת רמת ההכנסה עפ"י מצב משפחתי וצורת מגורים מצביעה על מצבם היחסי הקשה יותר של קשישים לא נשואים לעומת קשישים נשואים. הבדלים מסויימים ברמת ההכנסה נמצאו לפי צורת מגורים, במיוחד אצל קשישים לא נשואים, כפי שמראה לוח ג' להלן.

(1) תמיכות כולל קצבאות מהביטוח הלאומי, תמיכות סעד וקצבאות ממקומות אחרים.

לוח ג' - התפלגות המשפחות לפי רמת ההכנסה למבוגר סטנדרטי, מצב משפחתי וצורת מגורים (בל"י) - אגרנט לשלושת הישורים

מצב משפחתי				הכנסה למבוגר סטנדרטי
נשוי		לא נשוי		
גר עם בני משפחה אחרים	גר עם משפחה גרעינית	גר עם בני משפחה	גר לבד	
215	218	157	169	הכנסה ממוצעת
	(במספרים מוחלטים)			
1,155	3,158	2,294	1,999	כל המשפחות
	(באחוזים)			
100	100	100	100	כל המשפחות
30	40	64	58	עד 115
14	10	13	17	116-150
13	13	5	4	151-190
9	7	6	3	191-230
		4	8	231-310
34	30	8	10	311+

כ-60% מהקשישים הבודדים חיו ברמת הכנסה של עד 115 ל"י למבוגר סטנדרטי, תוך הבדלים קלים לפי צורת מגורים, ואילו אצל קשישים נשואים נע שיעור זה בין 30% ל-40%. ההבדלים שנמצאו ברמת ההכנסה בין נשואים ולא נשואים משקפים בראש ובראשונה את משקלן הגבוה של הנשים בקרב הלא-נשואים, הנעדרות לרוב הכנסה כלכלית, וכך את העובדה שהנשואים מאופיינים ע"י הרכב גילים צעיר יותר, השתתפות גדולה יותר בכוח העבודה ושיעור גבוה יותר של מקבלי פנסיות משלימות.

קשר זה בין רמת ההכנסה ומצב משפחתי נשמר בכל אחד מהישורים שנחקרו למרות ההבדלים ברמת ההכנסה בישובים אלה. בבאר שבע וביבנה גדול יותר אחוז המשפחות, הבודדות והנשואות, המתרכזות בתחום ההכנסה הנמוכה ביותר (כ-70% עד 80% לבודדים) לעומת פתח תקוה שבה ההתפלגות היא שוויונית יותר.

2.3 ההכנסה לפי רמת השכלה, ארץ מוצא וותק בארץ

מגמה ברורה של עליית רמת ההכנסה עם העלייה במספר שנות לימוד קיימת בכל הישובים שנחקרו. ההשפעה העיקרית של גורם ההשכלה היא בעיקר דרך מקורות ההכנסה הכלכליים. בשל קיום שיעורי השתתפות גבוהים יותר בכוח העבודה עם העלייה ברמת ההכנסה, תמורה גבוהה יותר לעבודה וכן אחוז גבוה יותר של זכאים לפנסיות משלימות. לוח ד' מציין את רמת ההכנסה למבוגר סטנדרטי לפי רמת השכלה.

לוח ד' - רמת ההכנסה וההכנסה מתמיכות למבוגר סטנדרטי לפי מספר שנות לימוד

מספר שנות לימוד						רמת ההכנסה
13+	9-12	8	5-7	0-4	סך הכל	
שלושת הישובים						
329	256	215	248	146	196	הכנסה כוללת למ.ס.
86	85	79	91	103	92	הכנסה מתמיכות
26	33	37	37	71	47	אחוז התמיכות
פתח תקוה						
366	281	230	288	164	230	הכנסה כוללת למ.ס.
94	83	77	93	102	90	הכנסה מתמיכות
26	30	33	32	62	39	אחוז תמיכות
באר שבע						
(278)	184	157	139	131	148	הכנסה כוללת למ.ס.
(74)	88	81	90	98	94	הכנסה מתמיכות
27	48	52	65	75	64	אחוז תמיכות
יבנה						
(181)	(126)	128	148	133	135	הכנסה כוללת למ.ס.
(92)	(101)	102	90	95	96	הכנסה מתמיכות
51	80	80	61	71	81	אחוז תמיכות

ההכנסה הממוצעת למבוגר סטנדרטי ברמות ההשכלה הגבוהות (+ 13 שנים) היתה גבוהה פי שניים ויותר בהשוואה לרמת הכנסתם של קשישים חסרי השכלה או בעלי השכלה נמוכה (0-4 שנים).

בדיקה רמת ההכנסה לפי ארץ מוצא מצביעה על פער גדול בין יוצאי ארצות אסיה-אפריקה לבין יוצאי אירופה-אמריקה. הכנסתם של יוצאי אסיה-אפריקה היתה נמוכה בממוצע בכ-40% מהכנסתם של יוצאי אירופה-אמריקה. פער זה מוסבר בעיקר ע"י משתנים סוציו-כלכליים שונים כמו רמת השכלה וותק בארץ המהומים חזק עם יבשת המוצא.

השפעת הוותק בארץ היא בעיקר על שיעור ההשתתפות בכוח עבודה וצבירת זכויות פנסיוניות המסבירים את רוב ההבדלים ברמת ההכנסה של הקשישים. אחוז הקשישים הוותיקים אצל יוצאי ארצות המערב גדול בהרבה בהשוואה ליוצאי ארצות המזרח, וזה מסביר, חלקית, בנוסף לגורם ההשכלה את ההפרשים ברמת ההכנסה לפי ארצות מוצא.

אם ננכה את השפעת הוותק, יצטמצם ההפרש בין רמות ההכנסה של הקשישים מהארצות השונות, כפי שרואים מלוח ה', להלן.

לוח ה' - ההכנסה הממוצעת לנפש סטנדרטית לפי שנת עלייה ויבשת מוצא

שנת עלייה					יבשת מוצא
1960+	1955-1959	1948-1954	עד 1947	סך הכל	
שלושה הישובים					
125	121	165	-	148	אסיה-אפריקה
170	(222)	230	312	245	אירופה-אמריקה
פתח תקוה					
124	120	131	-	125	אסיה-אפריקה
152	(204)	178	419	186	אירופה-אמריקה
באר שבע					
127	114	179	-	173	אסיה-אפריקה
187	248	253	308	269	אירופה-אמריקה
יבנה					
131	125	139	-	133	אסיה-אפריקה
(120)	(131)	(157)	..	141	אירופה-אמריקה

גם ההבדלים בין ההכנסה הממוצעת לנפש בין שלושת הישובים מצטמצמים אם מנכים את השפעת הוותק בארץ וארץ המוצא. הדברים אמורים בעיקר ביחס לעולי ארצות המזרח בשנים 1955 ואילך. ההכנסה הממוצעת לקשיש מארצות המזרח נעה בין 115-125 ל"י לחודש אם הוא עלה בשנים 1955-1959 ובין 125-130 ל"י אם עלה אחרי שנת 1960.

ההפרשים בהכנסותיו של קשיש יוצא אירופה-אמריקה בין הערים השונות בכל קבוצת שנות ותק הם גדולים יותר. ייתכן שניתן להסביר זאת ע"י רמות השכלה שונות בישובים השונים, ובעיקר בקיום שרותים סוציאליים ברמה שונה בכל ישוב.

3. מצבם הכלכלי של הקשישים יחסית לכלל האוכלוסיה

הממצאים שהוצגו עד כה הצביעו על רמתה הכלכלית הנמוכה של אוכלוסיית הקשישים. נבחן כעת את מיקומה היחסי של אוכלוסיית הקשישים בהתפלגות ההכנסה של כלל האוכלוסיה בארץ. הבדיקה תיעשה ע"י בחינת התפלגות אוכלוסיית הקשישים לפי רמות ההכנסה המתאימות לכל עשירון של האוכלוסיה הכללית. מלוח ו' להלן ניתן לראות ש-55% מכלל המשפחות הקשישות נמצאות ברמת הכנסה המתאימה לעשירון התחתון של התפלגות ההכנסות, וכ-80% מהן מרוכזות ברמת הכנסה המתאימה לשלושת העשירונים התחתונים של התפלגות.

הבדלים גדולים ברמת הכנסתם של הקשישים נמצאו בשלושת הישובים שנסקרו. כצפוי, מצבם של הקשישים ביבנה הוא החמור ביותר, כ-70% נמצאים בעשירון התחתון, ולמעלה מ-90% בשלושת העשירונים התחתונים. מצב דומה נמצא גם בבאר שבע. לעומת זאת טוב יותר מצבם של הקשישים בפתח תקוה. כ-45% מהם מרוכזים ברמות הכנסה המתאימות לעשירון התחתון, של התפלגות ההכנסות. וכ-70% מהם מרוכזים בשלושת העשירונים התחתונים.

רמת ההכנסה המתאימה לעשירון התחתון גבוהה אך במקצת מההכנסה למבוגר סטנדרטי המובטחת ע"י קיצבת הזקנה בתוספת הטבה סוציאלית (116 ל"י). מכאן ניתן להסיק שמרבית המשפחות הנמצאות בתחתית סולם ההכנסות מתקיימות מקצבת הזקנה בלבד ואינן להן כלל הכנסות כלכליות.

לוח ו' - המשפחות הקשיות לפי עשירוני הכנסה

ה ע ש י ר ו ן	שלושת הישובים	באר שבע	פתח תקוה	יבנה
	במספרים מוחלטים			
סך הכל	8,606	3,005	5,111	490
	באחוזים			
סך הכל	100	100	100	100
עשירון תחתון	55	66	44	72
עשירון שני	15	15	14	13
עשירון שלישי	9	10	9	8
עשירון רביעי	6	3	9	(5)
עשירון חמישי	5	2	6	(1)
חמשת העשירונים העליונים	10	4	18	(1)

בדיקת מקומם היחסי של הקשישים בהתפלגות ההכנסות לפי מצבם המשפחתי מצביעה שוב על מצבן הכלכלי הירוד של האלמנות הבודדות. כ-90% מהן מרוכזות ברמת הכנסה המתאימה לשלושת העשירונים התחתונים של התפלגות ההכנסות, כאשר רובן המכריע, כ-70% מצויות בעשירון התחתון.

3.1 מצבם הכלכלי של הקשישים לפי תכונות עבודה

האפשרות העיקרית העומדת בפני הקשיש לשיפור מצבו הכלכלי (בהעדר זכאות לפנסיה משלימה לרוב הקשישים) היא להמשיך לעבוד גם לאחר הגיעו לגיל פרישה. ואמנם גורם זה נמצא כבעל חשיבות רבה בבדיקת מקומו של הקשיש בהתפלגות ההכנסות. כ-14% בלבד מהמשפחות הקשיות הנהנות מהכנסות מעבודה נמצאות בעשירון התחתון של התפלגות ההכנסות ו-40% מהן נמצאות בשלושת העשירונים התחתונים, זוהי התפלגות שמקרבת להתפלגותה של האוכלוסיה הכללית. ניתוח הממצאים בכל אחד מהישובים מצביע על יהידה דרסטית באחוז המשפחות העובדות הנמצאות בעשירון התחתון בהשוואה למוצע שנמצא בקרב כלל האוכלוסיה הקשישה, אם כי עדיין קיימים הבדלים בין הישובים השונים, כפי שרואים מלוח ז' להלן.

לוח ז' - הקשישים העובדים לפי עשירוני ההכנסה (באחוזים)

העשירון	שלושת הישובים	באר שבע	פתח תקוה	יבנה
עשירון תחתון	14	23	9	33
עשירון שני	13	24	8	33
עשירון שלישי	13	17	12	17
עשירון רביעי	15	7	17	-
עשירון חמישי	11	10	12	-
עשירון שישי	9	4	12	-
עשירון שביעי	10	5	13	-
3 העשירונים העליונים	15	10	17	-

הלוח מצביע על מצבם הטוב יחסית של הקשישים העובדים בפתח תקוה. כ-30% מהם מתרכזים בשלושת העשירונים התחתונים, בדומה להפלגות של האוכלוסייה הכללית במשק, ובשוליים התחתונים מצבם אפילו עדיף במקצת. מצבם הכלכלי של העובדים ביבנה ובבאר שבע טוב בהרבה מאלה שאינם עובדים, למרות שכחמישית מקשישי באר שבע וכשליש מהקשישים העובדים ביבנה עדיין נמצאים בעשירון התחתון. יש לזקוף את ההבדלים בין שלושת הישובים לעובדה שלקשישים מפתח תקוה יש בנוסף להכנסה מעבודה מקורות הכנסה נוספים, כגון: פנסיות, רכוש בשיעור גבוה יותר מזה של הקשישים בשני הישובים האחרים, וכן לעובדה שהתמורה לעבודה של קשישי פתח תקוה היא גבוהה יותר, בשל רמת השכלתם הגבוהה יותר ומשלח יד "מכניס" יותר. מכל מקום רואים כאן בעליל את חשיבותו המכרעת של גורם התעסוקה בשיפור מצבם הכלכלי של הקשישים.

4. מקורות ההכנסה

4.1 הרכב ההכנסה

האוכלוסייה הקשישה מאופיינת ע"י שיעור גבוה של תמיכות ב"סל" הכנסותיה. הופעה זו אינה מפתיעה אם נזכור שחלק גדול מהקשישים איננו משתתף בכוח העבודה, וגם שיעור הקשישים הזוכים לפנסיה כלשהי הוא נמוך ביותר, כך שהמרכיב העיקרי בהכנסות הוא קצבת הזקנה בתוספת אי-אלה תמיכות סעד ותמיכות שונות משרותים סוציאליים ומקרובי משפחה.

כ-47% מכלל ההכנסה המשפחתית מקורה בתמיכות שונות, שהמרכיב העיקרי הוא קצבת הזקנה של הביטוח הלאומי. הבדלים גדולים קיימים בין שלוש הערים שנחקרו, כפי שרואים להלן מלוח ח'.

אחוז התמיכות הנמוך ביותר נמצא בפתח תקוה, כ-40% לעומת 63% בבאר שבע ו-71% ביבנה. הבדלים אלה מוסברים בעיקר ע"י שיעור גבוה יותר של עובדים ושל מקבלי פנסיות יחסיות (מהארץ ומחו"ל) בפתח תקוה לעומת שני הישובים האחרים. בדיקת אחוז התמיכות לפי מספר נפשות למשפחה מראה על מגמה דומה בשלושת הישובים. השיעור הגבוה קיים במשפחות בודדים, ופוחת במשפחות עם שתיים ושלוש נפשות. הסיבה העיקרית לכך נעוצה באחוז הגבוה של הנשים במשפחות בודדים הנעדרות תכונות עבודה. הפער בין הערים השונות בכל רמה של סיפוס משפחה נשמר, בשל ההבדלים בתכונות העבודה של האוכלוסיות השונות.

לוח ח' - אחוז ההכנסות מתמיכות לפי מספר נפשות

מספר נפשות	שלושת הישובים	פתח תקוה	באר שבע	יבנה
סך הכל	47	40	63	71
1	64	53	81	88
2	37	32	52	57
3	41	36	50	55

4.2 מקורות ההכנסה

למעלה מ-20% מכלל משפחות הקשישים נהנו מהכנסות מעבודה. השיעור הגבוה ביותר של משפחות עובדות נמצא בפתח תקוה, כ-25% לעומת כ-16% בלבד ביבנה ובבאר שבע. בנוסף לכך יצויין שגם ההכנסה הממוצעת מעבודה גבוהה יותר בפתח תקוה בהשוואה לשני הישובים האחרים, עובדה המעמיקה את הפער הקיים ברמת חייהם של הקשישים בשלושת הישובים. הבדלים גדולים בין הישובים נמצאו גם בשיעור מקבלי פנסיות (ראה לוח ט'). בפתח תקוה נהנו 24% מהמשפחות מפנסיות יחסיות לעומת 11% בבאר שבע ו-14% ביבנה. ההכנסות מפנסיות כוללות גם פנסיות או רנטות מחו"ל שהן בעלות משמעות לאוכלוסיה ותיקה ממוצא אירופאי כמו בפתח תקוה, ואינן קיימות כמעט בבאר שבע וביבנה. אם נוציא מהדיון את הפנסיות מחו"ל, ונעשה את ההשוואה לגבי פנסיות בארץ בלבד, נמצא ששיעור מקבלי הפנסיות מעבודה בארץ בפתח תקוה איננו שונה באופן משמעותי מהשיעורים שהתקבלו בערים האחרות שנחקרו -

כ-15% בלבד. הבדלים גדולים קיימים בגובה הפנסייה בשלושת הישובים, וכצפוי הפנסייה הממוצעת בפתח תקוה גבוהה בהרבה מהפנסייה הממוצעת בבאר שבע ויבנה כפי שרואים מלוח ט'.

לוח ט' - משפחות המקבלות הכנסות ממקורות שונים, וההכנסה הממוצעת מכל מקור

מקור הכנסה	שלושת הישובים		פתח תקוה		באר שבע		יבנה	
	הכנסה ממוצעת	אחוז משפחות מקבלות	הכנסה ממוצעת	אחוז משפחות מקבלות	הכנסה ממוצעת	אחוז משפחות מקבלות	הכנסה ממוצעת	אחוז משפחות מקבלות
סך הכל (במספרים מוחלטים)	345	8,606	399	5,111	249	3,005	235	490
ביטוח לאומי	170	90.6	171	87.6	170	91.2	178	89.6
עבודה	525	21.3	585	24.4	400	15.2	291	16.3
פנסייה	321	18.8	355	23.6	228	10.6	130	13.9
רכוש	287	3.5	288	6.1	286	1.7	234	(1.6)
דור לדור	32	4.9	30	5.1	35	4.5	26	(2.1)
תמיכות סעד והכנסות אחרות	114	4.0	93	2.7	132	6.2	89	(3.1)

המרכיב העיקרי בהכנסות מתמיכות הוא קצבת הזקנה של הביטוח הלאומי שממנה נהנות כ-90% מכלל המשפחות, ומשולמת בסכום אחד פחות או יותר. התמיכות מגורמים אחרים אינן בעלות משמעות בשל תחולתן הצרה, והחוצאה המתקבלת היא בשלושת הגורמים העיקריים שעשויים להעלות את רמת חייהם של הקשישים הם: עבודה, פנסיות ורכוש. גורמים אלה גם מסבירים את ההבדלים הקיימים ברמת ההכנסה בין שלושת הישובים.

יש לציין שקיים הבדל יסודי במהות ובאופי של שלושת מקורות הכנסה אלה. ההכנסות מעבודה הינן בעלות אופי חולף לאדם קשיש בשל התערערות בריאותו בגילים המתקדמים יותר המונעת ממנו לתפקד בשוק העבודה. לעומת זאת, הכנסות מפנסייה ורכוש הן בעלות אופי פרמננטי ויציב יותר, והקשיש עשוי להנות מהן עד סוף ימיו. כך שעלול להיווצר מצב שדווקא בגילי הזקנה המתקדמים נידון קשיש, שאין לו מקורות הכנסה פרמננטים, לדלות ולעוני לעומת קשיש "סל" הכנסותיו כולל גם פנסייה ברמה סבירה, המאפשרת לו לשמור על רמת חיים יציבה במשך כל ימי חייו.

4.3 מקורות ההכנסה לפי מצב משפחתי וצורת מגורים

הבדלים בהרכב "סל" ההכנסות נמצאו לפי מצב משפחתי וצורת מגורים. כ-60 עד 70 אחוזים מכלל הקשישים הנשואים נהנו מהכנסה כלכלית כלשהי, המתווספת לרוב לסכומי התמיכות שהם מקבלים, לעומת כ-15 עד 30 אחוזים בקרב קשישים בודדים (שהם לרוב נשים בודדות).

גם לצורת המגורים יש קשר מסויים לגובה ולהרכב ההכנסות והוא בולט בעיקר אצל הקשישים הלא-נשואים. בודדים, המקיימים משק בית עצמאי נפרד, נהנים מרמת הכנסה גבוהה יותר, בהשוואה לבודדים הגרים עם בני משפחה אחרים וגם הרכב "סל" ההכנסה שלהם הוא הרבה יותר מאוזן ומגוון. ל-30% מהם היתה הכנסה כלכלית כלשהי, לעומת 18% בלבד בקרב הבודדים החיים עם בני משפחה אחרים, שהם, בדרך כלל, מבוגרים יותר ומוגבלים מבחינה בריאותית ומבחינת כושר תפקוד.

התמונה שונה אצל הקשישים הנשואים. כאן לא נמצאו הבדלים מהותיים במקורות ההכנסה בין נשואים המנהלים משק בית עצמאי לבין נשואים המנהלים משק בית משותף.

לוח י' - המשפחות המקבלות הכנסות ממקורות שונים וההכנסה הממוצעת למקבל מכל מקור לפי מצב משפחתי וצורת מגורים - אגרנט לשלושת הישורים

מצב משפחתי										מקור ההכנסה
נשוי - גר עם בני משפחה אחרים		נשוי - גר עם בן זוג		לא נשוי - גר עם בני משפחה אחרים		לא נשוי - גר לבד		סך הכל		
הכנסה ממוצעת	אחוז מקבלים	הכנסה ממוצעת	אחוז מקבלים	הכנסה ממוצעת	אחוז מקבלים	הכנסה ממוצעת	אחוז מקבלים	הכנסה ממוצעת	אחוז מקבלים	
463	1,155	458	3,158	204	2,294	220	1,999	345	8,606	סה"כ משפחות (במספרים כוחלטים)
196	81.2	207	83.2	143	96.6	136	94.7	171	89.2	ביטוח לאומי
477	39.3	573	31.5	347	6.1	285	10.0	524	20.8	עבודה
247	22.5	367	24.7	.	11.1	285	15.1	320	18.5	פנסיה
275	5.8	342	5.9	.	(1.2)	171	4.3	287	4.3	רכוש

5. התפלגות האוכלוסיה לפי מקורות הכנסה בלעדיים

5.1 כ ל ל י

בפרק הקודם עמדנו על מקורות ההכנסה של הקשישים, כשהדגש הושם על שיעור המשפחות הנהנות מכל מקור, מבלי לנתח את הרכב "סל" ההכנסות של המשפחה.

בפרק זה נדון בהתפלגות המשפחות על פי צרופים שונים של מקורות הכנסה. למעלה ממחצית משפחות הקשישים התקיימו מקצבת הזקנה של הביטוח הלאומי בלבד. משפחות אלה נמצאות כמובן בתחתית סולם ההכנסה, וזה מסביר בהחלט את השיעור הגבוה של משפחות קשישים הנמצאות מתחת לקו העוני כפי שנראה להלן. ל-37% מהמשפחות היו בנוסף לקצבת הזקנה גם הכנסות ממקורות אחרים, כאשר ב-9% מהמקרים התוספת מקורה בעבודה, ל-11% נוספים היתה הכנסה מפנסיה, ול-5% היו הכנסות גם מעבודה וגם מפנסיה ומוכן שמשפחות אלה נמצאות במצב טוב יחסית מבחינה כלכלית. ניהן לומר איפוא שלרבע מכלל משפחות הקשישים היתה הכנסה כלכלית נוספת מעבר לקצבת הזקנה. קרוב ל-10% מכלל המשפחות לא קבלו כלל קצבת זקנה ושאיירים מהמוסד לביטוח לאומי, כאשר ל-8% היו הכנסות מעבודה בלבד השוללות כנראה את זכאותן לקצבה, אך לא מן הנמנע שיש ביניהן אחוז מסויים של אי-מיצוי זכויות לקצבה (ראה סעיף 9 להלן).

התפלגות זו המתייחסת לאגרגט של שלושת הישובים מטשטשת במידה רבה הבדלים גדולים הקיימים בין הישובים השונים. ביבנה התקיימו קרוב ל-70% מהמשפחות מקצבת הזקנה בלבד, לעומת כ-60% בבאר שבע וכ-46% בלבד בפתח תקוה. ההבדל בין הישובים השונים נובע בעקר מההרכב הסוציו-כלכלי השונה של האוכלוסיות, המשפיע על האפשרות לתפקד בשוק העבודה וליצור מקורות קיום כלכליים.

בלוח י"א להלן מוצגת התפלגות השוואתית של המשפחות לפי מקורות ההכנסה בישובים השונים,

לוח י"א - משפחות הקשישים לפי צרופי מקורות הכנסה בלעדיים

מקורות ההכנסה	שלושת הישובים	באר שבע	פתח תקוה	יבנה
	(במספרים מוחלטים)			
סך הכל	8,606	5,111	3,005	490
	(באחוזים)			
סך הכל	100.0	100.0	100.0	100.0
ביטוח לאומי בלבד	52.0	60.0	46.0	66.0
פנסיה בלבד	(0.5)	-	(1.0)	-
עבודה בלבד	8.0	6.0	9.0	8.0
ביטוח לאומי + פנסיה	11.0	8.0	13.0	10.0
ביטוח לאומי + עבודה	9.0	8.0	10.0	7.0
ביטוח לאומי + צרוף אחר של הכנסות	17.0	15.0	19.0	6.0
צרוף אחר של הכנסות ולא ידוע	2.5	3.0	2.0	(3.0)

הלוח מראה שהמקורות העיקריים המסבירים את ההבדלים במצבם הכלכלי של הקשישים בשלושת הישובים הם מקורות ההכנסה הכלכליים, ובעיקר עבודה ופנסיה. מקור נוסף שהוא בעל חשיבות בעיקר בפתח תקוה הוא הכנסות מרכוש שמובלע ברובו בקטגוריה של "ביטוח לאומי + הכנסות אחרות".

5.2 לפי ותק בארץ

גורם הוותק בארץ מסביר במידה רבה את ההבדלים בהרכב ההכנסות של הקשישים בין שלושת הישובים. לקשיש ותק בארץ יש לרוב גם ותק גדול יותר בעבודה, כך שסיכוייו לזכות בפנסיה יחסית להכנסה הם גדולים יותר, כן פתוחות בפניו באופן יחסי אפשרויות רבות יותר להמשיך לעבוד גם לאחר הגיעו לגיל הפרישה. ומאחר שהאוכלוסיה בפתח תקוה ותקה בהרבה מאוכלוסיית הקשישים בשני הישובים האחרים, ברור שיש בכך כדי להסביר את האחוז הנמוך יותר של קשישים בישוב זה שמחקיימים אך ורק מקצבת הזקנה.

כללית, אחוז המתקיימים בלעדית מהקצבה בשלושת הישובים עלה מ-27% אצל ילידי הארץ ואצל העולים עד שנת 1947, עד לכדי 76% אצל קשישים שעלו אחרי שנת 1968.

טוב במיוחד מצבם של הקשישים שעלו ארצה לפני קום המדינה. פחות מ-30% מהם התקיימו רק מקצבת הביטוח הלאומי, ול-58% מהמשפחות היו בנוסף לקצבה גם הכנסות ממקורות אחרים כמו מעבודה ומפנסיה. יש לזכור שקשישים אלה מרוכזים רובם ככולם בפתח תקוה, עובדה המקטינה בהרבה את שיעור הקשישים הממוצע החי מקצבת הזקנה בלבד בעיר זו.

לוח י"ב - המשפחות לפי מקורות הכנסה ושנת עליה (בשלושת הישובים)

שנת עלייה					מקור ההכנסה
אחרי 1968	1955-67	1948-54	עד 1947	סך הכל	
(במספרים מוחלטים)					
288	2,974	3,277	2,067	8,606	סך הכל
(באחוזים)					
100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	סך הכל
77.0	63.0	57.0	27.0	52.0	ביטוח לאומי בלבד
-	-	(1.0)	-	(0.5)	פנסיה בלבד
(4.0)	9.0	4.0	12.0	8.0	עבודה בלבד
..	3.0	15.0	18.0	11.0	ביטוח לאומי + פנסיה
11.0	11.0	4.0	13.0	9.0	ביטוח לאומי + עבודה
(8.0)	11.0	17.0	27.0	17.0	ביטוח לאומי + צרופים אחרים
..	3.0	2.0	3.0	2.5	צרוף אחר של הכנסות
אחוז המתקיימים מקצבת הזקנה בלבד					
לפי שנת עלייה					הישוב
77.0	63.0	57.0	27.0	52.0	שלושת הישובים
80.0	64.0	55.0	(11.0)	60.0	באר שבע
(71.0)	60.0	57.0	27.0	46.0	פתח תקוה
64.0	70.0	63.0	10.0	66.0	יבנה

ההבדלים הגדולים הקיימים בין שלושת הישובים באחוז הממוצע של הקשישים המתקיימים מהקצבה בלבד, מצטמצמים מאוד אם מבודדים את השפעת הוותק.

5.3 לפי קבוצות גיל

התפלגות המשפחות לפי מקורות הכנסתן שונה בהתאם לגיל הקשיש. השפעת הגיל היא בעיקר על יכולתו של הקשיש להכנס לשוק העבודה. מובן שבהעדר הכנסות מעבודה, ובהעדר מקורות הכנסה כלכליים אחרים, כגון: פנסיות ורכוש, נגזר על הקשיש להתקיים בעיקר מקצבת הזקנה של הביטוח הלאומי, או להזדקק לתמיכות ממוסדות סעד שונים ומקרובי משפחה, והתוצאה היא ירידה ניכרת ברמת חייו לאחר פרישתו.

לוח י"ג, מציג מגמה זו באמצעות אחוז הקשישים בכל קבוצת גיל, המתקיימים אך ורק מקצבת הזקנה. שיעור זה עולה מכ-40% בגילים 65-69 עד ל-70% בקרב בקרב גילאי 75+. קבוצת הגיל 60-64 יוצאת דופן בשל המשקל הגדול של הנשים בקבוצה זו (ראה הגדרת האוכלוסיה בפרק ה').

מקור הכנסה חשוב שנעלם בהדרגה עם עליית הגיל הוא הכנסות מעבודה. ואמנם כ-11% מכלל המשפחות הקשישות בגילים 65-69 לעומת אחוז בלתי משמעותי בגילים שמעל ל-75 שנה, התקיימו אך ורק מהכנסות מעבודה. עובדה זו משקפת את דחיית הפרישה מהעבודה בגיל המותנה וויתור על קבלת קצבת זקנה. ל-12% נוספים יש הכנסות מעבודה תרף קבלת קצבה ואחוז זה יורד עד ל-3% בגילאים הגבוהים. נראה שעם העליה בגיל והפסקת העבודה מתקיימים הקשישים לרוב מהביטוח הלאומי בלבד. מגמה זו של עליית שיעור הקשישים המתקיימים מקצבת הביטוח הלאומי בלבד עם עליית הגיל, קיימת בכל שלושת הישובים ובולטת במיוחד ביבנה, שבה 81% מהמשפחות הקשישות בגילים הגבוהים מתקיימות מהקצבה בלבד. בפתח תקוה המגמה היא פחות חריפה, הגם שרק לכשליש מהקשישים בגילאים 75+ (ראה לוח י"ג) ישנם מקורות קיום פרמננטיים, כגון: פנסיות ורכוש, ואולי גם תמיכות שוטפות מקרובי משפחה.

לוח י"ג - המשפחות לפי מקורות הכנסה וגיל (בשלושת הישורים)

ג י ל					מקור ההכנסה
75+	70-74	65-69	60-64	סך הכל	
(במספרים מוחלטים)					
1,971	2,059	2,715	1,861	8,606	סך הכל
(באחוזים)					
100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	סך הכל
69.0	59.0	39.0	47.0	52.0	ביטוח לאומי בלבד
. .	(1.0)	11.0	17.0	8.0	עבודה בלבד
10.0	13.0	14.0	7.0	11.0	ביטוח לאומי + פנסיה
3.0	9.0	12.0	13.0	9.0	ביטוח לאומי + עבודה
17.0	18.0	20.0	11.0	17.0	ביטוח לאומי + צרופים אחרים
(1.0)	-	4.0	5.0	3.0	מקורות אחרים
אחוז המחקיימים מקצבת הזקנה בלבד לפי גיל					
					הישוב
69.0	59.0	39.0	47.0	52.0	סך הכל
74.0	59.0	50.0	65.0	61.0	באר שבע
64.0	57.0	32.0	34.0	46.0	פתח תקוה
81.0	69.0	57.0	59.0	67.0	יבנה

קבוצת הגילים 60-64 יוצאת דופן, כאמור. בולט בה האחוז הגבוה של משפחות קשישים החיות בלעדית מקצבת הביטוח הלאומי מחד ואחוז גבוה של משפחות שמתקיימות מעבודה בלבד מאידך. ההסבר לכך הוא שרוב הנשים הבודדות מתקיימות אך ורק מהקצבה, ואילו הנשים הנשואות לגברים צעירים (מתחת לגיל 65) אינן זכאיות עדיין לקצבת זקנה ועיקר ההכנסה המשפחתית היא מעבודת הבעל.

5.4 לפי ארצות מוצא

ההבדלים הגדולים בין יוצאי אסיה-אפריקה ואירופה-אמריקה במשתנים המסבירים את רמת ההכנסה, כגון: ותק בארץ, רמת השכלה, רקע תעסוקתי וכו'. גורמים להבדלים בשיעורי המשפחות המתקיימות אך ורק מקצבת הזקנה של הביטוח הלאומי לפי ארצות מוצא. למעלה מ-70% מהמשפחות יוצאות ארצות המזרח מתקיימות בלעדית מקצבת הזקנה לעומת כשליש בלבד בקרב יוצאי אירופה-אמריקה. הבדלים אלה בין יוצאי ארצות המזרח וארצות המערב נמצאו בכל אחד מהישובים שנחקרו וההבדלים באחוז הממוצע של המשפחות המתקיימות מקצבת הזקנה בלבד בין שלושת הישובים מוסבר ע"י ההרכב השונה של האוכלוסיה בישובים אלה.

לוח י"ד - אחוז המשפחות המתקיימות מקצבת הזקנה בלבד לפי יבשת מוצא (באחוזים)

הישוב	סך הכל	אסיה-אפריקה	אירופה-אמריקה (כולל ישראל)
סך הכל	52	72	34
באר שבע	60	72	41
פתח תקוה	46	74	31
יבנה	66	66	..

6. גובה הפנסיה מעבודה

ראינו לעיל את חשיבותו של גורם הפנסיה להעלאת רמת החיים של הקשישים בתקופת הפרישה. חשיבות מקור הכנסה זה מתבטא בעיקר בכך שהוא נמשך לכל אורך החיים בניגוד להכנסות מעבודה שהן מטבען חולפות בתהליך ההזדקנות של הקשיש. כאמור, נהנה אחוז קטן בלבד של הקשישים מפנסיות יחסיות להכנסה, פחות מ-20%, אולם יש לזכור שמדובר באנשים קשישים שעלו ארצה מארצות שונות בתקופות שונות, כך שלא כולם יכלו לצבור זכויות פנסיה. ההנחה היא שעם עליית הוותק בארץ יהנה מספר גדל והולך של קשישים מפנסיות, ואמנם מבין הפורשים החדשים נהנה אחוז גבוה יותר של קשישים ממקור הכנסה זה, בהשוואה לקשישים שפרשו בשנים הראשונות לקיום המדינה. מגמה זו באה לידי ביטוי בלוח ט"ו להלן.

לוח ט"ו - מקבלי פנסיות לפי שנת פרישה והתפלגות המקבלים

לפי גובה הפנסיה ושנת פרישה

התפלגות אגרסיבית של שלושת הישובים לפי גובה הפנסיה					מקבלי פנסיות לפי ישובים				שנת פרישה
401+	301 עד 400	201 עד 300	עד 200 ל"י	סך הכל	יבנה	פתח הקוה	באר שבע	שלושת הישובים	
(במספרים מוחלטים)									
176	212	542	497	1,427	105	970	352	1,427	סך הכל
(באחוזים)									
12	15	38	35	100	100	100	100	100	סך הכל
-	-	(69)	(31)	(100)	-	(4)	-	(3)	עד 1960
(5)	(11)	29	55	100	16	14	27	17	1961-1965
7	18	39	36	100	58	40	42	42	1966-1970
29	11	45	15	100	26	33	23	30	ממשיכים לעבוד לאחר גיל הפרישה
					-	9	(8)	8	לא ידוע

מהלוח רואים שכ-40% מכלל מקבלי הפנסיות פרשו בשנים האחרונות, לעומת כ-17% שפרשו בשנים 1961-65, 3% פרשו לפני 1960, ואילו 30% נוספים משתתפים עדיין בכח העבודה. קבוצת הקשישים שלא פרשה עדיין מעניינת באופן מיוחד. כ-20% מכלל הקשישים העובדים לאחר הגיעם לגיל הפרישה, מקבלים פנסיות מהעבודה. יש להניח שקשישים אלה עובדים בעבודה חלקית שאינה שוללת את זכותם לפנסיה. קשישים אחרים שדחו את פרישתם מהעבודה יקבלו פנסיות רק לאחר פרישתם. כך שאחוז הקשישים הזכאים לפנסיות מעבודה בקרב הפורשים החדשים נאמד בכ-25%-30%. ממצא זה מחישב עם ההנחה שזכויות הפנסיה מבשילות עם הזמן והשנתונים שיפרשו בעתיד יהנו בשיעור גובר והולך מפנסיות מעבודה ותהיה לכך השלכה חיובית על רמת חייהם של הקשישים בעתיד.

יתר על כן, הפורשים החדשים לא זו בלבד שאחוז גבוה יותר מהם נהנה מזכויות פנסיוניות, גם סכום הפנסיה שהם קבלו גבוה יותר מהפורשים הוותיקים. סכום הפנסיה השכיח בין פורשי 1961-1965 הוא עד 200 ל"י לעומת פנסיה שכיחה בסכום של 200-300 ל"י בקרב הפורשים בשנים האחרונות (במחירים של 1971/72 כמובן).

הקשישים שטרם פרשו נהנו מפנסיות בסכומים גבוהים יותר, מחציתם זכו לפנסיה בגובה של 200-300 ל"י לחודש וכ-30% מהם אף זכו לפנסיה העולה על 400 ל"י. ההבדלים הגדולים בסכומי הפנסיה לפי שנת פרישה נובעים בחלקם מווחק גדול יותר בעבודה של הפורשים החדשים ובחלקם מהשתתפות הפנסיה במונחים ריאליים במרוצת השנים.

7. מקבלי קצבת זקנה ושאיירים של הביטוח הלאומי

קצבת הזקנה והשאיירים של המוסד לביטוח לאומי הייתה כאמור מרכיב חשוב ב"סל" ההכנסות של הקשישים, מה גם שלגבי מחציתם, לפחות, היא מהווה את המקור הבלעדי. מן הראוי לבחון את מידת הכיסוי של האוכלוסיה הקשישה על-ידי הקצבה, תוך הדגשת הסיבות לאי-כיסוי שכבות שונות של אוכלוסיית הקשישים.

כ-68% מכלל הקשישים בשלושת הישובים קבלו את הקצבה בזכות עצמם, כ-17% נוספים כוסו בתוקף היותם תלויים בבני-זוגם, כך שאחוז הקשישים המכוסים על ידי הקצבה מגיע ל-85%. אחוז דומה נמצא בכל אחד משלושת הישובים שנחקרו, אולם פתח תקוה בולטת באחוז הנמוך ביותר של קשישים המקבלים את הקצבה בזכות עצמם. שיעורים ממוצעים אלה מטשטשים את ההבדלים הגדולים הקיימים בשיעורי הכיסוי לפי מיץ וגיל הקובעים במידה רבה את הזכאות לקצבה. ראשית, יש לזכור שאחוז ה"בלתי מכוסים" שהגיע כאמור ל-15%, איננו מצביע על אי-זכאות מוחלטת, אלא בעיקר על אי-קיום זמני של תנאי הזכאות, כגון: גיל נמוך מהגיל המזכה לקצבת זקנה, קיום הכנסות השוללות את הקצבה בגיל המותנה וכו', כפי שיסתבר מהניתוח לפי גיל ומיץ (ראה לוח ט"ז).

אחוז הזכאים לקצבה אם בזכות עצמם ואם בשל היותם בגדר תלויים עולה עם הגיל. בגילים 60-65, הכוללים אך ורק נשים (הגדרתית), מגיע שיעור הזכאים ל-68% בלבד, כאשר רק 45% מקבלים את הקצבה בזכות עצמם, וזה משקף את האחוז הגבוה של הנשים הנשואות הבלתי מבוטחות. בקבוצות הגיל 65-69 מגיע שיעור הזכאים ל-81%, כאשר למעלה מ-60% מקבלים את הקצבה בזכות עצמם. בקבוצת גיל זו שהיא הגיל המותנה לגברים לקבלת קצבה, משתקף אחוז הגברים שאינם מקבלים קצבה, בשל הכנסות מעבודה בעיקר. זאת ניתן לראות מניתוח שיעורי

הכיסוי של הגברים. כ-30% מהגברים בגילים אלה אינם מקבלים קצבה כאשר הסיבה העיקרית לכך היא כאמור הכנסות מעבודה. בגילים +70 (הגיל המוחלט לקבל קצבת זקנה) מגיע אחוז הלא זכאים לקצבה הן בזכות עצמם והן כתלויים ל-3% בלבד. אחוז זה מבטא בחלקו את אי-הזכאות בשל אי-קיום תנאי הזכאות, כגון: פנסיות מהו"ל, הכנסות מעבר למותר לעולים וותיקים וכו', ובחלקו את השיעור הקטן של אי-מיצוי הזכות לקצבה, כפי שנראה להלן.

לוח ט"ז - התפלגות הקשישים לפי זכאותם לקצבת זקנה ושאינם ולפי מין וגיל

ג י ל ז כ י ז											זכאות לקצבה
נשים				גברים			סך הכל				
70+	65-69	60-64	סך הכל	70+	65-69	סך הכל	70+	65-69	60-64	סך הכל	
שלושת הישובים											
(במספרים מוחלטים)											
2,777	2,041	2,712	(1) 7,545	3,053	2,284	(1) 5,344	5,831	4,325	2,712	(1) 12,906	סך הכל
(באחוזים)											
100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	סך הכל
33	36	55	45	5	30	15	18	37	55	32	לא מקבלים קצבה
29	35	23	28	2	(1)	2	15	18	23	17	מזה: בן זוג מקבל תוספת עבורם
67	54	45	55	95	70	85	82	63	45	68	מקבלים - סך הכל
18	16	19	18	35	44	39	27	31	19	27	מזה: ללא הטבה סוציאלית
49	38	26	37	60	26	46	55	32	26	41	עם הטבה סוציאלית
באר שבע											
100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	סך הכל (באחוזים)
34	39	46	40	9	22	14	20	31	46	29	לא מקבלים קצבה
27	21	23	24	3	3	3	14	12	23	15	מזה: בן זוג מקבל תוספת עבורם
פתח תקוה											
100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	סך הכל (באחוזים)
35	51	60	48	2	35	17	18	42	60	35	לא מקבלים קצבה
32	44	23	32	2	..	(1)	16	21	23	19	מזה: בן זוג מקבל תוספת עבורם
ירבנה											
100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	סך הכל (באחוזים)
17	29	57	35	7	21	12	11	23	27	24	לא מקבלים קצבה
12	21	23	19	3	-	2	7	7	23	10	מזה: בן זוג מקבל תוספת עבורם

(1) כולל לא ידוע.

מעניינת ההשוואה של אחוז מקבלי הקצבה בזכות עצמם, בשלושת הישובים. מסתבר שהאחוז הנמוך ביותר נמצא בפתח תקוה, כ-65%, לעומת 71% בבאר שבע ו-76% ביבנה. ככל הנראה הבדלים אלה נובעים מהרכב הדמוגרפי השונה של האוכלוסיה בשלושת הישובים. ואמנם, אם נתבונן בשיעורים הסגוליים לפי מין, נמצא ש-98% מהגברים מעל גיל 70 בפתח תקוה מקבלים קצבה בזכות עצמם לעומת 93%-91% בבאר שבע וביבנה. ואילו אצל הנשים בפתח תקוה למעלה משליש אינן מקבלות את הקצבה בזכות עצמן בגילים הגבוהים לעומת כ-17% בלבד ביבנה. עובדה זו נובעת מהאחוז הגבוה יותר של אלמנות ביבנה. בדיקת מקורות הקיום של הקשישים העלתה שאחוז גבוה של הקשישים מתקיים מקצבת הביטוח הלאומי בלבד. ברם, אחוז קטן של קשישים הנמנה כנראה על בעלי הרמה הכלכלית הגבוהה יחסית מתקיים משתי קצבאות במשפחה. אלה משפחות בהן שני בני הזוג עבדו בעבר ורכשו להם זכויות מכוח עצמם לקצבת הזקנה, ויש להניח שלפחות אחד מבני הזוג צבר לו גם זכויות פנסיוניות יחסיות.

שיעור המשפחות הנהנות משתי קצבאות מלאות מגיע ל-4.5% בקרוב, כאשר השיעור הגבוה ביותר נמצא בפתח תקוה, כ-7% לעומת כ-2% בלבד בישובים האחרים. מובן שמשפחות אלה גם נהנות מסכומי קצבאות גבוהים יותר, אם כי הסיכוי שהן תקבלנה גם הטבה סוציאלית הוא קטן יותר, כך שההפרש בגובה הקצבה המשותפת איננו גבוה בהרבה מקצבה זוגית בתוספת הטבה סוציאלית, כפי שנראה בלוח י"ז להלן:

לוח י"ז - אחוז המשפחות המקבלות קצבאות זוגיות

יבנה	פתח תקוה	באר שבע	שלושת הישובים	
2.2	7.0	1.5	4.4	אחוז המשפחות
251	234	240	237	קצבה ממוצעת למשפחה

8. תחולת העוני ופער העוני בקרב אוכלוסית הקשישים

8.1 כ ל ל י

התמונה הכללית המצטיירת לאחר עיון וניתוח הממצאים על מצבם הכללי של הקשישים היא, שמדובר כאן בקבוצת אוכלוסיה עניה מאוד, המתרכזת ברובה בקצה התחתון של סולם ההכנסות במשק. מובן שבתנאים הקיימים לא ניתן להציב כיעד מרכזי השוואת רמת הכנסתם של הקשישים לרמתה של האוכלוסיה הכללית במשק, אך הבעיה העיקרית הניצבת בפני החברה היא כיצד

להבטיח לקשישים אלה רמת חיים הוגנת מינימלית. כאינדיקטור לרמת קיום מינימלית שימש בעבודה זו "קו העוני" (1). קו העוני נקבע ברמה המתאימה ל-40% לערך מן ההכנסה הפנויה למבוגר סטנדרטי. משפחה עניה תוגדר כמשפחה שבה ההכנסה למבוגר סטנדרטי (1) היא נמוכה מקו העוני.

קו העוני עמד בשנת 1971 על 133.90 ל"י למבוגר סטנדרטי. ואילו ההכנסה שהובטחה ע"י קצבת הזקנה של הביטוח הלאומי בתוספת ההטבה הסוציאלית עמדה על 113-116 ל"י למבוגר סטנדרטי, דהיינו, קצבת הזקנה הייתה נמוכה בכ-15% מרמתו של קו העוני. דהיינו, קשישים שהתקיימו מקצבת הביטוח הלאומי בלבד היו ברמה של מתחת לקו העוני.

להלן נבדוק את תחולת העוני ואת פער העוני בקרב הקשישים לפי מספר משתנים.

8.2 תחולת העוני הממוצעת

תחולת העוני היא גבוהה מאוד באוכלוסיית הקשישים. כ-57% מכלל משפחות הקשישים בשלושת הישובים נמצאו מתחת לקו העוני. הבדלים גדולים קיימים באחוז המשפחות העניות בשלושת הישובים. השיעור הגבוה ביותר נמצא ביבנה, כ-74% לעומת כ-70% בבאר שבע וכ-50% בפתח תקוה. עובדה נוספת שבולטת אצל המשפחות העניות היא שכמעט כל הכנסתן נובעת מתמיכות בלבד, וזאת בהשוואה לשיעור התמיכות באוכלוסיית הקשישים הכללית שאינו עולה על 50%.

פער העוני (2) הממוצע עמד על כ-25 ל"י אצל קשישים בודדים ועל 33 ל"י במשפחות עניות בנות שתי נפשות.

יצויין שפער עוני זה שהתקבל בפועל גבוה מההפרש בין קו העוני לבין קצבת הזקנה בתוספת הטבה סוציאלית. תופעה זו מוסברת בחלקה בקיום שיעור מסויים של אי-מיצוי זכויות לקצבה ובעיקר להטבה סוציאלית, ובחלקה לטעויות תשובה אפשריות מצד הנחקרים בנושא ההכנסה. הלוח הבא מראה את תחולת העוני בשלושת הישובים שנחקרו.

(1) ראה הגדרה מפורטת בפרק ח'. ניתוח יסודי של המושגים וההגדרות של קו העוני ומבוגר סטנדרטי, ראה גם "דפוסי עוני בישראל - ממצאים ראשוניים" מאת רפאל רוטר ונירה שמאי. תדפיס מתוך "ביטחון סוציאלי", פברואר 1971.

(2) מוגדר כהפרש בין "קו העוני" לבין רמת ההכנסה למבוגר סטנדרטי. הגדרה מפורטת ראה בפרק ח'.

לוח י"ח - אחוז המשפחות העניות, אחוז התמיכות בהכנסת המשפחות העניות
 ופער העוני לפי גודל המשפחה בשלושת הישובים

המשפחה	שלושת הישובים	באר שבע	פתח תקוה	יבנה
<u>אחוז המשפחות העניות</u>				
בכל המשפחות	57	69	49	74
במשפחות עם נפש אחת	72	80	64	91
במשפחות עם שתי נפשות ויותר	43	56	36	54
<u>אחוז תמיכות מסך ההכנסות</u>				
במשפחות עם נפש אחת	97	99	96	96
במשפחות עם שתי נפשות ויותר	95	95	94	95
<u>פער עוני למבוגר סטנדרטי</u>				
במשפחות עם נפש אחת	26	32	21	26
במשפחות עם שתי נפשות	33	35	32	21

תחולת העוני גבוהה במיוחד בקרב נשים בודדות, כ-76% מהן מצויות מתחת לקו העוני לעומת 54% בלבד בקרב גברים בודדים.

קשר חזק נמצא בין תחולת העוני לבין רמת השכלה. שיעור העניים יורד מ-71% אצל חסרי השכלה לכדי 41% בקרב קשישים עם השכלה תיכונית ויותר. בדיקת הרכב "סל" ההכנסות של הקשישים לפי רמת השכלתם מצביעה על האחוז גבוה יותר של הכנסה כלכלית אצל בעלי השכלה (עבודה, פנסיות ורכוש) המעלה אותם מעל קו העוני.

אחוז התמיכות מסך הכל ההכנסה בקרב קשישים חסרי השכלה מגיע לכדי 71% לעומת 26% בלבד בקרב בעלי השכלה תיכונית ומעלה.

גורם התעסוקה נמצא משמעותי ביותר בקביעת מצבה הכלכלי של המשפחה. במשפחות קשישים בהן אחד מבני המשפחה עובד, תחולת העוני היא כ-15% בלבד בשלושת הישובים שנחקרו, כאשר בפתח תקוה 8% בלבד מהמשפחות העובדות נמצאות מתחת לקו העוני לעומת כ-26% עד 32 אחוזים בבאר שבע וביבנה. אם נכניס לדיון את גורם ההשכלה, הרי שלא קיימת כמעט בעיה

של עוני בקרב משפחות בהן ראש המשפחה עובד והוא גם בעל השכלה תיכונית ומעלה. גם במשפחות עובדות בהן ראש המשפחה הינו בעל השכלה יסודית מלאה, בעית העוני נוגעת ל-10% מהמשפחות בלבד, כאשר בפתח תקוה אין אחוז המשפחות עולה על 6%.

8.3 תחולת העוני לפי יבשת מוצא

ההבדלים הקיימים בין קשישים יוצאי אסיה-אפריקה לבין הקשישים יוצאי אירופה-אמריקה ברמת ההשכלה, בוותק בארץ ובהרגלי עבודה משפיעים על רמת הכנסתם, והדבר מתבטא בהבדלים גדולים באחוז העניים לפי יבשת מוצא. שיעור העניים בקרב עולי ארצות המזרח הוא כ-75% בממוצע בשלושת הישובים, לעומת כ-40% בלבד בקרב יוצאי ארצות המערב. הבדלים אלה נמצאו בכל אחד משלושת הישובים שנחקרו. לוותק בארץ השפעה על שיעור העניים, והמגמה היא של ירידה בתחולת העוני עם גידול הוותק בארץ, וגם הפער בין יוצאי המזרח והמערב מצטמצם במקצת אם מנכים את השפעת הוותק בארץ כפי שרואים בלוח י"ט להלן.

לוח י"ט - אחוז העניים ופער העוני לפי שנת עליה ויבשת מוצא

פער העוני בל"י	שנת עליה				סך הכל	יבשת מוצא
	1960+	1955-1959	1948-1954	עד 1947		
שלושת הישובים						
32	62	50	40	25	41	אירופה-אמריקה
26	82	78	70	-	74	אסיה-אפריקה
באר שבע						
40	69	50	42	25	54	אירופה-אמריקה
29	83	77	72	-	78	אסיה-אפריקה
פתח תקוה						
29	55	48	37	25	35	אירופה-אמריקה
23	82	(100)	69	-	71	אסיה-אפריקה
יבנה						
(19)	(83)	(73)	(71)	-	(75)	אירופה-אמריקה
24	80	72	71	-	74	אסיה-אפריקה

מהלוח רואים איפוא שמצבם הכלכלי של יוצאי אירופה-אמריקה טוב בהרבה ממצבם של הקשישים יוצאי ארצות המזרח כפי שבא לידי ביטוי באחוז המשפחות העניות. אך בדיקת פער העוני מראה שהפער קטן יותר אצל יוצאי ארצות המזרח מאשר אצל עמיתיהם מהמערב, 32 ל"י לעומת 26 ל"י בהתאמה. ההסבר האפשרי לכך הוא שיוצאי ארצות המזרח מנצלים בשיעור גבוה יותר תמיכות נוספות הניתנות ע"י המוסדות הסוציאליים בנוסף לקצבת הזקנה ובעיקר תמיכות סעד, ובמידה מסוימת גם תמיכות מקרובים.

8.4 קצבת הזקנה כמכשיר לחיסול העוני

כפי שראינו לעיל, רובם המכריע של העניים מחקיימים מקצבת הזקנה של הביטוח הלאומי בלבד. רמתה של קצבה זו בעת עריכת הסקרים (1971/72) לא איפשרה להעלות את הקשישים מעל לקו העוני. יתרה מזו, בשל קיום אחוז מסויים של אי-מיצוי זכויות ובעיקר אי-מיצוי לתוספת הטבה סוציאלית היה פער העוני גדול עוד יותר מהמתבקש עפ"י רמת הקצבה. ואולם במשך התקופה שחלפה מאז עריכת הסקרים חל שיפור גדול ברמת ההכנסה המוגבטחת ע"י קצבת הזקנה. בדצמבר 1975 הבטיחה קצבת הזקנה בתוספת הטבה סוציאלית רמה של כ-480 ל"י למבוגר סטנדרטי. קו העוני בתקופה זו (המחוייץ עפ"י שיעור העליה בשכר הממוצע במשק, ובהנחה שלא חלו שינויים גדולים בהחפלות ההכנסות של האוכלוסיה) עמד על רמה של כ-400 ל"י. המסקנה היא שקצבת הזקנה ברמתה בדצמבר 1975 ומצמצמת את היקף העוני בקרב הקשישים עפ"י האינדיקטור של קו העוני, כפי שהוגדר בעבודה זו, אך עדיין מרבית הקשישים המחקיימים מקצבת הביטוח הלאומי בלבד נמצאים בסביבות קו "סף העוני"⁽¹⁾. יש לזכור כמובן שעדיין קיים פער גדול בין רמת ההכנסה של הקשישים בהשוואה לאוכלוסיה הכללית.

9. מבצע מיוחד למיצוי זכויות של קשישים

9.1 מ ב ו א

אחת המטרות של הסקרים שנערכו בבאר שבע, פתח תקוה ויבנה, היתה לבדוק גם את שיעורי המיצוי של קצבת הזקנה של המוסד לביטוח לאומי, ולהבטיח מיצוי מלא של הזכויות לקשישים שיאוותרו במסגרת הסקר.

(1) קו "סף העוני" מוגדר ברמה המתאימה ל-50% לערך מן ההכנסה הפנויה למבוגר סטנדרטי - ראה הערה (1) בעמ' 72, סעיף 8.2).

מניתוח ממצאי הסקר ראינו שכ-10% מכלל המשפחות אינן מקבלות קצבת זקנה ושאינם מהמוסד לביטוח לאומי. הסיבות לאי-קבלת הקצבה שונות. להלן העיקריות שבהן:

(א) בגיל המוחנה (60-65 לאשה; 65-70 לגבר) - קיום הכנסות מעבודה ושלא מעבודה בסכומים העולים על המותר לפי החוק; נשים נשואות לא מבוטחות שבעליהן סרם הגיעו לגיל חזקאות לקצבה; פיגור בתשלום דמי ביטוח מעל למותר לפי החוק וכו'.

(ב) בגיל המוחלט (65+ לאשה; 70+ לגבר) - פיגור בתשלום; קיום פנסיה מחו"ל לעולים חדשים, או קיום הכנסות מעל המותר לגברים לא מבוטחים שעלו ארצה לאחר קום המדינה בגיל גבוה.

מובן שבכל המקרים בהם המשפחה אינה מקבלת קצבה בשל אי-קיום תנאי הזכאות, לא מתעוררת בעיה של אי-מיצוי זכויות. הבעיה מתמקדת במקרים שבהם יש לקשיש זכאות לקצבה ומשום מה איננו מקבל אותה. אפריריות, ההנחה היתה שימצא שיעור גבוה של אי-מיצוי הזכאות להטבה סוציאלית, בשל חוסר מודעות מספקת של הקשישים לתוספת זו ובעיקר אצל קשישים שהחלו לקבל את קצבתם בתקופה שעדיין לא היתה נהוגה תוספת ההטבה הסוציאלית. ואמנם, כפי שנראה להלן נמצא שיעור גבוה יחסית של אי-מיצוי הזכאות לתוספת ההטבה הסוציאלית, בעוד ששיעור אי-מיצוי הזכאות לקצבה הבסיסית הוא נמוך למדי.

9.2 שיטת הבדיקה

הבדיקה נעשתה בשלבים הבאים:

- (1) כל שאלון שהגיע מהשדה נבדק באמצעות תכנית מפורטת לבדיקת תנאי הזכאות על מנת לחשוף את כל המקרים "החשודים" באי מיצוי זכויות.
- (2) המקרים "החשודים" נבדקו בצורה אינטנסיבית יותר במקורות הפנימיים של המוסד וכחוצאה מכך הצטמצמה הקבוצה "החשודה" בצורה ניכרת. הסיבות לכך היו בעיקר אי-ידיעתם של הקשישים על מרכיב ההטבה הסוציאלית בחוק הקצבה, נתונים בלתי מדוייקים על המשתנים הקובעים את הזכאות כגון: גיל, שנת עליה, הכנסות וכו'.
- (3) בשלב השלישי לאחר שמוצו כל אפשרויות הבדיקה מתוך המקורות הפנימיים של המוסד, הועברה הרשימה שנותרה לסניפי המוסד לביטוח לאומי בבאר-שבע, פתח תקוה ורחובות, לצורך הבטחת המיצוי.

9.3 מבצע מיוחד להבטחת מיצוי הזכויות

פקידי תביעות של המוסד לביטוח לאומי נגשו לבתייהם של כל אותם קשישים שנראה היה שלא מיצו את זכותם לקצבה או להטבה סוציאלית, ומילאו עבורם טופס תביעה לקצבת זקנה, שאירים או להטבה סוציאלית בהתאם לסוג הבעיה שאותרה. הטיפול שניתן ע"י פקיד התביעות היה מהיר באופן מיוחד במטרה לאפשר לקשיש לקבל את המגיע לו לאחר שהדבר נמנע ממנו תקופה ממושכת. גם לאחר ביקור פקידי התביעות ובירור הנתונים הרלבנטיים הסתבר שלא כל ה"חשודים" באי-מיצוי אמנם זכאים לקצבה, והמספר הכולל של הקשישים בשלושת הישובים שלא מיצו זכותם לקצבה במלואה או למרכיב כלשהו הסתכם ב-88, כפי שמוצג בלוח הבא:

לוח כ' - מספר ביקורי בית של פקידי תביעות ומספר קשישים שלא מיצו זכותם

ה מ ש ת נ ה	שלושת הישובים	פתח תקוה	יבנה	באר שבע
מספר קשישים במדגם	1,503	699	205	599
מספר ביקורים של פקיד תביעות	201	128	39	34
<u>מספר מקרי אי מיצוי - סך הכל</u>	88	45	18	25
לקצבה	22	8	9	5
להטבה סוציאלית	63	37	9	17
לתוספת בן זוג	3	-	-	3

מתוך 88 מקרים של אי-מיצוי זכויות בלט בעיקר אי-המיצוי לתוספת הטבה סוציאלית. מובן שבעקבות הסקר וביקור פקידי תביעות מומשה זכותם לקצבה, והם מקבלים אותה באופן שוטף. רוב המקרים שנמצאו כבלתי זכאים לקצבה היו בשל חוסר תקופת אכשרה אצל נשים, ובגלל פיגור בתשלום דמי ביטוח. הקשישים שלא מיצו את זכותם לקצבה הם בעיקר אלמנות זקנות, שלא שילמו מעולם דמי ביטוח, אך היו זכאיות לקצבה, או גברים זקנים במיוחד שלא ידעו על זכותם לקבלת קצבה. באשר לקשישים שאינם מצוים את זכותם להטבה סוציאלית, הסתבר שכ-75% מהם הינם מקבלי קצבאות זקנה שלא לפי חוק הביטוח הלאומי שבעבר קבלו קצבתם באמצעות משרד הסעד ולא הגישו תביעה לתוספת הטבה סוציאלית, או קשישים שהחלו לקבל את קצבתם לפי הנהגת תשלום הטבה סוציאלית באמצעות המוסד לביטוח לאומי.

המספר של הקשישים במדגם שאינם ממצים זכותם נופח לאוכלוסיה כולה ונבדקו שיעורי אי-המיצוי לכל אחד מסוגי הקצבאות, כדלקמן:

(א) שיעור אי-המיצוי לקצבה חושב בדרך הבאה:

$$\text{שיעור אי-מיצוי לקצבה} = \frac{\text{מספר הזכאים לקצבה שלא מיצו זכותם}}{\text{מספר מקבלי קצבה} + \text{מספר הזכאים שלא מיצו זכותם}}$$

(ב) שיעור אי-המיצוי להטבה סוציאלית חושב כדלקמן:

$$\text{שיעור אי-מיצוי להט"ס} = \frac{\text{מספר הזכאים להט"ס שלא מיצו זכותם}}{\text{מספר מקבלי הט"ס} + \text{מספר הזכאים להט"ס שלא מיצו זכותם}}$$

שיעורי אי-המיצוי לכל סוג קצבה רוכזו בלוח הבא:

לוח כ"א - שיעורי אי-מיצוי זכויות לקצבה ולהט"ס בשלושת הישובים

המשתנה	שלושת הישובים	באר שבע	פתח תקוה	יוספטל	יבנה
אי-מיצוי לקצבה	1.6	1.2	1.1	2.4	3.3
אי-מיצוי להט"ס	7.5	5.2	13.0	7.0	3.4

שיעור אי-המיצוי לקצבה הוא כ-1.6%, כשהשיעור הגבוה ביותר נמצא ביבנה לעומת שיעור נמוך ביותר בפתח תקוה, וזה מתיישב עם העובדה שבפתח תקוה ישנה אוכלוסיה משכילה יותר, מודעת יותר לזכויותיה, וחשופה יותר לאמצעי הקומוניקציה שדרכם מעביר המוסד בדרך כלל לידיעת הציבור הודעות על זכויותיו. לעומת זאת, ישנה מגמה שונה ביחס לאי-מיצוי להטבה סוציאלית. כ-7.5% מכלל הזכאים אינם מקבלים את ההטבות הסוציאליות וזהו שיעור גבוה למדי. אך מפתיע במיוחד השיעור הגבוה של אלה שאינם ממצים את זכותם בפתח תקוה. יתכן שהסיבה לכך היא שפתח תקוה הינה אחד הישובים הוותיקים בארץ ולכן חלק גדול ממקבלי הקצבה הינם גמלאים "וחיקים" שקבלו את קצבתם לראשונה עוד לפני הנהגת ההטבה הסוציאלית, לעומת יתר הישובים הכוללים אחוז גבוה של עולים חדשים ומקבלים חדשים, שקבלו את קצבתם לראשונה בשנים האחרונות, כך שהובהרה להם זכותם להטבה סוציאלית בעת ובעונה אחת עם הגשת התביעה לקצבה.

1. מ ב א

דירתם של קשישים משמשת יותר מאשר קורת גג בלבד. הדיור יכול להחריף את בעיות הבריאות, החברה והכלכלה - שהן תופעות לוואי של הזקנה - או להקל עליהן. הדיור אף קשור למידת הפעילות החברתית של הקשיש עם סביבתו ולסוגי הפעילויות החברתיות בהן הוא משתתף.

ניתוח תנאי הדיור וצורת מגורים של קשישים בשלושת הישובים שנסקרו, נועד לספק לגורמים המקומיים בישובים אלה מידע, אשר יאפשר איתור קבוצות של קשישים בהתאם לצרכי דיור דיפרנציאליים, ויתווה תחומי התערבות לתכנון שרותי דיור אשר יביאו לשיפור תנאי הדיור של קבוצות אלה.

נעסוק בשלושה ממדים של הדיור:

1. צורת המגורים ושינויים בצורת המגורים.
2. התנאים הפיסיים של הדיור אשר כוללים צפיפות דיור⁽¹⁾ המוגדרת לפי מספר הנפשות לחדר, רמת מגורים המוגדרת בשלוש דרגות בהתאם לקיום או אי-קיום של תנאים בסיסיים⁽¹⁾ והמצאותו של ציוד בית בסיסי, על פי שלוש דרגות⁽¹⁾.
3. בעלות על הדירה.

2. צורת מגורים

לצורת המגורים של הקשיש יש השלכות על מעמדו הכלכלי (ראה פרק ג') והחברתי (ראה פרק ו'), לכן חשוב לראות את האספקטים השונים של הדיור בהקשר עם צורת המגורים של הקשיש כאמצעי לזיהוי קבוצות בעייתיות ויעדים לשרותים סוציאליים. אם הכוונה היא, למשל, לתכנון שרותי דיור לקשישים; אזי הכרחי להבחין בין צרכי הדיור השונים בהרכבים שונים של משק בית כדי לאתר קבוצות אשר נזקקות לשרותים דיפרנציאליים.

נדון תחילה בצורות המגורים כשל עצמן:

(1) הגדרות מפורטות ראה בפרק ח'.

(א) באיזו מידה מתגוררים הקשישים באותו משק בית עם קרובי משפחה אחרים (ילדים בלתי תלויים, אחים וכו') או מקיימים משק בית עצמאי (לבד או יחד עם בן-זוג).

(ב) באיזו מידה רוצים הקשישים לשנות את צורת מגוריהם הנוכחית, זאת כאינדיקטור לשביעות רצונם מצורת מגוריהם הנוכחית.

2.1 מבנה משק הבית

הנסיה בעשורים האחרונים אצל קשישים בארצות המערב היא להימנע מניהול משק בית משותף עם ילדיהם הנשואים ואי לכך גדל והולך אחוז הקשישים המנהלים משק בית משלהם. בסקר הארצי, 1966/67 למשל, הביעו 2/3 את רצונם לגור לבד יחד עם בן הזוג.

לוח א' - הקשישים על פי מצב משפחתי וצורת המגורים

צורת מגורים	שלושת הישובים	פתח תקוה	באר שבע	יבנה
(במספרים מוחלטים)				
סך הכל	12,906	7,805	4,397	704
(באחוזים)				
סך הכל	100.0	100.0	100.0	100.0
לא נשואים החיים לבד	15.0	17.0	14.0	14.0
לא נשואים החיים עם משפחה	18.0	14.0	23.0	24.0
נשואים החיים עם בן הזוג (לבד 1)	49.0	52.0	45.0	40.0
נשואים החיים עם משפחה	18.0	17.0	18.0	22.0

לוח א' מראה שרוב הקשישים, כ-65% בכל שלושת הישובים מנהלים משק בית עצמאי (לבד או יחד עם בן הזוג). השיעור הגבוה ביותר נמצא בפתח תקוה, כ-70% לעומת כ-60% ו-54% בבאר-שבע ויבנה בהתאמה. מיעוט ניכר (15%) חי לבד בעוד ש-49% מתגוררים יחד עם בן הזוג. מצד שני אנו רואים ששיעורים גדולים של קשישים בודדים ונשואים גרים עם ילדיהם או עם בני משפחה אחרים. השיעור הגבוה ביותר נמצא ביבנה והנמוך ביותר בפתח תקוה.

(1) בקטגוריה זו נכלל מספר קטן של אנשים הגרים עם ילדים התלויים בהם (מתחת לגיל 18).

ניתן אולי להסביר הבדלים אלה בהתפלגות השונה לפי יבשת המוצא בכל ישוב. לדוגמא:
העובדה ש-23% של קשישים בודדים ביבנה ובאר שבע חיים עם משפחה לעומת כ-14%
בפתח תקוה, נובעת אולי מהנטייה הרווחת בין אלמנים ואלמנות קשישים ממוצא מזרחי לגור עם
ילדיהם, כפי שנמצא גם בסקר הארצי 66/67.

ההחלטה להתגורר עם ילדים, במיוחד עם ילדים נשואים, יכולה להיות ביטוי לצורך בתמיכה
ובביטחון האופייניים לגיל מתקדם, בריאות רופפת וירידה בכוחו ביצוע תפקידי משק הבית.
ניתוח רב משתני של החומר⁽¹⁾ מראה, למשל, שההחלטה לגור עם ילדים נשואים (18% מהמדגם),
אינה קשורה ישירות בהכנסה אלא בהתאלמנות, בבריאות רופפת ובבעלות על הדירה.

2.2 שינויים בצורת מגורים

ככל שהאדם קשיש יותר חזקים יותר קשריו למקום מגוריו. אולם מספר מצבים במהלך החיים
עלולים לגרום בסופו של דבר לקשישים מסויימים להחליף את מקום מגוריהם: התאלמנות,
בריאות לקויה, פרישה לגמלאות, מעבר למעמד כלכלי נמוך יותר, או רצון לשפר את רמת
הדיור.

מצאנו ש-26% מכלל הקשישים החליפו דירה בעשר השנים האחרונות. לוח ב' מראה שמצב
הבריאות, הרצון לחיות עם הילדים, או בקרבתם, וצפיפות יתר, היו הגורמים העיקריים שעודדו
החלפת דירה. מצב הבריאות היווה גורם חשוב יותר ביבנה מאשר בבאר שבע ובפתח תקוה.

(1) ראה Cohen, S. and Morginstin, B., "The living arrangements of old people in three Israeli settlements" paper presented at the 10th International Congress of Gerontology, June 22-27, 1975, Jerusalem, Israel.

לוח ב' - הקשישים שהחליפו דירה ב-10 השנים האחרונות
על פי הסיבה העיקרית למעבר

סיבה עיקרית להחלפת דירה	שלושה הישבים	פתח תקוה	באר שבע	יבנה
	(במספרים מוחלטים)			
סך הכל	3,412	1,115	2,076	221
	(באחוזים)			
סך הכל	100	100	100	100
סיבות בריאות	17	18	14	26
סיבות חברתיות	8	8	9	(5)
סיבות כספיות	4	(5)	3	-
מעבר לילדים או לקרבתם	12	16	7	(5)
מעבר יחד עם ילדים	3	(1)	6	(8)
מעבר ממעברה	11	7	16	15
תנאי צפיפות יתר	11	13	10	(6)
אחרים	34	32	35	35

כ-16% מהקשישים ביבנה ובאר שבע דיווחו שעברו ממעברות לדיור קבע, דבר שמצביע אולי על שיפור בדיור לקבוצת קשישים זו. עבור הקשישים הגרים לבד וגם עבור אלה הגרים עם בני משפחה, החלפת הדירה קשורה כנראה לשיפור תנאי המגורים. אנו מוצאים כי אנשים שהחליפו דירה ב-10 השנים האחרונות מאופיינים ע"י שיעור גבוה של מגורים מעל לסטנדרט, יחסית לאלה שלא החליפו דירה, כך שהרצון לשפר את תנאי המגורים הינו גורם חשוב המשפיע על החלפת דיור, במיוחד עבור קשישים הגרים עדיין עם ילדיהם.⁽¹⁾

אפשר לראות ברצון לשנות את מקום המגורים אינדיקטור למידת שביעות הרצון מצורת המגורים הנוכחית. כך אנו רואים ש-24% מהקשישים ביבנה, 20% בבאר שבע ורק 13% בפתח תקוה, הביעו רצון לשנות את מקום מגוריהם הנוכחיים.⁽²⁾ שיעורים אלה כנראה קשורים ישירות לרמת המגורים שמצאנו בכל ישוב (ראה סעיף 3 להלן).

(1) ראה הערה (1) בעמ' 81.

(2) שיעור זה נמוך בהרבה מזה שנמצא בסקר הקשישים הארצי 1966, בו הביעו 42% נכונות לשנות מקום מגורים. (ראה עמ' 133-138 על דיור, שנכתב ע"י גב' ת. נתן).

לוח ג' - הקשישים לפי החלפת הדירה ב-10 השנים האחרונות ורמת המגורים הנוכחית (באחוזים) (1)

רמת המגורים הנוכחית	לא החליפו דירה	החליפו דירה
סה"כ באחוזים	100	100
מתחת לסטנדרט	22	15
סטנדרט ממוצע	32	27
מעל לסטנדרט	46	58

לוח ד' - הקשישים הרוצים לשנות צורת מגוריהם הנוכחית (2)
לפי צורת המגורים המועדפת

צורת מגורים מועדפת						
סך הכל	יחד עם עם בן-זוג	יחד עם ילדים	עם קרובי משפחה אחרים	בית אבות	אחרת	
סך הכל במספרים מוחלטים	2,113	449	260	134	341	929
סך הכל באחוזים	100	21	12	(6)	16	45

כצפוי, שיעור גבוה של הקשישים המעוניינים להחליף דירה הביעו רצון לגור במשק בית נפרד יחד עם בן זוג. 16% בלבד, המהווים כ-3% מכלל הקשישים, הביעו את רצונם לעבור לבית אבות, בהשוואה ל-7% שנמצאו בסקר הארצי 1966/67.

עוד נמצא בסקר הארצי שהעדפות של אנשים קשישים לצורת מגורים קשורות לצורת המגורים הקיימת ובמידה מסויימת למצב המשפחתי, הכנסה, גיל ומצב בריאות. באופן כללי מצאנו שרצון לחיות עם הילדים או בסביבה מוגנת קשור בהכנסה נמוכה, גיל מתקדם, חשישות ואלמנות מצבים המצביעים על צורך בעזרה וביטחון.

(1) הגדרה ראה פרק ח'.

(2) הערה: השכיחות הגבוהה של "אחרת" יכולה להיות תוצאה של ניסוח בלתי נאות של השאלה.

ניתוח רב משחני של הנחונים (1) לגבי הרצון לשנות את צורת המגורים, מראה שהרצון לשנות צורת מגורים קשור חיובית עם מגורים משותפים עם ילדים נשואים, עם ציוד מתחת לסטנדרט המינימלי, ועם הערכה עצמית שלילית של מצב הבריאות, וכמו כן הוא קשור שלילית עם בעלות על הדירה. נראה איפוא, שאנשים קשישים מעדיפים מגורים עצמאיים ושואפים לשפר את מצב דיורם (במיוחד אם הם נשואים).

3. התנאים הפיסיים של הדיור

3.1 צפיפות הדיור

בדיקת צפיפות הדיור חשובה עבור קשישים בשל הצורך שלהם למרחב פיזי עקב קשיי תנועה. אם נוסיף לכך את הצורך המיוחד אצל קשישים לפרטיות ושקט, תתברר ההשפעה השלילית של צפיפות דיור גבוהה על הקשיש, וגם על המשפחה הצעירה אשר מחלקת איתו את המגורים.

לוח ה' - הקשישים על פי צפיפות הדיור

מספר נפשות לחדר	שלושת הישובים	באר שבע	פתח תקוה	יבנה	סקר תנאי דיור 1971
(במספרים מוחלטים)					
סך הכל	12,906	4,397	7,805	704	.
(באחוזים)					
סך הכל	100	100	100	100	100
פחות מנפש אחת	30	24	34	21	19
1.00 - 1.99	55	57	54	49	55
2.00 - 2.99	11	15	9	23	18
+ 3.00	4	4	3	7	8

מבט כולל על אוכלוסיית הקשישים מראה ש-4% מהקשישים בממוצע בשלושת הישובים, בהשוואה ל-8% בכלל האוכלוסייה היהודית בארץ, חיים בתנאי צפיפות של יותר משלוש נפשות בחדר. ממצא זה מוטה, כי ישנו אחוז גבוה של קשישים הגרים לבד, שעבורם הבעיה של

(1) Cohen S., and Morginstin, B. op. cit.

צפיפות דיור אינה קיימת. חשוב יותר לראות את מצבם של קשישים הגרים יחד עם בני משפחה. ואמנם, כאשר בוחנים את צפיפות הדיור בהתאם למצב המשפחתי וצורת מגורים, נמצא ש-9% מקשישים החיים עם בני משפחה אחרים מתגוררים בתנאי צפיפות חת-סטנדרטיים (המצב חמור ביותר ביבנה). בדיקת הנתונים עפ"י מצב משפחתי מראה שצפיפות הדיור גבוהה במיוחד אצל בודדים הגרים עם בני משפחה, לרוב עם ילדים נשואים. ביבנה הבדל זה מגיע לידי שיעור משמעותי: 20% מבודדים ו-10% מהנשואים הגרים עם בני משפחה אחרים חיים בתנאים של יותר משלוש נפשות בחדר.

לוח ו' - קשישים הגרים עם בני משפחה החיים בתנאים של צפיפות מעל 3 נפשות בחדר - על פי מצב משפחתי (באחוזים)

מצב משפחתי	שלושת הישובים	פתח תקוה	באר שבע	יבנה
סה"כ הקשישים הגרים עם משפחה	9	9	9	15
לא נשואים הגרים עם משפחה	11	11	10	20
נשואים הגרים עם משפחה	8	8	7	10

עצם העובדה שישנו אחוז כה גבוה, במיוחד ביבנה, שגר בצפיפות דיור של יותר משלוש נפשות לחדר, הוא ממצא מדאיג. יתר על כן, העובדה של-11% מהקשישים החיים יחד עם בני משפחה אחרים אין חדר נפרד ול-3% אין אפילו מיטה נפרדת, מתייחסת קרוב לוודאי לקבוצת הקשישים הבודדים מצביעה על מצבם החמור. מחריפה את מצבם של קשישים אלה העובדה שהם בדרך כלל בגילים גבוהים, בבריאות מעורערת ועם יכולת פחותה לדאוג לעצמם, ומשום כך הם במצב של תלות גדולה בבני משק הבית. קבוצה זו דורשת לכך תשומת לב מיוחדת בארגון השרותים לתועלת הקשישים עצמם וכן בשל הרצון להקל גם על המשפחה איתה הם חיים.

3.2 רמת מגורים⁽¹⁾

הבדלים גדולים נמצאו ברמת המגורים בשלושת הישובים הנסקרים. תנאי הדיור הקשים ביותר נתגלו ביבנה שבה קרוב למחצית הקשישים חיים ברמה שמחתת לסטנדרט המינימלי, בהשוואה לשליש בבאר שבע וחמישית בלבד בפתח תקוה. כמו כן, נבדק הקשר בין רמת המגורים לבין

(1) הגדרה מפורטת ראה בפרק ח'.

משתנים דמוגרפיים וסוציו-כלכליים שונים. הסתבר שקיים קשר בין רמת המגורים וארץ המוצא. יוצאי אסיה-אפריקה חיים ברמה נמוכה בהרבה מזו של יוצאי אירופה-אמריקה. 43% מכלל הקשישים יוצאי אסיה-אפריקה חיים ברמה שמתחת לסטנדרט המינימלי לעומת 12% בלבד בקרב יוצאי אירופה-אמריקה.

ניתן להסביר הבדל זה, בין השאר, בעובדה שילידי אסיה-אפריקה חיים בדרך כלל בדירות קטנות ובמשפחות גדולות, המטופלות בילדים רבים ולכן אין אפשרות להקצות לקשיש הנלוו למשק הבית חדר נפרד. לעומת זאת, משפחות הקשישים ילידי אירופה-אמריקה קטנות יותר. ההבדל בין יוצאי אסיה-אפריקה לבין יוצאי אירופה-אמריקה מסביר גם את השוני הרב ברמת המגורים שנמצא בשלושת הישובים השונים זה מזה בהרכב האוכלוסייה.

לוח ז' - הקשישים החיים מתחת לסטנדרט המינימלי של רמת המגורים על פי יבשת מוצא

ישראל	אירופה-אמריקה	אסיה-אפריקה	סך הכל	הישוב
(במספרים מוחלטים)				
87	796	2,487	3,370	סך הכל
(באחוזים)				
20	12	43	26	סך הכל
-	14	45	33	באר שבע
19	10	41	21	פתח תקוה
100	26	50	46	יבנה

כמו כן נמצא קשר הדוק בין רמת המגורים לבין רמת ההכנסה של הקשישים. ככל שעולה רמת ההכנסה קטן אחוז הקשישים החיים מתחת לסטנדרט המינימלי. מאחר שקיים קשר הדוק גם בין רמת ההכנסה לבין ארץ מוצא, קשה לבודד את השפעתו של כל גורם אם כי נראה שלגורם ההכנסה השפעה גדולה. אחוז הקשישים החיים מתחת לסטנדרט יורד מ-42% ברמת הכנסה של 150 ל"י לחודש עד כדי 6% בלבד ברמת הכנסה משפחתית של 600 ל"י ויותר.

גם אצל אוכלוסיית הקשישים המרותקים לביתם נמצאו כ-30% החיים בתנאים שהם למטה מהסטנדרט המינימלי, מספרם המוחלט של המרותקים לבית ולמיטה אינו גדול, כך שניתן להקצות אמצעים לשיפור תנאי הדיור שלהם, לשם הקלת מצוקתם ומצוקת בני משפחותיהם הנושאים בעיקר הדאגה לקיומם ורווחתם.

3.3 שרותים בדירה

קיומם של שרותים מינימליים בתוך הדירה הוא מדד בסיסי חשוב לרמת הדיור של הקשישים. הדברים אמורים בעיקר ביחס לקיום מטבח, שרותים בתוך הדירה, מציאותם של מים זורמים וסידורי רחצה נאותים, תאורה מספקת וחימום הדירה בחורף.

ברוב הדירות בארץ השרותים נמצאים בתוך הדירה, וקיימים בהם מים זורמים, אך בחלק מהמגורים הארעיים שנבנו מיד לאחר מלחמת השחרור ובחלק מהבתים הערביים הנטושים - לא היו קיימים השרותים הנ"ל, ולכן נמצאים השרותים מחוץ לדירה.

(א) מטבח: ל-4% מהקשישים ביבנה אין כלל מטבח לעומת כ-3% בבאר שבע ובפתח תקוה ובהשוואה ל-2% בסקר הארצי 66/67. ל-4% נוספים מהקשישים ביבנה יש מטבח בחצר, בהשוואה לאחוז אחד בלבד בבאר שבע ובפתח תקוה.

(ב) שרותים: ל-7 עד 8 אחוזים מכלל הקשישים אין שרותים בתוך הדירה או הבנין, לעומת כ-5% בכלל משקי הבית באוכלוסייה.

(ג) סידורי רחצה: גם בתחום זה קיימת מצוקה. כ-13% מכלל הקשישים (וכ-34% בקרב הקשישים ביבנה) סובלים מחוסר סידורי רחצה נאותים הכוללים אמבטיה או מקלחת בדירה או בבנין, לעומת 9% באוכלוסייה הכללית בארץ כפי שנמצא בסקר תנאי דיור 1971.

(ד) מים זורמים: לרוב המכריע של הקשישים בשלושת הישובים שנחקרו, יש מים זורמים בדירות. כ-2% בלבד סובלים מהעדר מים זורמים (אחוז דומה נמצא גם בסקר הארצי 66/67). המצוקה בתחום זה מתמקדת בעובדה של-34% מהקשישים אין מים חמים זורמים. גם בתחום זה קשה בעיקר מצבם של הקשישים ביבנה. לכמחציתם אין מים חמים זורמים ולכ-20% אין סידור נאות לחימום מים (אין כלל אמצעי לחימום מים או שמחממים באמצעות פתיליה). בבאר שבע ובפתח תקוה קטן יותר אחוז הקשישים שאין להם מים חמים זורמים - כ-30%, אך גם ביניהם יש רבים שאין ברשותם אמצעי חימום נאותים. אחוז דומה נמצא גם בסקר הארצי 66/67.

3.4 ציוד בית בסיסי (1)

במקביל למצוקה שאותרה ביבנה ובבאר שבע בתחום צפיפות הדיור ורמת מגורים, מצויים הקשישים בישובים אלה במצוקה גם בתחום של ציוד בית בסיסי. 23% מאוכלוסיית הקשישים ביבנה מסווגת מתחת לסטנדרט המינימלי של ציוד בית, בהשוואה ל-9% בפתח תקוה (2).

לוח ח' - הקשישים על פי מדד ציוד בית בסיסי

הישוב	סך הכל במספרים מוחלטים	סך הכל	מתחת למינימום	סטנדרט מינימלי
ב א ח ו ז י ם				
שלושת הישובים	12,906	100	13	87
יבנה	704	100	23	77
באר שבע	7,805	100	20	80
פתח תקוה	4,397	100	9	91

למרות שאין לנו נתונים המאפשרים זיהוי קבוצה זו, אנו יכולים לציין שחסרונו של ציוד בית בסיסי זוהה בדרך כלל כבעיה שהיא בראש ובראשונה בעייתם של קשישים הגרים לבד. מכל מקום אם בוחנים את היחסים בין רמת הדיור לבין הימצאותו של ציוד בית בסיסי, מוצאים שמבין הקשישים הגרים מתחת לסטנדרט ברמת דיור, 31% מסווגים מתחת לסטנדרט המינימלי גם בתחום ציוד הבית. קבוצה זו המצויה במצוקת דיור חמורה מהווה 7% מאוכלוסיית הקשישים הכללית בשלושת הישובים.

(1) הגדרה מפורטת ראה בפרק ח'.

(2) כדי לפשט, צרפנו את שתי הדרגות שמתחת לסטנדרט המינימלי מכיוון שהקטגוריה האמצעית כוללת רק 1% של כלל האוכלוסייה. הרוב המכריע של המסווגים מתחת למינימום הם חסרי מקרר חשמלי או כירח בישול. כדאי לציין ש-3% מהאוכלוסייה ביבנה ובבאר שבע חסרים מיטה, שולחן, כסא או ארון.

לוח ט' - הקשישים על פי רמת הדיור והמצאותו של ציוד בית בסיסי

צ י ו ד ב י ת ב ס י ס י				רמת הדיור
סטנדרט מינימלי	מתחת למינימום	סך הכל	סך הכל במספרים מוחלטים	
ב א ח ו ז י ם				
69	31	100	3,370	מתחת למינימום
92	8	100	3,301	סטנדרט מינימלי
93	7	100	6,235	מעל למינימום

4. בעלות על הדירה

בעלות האדם על ביתו הינה צורת המגורים הנפוצה בישראל. לגבי האוכלוסיה הקשישה, לרכישת בית יש משמעות של בטחון, אי-תלות ואולי גם הקלה בדאגות הכספיות הכרוכות בחלום דמי שכירות. יחד עם זאת, כאשר הבית זקוק לשיפוץ הקשישים עלולים להיתקל בקשיים חמורים בכדי לשאת בנטל הכספי של התחזוקה. לדאבוננו לא ליקטנו נתונים המתייחסים לגילם ואיכותם של דירות הקשישים או להוצאות הכרוכות בשיפוצים, אך ברור ששיעור ניכר של הקשישים, במיוחד אלה שעלו ארצה בגיל מבוגר, גרים בדירות שנבנו ע"י גופים ממשלתיים והועמדו לרשות העולים בדמי שכירות נמוכים. אנו מוצאים הבדלים גדולים בנושא הבעלות על הדירות בין הישובים השונים. אחוז הקשישים שהדירה בבעלותם מגיע ל-60% במוצע בשלושת הישובים. השיעור הגבוה ביותר נמצא בפתח תקוה, כ-80% לעומת 35% בבאר שבע ו-30% בלבד ביבנה. הבדלים אלה מוסברים בכך שיבנה ובאר שבע מאוכלסות בעיקר על ידי עולים חדשים שבמקרים רבים נכנסו עם עלייתם ארצה לדירות ערביות או לדירות שכורות מעמידר, לעומת הקשישים בפתח תקוה שרובם הגיעו בשלב מסויים בחייהם לדירה משלהם. יצויין שאחוז הדירות שבבעלות הקשיש בפתח תקוה עולה אפילו על הממוצע הארצי באוכלוסיה הכללית (כ-60%). במקר הקשישים הארצי 66/67 נמצא שלכ-60% מן הקשישים דירות בבעלותם או בבעלות בני משפחתם.

נמצא שעבור 30% מהקשישים בפתח תקוה ו-50% ביבנה, המתגוררים בדירות שכורות, משולמים דמי השכירות ע"י משרד הסעד (או שדווח על אי-תשלום שכר דירה); 50% מהקשישים משלמים דמי השכירות בעצמם ורק ב-15% מהמקרים משולם שכר הדירה ע"י בן משפחה אחר. אפשר לשער כי גם אלה שגרים בשכירות ומשלמים בעצמם את שכר הדירה נמנים כנראה על השכבות הנמוכות מבחינת רמת ההכנסה, הגם שאין מצבם מזכה אותם בתמיכות והטבות סעד כלשהן. מכאן ששכר הדירה אפילו הוא נמוך יחסית מהווה אולי נטל כספי כבד על תקציב המשפחה.

פרק ה' - ביטוח רפואי ומצב בריאות

1. כללי

אחת התופעות הבלתי נמנעות הקשורות לתהליך ההזדקנות היא התערערות הדרגתית של מצב הבריאות. אצל אוכלוסיית הקשישים, שבטבעה היא אוכלוסייה חשדנית ודואגת, קשור גורם הבריאות נוסף לאספקט הפיסי-גופני גם באספקט פסיכולוגי. לא אחת מסתבר שאישיותו של הקשיש, רקעו החברתי וסביבתו משפיעים על ההערכה העצמית של מצב בריאותו וטיפול באספקט זה הוא לא פחות חשוב, במקרים רבים, מהטיפול בעצם מחלתו הפיסית. לכן יש חשיבות לכיסויה של אוכלוסייה זו ע"י המערכת הרפואית בקהילה, תוך אבטחת רמת שירות נאותה.

בפרק זה נבדוק את מצבה של האוכלוסייה הקשישה בתחום הרפואי-בריאותי מהאספקטים הבאים:

- (א) שיעור הכיסוי, והיקף הכיסוי ע"י המערכת הרפואית בקהילה.
- (ב) מצב בריאותה של האוכלוסייה כפי שמשקפת ע"י כושר המוביליות שלה, כושר תפקודה והערכה העצמית של מצב בריאותה. כאן יש לזכור שאין הסקר מתיימר לתת אבחנות רפואיות מקצועיות ומוסמכות, אלא אינדיקציה למצב הבריאות עפ"י משתנים מעידים אובייקטיביים ועפ"י מצב הבריאות הסובייקטיבית, כפי שרווח ע"י הקשיש.
- (ג) מידת השימוש של האוכלוסייה הקשישה בשרותי הרפואה הקיימים, כגון: ביקורים אצל רופא, מימוש זכותה לביקור הרופא בשעת מחלה וכו'.

2. שיעור הכיסוי בביטוח הרפואי

כ-95% מכלל הקשישים מכוסים בדרך כלשהי ע"י המערכת הרפואית בשלושת הישובים, ורק ל-5% אין כל ביטוח רפואי. לאור אחוז הכיסוי הגבוה ע"י המערכת הרפואית נראה לכאורה המצב שפיר, אולם בדיקה מעמיקה יותר של הזכויות המוקנות לקשישים ע"י הביטוח הרפואי הצביעה על מצוקה חמורה בתחום זה. מסתבר שבנוסף לחמשת האחוזים שלא נהנו כלל מביטוח רפואי, כ-38% היו מבוטחים חלקית, דהיינו, זכאים לשרותים אמבולטוריים ולשרותי מרפאה, אך אין להם כל זכויות אשפוז. בעיה זו חמורה במיוחד אצל קשישים הנזקקים לאשפוז לעיתים קרובות, ובהעדר זכויות אלה הם נאלצים לפנות ללשכות הסעד למימון האשפוז.

המבוטחים חלקית הינם בתלקם הנורים של תכרים מבוטחים בקופות החולים הקיימות, וברובם מקבלי הטבה סוציאלית מהמוסד לביטוח לאומי שכוסו בביטוח הרפואי עפ"י הסדר מיוחד בין המוסד לביטוח לאומי, הרשויות המקומיות ולשכות הסעד לאבטחת ביטוח רפואי אמבולטורי לאוכלוסיה זו. הברלים גדולים בהיקף הביטוח נמצאו בין שלושת הישובים כפי שמוצג בלוח א' להלן:

לוח א' - הקשישים לפי סוג הביטוח הרפואי

סוג הביטוח	שלושת הישובים	באר שבע	פתח תקוה	יבנה
	(במספרים מוחלטים)			
סך הכל	12,906	4,397	7,805	704
	(באחוזים)			
סך הכל	100	100	100	100
ביטוח מלא	57	49	62	46
ביטוח חלקי	38	47	32	52
לא מבוטחים	5	4	6	(2)

השוואת סוג הביטוח הרפואי בשלושת הישובים שנחקרו מצביעה על אחוז גבוה של מבוטחים עם זכויות מלאות בפתח תקוה, כ-62% לעומת באר שבע ויבנה. 49% ו-46% בהתאמה, תופעה שניתן ליחסה להרכב השונה של האוכלוסיה בשלושת הישובים מבחינת הוותק בארץ והרמה הכלכלית. בסקר הקשישים הארצי 66/67 נמצאו 59% מכלל הקשישים הנהנים מביטוח מלא בקופות החולים הקיימות, שיעור הדומה לזה שנמצא באגרנט של שלושת ישובי הסקר - (57%).

2.1 הבלתי מבוטחים בביטוח רפואי

כאמור, כ-5% מכלל הקשישים לא נהנו מביטוח רפואי כלשהו. שיעור זה איננו גבוה, אמנם, אך הוא משמעותי לאנשים קשישים הזקוקים יותר מכל לשרותים רפואיים, מה גם שדווקא אצל הנזקקים ביותר גבוה במיוחד שיעור הלא מבוטחים. הממצאים מצביעים על כך ששיעור הלא-מבוטחים הגבוה ביותר מצוי אצל המרותקים למיטה או לכיסא, כ-15% לעומת כ-4% בלבד בקרב בעלי כושר ניידות גבוה. הברלים גדולים נמצאו בשיעור הלא-מבוטחים בין שלושת הישובים.

בבאר-שבע מבוטחים כל המרותקים למיטה או לכיסא, לעומת שיעור לא-מבוטחים המתקרב ל-30% בקרב המרותקים בפתח תקוה. עובדה זו מפתיעה במקצת, אך ייתכן שניתן ליחסה לאמידותה היחסית של אוכלוסית פתח תקוה שמאפשרת לה שימוש בשרותים הרפואיים הפרטיים, היכולים להבטיח אולי תשומת לב גדולה יותר וטיפול אינטנסיבי יותר.

לוח ב' - הקשישים הלא מבוטחים לפי כושר ניידות

יבנה	פתח תקוה	באר שבע	שלושת הישובים	כושר ניידות
(במספרים מוחלטים)				
17	421	184	622	סך הכל
(באחוזים)				
(2.4)	5.5	4.2	4.8	סך הכל
(1.7)	4.2	4.5	4.2	אמבולטורים
-	(0.8)	(2.4)	(1.4)	מרותקים לבית
(11.1)	29.4	-	14.6	מרותקים למיטה או לכיסא

ניתוח הסיבות לאי-קיום ביטוח רפואי מראה שכשליש מהלא-מבוטחים הצביעו על חוסר יכולתם הכספית לשלם את דמי הביטוח כסיבה העיקרית. כ-20% אינם מבוטחים בשל חוסר הנכונות של קופות החולים לבטחם מטעמי גיל גבוה ולמעלה משליש מסבירים זאת על ידי סיבות אחרות כמו: העדפת רופא פרטי, שרות גרוע בקופות חולים ומצב כלכלי המאפשר קבלת טיפול אצל רופא פרטי. כולן סיבות הקשורות לאי-רצונם של הקשישים בביטוח רפואי במסגרת הקיימת. הבדלים משמעותיים בסיבות לאי-ביטוח נמצאו בין שלושת הישובים. בבאר שבע ויבנה הסיבות לאי-ביטוח הינן אובייקטיביות בעיקרן (כ-70%-80%), כגון: חוסר אפשרות כספית ואי-נכונות קופות החולים לבטחם, לעומת פתח תקוה שבה מוסבר חלק גדול ממקרי אי-הכיסוי הרפואי בסיבות הקשורות להעדפות הקשישים כגון: אי-הזדקקות לרופאים, אי אמון ברופאים, העדפת רופא פרטי, או מצב כלכלי שפיר המאפשר קבלת טיפול אצל רופאים פרטיים כמוצג בלוח ג' להלן.

לוח ג' - הקשישים הלא-מבוטחים לפי סיבות לאי ביטוח

הסיבה	שלושת הישועים	באר שבע	פתח תקוה	יבנה
	(במספרים מוחלטים)			
סך הכל	622	184	421	17
	(באחוזים)			
סך הכל	100	100	100	(100)
מחסור בכסף	34	56	28	-
קופ"ח לא מוכנה לבטח	22	12	24	(77)
לא זקוק לרופא	(9)	(4)	(11)	(23)
אחר	35	28	37	-

נמצא קשר בין כושר הניידות של הקשיש לבין הסיבה לאי-ביטוחו. בקרב האמבולטורים רק 15% מכלל הלא מבוטחים דווחו על אי-נכונות קופת-החולים לבטחם כסיבה עיקרית לאי-ביטוחם, לעומת כ-70% שהצביעו על סיבה זו בקרב המרוחקים למיטה. דהיינו, קיום כללי ביטוח נוקשים בקופות החולים כלפי חולים כרוניים ומוגבלים פוגע יותר באוכלוסיות החלשות והנזקקות ביותר. מרבית הקשישים הלא מבוטחים מקבלים טיפול בשעת הצורך ע"י רופא פרטי, למעט הקשישים הלא מבוטחים מסיבה של חוסר אמצעים לתשלום דמי ביטוח, שלעיתים קרובות נאלצים לוותר על טיפול כלשהו בשעת מחלה בשל אי-יכולתם לשאת בנטל התשלום לרופא הפרטי. נראה שניתן לחסל, ללא מאמץ יתר, את התופעה הזו של אי ביטוח רפואי של קשישים, ע"י הכנסתם למסגרת של ביטוח קשישים באמצעות הרשויות המקומיות ולשכות הסעד, או בדרך של מרפאות עירוניות. בדרך כלל המסגרות קיימות בישובים אלה, והבעיה מתמקדת בחוסר מיצוי הזכות בשל אי-ידיעה על קיום ההסדר, ואולי גם בשל אי-מיצוי הזכות להטבה סוציאלית המונע מהם גם את האפשרות להיכלל בביטוח הרפואי המיוחד.

3. כושר ניידות

כושר המוביליות יכול לשמש אינדיקטור אובייקטיבי לבדיקה מצב בריאותם של הקשישים. יצויין מיד שאין גורם זה מהואם במלואו עם מצב הבריאות, ובוודאי שאינו יכול לשמש תחליף לאבחנה רפואית מקצועית, אך ההנחה היא שיש קשר בין כושר הניידות לבין מצב הבריאות, מה גם שלמשחנה זה יש חשיבות בפני עצמו באשר הוא משפיע על מידת עצמאותו של הקשיש, על סוגי הפעילות החברתית שהוא מסוגל לבצע, על כושרו לצאת לעבודה וכדומה.

כ-92% מכלל הקשישים בשלושת הישובים הם אמבולטורים, ומסוגלים לנוע מחוץ לבית. כלולים בהם קשישים ברמות שונות של כושר תנועה, החל בקשישים המסוגלים לנוע ללא כל מגבלות וכלה באלה שנעים עם מקל או עם פרוטזה. כ-5% מכלל הקשישים מרותקים לבית, ו-3% נוספים מרותקים למיטה או לכיסא. בהשוואה לסקר הארצי גבוה במקצת אחוז האמבולטורים שנמצא בסקרים שלנו, 92% לעומת כ-86% בסקר הארצי. הבדלים מסויימים בכושר ניידותם של הקשישים נמצאו בישובים השונים כפי שמוצג בלוח ד'.

לוח ד' - הקשישים לפי כושר ניידות

כושר ניידות	שלושת הישובים	באר שבע	פתח תקוה	יבנה
	(במספרים מוחלטים)			
סך הכל	12,906	4,397	7,805	704
	(באחוזים)			
סך הכל	100	100	100	100
אמבולטורים	92	89	95	85
מרותקים לבית	5	7	3	11
מרותקים למיטה	3	4	2	4

מהלוח ניתן לראות כי מצבם של הקשישים בפתח תקוה טוב בהרבה מזה של הקשישים בבאר שבע ויבנה. רק 5% מהקשישים בפתח תקוה מרותקים לבית או למיטה לעומת 15% ביבנה ו-11% בבאר שבע. יש לזקוף זאת כנראה לרמתם הכלכלית והבריאותית הגבוהה יותר של קשישי פתח תקוה, שאולי גם מודעים יותר ורגישים יותר למצבם הבריאותי, וייתכן שישנה כאן גם השתקפות של הרמה הרפואית והתברואתית הירודה של ארצות מוצאם של קשישי באר שבע ויבנה.

3.1 כושר ניידות לפי גיל

כושר הניידות יורד, כצפוי, עם העליה בגיל. אחוז המרותקים לבית עולה מ-5% בממוצע בשלושת הישובים בגילים 65-69, עד ל-16% בגילים 75 ומעלה. נתוני הסקר הארצי המוצגים בנפרד לנשים ולגברים, מצביעים על אחוז מרותקים גבוה יותר בכל קבוצת גיל בהשוואה לממצאי הסקר שלנו. כן מראים נתוני הסקר הארצי שכושר המוביליות נמוך יותר אצל הנשים מאשר אצל הגברים בכל קבוצת גיל, כמפורט בלוח ה' להלן.

לוח ה' - המרותקים לבית או למיטה לפי קבוצות גיל

סקר ארצי 1966		יבנה	פתח תקוה	באר שבע	שלושת הישובים	הגיל
נשים	גברים					
(במספרים מוחלטים)						
..	..	105	433	470	1,008	סך הכל
(באחוזים)						
20	11	15	(5)	11	8	סך הכל
-	-	17	(4)	7	6	60 - 64
11	6	9	(2)	9	5	65 - 69
15	8	(11)	(7)	(6)	7	70 - 74
30	17	27	11	24	16	75+

הבדלים גדולים באחוז המרותקים לפי קבוצות גיל נמצאו בשלושת הישובים, כאשר האחוז נמוך באופן עקבי בפתח תקוה וגבוה ביותר ביבנה. בולטים בעיקר ההבדלים בקבוצות הגיל הגבוהות ביותר. בקבוצת הגיל הגבוהה ביותר, +75, הגיע שיעור המרותקים בפתח תקוה ל-11% בלבד לעומת 27% ביבנה.

3.2 כושר נידות לפי יבשת מוצא

שיעור המרותקים גבוה יותר אצל קשישים יוצאי ארצות המזרח בהשוואה ליוצאי ארצות אירופה-אמריקה. שיעור המרותקים בשלושת הישובים בקרב יוצאי אסיה-אפריקה מגיע ל-11% לעומת 5% בלבד בקרב יוצאי אירופה-אמריקה. שיעורים אלה מסבירים היטב את ההבדלים שנמצאו באחוז המרותקים בישובים השונים. מגמה זו נמצאה גם בסקר הארצי 1966, כ-23% מרותקים בקרב יוצאי אסיה-אפריקה לעומת כ-12% אצל יוצאי אירופה-אמריקה. אם נבודד את השפעת יבשת המוצא יצטמצמו ההבדלים בין שלושת הישובים בצורה ניכרת כמוצג בלוח ו'.

לוח ו' - הקשישים לפי כושר ניידות ויבשת מוצא

סקר ארצי 1966	יבנה	פתח תקוה	באר שבע	שלושת הישובים	יבשת מוצא וכושר ניידות
(במספרים מוחלטים)					
..	565	2,439	2,625	5,629	<u>יוצאי אסיה-אפריקה</u>
(באחוזים)					
100	100	100	100	100	<u>יוצאי אסיה-אפריקה</u>
77	83	91	87	89	אמבולטורים
23	17	9	13	11	מרותקים
(במספרים מוחלטים)					
..	129	4,931	1,772	6,832	<u>יוצאי אירופה-אמריקה</u>
(באחוזים)					
100	100	100	100	100	<u>יוצאי אירופה-אמריקה</u>
88	90	96	93	95	אמבולטורים
12	10	4	7	5	מרותקים

גורמים נוספים שעשויים להסביר את ההבדלים בשיעור המרותקים הם במידה מסוימת המנטליות של הקשיש וכן רמת הכנסתו, הקשורים חזק ליבשת המוצא. בדיקת אחוז המרותקים לפי רמת הכנסה הצביעה על ירידה גדולה באחוז המרותקים כשעוברים מרמת הכנסה של 150 לירות לחודש למשפחה לרמת הכנסה של 300 ל"י לחודש. ברמת ההכנסה הגבוהה כמעט ולא נמצאו מרותקים. ייתכן שחשיבות גורם ההכנסה היא מתן אפשרות לקשיש לרכוש אמצעים המקילים על היציאה מחוץ לבית, כגון: רכב, אביזרי הליכה משוכללים, או קניית שרותים טיפוליים שונים.

4. כושר תפקוד

אינדיקטור נוסף לבדיקת מצבו הבריאותי האובייקטיבי של הקשיש הוא יכולתו לתפקד בביתו וכושרו לבצע פעולות יומיומיות. פעולות אלה הינן משני סוגים: סוג אחד מתייחס לכושר התפקוד האישי שלו, יכולתו לטפל בעצמו ולעשות את הפעולות האישיות החיוניות כגון: להתרחץ, להתלבש, לאכול, להשתמש בשרותים וכו'. הסוג השני מתייחס לכושר התפקוד שלו מחוץ

לבית, בסביבה, בחברה ויכולתו להגיע ולהשתמש בשרותים השונים בקהילה. לצערנו נחקרו במסגרת הסקרים רק פעולות מהסוג השני, ואילו כושר התפקוד האישי נחקר רק עבור אוכלוסיית המרותקים למיטה או לכיסא. הממצאים מראים שאוכלוסיית המרותקים נעדרת כל יכולת תפקוד אישי, אך רובם ככולם זוכים לעזרה בביצוע הפעולות היומיומיות, כשהעזרה מתקבלת לרוב מקרובי משפחה הגרים בבית, ורק לעיתים רחוקות מתקבלת עזרה מהקהילה ע"י מתנדבות, שרותי טיפול בית וכדומה. בישוב כמו יבנה, למשל, לא ניתנה לקשישים כל עזרה של טיפול בית, ויש לשקוד על פיתוחו וחיזוקו של שרות זה.

אוכלוסיית הקשישים הכללית נחקרה ביחס ליכולתה לבצע את הפעולות הבאות: לעלות ולרדת במדרגות, לעלות לאוטובוס ולגוזז את ציפורני הרגליים, שהם אינדיקטורים נוספים לכושר ניידות. מסתבר שכ-85% מהקשישים בשלושת הישובים מסוגלים לבצע פעולות אלה ללא עזרת אדם אחר ול-15% יש קשיים בביצוע הפעולות. לרובם ניתנת עזרה ורק כ-3% אינם מקבלים כל עזרה. יש לציין שאחוז מקבלי העזרה הוא גבוה יותר אצל אלה שמתקשים בביצוע פעולות בתוך הבית כגון: גזיח צפורני הרגליים, אך קשישים המתקשים בביצוע פעולות מחוץ לבית, כמו: עליה במדרגות או עליה לאוטובוס, מתקשים גם בקבלת עזרה. העזרה ניתנת להם, בדרך כלל, ע"י בני משפחה אחרים הגרים איתם בבית, ורק חלק קטן מהקשישים נהנה מעזרת שכנים, קרובים שאינם גרים בבית, או שרותים קהילתיים כמו שרותי מטפלות בית ומתנדבים, עובדה היכולה לרמז אולי על מצבם הקשה יותר של הקשישים הבודדים, שאינם יכולים לקבל עזרה מיידית וצמודה מבן משפחה אחר. שוב מתגלה הצורך למקד את עיקר המאמצים של הקהילה בעזרה לקבוצת אוכלוסיה זו.

5. כושר ניהול עצמאי של משק בית

5.1 חכנת ארוחות

תזונת הקשישים לוקה לפעמים בחסר: הכנה לא סדירה של ארוחות ותזונה דלה מהוות בעיה לקשישים הסובלים ממחלות, ובמיוחד אלמנים ואלמנות החיים לבד.

בדיקה הראתה כי התפריט של 35% מהקשישים היה דל. השיעור הגבוה ביותר נמצא בבאר שבע (54%). מצאנו כי רוב אוכלוסיית הסקר הכינה את ארוחותיה בעצמה, או באמצעות בן משפחה אחר. בחשובה לשאלה כמה ארוחות חמות אכל הנשאל בשבוע שקדם לראיון, השיבו 6% מן הקשישים כי אכלו רק ארוחה חמה אחת, או שלא אכלו כלל ארוחה חמה.

כפי שהוזכר, הפריט נאות קשור בהרכב משק הבית: הרוב הגדול של אלה שאכלו ארוחה חמה אחת בלבד (או שלא אכלו כלל), מתגורר לבד או עם בן זוג במסגרת משק בית עצמאי. נראה כי קשישים אלה נזקקים לשרותים אשר יספקו ארוחות מוכנות. בנוסף לארוחותיהם ניתן להניח שחלק מהאנשים זקוקים לסיוע דחוף ביותר בנושאי קניות וניקיון. שרותים אלה אינם צריכים להיות מוגבלים רק לאלו הרתוקים למיטתם, בין הקשישים שאכלו ארוחה חמה אחת בלבד בשבוע הקודם היו גם קשישים לא מרותקים ואמנם רובם מסרו הערכה שלילית עצמית לגבי מצבם הבריאותי.

5.2 ביצוע פעולות משק בית

מצאנו שמרבית הקשישים מבצעים בכוחות עצמם פעולות כגון: ניקוי, כביסה וקניות.

לוח ז' - הקשישים לפי ביצוע פעולות משק הבית - אגרנט לשלושת הישובים

מבצעים בעצמם	מבצעים עם עזרה	אינם מבצעים	סך הכל	סך הכל במספרים מוחלטים	משימות משק הבית
א ה ו ז י ם					
73	26	1	100	12,906	ניקוי הבית
62	37	1	100	12,906	כביסה
16	79	5	100	12,906	תיקונים קלים
81	18	1	100	12,906	קניות

שיעור הקשישים המבצעים פעולות בעצמם ביבנה ובאר שבע נמוך מעט מזה שבפתח תקוה, במיוחד בנוגע לקניות. אולם בכל הישובים מיעוט ניכר זקוק לעזרה באחזקת משק הבית.

הקשישים אשר אינם יכולים לבצע את משימות משק הבית באופן עצמאי, קבלו סיוע בראש וראשונה מבני משק בית אחרים, או מבני משפחה שאינם שותפים למשק הבית. הנטל הרובץ כתוצאה מכך על המשפחה הוא ברור. מעניין הממצא ש-80% מהקשישים זקוקים לעזרה בתיקוני בית קטנים. במקרים אלה התבצעו התיקונים לרוב ע"י בעלי מקצוע מבחוץ, דבר המהווה נטל כספי לא מבוטל.

בין הקשישים ביישובים השונים נמצאו הבדלים בתפקוד. בפתח תקוה גדול יותר אחוז הקשישים המסוגלים לבצע כל פעולה ללא עזרה, בדומה לממצאים על כושר הניידות.

6. הערכה עצמית של מצב הבריאות

עד כה נבדק מצב בריאותם של הקשישים עפ"י אינדיקטורים אובייקטיביים, כמו כושר הניידות, כושר תפקוד וכושר ניהול משק בית. קריטריון נוסף, סובייקטיבי מעיקרו להערכת מצב בריאותם של הקשישים שנבחן במסגרת הסקר, הינו הערכה עצמית של הקשיש על מצב בריאותו. יצויין מיד שקריטריון זה מושפע ממערכת שלמה של משתנים. הערכתו העצמית של הקשיש תלויה באישיותו ובאופיו, במידת האופטימיות שלו, במידת החרדה והדאגה שהוא מגלה כלפי מצב בריאותו ואפילו ביחסו לדת ולמסורת. לעומת זאת, לא נמצא קשר מובהק בין מצב הבריאות האובייקטיבי לבין ההערכה העצמית של הקשיש על מצב בריאותו. נראה שהקשר הוא חלש למדי, והגורם העיקרי שמשפיע הוא ההרגשה הסובייקטיבית שלו, כפי שרואים בלוח ח'.

לוח ח' - הקשישים לפי כושר הניידות וההערכה העצמית של מצב הבריאות -
אגרגט לשלושת הישובים

הערכה עצמית		סך הכל	סך הכל במספרים מוחלטים	כושר הניידות
שליילית	חיובית			
אחוזים				
76	24	100	12,906	סך הכל
74	26	100	11,895	אמבולטורים
98	(2)	100	627	מרוחקים לבית
100	-	100	384	מרוחקים למיטה

מהלוח ניתן לראות שקיים מתאם נמוך בין כושר הניידות של הקשיש לבין הערכתו, אך יתכן שהקשר הוא חזק יותר וחוסר המתאם נובע מהגדרה הרחבה של האמבולטורים, או מהעובדה שאינדקס הניידות אינו מייצג את מצב בריאותו האובייקטיבי של הקשיש. כל המרוחקים לביתם מעריכים באופן שלילי את מצב בריאותם, ואילו רק כרבע מביין האמבולטורים העריכו את מצבם כחיובי. יחד עם זאת, מתקבל הרושם שההערכה העצמית של הקשישים לגבי מצב בריאותם נוטה להיות שלילית בשיעור שהוא מעל ומעבר למצב בריאותם האובייקטיבי. תופעה זו קשורה בוודאי לרגישותם היתרה של הקשישים למצב בריאותם. וכן למנטליות השונה של הקשישים כפי שבאה לידי ביטוי בניתוח הערכתם לפי ארצות מוצא. ל-19% מביין יוצאי אסיה-אפריקה ישנה הערכה חיובית של מצב בריאותם, לעומת כ-29% אצל יוצאי אירופה-אמריקה. אולם התבוננות בשיעורים אלה לפי ישובים מעלה, שמגמה זו קיימת רק בפתח תקוה לעומת יבנה ובאר שבע, שבהן אחוז המעריכים חיובית את מצב בריאותם אפילו גבוה במקצת בקרב יוצאי אסיה-אפריקה, כפי שמראה לוח ט'.

לוח ט' - הקשישים לפי הערכה עצמית של מצב בריאות ויבשת מוצא

יבשת מוצא והערכה עצמית	שלושת הישובים	באר שבע	פתח תקוה	יבנה
			(במספרים מוחלטים)	
סך הכל	12,906	4,397	7,805	704
			(באחוזים)	
סך הכל	100	100	100	100
הערכה חיובית	24	24	25	23
הערכה שלילית	76	76	75	77
<u>אסיה-אפריקה</u>	100	100	100	100
הערכה חיובית	19	25	11	24
הערכה שלילית	81	75	89	76
<u>אירופה-אמריקה</u>	100	100	100	(100)
הערכה חיובית	29	22	31	(19)
הערכה שלילית	71	78	69	(81)

קשה למצוא הסבר להבדלים שנמצאו בהערכה העצמית של מצב הבריאות בין שלושת הישובים אם מבודדים את השפעת ארץ המוצא, יתכן שניתן להסבירם ע"י תכונות שונות של הקשישים בערים השונות, ואולי בקיום שרותים שונים בכל ישוב, או במידת מעורבותם החברתית השונה, שהראתה מגמה דומה.

6.1 הערכה עצמית לפי משתנים דמוגרפיים אחרים

נמצא קשר בין ההערכה העצמית של מצב הבריאות לבין משתנים דמוגרפיים וכלכליים, כגון: גיל, רמת השכלה ורמת הכנסה.

בהתפלגות לפי רמת השכלה נמצא שאחוז המעריכים חיובית את מצב בריאותם עולה מ-17% אצל הקשישים שלא למדו כלל עד לכדי 50% אצל בעלי השכלה גבוהה. השפעת גורם הגיל הוא בכיוון של ירידת אחוז המעריכים חיובית את מצב בריאותם עם עליית הגיל. בגיל 69-65 כ-29% מהקשישים הגדירו את מצב בריאותם כמניח את הדעת לעומת כ-18% בלבד בקרב גילאי 75 ומעלה.

קשר חזק קיים בין ההערכה העצמית לבין גובה ההכנסה המשפחתית. בהכנסות הנמוכות (עד 150 ל"י), המתאימות בעיקר לקשישים לא נשואים, טוענים כ-20% בלבד מהקשישים שמצב בריאותם סביר לעומת כ-47% בקרב קשישים עם הכנסה משפחתית של למעלה מ-600 ל"י. רמת הכנסה גבוהה קשורה בוודאי גם עם רמת השכלה גבוהה יותר וגם עם גיל צעיר יותר, וקשה לבודד את השפעתו של כל גורם. מה שברור הוא שהכנסה גבוהה מלווה, בדרך כלל, במעורבות חברתית גבוהה יותר, אפשרויות נוחות יותר לקבל טיפול רפואי אינטנסיבי והרגשה כללית טובה יותר שמשפיעה ללא ספק גם על הערכת מצב הבריאות. להלן לוח מסכם של אינדקס ההערכה העצמית לפי רמת השכלה, גיל ורמת הכנסה (לוח י').

לוח י' - הקשישים לפי ההערכה העצמית של מצב בריאותם, רמת השכלה,

גיל ורמת הכנסה - אגרגט לשלושת הישובים

הערכה שלילית	הערכה חיובית	סה"כ	סך הכל במספרים מוחלטים	המשתנה
אחוזים				
76	24	100	12,906	סך הכל
				<u>רמת השכלה</u>
83	17	100	4,481	לא למד כלל
77	23	100	5,537	יסודי
62	38	100	2,526	תיכון
50	50	100	362	גבוה
				<u>גיל</u>
70	30	100	2,737	60 - 64
71	29	100	4,321	65 - 69
81	19	100	3,048	70 - 74
82	18	100	2,800	75 +
				<u>רמת הכנסה</u>
80	20	100	3,029	עד 150 ל"י
85	15	100	4,593	151 - 300 ל"י
78	22	100	1,456	301 - 400 ל"י
66	34	100	1,859	401 - 600 ל"י
53	47	100	1,969	601 +

7. שימוש בשרותים הרפואיים

לאחר בדיקת שיעור והיקף הביטוח הרפואי של הקשישים ומצב בריאותם, מן הראוי לבדוק באיזו מידה מנצלים הקשישים את זכותם להנות מהשרותים הרפואיים הקיימים בקהילה. ההערכה העצמית השלילית, במיוחד, בנוגע למצב בריאותם מצביעה על כך שזוהי אוכלוסיה דואגת, חרדה ורגישה למצב בריאותה, תכונה הגורמת לשימוש וניצול יתר של שרותי הבריאות. לכך ניתן

להוסיף גם את העובדה שאצל חלק מהקשישים ביקור במרפאה מהווה הזדמנות לצאת מהבית ולבלות בה את הזמן הפנוי. ואמנם, מסתבר ש-73% מכלל הקשישים ביקרו במרפאה בחודש שלפני עריכת הראיון. אחוז זה מתאים לאחוז הקשישים שהעריכו שלילית את מצב בריאותם. מרביתם - כ-40% - ביקרו במרפאה אפילו בשבוע האחרון שלפני הראיון, כך שמספר הביקורים החודשי הוא כנראה גדול מאוד. מעניינת התפלגות תכיפות הביקורים במרפאות לפי הגיל. עד גיל 74 כמעט ולא מורגשים הבדלים בתכיפות הביקורים, ורק בגילים המאוחרים יותר, 75 ומעלה, מסתמנת מגמה של ירידה במספר הביקורים. אחוז המבקרים לפחות פעם בחודש יורד מ-80% בגילים 60-64 עד לכדי 67% בגיל 75 ומעלה. הסיבה לכך היא כנראה קשיים בניידות, המונעים ביקורים תכופים במרפאות. ואמנם עיקר הירידה מתבטאת בביקורים בשבוע האחרון, כפי שרואים בלוח י"א להלן.

לוח י"א - הקשישים לפי תכיפות הביקור אצל רופא, גיל וישוב

תכיפות הביקור	שלושת הישובים	ה ג י ל					ה י י ש ו ב		
		60-64	65-69	70-74	75+	באר שבע	פתח תקוה	יבנה	
סך הכל	12,906	2,737	4,321	3,048	2,800	4,397	7,805	704	
		(במספרים מוחלטים)							
סך הכל	100	100	100	100	100	100	100	100	
		(באחוזים)							
שבוע אחרון	40	45	38	43	34	43	39	32	
חודש אחרון	33	35	35	31	33	29	36	34	
לפני 3 חודשים	11	7	11	10	14	12	10	10	
לפני חצי שנה	9	8	11	9	9	10	9	8	
לא זוכר	7	5	5	7	10	6	6	16	

מגמה דומה נמצאה בכל אחד מהישובים שנחקרו אם כי בפתח תקוה היא מתונה יותר.

לא נמצאו הבדלים משמעותיים גם בתכיפות הביקורים אצל רופא בהתפלגות לפי ארץ מוצא. בעיה זו של שימוש יתר בשרותי הבריאות מהווה בוודאי מעמסה לא קטנה על קופות החולים למיניהן, ובמידה רבה מביאה לידי בזבוז זמן יקר של הכוחות המקצועיים ויש לתת את הדעת לצמצום היקף התופעה.

7.1 קבלת טיפול רפואי בשעת ריחוק למיטה

ממד נוסף הראוי לבדיקה הינו השימוש בשרותים הרפואיים כאשר הקשיש מרותק למיטתו, ותפקיד השרות הרפואי הוא להגיע לביתו של הקשיש. מסתבר שבכ-75% מהמקרים שבהם הקשיש היה מרותק למיטה ביקר אצלו רופא, ב-8% נוספים נעשה הביקור ע"י גורמים אחרים של השרות הרפואי כגון אחות קופ"ח, אחות לשכת הבריאות וכו', ואילו 18% מהקשישים לא זכו לכל טיפול רפואי שהוא. מעניין הניתוח של הסיבות לאי-קבלת טיפול רפואי בכלל ואי-ביקור רופא בפרט. כשני שלישים מהקשישים שרופא לא ביקר בביתם, טענו שלא היה צורך בביקור הרופא, הן בשל קבלת טיפול מצד גורמים אחרים והן משום שהמחלה לא הצדיקה ביקור רופא. אולם קרוב ל-20% היו זקוקים לביקור רופא, אך נאלצו לוותר עליו משום שלא נמצא אדם שיזמין רופא, או שבגלל קשיים כספיים לא הוזמן רופא (בעיקר אצל הלא מבוססים), ואילו כ-15% מהקשישים הזמינו רופא אך הוא לא הגיע לביקור.

מעניין לחקור את הסיבות לאי בואו של הרופא לפי אינדקס מצב משפחתי וצורת מגורים. הבדלים גדולים בסיבות לאי-בואו של רופא נתגלו בין קשישים נשואים ולא נשואים ובין צורות מגורים שונות. הקשיים הרבים ביותר נתגלו אצל קשישים לא נשואים הגרים לבד. קרוב למחציתם היו זקוקים לעזרת רופא, אך כ-19% מהם לא הזמינו רופא כלל משום שלא נמצא אדם שיזמין אותו. לעומתם כ-33% מהלא נשואים הגרים עם בני משפחה נזקקו לשרותיו של רופא, וכמעט שלא הייתה קיימת אצלם הבעיה של חוסר אפשרות להזמין אותו. ממצאים אלה מצביעים על מצבם הטוב יחסית של הקשישים הנשואים, שיכולים לקבל טיפול רפואי מבני משק הבית האחרים בשעת הצורך לעומת הקשישים הלא נשואים החיים לבדם, שבדומה לתחומים אחרים מצבם קשה גם בתחום הרפואי, כפי שמוצג בלוח י"ב להלן.

לוח י"ב - הקשישים שלא זכו לביקור רופא בשעת מחלה לפי הסיבה לאי-ביקור
 הרופא ולפי אינדקס מצב משפחתי וצורת מגורים -
 אגרגט לשלושת הישובים

הסיבה	סך הכל	לא נשוי גר לבד	לא נשוי גר עם בני משפחה	נשוי גר עם בן זוג וילדים מתחת לגיל 18	נשוי גר עם בני משפחה אחרים
	(במספרים מוחלטים)				
סך הכל	3,100	600	508	1,426	566
	(באחוזים)				
סך הכל	100	100	100	100	100
לא היה צורך ברופא	65	56	67	66	75
לא נמצא מי שיזמינו	7	19	4	4	6
לא הוזמן בשל חוסר כסף	5	5	7	5	(1)
הוזמן אך הרופא לא הגיע	15	10	11	19	13
אחר	8	10	11	6	5

אחוז נמוך יחסית של קשישים בפתח תקוה דיווחו על אי-הזדקקות לרופא כסיבה העיקרית לאי-הזמנתו לעומת באר שבע ויבנה. הסיבות לכך נעוצות כנראה בחוסר מודעותם של קשישי יבנה ובאר שבע לשרותיו הטובים של הרופא המעוגן בחינוכם וברקעם, ואולי וגם במבנה המשפחתי ההדוק יותר בחברה המזרחית שבמסגרתה ניתן טיפול ותשומת לב מרובה יותר לקשיש החולה. כללית, רוב הקשישים, כ-90%, היו מרוצים מהטיפול הרפואי שקיבלו.

פרק ו' - מעורבות חברתית

1. מ ב א

בנוסף לבעיות הרפואיות והכלכליות הנידונות בדו"ח זה יש לקשישים גם מגוון של בעיות חברתיות. למעשה, רבות מהתלונות שמעלים קשישים במסגרת סקרים שונים מתמקדות בסביבתם החברתית. בעוד שבעיות הקשורות בבריאות וחולי או בנושא הדיוור הן בדרך כלל כספיות ואפשר לראותן במונחים של הבטחת הכנסה ומימון טיפול רפואי, הרי שבעיות חברתיות נוגעות בראש ובראשונה בתחושת השותפות החברתית של אנשים זקנים ובתוצאות השינויים הכבירים במהלך החיים. ההנחה של מחקרים מסויימים⁽¹⁾ היא שהבעיות החשובות ביותר של הקשישים, לרבות דיוור וצורת מגורים ניתן לראותן במונחים חברתיים.

מטעה במקצת ללמוד על מעורבות חברתית של קשישים במונחים של מצב הקשרים הנוכחי שלהם. קשרים אלה הם במידה רבה פונקציה של דפוסיים חברתיים קודמים, סגנון חיים, תפקידים ועמדות חברתיות ורמה קודמת של מעורבות חברתית. להבנת בעיות של חוסר שביעות רצון ודמורליזציה של קשישים, חיוני לבחון את מידת הפגיעה היחסית באורחות חיים קודמים, בפעילויות וביחסים חברתיים כפונקציה של אובדן תפקידים ושל משברים הנלווים בדרך כלל לזקנה⁽²⁾. ניתוח כזה חורג ממסגרת סקר זה. עיסוקנו העיקרי הוא בחינה ראשונית של המעורבות החברתית של קבוצות קשישים בישובים שנחקרו במגמה לקבל מושג על הגורמים המעודדים או מעכבים מעורבות חברתית זו. נשתמש בשני מדדים של מעורבות חברתית:

(א) רמת המעורבות הנמדדת ע"פ תדירות המגעים עם חברים וקרובי משפחה.

(ב) סוג המעורבות הנמדד עפ"י סוגי פעילות שהמרואיין דיווח עליהם (כולל שימוש במרכזים קהילתיים - אם ישנם).

בנוסף לכך נתייחס לתדירות תחושת הבדידות כפי שדיווח הקשיש, ולקשר בין תחושת הבדידות והמעורבות החברתית.

-
- (1) ראה לדוגמה: I. Rosow, Social Integration of the Aged, New York: The Free Press 1967.
- (2) ראה לדוגמה: E. Palmore, (ed) Normal Aging Reports from the Duke Longitudinal Study, 1955-1969, Durham N.C. Duke University Press, 1970.

2. תדירות המגעים החברתיים

במטרה למדוד את רמת המעורבות החברתית פיתחנו מדד המבסס על תדירות המגעים בין הקשיש לקרובי משפחה שאינם שייכים למשק הבית, ובין הקשיש לחברים. כל קשיש דורג בהתאם לתדירות המגעים החברתיים, כאשר משקל רב יותר ניתן למגעים עם חברים.

מן הראוי לנהוג בזהירות בפרוש סקלה זו. הקטגוריה של מעורבות חברתית "בינונית" כוללת, קרוב לוודאי, שיעור גבוה של קשישים שקיבלו את הדירוג הגבוה ביותר בעניין תדירות המגעים עם קרובי משפחה, אך דיווחו על מעט מאוד או אף על העדר מגעים עם חברים. אנחנו מניחים שיש לכך סבירות גבוהה מכיוון ש-55% מהאוכלוסיה הנסקרת דיווחה על קרובי משפחה אך לא על חברים (ראה לוח א' להלן). דרוג קבוצה זו כ"בינונית" בסקלה של מעורבות חברתית הוא מטעה במקצה, מפני שמגעים נרחבים עם בני משפחה מצביעים על מעורבות חברתית גבוהה, אמנם מסוג אחד בלבד, אצל קבוצות מסוימות אפילו אם אין מגעים עם חברים. כמו כן הם מצביעים על קשר חזק בין הקשיש ובני משפחתו, דבר הרצוי מבחינה חברתית לא פחות מאשר מגעים עם חברים.

בשל החשיבות המיוחדת במגעים עם חברים, זכתה תדירות המגעים עם חברים למשקל רב יותר בסקלה שלנו מאשר מגעים עם בני משפחה. העזרה והשרותים שמגישים חברים קרובים, הפעילות והבילוי החברתיים בזמן הפנוי, מצביעים על חשיבותה של החברות כמשלימה את הקשרים עם המשפחה. הדבר נכון במיוחד כאשר ילדים אינם מתגוררים בקרבת הוריהם הקשישים.

בתשובה לשאלה על הימצאותם של חברים ובני משפחה דיווחו רוב הקשישים שיש להם משפחה, אך 60% דיווחו על מחסור בחברים.

לוח א' - הקשדשים על פי הימצאות חברים וקרובי משפחה

יבנה	באר שבע	פתח תקוה	שלושת הישובים	הימצאות חברים וקרובי משפחה
(במספרים מוחלטים)				
704	4,397	7,805	12,906	סך הכל
(באחוזים)				
100	100	100	100	סך הכל
5	5	4	5	אין חברים, אין משפחה
66	58	53	55	יש משפחה, אך אין חברים
(1)	2	2	2	אין משפחה, יש חברים
28	35	41	38	יש משפחה, יש חברים

חשיבות מיוחדת נודעת לממצא ש-8% מאוכלוסיית הקשישים (לוח ב' להלן) דיווחו שלא היה להם כל מגע עם חברים או קרובי משפחה בחודש שקדם לעריכת הסקר. רק 25% מהקשישים דיווחו על תדירות גבוהה של מגעים עם חברים וקרובים (לפחות פעם אחת בשבוע שקדם לסקר), כאשר השיעור הנמוך ביותר נמצא ביבנה. סביר להניח שהאוכלוסיה ביבנה חדשה יחסית וחלקה עבר ב-10 השנים האחרונות ממעברות למגורי קבע, כך שיכול להיות שקיים קשר בין תדירות המגעים והזותק במקום המגורים (או בארץ). את השיעור הנמוך של קשישים ביבנה שדיווחו על תדירות גבוהה של מגעים, ניתן גם להסביר ע"י הממצא של-70% אין כלל חברים.

לוח ב' - הקשישים על פי תדירות המגעים החברתיים

תדירות המגעים	שלושת הישובים	פתח תקוה	באר שבע	יבנה
	(במספרים מוחלטים)			
סך הכל	12,906	7,805	4,397	704
	(באחוזים)			
סך הכל	100	100	100	100
אין מגעים כלל	8	7	10	10
נמוכה	21	19	23	28
בינונית	46	46	46	47
גבוהה	25	28	21	15

3. סוג הפעילויות

ממד אחר של המעורבות החברתית מתייחס להרגלי בילוי הזמן של הקשיש. הסקר אינו מתייחס לדפוסי בילוי הזמן בשעות הפנאי בלבד, אלא מכסה את מכלול פעילויותיו של הקשיש במשך היום שקדם לביקור המראיין. בניתוח התשובות לגבי הפעילויות של הקשיש יום לפני עריכת הסקר הדגשנו במיוחד את האספקט הבין אישי: האם הפעילות היתה עצמית בלבד (אך ורק לבד), או יחד עם אנשים אחרים, או האם הפעילות היתה מעורבת (הן לבד והן עם אחרים) ⁽¹⁾.

(1) בדקנו גם את מיקום הפעילות, כלומר האם הקשיש עוסק בפעילות בבית או מחוצה לו. כללית נתקבלו תוצאות דומות עפ"י כל אחד משני המדדים. דהיינו, ניתוח הנתונים מראה התפלגות דומה של האספקט הבין-אישי ומיקום הפעילויות. לכן, כל עוד לא נאמר אחרת, התייחסות לאחד האספקטים הללו רלבנטית גם עבור השני.

הניתוח יתמקד ראשית באלה העוסקים אך ורק בפעילות עצמית, בהנחה שמצב זה רצוי פחות מנקודת מבט של מעורבות חברתית. את האוכלוסייה הזו נשווה לאלה העוסקים בפעילות מעורבת (לבד ובחברת אנשים אחרים), בהנחה שהקטגוריה האחרונה מצביעה על קשת רחבה ומגוונת יותר של פעילויות – ואולי רמה גבוהה יותר של פעילות (1).

אחוז הקשישים העוסקים בפעילות עצמית בלבד דומה בשלושת הישובים הנסקרים: 29%-34%. הבדלים מסויימים נמצאו לפי ישוב. בולטת במיוחד יבנה, שבה אחוז הקשישים העוסקים בפעילות מעורבת מגיע ל-42% בלבד, בהשוואה ל-59% בפתח תקוה ו-52% בבאר שבע ובמקביל גבוה בה אחוז העוסקים בפעילות עם אנשים אחרים בלבד, כ-27% לעומת 12% ו-14% בשני הישובים האחרים.

נטיה זו נובעת אולי מהבדלים תרבותיים בדפוסי הבילוי: ניתוח לפי ארץ המוצא מראה ש-23% מיוצאי אסיה-אפריקה עוסקים רק בפעילות עם אנשים אחרים בהשוואה ל-6% של יוצאי אירופה-אמריקה, ומן הראוי לזכור שמרבית הקשישים ביבנה הם יוצאי ארצות המזרח.

לוח ג' – הקשישים לפי סוג הפעילות על פי הישוב

יבנה	באר שבע	פתח תקוה	שלושת הישובים	סוג הפעילות
(במספרים מוחלטים)				
704	4,397	7,805	12,906	סך הכל
(באחוזים)				
100	100	100	100	סך הכל
31	34	29	31	אך ורק לבד
27	14	12	13	אך ורק עם אנשים אחרים
42	52	59	56	לבד ועם אחרים

(1) מן הראוי להזהיר, עם זאת, שקביעה ערכית זו הקושרת את אופי הפעילות עם איכותה, אינה נכונה בכל מקרה. למשל, ישנם בוודאי אנשים הנהנים לבלות את זמנם הפנוי בפעילות אך ורק לבד (כגון בקריאה).

ענין מיוחד לתכנון השירותים יש בממצא שכשליש מהקשישים עוסקים בפעילות עצמית בלבד. ניתוח הנתונים מראה שאלה בדרך כלל נשים, קשישים בקבוצת הגיל הגבוהה ובעלי השכלה נמוכה. לעומת זאת פעילות מעורבת (הן לבד והן עם אחרים) קשורה חיובית עם רמת ההשכלה ושליית עם הגיל.

4. גורמים קשורים במעורבות חברתית

4.1 ארץ המוצא

קבוצות אתניות אינן נבדלות זו מזו בשיעור הקשישים העוסקים בפעילות עצמית בלבד (ראה לוח ד'), לעומת זאת קיימת נטיה חזקה יותר אצל קשישים יוצאי אסיה-אפריקה לעסוק רק בפעילויות עם אנשים אחרים, בעוד שקבוצת יוצאי אירופה-אמריקה מאופיינת על ידי שיעור גבוה יותר של פעילות מעורבת הן לבדם והן עם אנשים אחרים.

לוח ד' - הקשישים לפי סוג הפעילויות ולפי ארץ מוצא

ארץ מוצא				סוג הפעילויות
אסיה-אפריקה	אירופה-אמריקה	ישראל	סך הכל	
(במספרים מוחלטים)				
5,629	6,832	445	12,906	סך הכל
(באחוזים)				
100	100	100	100	סך הכל
30	32	33	31	אך ורק לבד
23	6	14	13	אך ורק עם אנשים אחרים
47	62	53	56	לבד ועם אחרים

תדירות המגעים החברתיים קשורה גם היא כפי הנראה ברקע התרבותי (ראה לוח ה'), בהסתמך על כך ש-48% מבין ילידי ישראל דיווחו על תדירות גבוהה של מגעים חברתיים בהשוואה ל-32% מבין ילידי אירופה-אמריקה ו-15% בלבד מבין ילידי אסיה-אפריקה. הבדלים אלה בולטים גם בקטגוריות של תדירות נמוכה של מגעים חברתיים (או העדר מעורבות בכלל).

לוח ה' - תדירות המגעים החברתיים של הקשישים לפי ארץ המוצא

א ר צ מ ו צ א				תדירות המגעים
אסיה-אפריקה	אירופה-אמריקה	ישראל	סך הכל	
(במספרים מוחלטים)				
5,629	6,832	445	12,906	סך הכל
(באהוזים)				
100	100	100	100	סך הכל
9	7	(3)	8	אין מגעים כלל
29	14	9	21	נמוכה
47	47	40	46	בינונית
15	32	48	25	גבוהה

תדירות המגעים החברתיים לפי יבשת מוצא שונה באופן משמעותי בכל ישוב. בפחח חקוה דיווחו 10% מהקשישים יוצאי אסיה-אפריקה על תדירות גבוהה של מגעים חברתיים לעומת 35% בקרב יוצאי אירופה-אמריקה. בבאר שבע לעומת זאת, לא נמצא כל הבדל בין העדות השונות, ושיעור הקשישים המקיימים מגעים חברתיים בתדירות גבוהה מסתכם ב-21% אצל יוצאי אסיה-אפריקה ואצל יוצאי אירופה-אמריקה.

4.2 ח ג י ל

ממצאי הסקרים מאשרים את הדעה הכללית הרווחת, כי בממוצע תדירות גבוהה של מגעים עם חברים וקרובי משפחה נוטה לרדת עם העלייה בגיל. קרוב לוודאי שמגמה זו משקפת את התערערות מצב הבריאות ואת הניידות הנמוכה שהן תופעות הקשורות לגיל מתקדם וזאת בנוסף לאובדן חברים (בגלל פטירה).

לוח ז' - הקשישים לפי תדירות המגעים החברתיים ולפי קבוצות גיל

ג י ל					תדירות המגעים
75+	70-74	65-69	60-64	סך הכל	
(במספרים מוחלטים)					
2,800	3,048	4,321	2,737	12,906	סך הכל
(באחוזים)					
100	100	100	100	100	סך הכל
11	8	8	6	8	אין מגעים כלל
19	28	18	18	21	נמוכה
51	43	46	45	46	בינונית
19	21	28	31	25	גבוהה

כמו כן אנחנו מוצאים שבגיל מתקדם מסתמנת נטיה חזקה במקצת לעסוק בפעילות עצמית. אולם קיימת מגמת ירידה בשיעור הקשישים העוסקים בפעילות הן לבדם והן עם אחרים. מעניין שבקבוצת הגיל 65-69 אובחנה ירידה קלה בפעילות שנעשית לבד ועלייה בפעילויות שנעשות יחד עם אחרים. ממצא זה מצביע אולי על שינויים במגעים חברתיים סמוך לגיל הפרישה, נושא חשוב למחקר בעתיד.

לוח ז' - הקשישים לפי סוג הפעילויות ולפי קבוצות גיל

ג י ל					סוג הפעילויות
75+	70-74	65-69	60-64	סך הכל	
(במספרים מוחלטים)					
2,800	3,048	4,321	2,737	12,906	סך הכל
(באחוזים)					
100	100	100	100	100	סך הכל
35	34	27	31	31	אך ורק לבד
14	18	14	7	13	אך ורק עם אנשים אחרים
51	48	59	62	56	לבד ועם אחרים

יתכן שריבוי קשרים עם המשפחה מהווה פיצוי על הקטנת תדירות המגעים עם חברים. אנחנו רואים ש-51% מגילאי 75+ דורגו בקטגוריה של מעורבות חברתית בינונית, דרגה שקרוב לוודאי מצביעה על תדירות מגעים גבוהה עם בני משפחה ונמוכה עם חברים. תלות גדלה והולכת במשפחה אופיינית במיוחד לבאר שבע ולפתח תקוה. הבדל חשוב נוסף בין הישובים נמצא בקבוצת הקשישים שדיווחו על העדר מוחלט של מגע חברתי: ביבנה ובבאר שבע שיעור זה קטן במידת מה עם ההתקדמות בגיל לעומת פתח תקוה, שבה קיימת מגמה ברורה של עלייה באחוז הקשישים החסרים מגעים חברתיים עם העלייה בגילם.

4.3 כושר ניידות

אם נכון הדבר שקשישים הרחוקים לבית ולמיטה משתייכים, בדרך כלל, לקבוצת הגיל הגבוהה, ומידת הניידות שלהם מוגבלת, נוכל להבין בחלקה את הרמה הנמוכה של מעורבותם החברתית בגילים הגבוהים. כצפוי, מעורבות חברתית נמצאה קשורה בניידות.

לוח ח' - הקשישים לפי תדירות המגעים החברתיים ולפי כושר ניידות

תדירות המגעים	כושר ניידות		
	סך הכל	בעל יכולת ניידות	רתוקים למיטה
	(במספרים מוחלטים)		
סך הכל	12,906	11,895	384
	(באחוזים)		
סך הכל	100	100	100
אין מגעים כלל	8	7	13
נמוכה	21	20	35
בינונית	46	46	50
גבוהה	25	27	(2)

בניגוד למצופה, מצאנו שבאופן יחסי, יותר קשישים הרחוקים לבית דיווחו על העדר כל מגעים חברתיים לעומת אלה הרחוקים למיטה. יתכן שהחברים ובני המשפחה חשים חובה לבקר קשישים הרחוקים למיטתם בשעה שקשישים הרחוקים לבית אינם נחשבים "אנשים חולים" שחובה לבקרם לעיתים קרובות.

4.4 מין והשכלה

ביבנה ובבאר שבע דיווח אחוז גבוה יותר של גברים, לעומת נשים, על הדירות גבוהה של מגעים חברתיים עם חברים ועם בני משפחה. הייצוג הגבוה של יוצאי אסיה-אפריקה בשני ישובים אלה יכול להסביר ממצאים אלה, בהנחה שתפקיד האשה בקבוצות אלה מזוהה במידה רבה יותר עם הבית והמשפחה.

באופן דומה נוטות הנשים לעסוק בפעילות עצמית יותר מאשר הגברים. ההבדלים בין המינים חדים במיוחד ביבנה ובבאר שבע, שבהן 51% מהנשים הקשישות עוסקות בפעילות עצמית, בהשוואה ל-15% בלבד אצל הגברים.

לוח ט' - הקשישים לפי סוג הפעילויות ולפי המין

סוג הפעילויות	סך הכל	גברים	נשים
סך הכל	12,906	5,350	7,556
		(במספרים מוחלטים)	
סך הכל	100	100	100
		(באחוזים)	
אך ורק לבד	31	21	38
אך ורק עם אחרים	13	18	10
לבד ועם אחרים	56	61	52

סביר להניח שההבדלים בין גברים ונשים מוסברים בחלקם ע"י אחוז גבוה יחסית של גברים עובדים ואולי גם ע"י רמת השכלה גבוהה יותר אצל גברים. ואמנם רמת ההשכלה היא גורם מכריע, הקשור למעורבות חברתית גבוהה: 39% מכל הקשישים בעלי השכלה תיכונית לפחות דיווחו על הדירות מגעים גבוהה עם חברים ובני משפחה, לעומת 12% בקרב אלה החסרים השכלה פורמלית (ראה לוח י').

לוח י' - אחוז הקשישים בעלי תדירות גבוהה של מגעים חברתיים על פי רמת השכלה

רמת השכלה				הישוב
סך הכל	העדר השכלה פורמלית	יסודית	תיכונית +	
(במספרים מוחלטים)				
3,225	554	1,576	1,095	
(באחוזים)				
25	12	28	39	
15	(7)	26	33	
21	18	20	40	
28	(7)	32	38	

5. המעורבות החברתית כפונקציה של תפקידים חברתיים

בהשוואה לקבוצות גיל אחרות, סובלים הקשישים ממשברים רבים בתקופת ההזדקנות, כגון: פרישה מהעבודה, ירידה תלולה בהכנסה, התאלמנות ואובדן התפקיד של הורה. הקשר בין מעורבות חברתית נמוכה לבין ההתנסות בחוויה של אובדן תפקידים אצל אנשים זקנים, זכה לתשומת לב מסוימת בספרות⁽¹⁾.

5.1 תפקיד העבודה

סבעי שעבודתו של קשיש קשורה בתדירות גבוהה של מגעים חברתיים: 39% מהקשישים העובדים דיווחו על רמה גבוהה של מעורבות חברתית לעומת 22% בקרב הקשישים שלא עבדו. רק 17% מהמועסקים דיווחו על העדר קשרים חברתיים, או על קשרים מעטים, בהשוואה ל-31% בקרב הבלתי מועסקים.

(1) ראה, למשל:
 a. Rosow, I, (op.cit) pp. 90-98
 b. Niley, M. White, Johnson M. and Foner, A., Aging and Society, Vol. III: A Sociology of age statistication, New York. Russel Sage Foundation, 1972

לוח י"א - הקשישים לפי תדירות המגעים החברתיים כפונקציה של השתתפות בכוח עבודה

תדירות המגעים	סך הכל	מועסקים	בלתי מועסקים
		(במספרים מוחלטים)	
סך הכל	12,906	2,343	10,563
		(באחוזים)	
סך הכל	100	100	100
איך מגעים כלל	8	4	9
נמוכה	21	13	22
בינונית	46	44	47
גבוהה	25	39	22

יש לציין גם שקשישים עובדים הם בדרך כלל צעירים יותר, במצב בריאות טוב יותר ונהנים מהכנסה גבוהה יותר. כל אלה הם גורמים החורמים לדרוגם בשלב גבוה יותר בסקלה של המעורבות החברתית. עם זאת, ברור שהעבודה מספקת הזדמנויות לקשירת יחסי ידידות ופעילות חברתית, פעילות חברתית מסוג זה נוטה להיחלש או אפילו להפסק כליל עם הפרישה מהעבודה.

5.2 הכנסה

הירידה התלולה בהכנסה בה מתנסים לפעמים הקשישים, דורשת בדרך כלל שינוי בסגנון חיהם הקודם. מצאנו שרמת ההכנסה של המשפחה קשורה חיובית לדרגת המעורבות החברתית: אחוז הקשישים עם תדירות גבוהה של מגעים חברתיים גדל מ-15% בקבוצת ההכנסה הנמוכה ביותר ל-50% בקבוצה הגבוהה ביותר. הסבר נוסף לקשר זה בין הכנסה ומעורבות חברתית הוא שקבוצת בעלי ההכנסה הגבוהה יותר כוללת שיעור גדול יותר של אנשים עובדים, שהם גם, קרוב לוודאי, צעירים ובריאים יותר בהשוואה לבעלי ההכנסה הנמוכה.

לוח י"ב - הקשישים לפי תדירות המגעים החברתיים ולפי רמת הכנסה משפחתית

ה כ נ ס ה מ ש פ ח ת י ת								תדירות המגעים
601 +	-401 600	-301 400	-251 300	-201 250	-151 200	עד 150	סך הכל	
(במספרים מוחלטים)								
1,969	1,859	1,456	979	2,693	921	3,029	12,906	סך הכל
(באחוזים)								
100	100	100	100	100	100	100	100	סך הכל
3	6	7	5	10	9	12	8	אין מגעים כלל
6	17	22	20	30	27	21	21	נמוכה
41	43	50	46	43	51	52	46	בינונית
50	34	21	29	17	13	15	25	גבוהה

5.3 מצב משפחתי וצורת מגורים

בהתאם לממצאים אחרים לפיהם אנשים נשואים נפגשים, בדרך כלל, עם חברים יותר מאשר אלמנים או אנשים החיים לבדם, מצאנו שהמצב המשפחתי משפיע במידה מסויימת על רמת המעורבות החברתית. 27% מהקשישים הנשואים דיווחו על תדירות גבוהה של מגעים חברתיים בהשוואה ל-21% מהקשישים החיים לבדם. ניתן לשער שאובדן המעמד של נשוי מקשה על המשך קיומה של רמת הפעילות החברתית.

לוח י"ג - הקשישים לפי תדירות המגעים החברתיים ולפי מצב משפחתי

לא נשואים	נשואים	סך הכל	תדירות המגעים
(במספרים מוחלטים)			
4,306	8,600	12,906	סך הכל
(באחוזים)			
100	100	100	סך הכל
10	7	8	אין מגעים כלל
21	20	21	נמוכה
48	46	46	בינונית
21	27	25	גבוהה

בתשובה לשאלה המעניינת באיזה מידה צורת המגורים משפיעה על סוג הפעילות החברתית, מצאנו שבמיוחד אצל לא-נשואים צורת המגורים משפיעה על המעורבות החברתית: קשישים לא-נשואים, החיים עם בני משפחה, מאופיינים על ידי רמה נמוכה במיוחד של מעורבות חברתית, בהשוואה לכל הקבוצות האחרות. 15% בלבד דיווחו על תדירות גבוהה של מגעים חברתיים ואילו 37% דיווחו על מעורבות חברתית אפסית או נמוכה.

לוח י"ד - הקשישים לפי תדירות המגעים החברתיים ולפי מצב משפחה וצורת מגורים

מצב משפחתי וצורת מגורים				תדירות המגעים
לא נשוי גר לבד	לא נשוי גר עם בני משפחה	נשוי גר לבד	נשוי גר עם בני משפחה	
(במספרים מוחלטים)				
2,012	2,294	6,299	2,301	סך הכל
(באחוזים)				
100	100	100	100	סך הכל
9	11	7	7	אין מגעים כלל
16	26	18	26	נמוכה
47	48	48	39	בינונית
28	15	27	28	גבוהה

המעורבות החברתית של הקשישים הלא-נשואים החיים עם בני משפחותיהם נמוכה במיוחד ביבנה ובבאר שבע. רק 3% ביבנה ו-12% בבאר שבע, דיווחו על תדירות גבוהה של מגעים חברתיים, ו-16% דיווחו על העדר מוחלט של מגעים. יש לזכור שבישובים אלה קיים שיעור גבוה של קשישים מעדות המזרח אשר חיים יחד עם בני משפחה אחרים. קשישים לא-נשואים החיים עם בני משפחה (בדרך כלל ילדים בוגרים), הם קרוב לוודאי זקנים יותר, וברמת הכנסה נמוכה משאר הקבוצות. בנוסף לכך ניהן לומר שהם מקיימים קשרים חברתיים בראש ובראשונה עם בני משק הבית שבו הם חיים ונזקקים פחות למגעים עם ידידים או עם בני משפחה שמחוץ למשק הבית. לכן הם גם זוכים לדרוג נמוך במדד שלנו⁽¹⁾. לעומת זאת, אנו מוצאים שהקשישים הנשואים הגרים במשק בית משותף נהנים מרמה גבוהה יחסית של מעורבות חברתית, אך כללית נמוכה מזו של נשואים החיים לבדם.

(1) המדד מתייחס למגעים עם בני משפחה שאינם מחגוררים באותו משק בית.

כאשר בוחנים את סוג הפעילויות על פי המצב המשפחתי וצורה מגורים, מוצאים שהקשישים הלא-נשואים החיים עם משפחה מאופיינים על ידי השיעור הגבוה ביותר (46%) של העוסקים בפעילויות בבית בלבד, ורק חלק קטן, יחסית, עוסק בפעילויות גם בבית וגם מחוצה לו, בהשוואה לקבוצות אחרות של קשישים. ההבדלים בולטים במיוחד ביבנה ובבאר שבע שם רק 25% ו-33% בהתאמה מבין הקשישים הלא-נשואים החיים עם בני המשפחה עוסקים בפעילות בבית ומחוצה לו.

מידת הרלוונטיות של הממצאים מתחזקת ע"י העובדה שקשישים בודדים החיים עם בני משפחה אחרים, גרים בתנאי צפיפות קשים במיוחד (ראה פרק ד'), אשר אינם מעודדים פעילות חברתית הדדית. מאחר שלגבי רוב הקשישים ביתם משמש מרכז ומוקד לפעילותם החברתית, ניתן להבין שקבוצה זו משובצת במקום נמוך בסולם המעורבות החברתית. לכן, מודגשת במיוחד החשיבות של דיור הולם ותנאי חיים נאותים למען רווחתם החברתית של הקשישים.

לוח ט"ו - הקשישים לפי סוג הפעילויות ולפי מצב משפחתי וצורת מגורים

מצב משפחתי וצורת מגורים				סוג הפעילויות
לא נשוי הגר לבד	לא נשוי + משפחה	נשוי + בן זוג	נשוי + משפחה	
(במספרים מוחלטים)				
2,012	2,294	6,299	2,301	סך הכל
(באחוזים)				
100	100	100	100	סך הכל
29	46	30	30	אך ורק בבית
15	17	13	15	אך ורק מחוץ לבית
56	37	57	55	לבד ועם אחרים

6. שימוש במרכזים קהילתיים

בדרך כלל השימוש בשרותים של הקהילה על ידי הקשישים הוא מצומצם ביותר: 93% מהאוכלוסיה בבאר שבע וכפתח תקוה⁽¹⁾ אינם מבקרים במועדון לקשישים מסיבות שונות, 75% מהם אינם יודעים שקיים מועדון בשכונה או שאין כלל מועדון בסביבתם הקרובה. 10% נוספים אמרו כסיבה לאי-שימוש במועדון, את עובדת היותם עסוקים בעניינים אחרים, ו-5% אמרו שהיה להם קשה לעזוב את ביתם.

לוח ט"ז - התפלגות הקשישים שאינם מבקרים במועדון על פי הסיבות לאי-ביקור במועדון

סיבה לאי ביקור במועדונים	סך הכל	אין מועדון בשכונה	אין יודעים על קיום מועדון	עסוקים בעניינים אחרים	קשיים ביציאה מן הבית	אחר
אחוזים	100	55	20	10	5	10

מתוך האוכלוסיה שיש לה גישה למועדון קשישים בסביבה הקרובה, רק 22% מבקרים במועדון, כשתדירות הביקורים גבוהה יותר בפנת תקוה (27%) מאשר בבאר שבע (13%).

מצבו המשפחתי וצורת המגורים של הקשיש משפיעים לא רק על יחסיו החברתיים עם ידידים ובני משפחה, אלא גם על שימוש במרכזים הקהילתיים. כך, למשל, אנו מוצאים כי במקום שקיים מועדון בסביבה (וכאשר הקשיש יודע על קיומו), הרי התדירות הגבוהה ביותר (24%) של משתמשים נמצאת בקבוצת הקשישים הלא-נשואים החיים בגפם. הקבוצה המשתמשת פחות מאחרים במרכז הקהילתי היא קבוצת הקשישים הנשואים החיים עם בן הזוג.

(1) הניתוח בסעיף זה אינו כולל את יבנה, מפני שבזמן עריכת הסקר לא היה קיים מועדון לקשישים ביבנה.

לוח י"ז - השימוש (1) במועדון קשישים לפי מצב משפחתי וצורת מגורים

מצב משפחתי					שימוש במועדון לקשישים
לא נשוי גר לבד	לא נשוי גר עם משפחה	נשוי גר עם בן זוג	נשוי גר עם משפחה	סך הכל	
(במספרים מוחלטים)					
581	523	2,004	526	3,634	סך הכל
(באחוזים)					
100	100	100	100	100	סך הכל
76	78	86	78	82	לא מבקר
24	22	14	22	18	מבקר

כצפוי, מצאנו שביקור במרכז קהילתי לקשישים קשור חיובית לדרגת המעורבות החברתית: 48% מאלה שביקרו במועדון דיווחו גם על תדירות גבוהה של מגעים עם חברים ובני משפחה, בהשוואה ל-28% בלבד מאלה שלא ביקרו במועדון (לוח י"ח).

לוח י"ח - הקשישים (1) לפי שימוש במועדון ולפי תדירות המגעים החברתיים

ביקור במועדון		תדירות המגעים
לא מבקר	מבקר	
(במספרים מוחלטים)		
2,985	649	סך הכל
(באחוזים)		
100	100	סך הכל
6	(3)	אין מגעים כלל
21	15	נמוכה
45	34	בינונית
28	48	גבוהה

(1) כאשר קיים מועדון בסביבה וכאשר הקשיש יודע על קיומו.

7. תחושת בדידות

בנוסף למדידת רמת המעורבות החברתית, היינו מעוניינים לקבל אינדיקטור סובייקטיבי של הרגשה ומצב-רוח בכך ששאלנו את הנחקרים באיזו תכיפות הם מתנסים בהרגשת בדידות. הממצאים שלנו מחזקים את הסברה שהרגשה פסיכולוגית טובה בגיל מבוגר קשורה יותר בפעילות חברתית מאשר בהינתקות חברתית. התבטאויות על תחושת בדידות נשמעו מפי קשישים בעלי רמת פעילות חברתית נמוכה יותר מאשר מפי קשישים בעלי רמת פעילות גבוהה. בעוד ש-37% מכלל אוכלוסיית הקשישים אמרו שהם מרגישים בדידות לעיתים קרובות, בטאו 66% מאלה שאין להם כל מגעים חברתיים הרגשות כאלה, לעומת 17% בלבד מאלה שדיווחו על תדירות גבוהה של מגעים חברתיים.

לוח י"ט - הקשישים לפי תחושת בדידות ותדירות המגעים החברתיים

תחושת הבדידות				סך הכל במספרים מוחלטים	תדירות המגעים
לעיתים קרובות	לעיתים רחוקות	כלל לא	סך הכל		
אחוזים					
37	13	50	100	12,906	סך הכל
66	11	23	100	1,048	אין מגעים כלל
56	14	30	100	2,656	נמוכה
35	14	51	100	5,977	בינונית
17	10	73	100	3,225	גבוהה

ממצא זה מצביע על כך שמגעים חברתיים עם חברים וכן מגעים עם בני המשפחה יש להם קשר להרגשתו הסובייקטיבית של הקשיש. יתר על כן, הרגשת בדידות קשורה למצב המשפחתי ולצורת המגורים. הלא-נשואים מרגישים לעיתים קרובות יותר בתחושת בדידות, לעומת הנשואים. השיעור הגבוה ביותר נמצא בקבוצת הלא-נשואים החיים בגפם. קבוצת הקשישים הנשואים המתגוררים במשק בית יחד עם בני משפחה מאופיינת על ידי השיעור הנמוך ביותר של התנסות בתחושת בדידות. הסבר אפשרי אחד הוא שקרוב לוודאי שקבוצת הנשואים הגרים עם בני משפחה צעירה יותר ונוטה יותר להיות מעורבת בפעילות המשפחתית.

כך מעניין הממצא ש-39% מהקשישים הבודדים החיים עם משפחותיהם, בהשוואה ל-62% הגרים לבד, דיווחו על הרגשת בדידות לעיתים קרובות, למרות שמצאנו אותם כקבוצה הנחותה ביותר ביחס לדרגת המעורבות החברתית. נראה שמגורים משותפים עם בני משפחה מפצים על אלמנות הקשורה לתחושת בדידות.

לוח ב' - הקשישים לפי תדירות תחושת הבודדות ולפי מצב משפחתי וצורת מגורים

מצב משפחתי וצורת מגורים					תחושת בדידות
לא נשוי גר לבד	לא נשוי גר עם משפחה	נשוי גר לבד	נשוי גר עם משפחה	סך הכל	
(במספרים מוחלטים)					
2,012	2,294	6,299	2,301	12,906	סך הכל
(באחוזים)					
100	100	100	100	100	סך הכל
22	46	56	62	50	איך
16	15	12	9	13	לעיתים רחוקות
62	39	32	29	37	לעיתים קרובות

8. תדירות המגעים עם חברים ותחושת בדידות (1)

8.1 כ ל ל י

נושא מרכזי בגרונטולוגיה בעשור האחרון היה מידת הקשר בין ההזדקנות למעורבות חברתית. לסוגיה זו יש חשיבות תיאורטית רבה אבל גם מעשית, כי היא עשויה להשפיע על קביעת מדיניות חברתית לגבי אוכלוסיית הקשישים. ההנחה היא שכשם שהחברה דואגת להבטחת הכנסה של הקשיש, כדי לשמור על רמה כלכלית מינימלית, הרי שמחובתה גם לדאוג לפעילות החברתית של הקשיש, אם נכון הדבר שפעילות חברתית הינה מרכיב חשוב באיכות החיים של הקשיש.

(1) הממצאים בחלק זה הינם ממצאים ראשוניים. התוצאות הסופיות יפורסמו בהרחבה בקרוב.

בעקבות הממצאים שהוצגו בפרק זה, בדקנו באופן שיטתי יותר את הקשר בין מגעים עם חברים⁽¹⁾ (כאינדקסור של פעילות חברתית) ובין תחושת הבדידות (כאינדקסור של איכות החיים), והיינו מעוניינים לענות על מספר שאלות:

- (א) האם פעילות חברתית הינה מרכיב של איכות החיים של הקשיש? הציפיה היתה שיימצא קשר חיובי נקי בין תדירות המגעים עם חברים ובין תחושת בדידות.
- (ב) האמנם ישנה ירידה בפעילות החברתית עם הזקנה? הציפיה היתה שיימצא קשר חיובי נקי בין גיל ובין תדירות המגעים עם חברים.
- (ג) מהם הגורמים לירידה בפעילות החברתית? האם היא נובעת מתהליך חברתי אשר מדיניות חברתית צריכה לתקן? ציפינו למצוא קשר בין מספר משתנים בלתי תלויים (כמו התאלמנות, השתתפות בכוח העבודה, הכנסה וכו') ותדירות המגעים עם חברים.
- (ד) אם אכן מחובת המדיניות החברתית להתערב בכדי להפחית את תחושת הבדידות על ידי מתן אפשרויות רבות יותר לפעילות חברתית, מהן קבוצות היעד? האם, למשל, הבעיה של ירידה בפעילות חברתית ועליית תחושת הבדידות הינה אוניברסלית, או שהיא מאפיינת קבוצות מסוימות?

כדי לקבל תמונה לגבי קבוצות היעד, נבדק הקשר בין מגעים עם חברים ובדידות בהקשר הדמוגרפי והסוציו-כלכלי של הקשיש (ראה ציור). מטרת הניתוח⁽²⁾ היתה להראות מהם הקשרים בין משתנים אלה ופעילות חברתית, כאשר הם משפיעים על תחושת הבדידות.

(1) בחלק זה לא השתמשנו באינדקס משולב של מגעים עם חברים ובני משפחה. מגעים עם בני משפחה הוגדרו כמשתנה בלתי תלוי, אשר באינטרקציה עם משתנים אחרים ישפיעו על תדירות המגעים עם חברים ועל תחושת הבדידות.

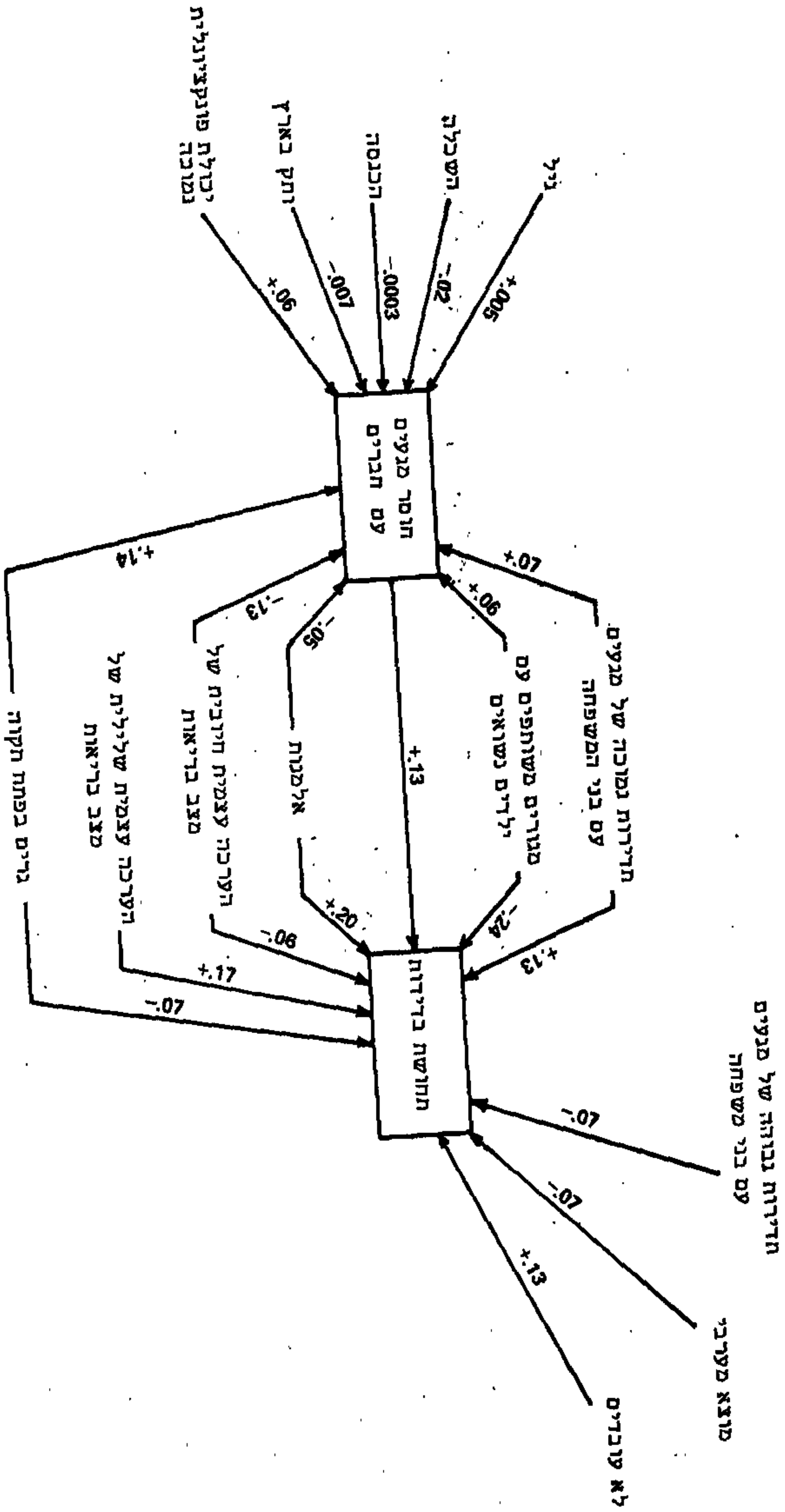
(2) שיטת הניתוח היתה רגרסיה רב-משתנית כאשר המשתנים התלויים הוגדרו כמשתני דמה. שתי רגרסיות בוצעו: באחת הוגדרו חוסר מגעים עם חברים כמשתנה תלוי, ובשניה הוגדרה תדירות גבוהה של תחושת בדידות כמשתנה תלוי. בשתי הרגרסיות היתה רשימת המשתנים הבלתי תלויים זהה חוץ מ"חוסר חברים" אשר הוכנס ברגרסיה השנייה, כמשתנה בלתי תלוי. הסבר מתודולוגי, ראה: B. Morginstin. Social Involvement and Loneliness of Old People in Three Israeli Settlements, paper presented at the Tenth International Congress of Gerontology, Jerusalem, June 1975.

ההנחה היסודית של מחקר זה קשורה למדיניות חברתית: החברה צריכה לשמור ולשפר את איכות החיים של הקשיש (כאשר אינדיקטור לאיכות חיים הינו תחושת הבדידות). אם נצליח להסביר את תופעת תחושת הבדידות של הקשיש בחלקה, באמצעות גורמים כמו חוסר מגעים חברתיים, תהליך ההזדקנות והתופעות החברתיות הנלוות להזדקנות (התאלמנות, הפסקת העבודה, ירידה ברמת הכנסה, בריאות ירודה וכד'), הרי שהחברה יכולה להתערב למניעת תחושה זו, בעיקר ע"י מתן אפשרויות לפעילות חברתית. אחת המטרות של המחקר היא להגדיר את הקבוצות שיכולות להנות מהתערבות מעין זו.

כדאי להדגיש שההתעניינות בנושא אינה סוציולוגית מחקרית בלבד אלא קשורה לנסיונות שנעשו בשנים האחרונות על ידי המערכת הסוציאלית להבטיח את איכות החיים של הקשישים ע"י מתן אפשרויות של פעילות חברתית, כמו מועדונים, דיור מיוחד, יצירת אפשרויות לתעסוקה וכו'. מטרת ההתערבות הזו היא לפצות על השינויים בחייהם ואובדן תפקידים חברתיים המאפיינים את ההזדקנות, על ידי יצירת אפשרויות חדשות, לא רגילות לפעילות חברתית. כך, שלמעשה הפעילות החברתית של הקשיש הינה משתנה הניתן לשינוי, ע"י התערבות מכוונת כאשר המטרה היא לשמור על איכות החיים של הקשיש, החי בחברה המודרנית (בדומה להתערבות החברתית בתחום של הבטחת רמה כלכלית מינימלית).

ממצאי הרגרסיות

הציור מסכם את תוצאות שתי הרגרסיות עבור סך כל האוכלוסיה, כאשר החיצים מראים את כיוון הקשר בין המשתנים הבלתי תלויים והמשתנים התלויים (חוסר חברים ובדידות) ואת מקדם הרגרסיה (b) של כל משתנה בלתי תלוי.

הערה: עבור כל משתנה מופיע כיוון הקשר עם המשתנה החלוי ומקדם הרגרסיה (b).

חוסר מגעים עם חברים משפיע על תחושת בדידות באופן משמעותי, כך שאם אין לקשיש מגעים עם חברים, ההסתברות לקיום תחושת בדידות אצלו גבוהה יותר. יתר על כן, חוסר מגעים הוא משתנה מחוץ בין מספר משתנים דמוגרפיים (רמת השכלה, הכנסה ונתק בארץ) בבדידות. כלומר, משתנים אלה אינם משפיעים ישירות על תחושת הבדידות, אלא דרך הפעילות החברתית. ההסתברות לחוסר מגעים עם חברים גדלה עם הגיל, השכלה נמוכה ושנת עליה.

מהבחינה של מדיניות חברתית מעודד מאוד הממצא שמשתנים דמוגרפיים כאלה, שלא ניתנים לשינוי, קשורים לבדידות רק דרך הפעילות החברתית, מתוך ההנחה שניתן להפחית את תחושת הבדידות ע"י מתן אפשרויות לפעילות חברתית. מכאן שניתן להתחיל בזיהוי קבוצות יעד (אנשים מבוגרים עם השכלה נמוכה וחדשים בארץ) שעבורם צריך להעלות את מידת הפעילות החברתית בכדי להפחית בדידות. אילו, למשל, היינו מוצאים קשרים נקיים משמעותיים בין משתנים דמוגרפיים אלה לבין תחושת בדידות, משמעות הדבר היתה שהמערכת החברתית לא מסוגלת לתרום הרבה לשיפור תחושת הבדידות של קבוצות דמוגרפיות מסוימות, מאחר שמשתנים אלה אינם ניתנים לשינוי על ידי התערבות חברתית. הממצא (ראה הציור) שישנו קשר שלילי בין מוצא מארצות אסיה-אפריקה ובדידות מצביע על השפעה תרבותית נקיה, כאשר אצל הקשישים יוצאי ארצות אלה קיימות תחושות בדידות תכופות יותר. כלומר, לשני אנשים זהים בכל התכונות חוץ מארץ מוצא תהיינה הסתברויות שונות באשר לתחושת בדידות. את ההשפעה התרבותית אי אפשר לבטל בקלות.

8.3 הכנסה⁽¹⁾

משתנה זה הקשור לבדידות דרך "חוסר מגעים עם חברים" שונה ממשתנים כמו גיל, השכלה ונתק בארץ, מפני שעקרונית אפשר לשנותו על ידי התערבות חברתית (תוכניות להבטחת הכנסה למשל). אנו רואים מהציור שההסתברות לחוסר מגעים עם חברים יורדת עם עליה ברמת הכנסה. כושר הניבוי של משתנה זה גבוה במיוחד עבור קשישים המקופחים גם מבחינות אחרות: אלמנים/ות קשישים שפרשו מעבודתם וקשישים בעלי בריאות ירודה. כלומר, ההכנסה חשובה לפעילות חברתית במיוחד עבור קבוצות חלשות תוכניות להעלאת רמת הכנסה, עשויות להעלות גם את הפעילות החברתית ובעקיפין - להפחית אצלם את תחושת הבדידות.

(1) הכנסה הוגדרה כהכנסה לנפש סטנדרטית של המשפחה הגרעינית. (הגדרה מפורטת ראה בפרק ח').

השתמשנו בשני מדדי דמה של מצב בריאות: מדד אחד היה היכולת התפקודית הנמדדת על ידי היכולת לעלות לאוטובוס, לעלות במדרגות ולגזוז את צפורני הרגליים, (1) והמדד השני היה ההערכה העצמית של מצב הבריאות.

כפי שרואים בציור, היכולת התפקודית אינה קשורה לבדידות אבל יכולת נמוכה מעלה את ההסתברות לחוסר מגעים עם חברים וזאת קרוב לוודאי בגלל מגבלות חנועה. לגבי ההערכה העצמית, אנו רואים שלהערכה עצמית שלילית כוח ניבוי חזק לגבי בדידות, בלי שיהיה קשר משמעותי עם חוסר מגעים. מצד שני, להערכה חיובית קשר חזק עם חוסר חברים בעוד שקיים קשר חלש יותר, אבל משמעותי, עם בדידות.

חשוב להצביע על העובדה שלשני מדדי הבריאות איך כושר ניבוי לגבי חוסר מגעים ובדידות עבור קשישים שעדיין עובדים (לא מופיע בציור). כנראה שהתעסוקה הינה משתנה מתוך אשר פועל נגד ההשפעה השלילית של בריאות ירודה על פעילות חברתית ותחושת בדידות.

מנקודת ראות של מדיניות חברתית, נראה ששיפור היכולת התפקודית וההערכה העצמית יכול לגרום לפעילות חברתית גבוהה יותר, ולהפחתה בתחושת הבדידות. בנוסף לשיפורים בשרותי הבריאות, שינוי ההערכה העצמית דורש בדיקה מדוקדקת לגבי הגורמים המשפיעים על דימוי עצמי של הקשיש לגבי מצב בריאותו.

(1) אם לקשיש היתה בעיה בביצוע אחד מהמדדים לפחות, הוא סווג כבעל יכולת תפקודית ירודה וקיבל ערך 1 עבור הרגרסיה.

8.5 אבדן תפקידים חברתיים: אלמנות ופרישה

כאשר מסתכלים על החפלבגיות פשוטות, אנו רואים שאבדן תפקידים חברתיים מאופיין ע"י חוסר מגעים עם חברים ותחושה בדידות.

לוח כ"א - תדירות של חוסר מגעים חברתיים ושל תחושת בדידות לפי השתתפות בכוח עבודה ומצב משפחתי (באחוזים)

תדירות של תחושת בדידות	תדירות של חוסר מגעים עם חברים	מ ע מ ד
17	50	עובדים
41	69	לא עובדים
31	64	נשואים
48	70	לא נשואים

לעומת זאת, כאשר בדקנו באמצעות רגרסיה את ההשפעה הנקיה של משתנים אלה, קיבלנו תוצאות מפתיעות לגבי חוסר מגעים עם חברים. אבדן התפקיד התעסוקתי לא ניבא "חוסר חברים" באופן משמעותי. בדיקה שלבי הרגרסיה המוקדמים מראה שכושר הניבוי של המשתנה התעסוקתי יורד כאשר המשתנים הכנסה ובריאות נכנסים לרגרסיה, בשל הקשר בינם לבין השתתפות בכוח עבודה. מאידך, אי-השתתפות בכוח העבודה קשורה משמעותית עם בדידות (ראה ציור). משתנה זה אינו משמעותי עבור נשים, אלמנים/ות, קשישים עם הערכה עצמית טובה (של בריאות) וקשישים הגרים עם ילדים נשואים. לגבי קבוצות אלה, יכול להיות שמתן אפשרויות לתעסוקה לא יהיה יעיל בהפחתת תחושת הבדידות. התפקיד התעסוקתי בחיים החברתיים בישראל דורש בדיקה עמוקה יותר. בניגוד לצפוי, ההשפעה הנקיה של אלמנות על חוסר מגעים עם חברים היה שלילי, כלומר, אלמנות מורידה את ההסתברות של חוסר מגעים עם חברים. ממצא זה נתקבל עבור קשישים יוצאי ארצות המערב, קשישים מעבר לגיל 71 וקשישים שאינם עובדים. נראה שקשישים אל מנסים לפצות את עצמם על אובדן החברה שבן הזוג היווה, באמצעות פעילות חברתית עם חברים.

לעומת הקשר השלילי עם חוסר מגעים חברתיים המשתנה אלמנות קיבל מקדם חיובי גבוה לגבי תחושת הבדידות. אלמנות קשורה לבדידות במיוחד בקרב קשישים יוצאי ארצות המערב, גברים עובדים וקשישים שגרים לבד. בנוסף לכך, ברור שלאלמנות השפעה גדולה יותר על בדידות מאשר לאבדן התפקוד התעסוקתי: אלמנות מעלה באופן משמעותי את ההסתברות לבדידות. (1)

(1) משתנה זה של מצב משפחתי יבדק באופן שיטתי יותר. נראה שיש אינטראקציה בין המצב המשפחתי וצורת המגורים שלא נלקחה בחשבון ברגרסיה המוצגת כאן.

פרק ז' - השלכות ממצאי הסקר

1. מבוא

הנסיון מלמדנו שלעיתים אין מחילים ממצאי סקר ישירות על התכנון והשיפור של שירותים שנועדו להקל את התנאים הקיימים בקהילה, תנאים שבגללם נערך הסקר, ואשר מהווים את ההצדקה העיקרית להשקעת משאבים רבים במחקר מגמתי. עם זאת, אין מחלוקת באשר לצורך בנתוני סקר כדי לשפר את הרווחה החברתית של אותן קבוצות אוכלוסיה, שהחברה רואה אותן כזקוקות להתערבות חברתית.

למעשה, אנשי המקצוע הקשורים למדיניות חברתית ולמתן שירותים, מכירים היטב את הבעיות הכלליות של הקשישים כקבוצת אוכלוסיה, ואת הבעיות המיוחדות לתת-אוכלוסיות ולפרטים. ואולם, אנשי המעשה מכירים בכך שאין לבסס את התכניות לפתרון הבעיות האלו על ידע משוער, כי אם על ידע ממשי של התכונות האופייניות לקבוצות הבעייתיות, ושל עוצמת בעיותיהן. כלומר, גם אם ישנה הסכמה כללית בדבר הצורך לפתור בעיה נתונה, השאלה - כיצד לפתור אותה, הופכת לבעיה פרגמטית, אשר לה דרושים נתונים בנוסף לחשיבה יוצרת.

מנקודת-המבט של הרווחה החברתית, יש צורך בניתוח הממצאים באופן כזה שיאפשרו לנו לזהות מקבלי שירותים פוטנציאליים, כלומר, אוכלוסיות-יעד, או קבוצות המאופיינות בריבוי בעיות. זיהוי כזה יאפשר תכנון שירותים המיועדים לספק צרכים, למנוע הדרדרות של התנאים הקיימים ויותר מכל, מנקודת ראות של התכנון החברתי, לאתר את הבעיות לפני שיהפכו חמורות או כרוניות.

מסקנה חשובה אחת העולה מן הממצאים היא קשרי הגומלין בין ההיבטים של כלכלה, תעסוקה, דיור, בריאות וחברה. זיקה זו מצביעה על הצורך בגישה כוללת ורחבה יותר למתן שירותים, גישה המדגישה את השילוב העמוק יותר בין השרותים. נמצא גם כי, על מנת להקל על התכנון הכולל כדאי לבחון את צרכיהן של שתי קבוצות - האלמנות והאלמנים מצד אחד, ואלה שיצאו ממעגל העבודה מצד שני. נמצא למעשה, כי קבוצת הקשישים שהתאלמנו, היא הקבוצה הנזקקת ביותר בתחומים שנחקרו בסקר, ושהפרישה מהעבודה כרוכה בבעיות רבות הראויות לחשימת לב מיוחדת של קובעי המדיניות. פרק זה יתייחס לשתי הקבוצות האלה.

2. א ל מ נ ו ת

א. החשפעה של צורת המגורים

בבדיקת הבעיות האופייניות לקבוצות הקשישים, חשוב להדגיש את ההבדלים בין הקשישים החיים בגפם, לבין הקשישים החיים במגורים משותפים עם בני משפחה.

בעקבות התאלמנות, הקשישים חיים לעיתים בגפם, במיוחד בזמנים המודרניים כאשר המגמה אינה לחלק את משק הבית עם ילדים נשואים. מגורים במסגרת משק בית עצמאי כרוכים בבעיות הדורשות שירותי תמיכה, במיוחד לגבי הקשישים בגילים הגבוהים ביותר, ולגבי הקבוצה של גברים אלמנים החיים בגפם, אשר מחקשים לבצע את הפעולות היומיומיות של ניהול משק הבית.

בעיות העולות בעת מחלה הן חמורות עוד יותר. עצם החשש של הקשיש מפני בדידות בעת מחלה הוא הגורם העיקרי לתחושת חוסר הביטחון האופיינית לאלמנים המתגוררים בגפם. כך מצאנו, למשל, שבאותם מקרים שבהם לא ביקר רופא בעת מחלה, ציינו כ-20% מן הקשישים החיים בגפם, שלא היה מי שיזמין רופא.

בשכונות שבהן קיים ריכוז גבוה של קשישים יכול שרות קהילתי להקל במידה רבה את בעיותיהם של הקשישים האלמנים החיים בגפם, באמצעות:

- (1) ביקורי בית תקופתיים;
 - (2) קשר ישיר (בטלפון או באמצעות שכן) עם מרכז חירום בעת מחלה ובמיוחד בלילה;
 - (3) עזרה סדירה בבית במיוחד בעת מחלה;
- שרות קהילתי כזה יאפשר לקשיש להישאר בביתו ובקהילתו כל עוד יאפשר זאת מצב בריאותו.

ב. פעילות חברתית ותחושת הבדידות

כמצופה, אלמנים ואלמנות, בעיקר אלה החיים בגפם, מאופיינים ע"י תדירות גבוהה של תחושת בדידות בהשוואה לאנשים נשואים, למרות שהם נוטים יותר לבקר במועדונים לקשישים, אולי כפיצוי על העדר מסגרת חברתית בין כותלי הבית.

מאידך גיסא, מצאנו שאלמנים החיים יחד עם בני משפחה, הם הקבוצה המקופחת ביותר באשר לתדירות המגעים עם חברים ובני משפחה שאינם בני משק-בית. רק 15% מציינים תדירות גבוהה של קשרים בהשוואה ל-28% בכל קבוצות המגורים האחרות, ואחוז גבוה, יחסית, מדווח על היעדר

כל מגע עם חברים. אמנם לקבוצה זו יתרונות של אינטראקציה עם בני הבית, אך התדירות הנמוכה של מגעיהם עם חברים מהווה ממצא הראוי לתשומת לב רבה יותר במחקר ובתכנון השרותים.

ג. הכנסה מעבודה

נמצא שהאלמנות קשורה לשיעור נמוך של השתתפות בכוח העבודה. עובדה זו מסבירה את ההכנסה הנמוכה המאפיינת את הקשיש הבודד.

ההכנסה הממוצעת למבוגר סטנדרטי אצל קשיש אלמן, נמוכה מהכנסתו של קשיש נשוי. הקבוצה החלשה ביותר היא זו של הנשים האלמנות, ששיעור השתתפותן בכוח העבודה היה נמוך גם לפני הגיען לגיל זקנה ולכן בדרך כלל אין הן זכאיות לתכניות פנסיה משלימה. בבאר-שבע, ובמיוחד ביבנה, מתקיימות האלמנות מקצבת הביטוח הלאומי בלבד.

בדיקה מקורות ההכנסה מראה שפחות מ-38% מן הקשישים האלמנים נהנים מהכנסה כלכלית כלשהי (מעבודה, פנסיה ורכוש) לעומת כ-70% אצל הקשישים הנשואים. קשישים אלמנים החיים בחוג המשפחה הם, גם מבחינה זו, הקבוצה המקופחת ביותר. רק 10% מקבלים פנסיה, ואף לא אחד מהם דיווח על רכוש. ממצאים אלה מצביעים עד כמה קשישים אלה תלויים בקצבת הזקנה של הביטוח הלאומי כמקור הכנסה.

ד. דיוור

מכיון שדיוור הולם קשור לרמת הכנסה, אנו מוצאים שגם מבחינת תנאי המגורים הפיזיים, האלמנים הקשישים החיים עם משפחתם הם הקבוצה המקופחת ביותר: 11% גרים בצפיפות של למעלה מ-3 אנשים לחדר (ביבנה 20%), יתר על כן, ל-11% מן הקשישים הגרים עם בני משפחה אין אפילו חדר נפרד, ול-3% אין מיטה נפרדת. קשישים המחלקים את חדרם ואפילו את מיטתם עם ילדים קטנים מהווים מעמסה המכבידה הן על הקשיש והן על משפחתו, במיוחד בעת מחלה. יש לתכנן תכניות עזרה בשיכון לאוכלוסיה זו, תוך שימת לב מיוחדת להקלת סבלה של המשפחה. יש לייחס חשיבות ראשונה במעלה להקלת הנטל הפיזי, הכלכלי והרגשי המעיק על בני משק-הבית שבו חי הקשיש. העזרה למשפחה יכולה להתבצע בכמה צורות: עזרה ביתית, תמיכה כספית, השגחה רפואית בעת מחלה, שיפור תנאי-הדיוור ע"י הוספת חדר, מתן ציוד בית וכיו"ב.

לסיכום, עוני, מעורבות חברתית נמוכה, מצב נפשי ירוד ותנאי מגורים ירודים, מופיעים בתדירות גבוהה (יחסית ליתר אוכלוסיית הקשישים) בקרב קבוצת האלמנים והאלמנות הקשישים⁽¹⁾. קבוצה זו צריכה לכן, להיות בעדיפות ראשונה בתוכניות להבטחת הכנסה, לתמיכה כספית, לעזרה בדיור, לעזרה ביתית ולמתן השגחה אישית.

3. עבודה ופרישה

בדיון על בעיות עבודה ופרישה אצל קשישים (המתייחסות בעיקר לגברים), השאלה הראשונה המתעוררת היא: מי הם הקשישים העובדים, ומדוע הם ממשיכים לעבוד. ניתוח חד-משטני של שיעורי השתתפות בכוח-העבודה מראה שמבין הקשישים "הצעירים יותר", הנשואים והבריאים, בעלי ההשכלה הגבוהה יותר, הוותיקים יותר בארץ, וקשישים ממוצא מערבי, נוטים להמשיך לעבוד מעבר לגיל הפרישה הרשמי.

באשר להיקף עבודתם של הקשישים, אחוז גבוה למדי מהם, בעיקר בעלי ההשכלה הגבוהה יותר, עובדים במשרה מלאה, בעוד מרביתם של חסרי ההשכלה עובדים במשרה חלקית. כמצופה, 76% מכלל הקשישים העובדים, הם שכירים, והיתר עצמאים.

ידוע לנו מעט על הסיבות האישיות להמשך העבודה מעבר לגיל הפרישה המוסדי. אם ההחלטה לעבוד היא רצונית לגבי משכילים, בעלי-המקצוע ואנשי "הצווארון הלבן", סביר להניח שחלקם מעוניינים בהמשך העבודה ומועסקים במשרות ההולמות את יכולתם הפיזית. לפנייהם פתוחות אפשרויות עבודה רבות יותר כי הם בעלי מקצוע וניסיון, ואילו לאלה העובדים בשרותים או בעבודה הדורשת מאמץ גופני, הסיבה הראשונית לעבודה היא קרוב לוודאי הצורך בהשלמת הכנסה. קשישים, אשר לא צברו זכויות פנסיה ואשר אינם נהנים מרכוש וממקורות הכנסה אחרים, חייבים כנראה להמשיך לעבוד כדי להשלים את קצבת הזקנה של הביטוח הלאומי.

לקשישים, שסיכוייהם למצוא עבודה בשוק העבודה הפתוח נמוכים, יש ליצור אפשרויות לשם שילובם בעבודה במפעלים מוגנים או, עדיף, לשלבם בשוק העבודה החופשי ע"י תהליכי השמה מיוחדים. יתר על כן, נראה ששרות התעסוקה כיום, אשר לו קשת תפקידים רחבה למדי, איננו מערכת מיוחדת אשר תעסוק בהשמה של קשישים ועל כן יש לפתח תפקוד זה של השמה מיוחדת

(1) מן הראוי לציין שהדיון דלעיל עסק בעיקר בקבוצת האלמנות הקשישות המהוות רוב בקבוצת האלמנים הקשישים. בשל מגבלות הנתונים לא ניתן היה לדון בהרחבה בבעיות המיוחדות לאלמנים גברים.

של עובדים קשישים, ולכוון את המשאבים הנהוצים ואת כוח-האדם המקצועי לפיתוח שיטתי של חכניה ליצירת סוגי עבודה ההולמים את יכולתו של הקשיש. שרות כזה יכול לקום במסגרת שרות התעסוקה או במסגרת אחרת.

חשוב להדגיש שמחקר ומשאבים יכוונו ליצירת אפשרויות של תעסוקה, רק אם תהיה תפיסה ברורה של הערך השיקומי של העבודה בנוסף לחשיבותה לשם העלאת הכנסה, תפיסה אשר תראה את התעסוקה לאחר גיל הפרישה כרצויה ומועילה לקשיש. אילו היתה זו בעיה של הכנסה בלבד אפשר היה לחפש פתרון באמצעות מסגרות להבטחת הכנסה. התפיסה של עבודה בשכר (להבדיל מריפוי-בעיסוק), המביאה גם סיפוק כמכשיר משקם, לא זכתה לשיקול מעשי מספיק. ממצאים של מחקרים אחרים⁽¹⁾, בדומה לממצאינו בסקר זה, המראים קשר חיובי חזק בין השתתפות בכוח העבודה, לבין מעורבות חברתית וחוסר תחושת בדידות, מצביעים על הצורך ביצירת אפשרויות שונות לתעסוקה כדי לספק לקשיש, הרוצה בכך, דרך משמעותית להעסיק את עצמו, ומקום שיאפשר מגע חברתי. היה מעניין לדעת עבור אילו קבוצות של קשישים הספקת עבודה יכולה להיות יעילה ביותר בהקשר למעורבותם החברתית והרגשתם האישית. למשל, מכיון שנמצא שרק אחוז קטן מן הנשים שנחקרו במסגרת הסקר עבדו, ידוע לנו מעט מאד על חשיבות העבודה לגבי קבוצה זו. נראה, שישנן שלוש קבוצות נשים העשויות להנות מתכנית השמה מיוחדת:

- א. נשים בשנות החמישים והשישים לחייהן, אשר היו עקרות-בית במשך מרבית חייהן, ואשר חובותיהן באשר לגידול ילדים הסתיימו. לנשים אלה, בדרך כלל, יש מיומנות ונסיון מוגבלים.
- ב. אלמנות חדשות.
- ג. נשים שלפניהן בעיות מיוחדות לאחר פרישת בעליהן.

אנו יכולים רק לשער את הערך השיקומי של התעסוקה לגבי קבוצות אלו, אך נראה לנו שיש מקום למחקר נוסף בנושא זה.

מכל מקום, מן הממצאים הראשוניים שלנו עולה, כי הפרישה קשורה לרמה נמוכה של פעילות חברתית. בדרך כלל אנו רגילים לחשוב על הרחבת חיי החברה של הקשישים במונחים של מועדוני קשישים, מרכזים קהילתיים וכיו"ב. אף כי אין לזלזל בערכם של מועדונים כאלה עבור חלק מן האוכלוסיה, הרי ממצאינו מראים כי בזמן הסקר, ביקרו רק 7% מן הקשישים

(1) נמצא למשל שלעבודה בשכר יש יותר משמעות מאשר לפעילויות ללא שכר, ראה: Kutner, B.D., Fanchel, A.M. Togo, and T.S. Langner, Five Hundred Over Sixty, New York, Russel Sage Foundation, 1956.

בבאר שבע ובפתח תקוה במועדונים הללו. לכן, נראה לנו שיש צורך ביצירת מגוון של אפשרויות עבודה לקשישים, הן כהשלמה להכנסה והן כאמצעי להרחבת הפעילות החברתית של הקשישים. יש לספק אפשרויות להרחבת חיי העבודה של הקשיש במימדים שונים:

א. פרישה הדרגתית. אפשר להימנע מן ההשפעות הבלתי רצויות של פרישה פתאומית אם יוכל הקשיש להישאר בסביבת העבודה המקורית שלו לאחר גיל הפרישה. לפי התקנות והנוהג הקיימים, ישנה הסתייגות מהישארותם של אנשים שהגיעו לגיל-פרישה במקום העבודה מצד המעסיקים, מצד העובדים האחרים המעוניינים בקידום וגם מכוח חוקי העבודה והפרישה הקיימים כיום. פרישה הדרגתית, לעומת פרישה פתאומית, עשויה למתן את ההינתקות החברתית, הנובעת מעזיבה פתאומית של מקום העבודה. כך יוכל האדם המזדקן להסתגל בהדרגה לתפיסת הפרישה, ולמצוא מקורות אחרים למגע חברתי, אשר יפצו אותו על אובדן מקום העבודה.

ב. יצירת אפשרויות תעסוקה במסגרות מוגנות. יצירת אפשרויות עבודה אלטרנטיביות לאנשים בגיל מתקדם ובעלי בריאות לקויה, או לאלה שקשה לסדרם בעבודה בשל גילם (כמו עולים חדשים מעל גיל 50), תאפשר שיפור מצבם הכלכלי של הקשישים וכן תתרום להשתלבותם מחדש בחברה. ממצאינו בקשר לנושא העבודה ולחקופת העליה מצביעים על כך שיש לכוון מקורות תעסוקה ותכניות השמה מיוחדות למען עולים חדשים מבוגרים שלא צברו ניסיון בעבודה בארץ וזכויות פנסיה. ראוי לציין בהקשר זה, כי ארגונים כמו "המשקם" אינם מנוצלים דיים אף כי שמונה בהם היכולת ליטול תפקיד מרכזי במתן עבודה חלקית בשכר לקשישים הרוצים בכך לאחר גיל הפרישה. ארגונים מסוג זה אף יוכלו לפתח תכניות של תעסוקה בבית לקשישים הרתוקים לביתם, או לאלה (בעיקר נשים) המעדיפים לעבוד בבית.

ג. עבודה בהתנדבות. קשישים שפרשו מעבודתם, בעיקר בעלי מקצוע שאצלם גורם ההכנסה איננו המניע העיקרי להמשך העבודה לאחר גיל הפרישה, העבודה בהתנדבות עשויה להאריך באופן משמעותי את חיי העבודה, תוך ניצול כישוריהם ונסיונם למטרות הרצויות לחברה. ישנן אפשרויות נרחבות שטרם מוצו לארגון שיטתי של עבודה בהתנדבות בבתי ספר, בבתי חולים, במרכזים קהילתיים וכיו"ב. לדוגמא, הביטוח הלאומי תרגם את הרעיון של ניצול מתנדבים קשישים, בפרוייקט שבו אנשי מקצוע שפרשו לגמלאות, משמשים כיועצים בתחנות ייעוץ והסברה לקשישים, שהוקמו ליד סניפי המוסד.

ד. ייעוץ שלפני הפרישה. ייעוץ שלפני הפרישה עשוי לעזור לקשישים להתכונן ולהסתגל לשינויים הצפויים בחייהם לאחר הפרישה, כגון: הפחתת שעות העבודה, החלפת מקום העבודה, אפשרויות עבודה אלטרנטיביות, ניצול משמעותי של הזמן הפנוי, תקציב המשפחה, זכויות המוקנות לקשישים בתחומים שונים וכו'.

בקשר לכך חשוב לבחון בפירוט רב את דפוסי הפרישה של יחידים בני 50+, כדי לקבוע באלו נקודות זמן, ולאילו אוכלוסיות וסקטורים כלכליים יהיה שרות הייעוץ שלפני הפרישה יעיל ביותר. מחקר לאורך זמן של קבוצות אוכלוסיה כאלו יכול לתת מידע חשוב שיאפשר גם תחזית של צרכים חברתיים וכלכליים לאחר הפרישה. נושא זה לא נחקר במידה מספקת במסגרת הסקרים שנערכו בפתח תקוה, באר שבע ויבנה. אולם בדיקת משתנים שונים כמו: שימוש במסגרות החברתיות הקיימות, צורך ונכונות לעבוד ומידת מיצוי הזכויות המוקנות לקשישים מכוח חוקים שונים, מצביעה על כך שלא קיימת בציבור זה תודעה של הכנה לקראת הפרישה. נושא זה דורש הכנת תכניות נסיוניות לקראת הפרישה עבור קבוצות אוכלוסיה שונות ובדיקת תרומתן והשפעתן על רווחתם של הפורשים. צעד ראשון בכיוון זה נעשה ע"י הביטוח הלאומי בשיתוף עם האגודה לפרישה מהוכננת בחיפה ואוניברסיטת חיפה בשנים 1972-1975, שבמסגרתו קבלה קבוצת עובדים במפעלים בסביבות חיפה הדרכה במשך שלוש שנים לפני פרישתם מהעבודה. הנתונים נמצאים היום בשלבים של עיבוד, ניתוח והפקת לקחים לקראת העתיד.

4. שירותים לקשישים

בפרק זה ניסינו לבדוק את ההשלכות העולות מן הסקר לגבי השרותים לקשישים. חלק מן הממצאים הם מובנים מאליהם, ודורשים תשומת לב מיידית. למשל, הספקת ציוד בית בסיסי לקשישים נזקקים, הבטחת מיצוי מלא של הזכויות לקצבאות המוסד לביטוח לאומי, ביטוח בריאות מקיף לקשישים שאינם מבוטחים ביטוח מלא (כולל זכויות אשפוז). ממצאים אחרים מעלים בעיות הדורשות בדיקה נוספת כמו אי-הניצול של מרכזים קהילתיים, דפוסי פרישה, מעורבות חברתית, דפוסי הכנסה וצריכה, ביטוח פנסיה וכו'.

אנו מייחסים חשיבות מיוחדת לצורך באסטרטגיה שיטתית אשר תענה על הצרכים שנמצאו בתדירות גבוהה באותן קבוצות של האלמנים והפורשים, ואשר תגיע גם לקבוצות השוליות שצורכיהן אינם עולים בדו"ח זה בבהירות כה רבה. בד בבד עם שיפור השרותים, יש צורך בגישה יצירתית המיועדת לטכנולוגיה חדשנית של התערבות חברתית. גישה כזו תונחה לפי שני עקרונות:

(א) דאגה כוללנית לבעיות הפיזיות, הנפשיות, החברתיות והכלכליות של הקשישים.

(ב) גישה מונעת פעילה אשר תוכל ליזום מהן שרותים ותגיע לקבוצות מטרה לפני

החמרת המצב.

העיקרון הראשון דורש: (א) התאמה ארגונית ומינהלית של השרותים הניתנים כיום לקשישים, כך שצורכי הקשישים ייבחנו וייענו באופן שיאפשר טיפול כוללני. צוות בין דיציפלינארי יוכל, למשל, לקבוע עדיפויות בהקמת שרותים, להפנות אנשים לארגונים המתאימים, ולהיות אחראי למעקב. עיריית באר-שבע הקימה צוות כזה ליד מרכזי היום שלה, אך הוא אינו ממלא עדיין את כל התפקידים הנזכרים. (ב) שיתוף פעולה בין גורמים, העשוי למנוע פיצול שרותים ויאפשר זיהוי קבוצות מטרה. כדאי שבכל המחלקות הסוציאליות שליד הרשויות המקומיות תהיה כרססת עדכנית של הקשישים הנמצאים בתחום שיפוטן, כדי שאפשר יהיה לעקוב באופן שוטף אחר מצבם וכך ניתן יהיה לגלות כל שינוי או הרעה בטרם יחמירו. יתכן שחילופי מידע בין הביטוח הלאומי לבין העירייה יוכלו לתרום לכך.

העיקרון השני הוא הגעה לקבוצות יעד. זה כרוך בראיה רחבה יותר של תפקידי השרותים בתחומי הבריאות, המעורבות החברתית, התעסוקה והשיכון. מטרת המתכננים והמבצעים לא צריכה להיות הזקנים בלבד אלא גם האנשים המתקרבים לגיל הזקנה. עלינו להעמיק את הידע שלנו על הצרכים המתפתחים של אנשים בשנות החמישים והשישים שלהם. המטרה הסופית בהרחבת הידע הזה היא לתת בידי המבצעים כלים לחיזוי צורכי העתיד של האדם על סמך מצבו הנוכחי. כך תוכל ההתערבות למנוע את התרחשותו של המשבר.

פרק ח' - שיטות והגדרות

1. מ ב א

המוסד לביטוח לאומי בשיתוף עם גורמים מקומיים במספר יישובים, ערך סקרים לאיתור צרכי קשישים בסוף שנת 1971 וראשית שנת 1972. הסקרים בוצעו ביוזמתם והזמנתם של גורמים אלה: בבאר שבע - המחלקה לעבודה קהילתית בעיריית באר שבע; בפתח תקוה - מועצת פועלי פתח תקוה; ביבנה - לשכת הסעד המקומית. המטרה העיקרית של הרשויות המקומיות בהשתתפותן בסקרים אלה היתה קבלת מידע עדכני על מצבם של הקשישים בתחומים חברתיים וכלכליים שונים תוך התמקדות בשכונות הבעייתיות לצורך תכנון ופיתוח שרותים לשיפור רווחתה של אוכלוסייה זו. המוסד לביטוח לאומי, בנוסף לענין הכללי שיש לו בהכרת אוכלוסייה זו על משתניה ומרכיביה השונים, היה מעוניין בהדגשה ובחקירה לעומק של המשתנים הכלכליים כגון: רמת ההכנסה, אפשרויות שונות להשלמת הכנסה, שיעור ההשתתפות בכוח העבודה ותכונות העבודה, וכן בדיקת מיצוי זכויותיהם לקצבאות הזקנה והשאירים של המוסד לביטוח לאומי. הסקר מומן ברובו ע"י הרשויות המקומיות, להוציא את יבנה, שבשל מצבם הכספי של הגורמים המקומיים ניתנה להם עזרה בביצוע הפקידה וריכוזה. כל השרותים המקצועיים כגון: איתור האוכלוסייה, הוצאת המדגם ועיבוד הנתונים ניתנו ע"י המוסד לביטוח לאומי.

2. מטרת הסקר

המטרות העיקריות של הסקר היו:

- (א) בדיקת מצבם של הקשישים ככל אחד מהיישובים לפי קשת רחבה של משתנים; בעיקר המעורבות החברתית, המסגרת לבילויים, צורת המגורים ורמת הדיור, קיום שרותי עזר לניהול אורח חיים תקין, קיום ציוד בית וציוד מטבח בסיסיים, מצב הבריאות וביטוח רפואי, רמת ההכנסה על מרכיביה ומקורותיה, השתתפות בכוח העבודה, ותכונות עבודה.
- (ב) בדיקת מודעותם של הקשישים לשרותים ולמסגרות המיוחדות הקיימות בקהילה עבור האוכלוסייה הקשישה, וכן לזכויות המוקנות להם ע"י המוסד לביטוח לאומי, כגון: קצבת זקנה, תוספת הטבה סוציאלית וכו'.

(ג) בדיקת מידת השימוש בשרותים הקיימים בקהילה לקשישים - וביחוד לשרותים חברתיים שונים, כגון: מועדוני קשישים, ארגונים וולונטריים, בתי אבות, טיפול בית, שרות ארוחות חמות וכו'.

(ד) בדיקת צרכיהם ועמדותיהם של הקשישים על שרותים לקשישים, כגון: מועדונים, מגורים בבתי אבות, מסגרות עבודה וכו'.

(ה) בדיקת תופעות שונות הקשורות לזקנה, כגון: הסבות לפרישה מהעבודה, שינויים שחלים בתהליך הפרישה של האדם, כפי שמתבטאים בהיקף עבודה, משלח יד ומעמד בעבודה, וכן חקירת "סל" ההכנסות של הקשיש וניתוח מרכיביו.

(ו) בדיקת מיצוי זכויותיהם של הקשישים לקצבאות הזקנה והשאירים של המוסד לביטוח לאומי, אומדן שיעור אי המיצוי וסיבותיו, תוך מגמה להביא למיצוי מלא של המקרים שיאוחרו במסגרת הסקר.

3. שימושים

שימושי הסקר הם רבים הן במישור המוניציפלי המקומי והן במישור הכלל ארצי.

(א) במישור המקומי יש חשיבות רבה להכרת האוכלוסיה וצרכיה לצורך פיתוח שרותים לקשישים תוך מגמה להקצאה אופטימלית של המקורות. מאחר שהתקציב המיועד לטיפול בקשישים הוא מוגבל, רצוי להפנותו לסיפוק הצרכים החשובים וה"בוערים" ביותר. יתרה מכך, בהקמת שרותים לקשישים יש להתחשב במגבלותיהם הפיסיקות, בעיקר בתחום כושר ניידותם, לכן יש לתת עדיפות להצמדת השרותים לריכוזי הקשישים. במסגרת הסקרים נעשתה גם אבחנה של חלק מהבעיות לפי שכונות שהן הומוגניות יותר מבחינת האוכלוסיה ובעיותיה. אבחנה זו יכולה לסייע לקביעת מיקומם של השרותים.

בעקבות ממצאי הסקר הוחל בהקמה ופיתוח שרותים לקשישים במספר קהילות, כאשר לטווח ארוך יותר הכוונה היא להקים ועדות מקומיות שתנצלנה את הממצאים המלאים ליזום פעולות נוספות להרחבת שרותי הרווחה של הקשישים.

(ב) מבחינת העניין של המוסד לביטוח לאומי בתוצאות הסקר יש חשיבות רבה לבדיקת שיעור אי המיצוי של הזכויות לקצבת הזקנה ודאגה למימושן. ואמנם, בכל מקרה של אי-מיצוי

שאותר במדגם, נעשתה פעולה מיוחדת שבמהלכה ביקרו פקידי תביעות בביתו של הקשיש והבטיחו את מימוש זכותו (פרוט הפעולה ותוצאותיה מובא בפרק ג'). שימוש נוסף של המוסד בתוצאות הסקר, מעבר להעשרת המידע הכללי על מצבם של הקשישים, הוא באפשרות להסתייע בממצאי הסקרים לקביעת מדיניות הקצבאות של המוסד לטווח הארוך.

(ג) ממצאי הסקר עשויים לעזור למוסדות סוציאליים שונים ולמוסדות מחקר לחקר תופעת הזקנה והשלכותיה, לשיפור מערכת השרותים הסוציאליים ולהעשרת המידע העומד לרשותם בנושא זה.

4. האוכלוסיה

אוכלוסיית הסקר כללה גברים מגיל 65 ומעלה ונשים מגיל 60 ומעלה. גילים אלה חופפים את הגילים המזכים (בכפוף לתנאים מסויימים) לקבלת קצבת זקנה מהמוסד לביטוח לאומי.

לא נכללים במסגרת הסקר קשישים שחיו במוסדות או בבתי אבות. איתור אוכלוסיית הקשישים נעשה בשלבים מספר:

(א) כמסגרת הבסיסית לאוכלוסיה שימש פנקס הבוחרים של משרד הפנים. בדרך כלל היה זה פנקס הבוחרים המעודכן לחודש מרץ 1971. שימוש בפנקס הבוחרים נתון למגבלות שונות. ראשית, הזמן שעבר מתאריך עדכון הפנקס ועד לתאריך התחלת הסקר שבמהלכו חלק מהקשישים נפטר וחלק אחר הגיע לגיל זקנה. שנית, עדכון הכתובות איננו מלא, כי חלק מהאנשים נמנע מלדווח למשרד הפנים על שינוי כתובת, כך שהיתה תנועה של כניסה ויציאה של קשישים לישוב מבלי שזה בא לידי ביטוי בפנקס הבוחרים. על מנת להתגבר על מגבלות אלה נעשו פעולות נוספות כדלקמן:

(ב) השלמת האוכלוסיה מתוך קובץ מקבלי קצבאות זקנה ושאיירים מהמוסד לביטוח לאומי - האוכלוסיה הבסיסית שאותרה בפנקס הבוחרים הושלמה על ידי רשימת הקשישים המקבלים קצבאות זקנה ושאיירים מהמוסד בכל ישוב, ואשר אינם מופיעים בפנקס הבוחרים.

(ג) השלמת נוספות מתוך רשימת הקשישים הנמצאים בטיפול לשכת הסעד המקומית בכל ישוב.

פעולות השלמה אלה הגדילו את האוכלוסיה הבסיסית בכ- 15%-10%. מספר הקשישים הכולל ששימש כמסגרת לדגימה בשלושת הישובים הגיע לכדי 16,500 נפש.

5. המדגם

גודל המדגם שנלקח שונה מישוב אחד למשנהו. בבאר שבע נלקח מדגם של 20% מכלל האוכלוסיה הקשישה, ביבנה - 40%, ואילו בפתח תקוה נבחרו שני מדגמים שונים. מהאוכלוסיה הכללית בפתח תקוה נלקח מדגם של 10%, ואילו משכונת יוספטל, שעליה רצינו לקבל מידע מפורט יותר, נדגמו כ-50% מהאוכלוסיה.

שיטת הדגימה התבססה על תעודות הזהות, בהנחה שכל ספרה בספרת היחידות של מספר תעודת הזהות מייצגת 10% מהאוכלוסיה. בבאר שבע נדגמו שתי ספרות, בפתח תקוה נדגמה ספרה אחת, וביבנה 4 ספרות. בשכונת יוספטל נבחר למדגם כל מקרה שני מהאוכלוסיה. לפי שיטה זו נדגמו הקשישים מפנקס הבוחרים, מקובץ מקבלי הגמלאות של המוסד ומהרשימות של לשכת הסעד. המדגם הסופי התקבל לאחר שילובם של שלושת המדגמים. חלוקת המדגם הסופי לפי ישובים הייתה כדלקמן: יבנה - 300 מקרים; פתח תקוה - 949; יוספטל - 190; באר שבע - 1,097.

6. יחידת החקירה

יחידת החקירה היא הקשיש שנפל במדגם, מבלי להתייחס למצבו המשפחתי ולצורת מגוריו. חלק גדול מהמשתנים שנחקרו התייחסו לקשיש עצמו, כגון: מצב בריאות, המסגרת החברתית, תכונות עבודה וכו'. לגבי חלק מהמשתנים ובעיקר נתוני ההכנסות היה ענין מיוחד בנתונים המשפחתיים. במקרים אלה הייתה התייחסות לנתונים המשפחתיים, ונדרש חישוב נפרד של גורמי ניפוח כפי שנראה להלן.

7. שיטת החקירה

החקירה בוצעה באמצעות שאלון מפורט שכלל את כל הנושאים שהוגדרו במטרות הסקר. שאלון זה מולא ע"י פוקדים מאומנים שביקרו בבתיהם של הקשישים. קדמו לביצוע הראיונות הפעולות הבאות:

(א) מכתב מוקדם שנשלח לכל הקשישים שנפלו במדגם ובו הוסברו מטרות הסקר ושימושו.

(ב) חלוקת השאלונים לפי אזורי פקידה, ובדיקה חוזרת של הכתובות שנלקחו מפנקס הבוחרים, באמצעות הכתובות המופיעות בקובץ מקבלי קצבאות זקנה ושאיירים מהמוסד לביטוח לאומי. במקרה שלא היתה זהות בכתובות ולא היתה אפשרות להצביע על הכתובת העדכנית יותר, נרשמו שתי הכתובות לבדיקה בשטח.

(ג) חלוקת המדגם לשכונות על פי הכתובת בתאום עם הגורמים המקומיים בכל ישוב. כל פוקד קיבל רשימת מרואיינים המרוכזת בסביבה גאוגרפית אחת, כדי להקל על מלאכתם וכדי לחסוך בזמן ובכסף.

(ד) הדרכה מרוכזת של המרואיינים שכללה תרגילי ראיון ובחינת מידת שליטתם בחומר.

במהלך עבודת השדה נערכו בדיקות מדגמיות שוטפות על סייב ואיכות העבודה על ידי מרכזי הפעולה בכל ישוב, שכללו הצטרפות למראיינים ובדיקת מספר שאלונים של כל אחד מהמראיינים והדרכתם בהתאם לתוצאות הבדיקה. השאלונים שהגיעו מהשדה עברו עריכה ראשונית ע"י מרכזי הפעולה בישובים השונים, ובשלב שני הועברו למשרד הראשי של המוסד לביטוח לאומי לשם עריכה מקצועית (בהתאם לתוכנית עריכה מוכנה מראש), וכן סימולם והכנתם לניקוב. במקרים בהם היתה חסרה אינפורמציה חיונית הוחזרו השאלונים לפקידה חוזרת. השאלון הוכן לניקוב ישיר ולאחר פעולת הסימול נוקב החומר ועובד ע"י היחידה למיכון של המוסד לביטוח לאומי.

8. מספר מרואיינים, מקרי נפל ומקרי אפס

מחוך 2,536 הקשישים שנפלו למדגם רואיינו 1,530 בלבד, המהווים כ-60% בלבד מהמדגם המקורי וזהו שיעור נמוך מאוד בהשוואה למקובל בסקרים אחרים. הסיבות לכך הן אחוזים גבוהים מאוד של מקרי אפס ומקרי נפל. הסיבות העיקריות למקרי האפס (נמצאים במדגם אך לא שייכים לאוכלוסיה) היו בעיקר שתיים: פטירות של קשישים, המסבירות כשליש מכלל מקרי האפס, וכן החלפת ישוב מגורים שלא באה לידי ביטוי בפנקס הבוחרים של משרד הפנים.

באשר לפטירות - אחוז גבוה במיוחד נמצא בבאר-שבע בשל שימוש בפנקס בוחרים מיושן ובלתי מעודכן. עזיבת הקשישים את העיר מסבירה למעלה ממחצית ממקרי האפס, כשיעור זה דומה בכל אחד מהישובים שנחקרו. אחוז מקרי האפס מהמדגם הכולל נע מ-12% ביבנה וביוספטל ועד ל-19% בבאר שבע.

מדאיג במיוחד השיעור הגבוה של מקרי הנפל (נמצאים באוכלוסיה אך לא אותרו במדגם). שיעור זה נע מ-20% ביבנה עד 26% בבאר שבע. הסיבות העיקריות למקרי הנפל הן: כתובת לא נכונה וכתובת שלא אותרה, והן מסבירות את רוב מקרי הנפל. כמו כן היו מספר מקרים שלא נחקרו בשל אי יכולתם או אי-רצונם של הקשישים להשיב על נתוני השאלון, או העדרות הקשיש מן הבית גם לאחר ארבעה ביקורים.

הבעיה של כתובת לא נכונה או כתובת שלא אותרה, התגלתה כבעיה קשה במיוחד, וכל המאמצים שנעשו להיעזר במקורות שונים לאיתור הכתובת הנכונה העלו תוצאות דלות. מקורות עזר אלה היו בעיקר רשימות של מחלקת המיס העירונית, בתי הדואר ומחלקת המיסים העירונית. הסיבות העיקריות לתופעה זו של אי-איתור הכתובות היו:

(א) השינויים הגדולים שחלו במפת הכתובות בשנים האחרונות. מספר שכונות כמו מעברת חצרים בבאר שבע שחוסלה ותושביה הועברו לשכונות אחרות והקשישים מביניהם בדרך כלל לא טרחו לדווח על שינוי הכתובת, כמו כן ישנה מגמה בעיר זו לעבור מכתובות המתבססות על מספור הבלוקים לכתובת שמית מפורטת, וגם על שינוי זה לא תמיד היה דיווח. תופעה דומה אך בקנה מידה קטן יותר היתה גם בישובים האחרים שנחקרו במסגרת הסקר.

(ב) חלק מהקשישים סמוכים על שולחנם של ילדיהם הנשואים, וראש המשפחה הוא לרוב הבן או הבת הנשואים, שהוא גם מופיע בדרך כלל ברשימות העירוניות השונות של מחלקת המיס, המיסים, החשמל וכו'. עובדה זו מסבירה את אחוז ההצלחה הקטן באיתור הכתובות ממקורות אלה. מכל מקום בעיה זו התגלתה כחמורה ובמקרים בהם שונים מקרי הנפל באופן מהותי מהאוכלוסיה שנחקרה, קיים חשש לטיב ולאיכות הממצאים.

להלן לוח מסכם של תוצאות עבודת השדה.

לוח א' - האוכלוסייה, המדגם, מקרי הנפל ומקרי האפס בשלושת הישובים -
במספרים מוחלטים ובאחוזים.

לא רואינו			מקרי אפס	סה"כ	רואינו	סה"כ במדגם המקורי	מספר הקשישים באוכלוסיית המסגרת	הישוב
מקרי נפל								
סה"כ	כתובת לא נכונה כתובת לא אותרה, אחר	סרבו, לא היו מסוגלים להשיב, לא נמצאו בבית						
<u>באר שבע</u>								
69	214	283	209	492	605	1,097	5,842	מספרים מוחלטים
6	20	26	19	45	55	100	-	אחוזים
<u>פתח תקוה</u>								
22	203	225	141	366	583	949	9,490	מספרים מוחלטים
2	22	24	15	39	61	100	-	אחוזים
<u>שכונת יוספטל</u>								
7	23	30	23	53	137	190	380	מספרים מוחלטים
4	12	16	12	28	72	100	-	אחוזים
<u>יבנה</u>								
19	42	61	34	95	205	300	800	מספרים מוחלטים
6	14	20	12	32	68	100	-	אחוזים

מלוח א' ניתן לראות שאחוז הקשישים שנחקרו מתוך המדגם המקורי הוא נמוך למדי, בעיקר בבאר שבע שבה לא עלה אחוז הנחקרים על 55%. עובדה זו צריכה לעורר את המחשבה אם שימוש במסגרות כמו פנקס הבוחרים או קובץ הגמלאות של המוסד לביטוח לאומי לצורך איתור האוכלוסיה הקשישה הוא אמנם יעיל במידה מספקת, או שמא כדאי לתור אחרי שיטות דגימה אחרות, כגון מדגמי שטה.

9. שיטת קבלת האומדנים

נתוני הסקר נופחו לכלל האוכלוסיה, לפי גורמי הניפוח כדלקמן:

$$\begin{aligned}
 \text{נגדיר:} \quad N &= \text{סך הכל אוכלוסיית המסגרת} \\
 n &= \text{המדגם המקורי} \\
 n_1 &= \text{מקרי אפס} \\
 n_2 &= \text{כתובת לא נכונה, לא אותרה} \\
 n_3 &= \text{שאלונים מלאים} \\
 n_4 &= \text{סרבו, לא היו מסוגלים להשיב, לא נמצאו בבית}
 \end{aligned}$$

מקדם הניפוח חושב לפי הנוסחה הבאה:

$$Q = \left[\frac{n_3 + n_4 + n_2 \left(1 - \frac{n_1}{n_1 + n_3 + n_4} \right)}{n_3} \right] \times \frac{N}{n}$$

הערכים של כל משתנה עבור כל יישוב מרוכזים בלוח א' לעיל. במקרה שהכתובת לא אותרה או שהכתובת היתה בלתי נכונה (n_2) נזקף להם אותו אחוז של מקרי אפס כמו לאחרים. לוח ב' להלן מפרט את גורמי הניפוח בכל אחד מהיישובים.

לוח ב' - ריכוז גורמי הניפוח בכל יישוב

האוכלוסיה	באר שבע	פתח תקוה	יוספטל	יבנה
נתונים אישיים	7.37	13.4	2.0	3.4
נתונים משפחתיים לקשיש נשוי	3.68	6.7	1.0	1.7

בלוח ב' מופיעות שתי שורות של גורמי ניפוח. השורה העליונה מתייחסת לכל נתון הקשור לקשיש הבודד, ואילו השורה התחתונה מתייחסת לנתונים משפחתיים של קשיש נשוי. מאחר שההסתברות שמשפחת נשוי תוכנס למדגם היא כפולה (הסתברות שווה גם לבעל וגם לאשה) מזו של משפחת בודד, לכן גורם הניפוח הוא מחצית גורם הניפוח של משפחת בודד.

10. הערות לניתוח החומר

(1) ניתוח החומר נעשה עבור כל ישוב בנפרד וכן אגרגציה של שלושת היישובים. מן הראוי לזכור שהאגרגט של שלושת היישובים איננו מייצג בהכרח את האוכלוסיה הכללית בארץ, למרות שהפרופיל של האוכלוסיה המצרפית של שלושת היישובים מצביע על דמיון מסויים לאוכלוסיית הקשישים הכללית בארץ (ראה פרק א'). יש כאן ייצוג לעיר ותיקה עם אוכלוסיה אירופאית בעיקרה בפתח תקוה, לעיר מעורבת כבאר שבע, וליישוב שמאכלס ברובו ע"י יוצאי עדות המזרח כיבנה. הסקת מסקנות מתוך שלושת היישובים הללו על כלל האוכלוסיה הקשישה בארץ צריכה להעשות בזהירות תוך הכרת המגבלות.

(2) בכל מקום שניתן היה למצוא נתונים השוואתיים מהארץ ומחו"ל - נעשתה השוואה. המקורות העיקריים ששימשו להשוואות אלה הם: סקר קשישים ארצי 1966 - מאת גב' חנה וויל, גב' תאה נתן ומר אורי אבנר; השנתון הסטטיסטי לישראל מס' 22 ו-23, הוצאת הל.מ.ס.; סקרי כח אדם 1971, 1972, בהוצאת הל.מ.ס.; שנתון העבודה הבינלאומי בהוצאת האו"ם; הרשות לתכנון כח אדם - חומר רקע על כח אדם במשק, מרץ 1972; דפוסי העוני בישראל, מאת רפאל רוטר ונירה שמאי, פברואר 1971, המוסד לביטוח לאומי; וכן מקורות ספציפיים נוספים המפורטים בגוף הפרסום.

11. הסברים לעיבודים ולהגדרות

בסקר זה נעשה שימוש במונחים, במדדים ובהגדרות שונות, שלא הוגדרו בדרך כלל בגוף הפרסום כדי לאפשר קריאה שוטפת. נגדיר אותם כאן לפי הנושא.

משפחת קשיש (פרק א') - משפחת קשיש מוגדרת כמשפחתו הגרעינית של הקשיש, הכוללת את הקשיש, בן/בת זוגו וילדיו מתחת לגיל 18. גם כאשר הקשיש מנהל משק בית משותף עם בני משפחה אחרים (כמו ילד נשוי ומשפחתו) כוללת ההגדרה המשפחתית של הקשיש רק את הנפשות של משפחתו.

תעסוקה (פרק ב')

משלח יד - נעשה שימוש בסיווג משלחי היד כפי שנקבע ע"י הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה. משלחי היד סומלו בשאלונים ברמה של שתי ספרות, אך עיבודים נעשו ברמה של ספרה אחת, תוך צמצום לשלוש קבוצות עיקריות אלה: פקידות, מינהל ומקצועות הופשיים - כולל את משלחי היד המסומלים 00-39 בסיווג האחיד של הל.מ.ס.; עובדי שרותים אישיים - סימול 40-59 בסיווג האחיד של משלחי היד ועובדי עבודה פיסית - סימול 60-90 בסיווג האחיד של משלחי היד.

הכנסה וביטוח לאומי (פרק ג')

א. קו עוני - נעשה שימוש בקווי העוני כפי שהוגדרו ע"י רפאל רוטר ונירה שמאי ב"דפוס העוני בישראל", הוצאת המוסד לביטוח לאומי. קו העוני הוגדר שם ברמה של 40% מהחציון של ההכנסה הכספית נטו לנפש סטנדרטית בשנת 1969, וקו סף העוני ברמה של 50% מחציון זה. לצורך עבודה זו עודכנו הקווים על ידי: שימוש בסקלה המחוקנת של מבוגר סטנדרטי, כפי שעובדה מאוחר יותר ע"י המוסד לביטוח לאומי ואומצה ע"י ועדת הורוביץ וועדת ראש הממשלה לילדים ובני נוער במצוקה. ערכי הקו חויצו לשנת הסקר (1971) בהתאם לשיעור הגידול בשכר הממוצע למשרת שכיר.

ב. סקלה של מבוגר סטנדרטי - נתוני ההכנסות מתייחסים בעיקר למבוגר סטנדרטי בהתאם לסקלה המתרגמת את מספר הנפשות במשפחה למספר מבוגרים סטנדרטיים. ביסוד הסקלה קיימת הנחה של קיום יתרונות לגודל עם הגידול במספר הנפשות במשפחה. הסקלה היא כדלקמן:

<u>מס' נפשות במשפחה</u>	<u>מס' מבוגרים סטנדרטים</u>
1	1.25
2	2.00
3	2.65
4	3.20
5	3.75
6	4.30
7	4.75
8	5.20
9	5.60

ג. חלוקה לעשירוני הכנסה

התפלגות ההכנסה לשנת 1971 אינה מדודה אלא מחוייצת עפ"י הנתונים המדודים של שנת 1969. החיוץ נעשה בהתאם לגידול בשכר הממוצע במשק בין 1969 ל-1971. מובן שזה נעשה בהנחה שלא היו שינויים גדולים בהתפלגות ההכנסה בשנים אלה. לאור זאת יש להתייחס לממצאים כאל ניסיון להצביע על כיוונים ומגמות ולא כאל בדיקה שיטתית ומדויקת.

ד. קצבאות זקנה ושאיירים של המוסד לביטוח לאומי

קצבאות הזקנה של המוסד לביטוח לאומי הן משני סוגים: קצבאות לפי חוק הביטוח הלאומי הממומנות מכספי המוסד וקצבאות שלא לפי חוק המשולמות על ידי המוסד לביטוח לאומי והממומנות מכספי האוצר או הסוכנות היהודית.

לקצבאות לפי חוק הביטוח הלאומי זכאי כל גבר תושב ישראל בהגיעו לגיל 70 ואשה מבוטחת בהגיעה לגיל 65, לבעלי הכנסות נמוכות ניתנת קצבה זו בגיל מוקדם יותר - 65 לגבר ו-60 לאשה. קשישים שעלו ארצה בגיל 60 ומעלה, אינם מבוטחים לפי חוק הביטוח הלאומי, ולכן הם זכאים לקצבאות זקנה מיוחדות. הקצבאות שלא לפי חוק הן משני סוגים: האחד - קצבת זקנה מיוחדת לעולים ותיקים (קז"מ), שהם קשישים שעלו ארצה בין 1954 ל-1967 בגיל 60 ומעלה; והשני - קצבת זקנה לעולים חדשים המשולמת לעולים שעלו ארצה החל מ-31.8.67 וביום עלותם היו בגיל 60 ומעלה.

שיעורי הקצבאות הבסיסיות המשולמות לכל קשיש, בין לפי החוק ובין שלא לפי החוק, הינם אחידים וההבדלים ביניהם הם בעיקר בתנאי הזכאות.

שיעורי הקצבה בשנת 1971 היו: ליחיד - 101 ל"י ללא הטבה סוציאלית ו-145 ל"י כולל הטבה סוציאלית; ולזוג - 151.50 ל"י ללא הטבה סוציאלית ו-225.50 ל"י כולל הטבה סוציאלית.

הטבה סוציאלית משולמת לקשיש שמתקיים בעיקר מקצבת הזקנה של הביטוח הלאומי. ההטבה הסוציאלית משולמת הן למקבלי קצבאות לפי חוק הביטוח הלאומי והן לזכאים לקצבה שלא לפי החוק.

רמת מגורים ותנאי דיור (פרק ד')

א. אינדקס משולב של מצב משפחתי וצורת מגורים - נבנה אינדקס משולב הלוקה בחשבון הן את מצב משפחתו של הקשיש והן את צורת מגוריו. האינדקס כולל חמש דרגות אלה:

- (1) לא נשוי (רווק, גרוש, נפרד, אלמן) הגר לבדו בבית;
- (2) לא נשוי, גר עם בני משפחה אחרים - כולל גם לא נשוי שגר עם ילדים מעל גיל 18, שיש להניח שאינם תלויים בקשיש;
- (3) נשוי, גר עם בן/בת זוג בלבד או עם ילדים עד גיל 18.
- (4) נשוי, גר עם בן/בת זוג וגם עם בני משפחה אחרים - על בני משפחה אחרים נמנים ילדים מעל גיל 18, ילדים נשואים, קרובים אחרים, וכן אנשים זרים שאין ביניהם קרבת דם אך מנהלים משק בית משותף.

ב. אינדקס תנאי מגורים - נבנה אינדקס מיוחד המבטא את תנאי המגורים של הקשישים. האינדקס מתחשב בקיום חדר נפרד, קיום שרותים ומטבח בתוך הדירה וכן גישה נוחה עד הבית. הוגדרה רמת מינימום של תנאי מגורים וכן דרגות מתחת או מעל המינימום. שני התנאים המשמשים בסיס להגדרת תנאי המגורים הם:

- (1) דירה שהיא לפחות בת חדר אחד, מטבח ושרותים בתוך הדירה העומדים לרשותם הבלעדית של הקשיש ובן/בת זוגו. ביחס לאלה שגרים עם בני משפחה אחרים התנאי של גודל הדירה השתנה והוגדר כקיום חדר נפרד במסגרת משק הבית.
- (2) גישה נוחה - כביש עד הבית, מספר מדרגות שאינו עולה על 30, ומעקה. על פי שני תנאים אלה הוגדרו שלוש דרגות של תנאי מגורים:

- א) מתחת למינימום - אינם עונים על התנאי הראשון
- ב) עונים על המינימום - עונים על התנאי הראשון בלבד
- ג) למעלה מהמינימום - עונים על שני התנאים

ג. אינדקס ציוד בית - במקביל לתנאי המגורים נבנה גם אינדקס לבדיקת מצבם של הקשישים מבחינת ציוד בית בסיסי הנמצא ברשותם. הוגדרו שלוש דרגות:

- (1) עונים על המינימום - יש ברשותם מטה, שולחן, כסא, ארון, מקרר וכיריים.

- (2) דרגה אחת מתחת למינימום - חסר אחד מן הפריטים הבאים: מטה, שולחן, כסא, ארון.
- (3) שתי דרגות מתחת למינימום - חסר מקרר או כיריים.

ביטוח רפואי ומצב בריאות (פרק ה')

א. סוג ביטוח רפואי - חולק ל-3 קטגוריות:

- (1) מבוסס מלא - כולל קשיש שמבוסס באחת מקופות החולים כחבר עם זכויות מלאות, וכן אשה שמבוססת בזכות היותה אשת חבר מבוסס;
- (2) מבוסס חלקית - הביטוח הוא חלקי, דהיינו הקשיש זכאי לשרותי מרפאה, אך חסר זכויות אישפוז. על אלה נמנים בעיקר הורים של חברים מבוססים, קשישים מקבלי הטבה סוציאלית מהמוסד לביטוח לאומי המבוססים בביטוח מיוחד לקשישים במימון הרשויות המקומיות, לשכת הסעד והקשיש עצמו. כמו כן נכללים קשישים הזכאים לקבל טיפול במרפאות עירוניות שונות;
- (3) לא מבוסס - אין לו כל ביטוח רפואי - לא לשרותי מרפאה ולא לאשפוז.

ב. ניידות - נבנה אינדקס לניידות המבוסס על כושר תנועתו של הקשיש. האינדקס כולל 3 דרגות של ניידות:

(1) ניידות גבוהה - אמבולטורים, מסוגלים לנוע (גם תוך שימוש באמצעי עזר) מחוץ לבית;

(2) ניידות בינונית - מסוגלים לנוע רק בתוך הבית;

(3) ניידות נמוכה - מרותקים למטה או לכסא.

ג. הערכה עצמית של מצב הבריאות - האינדקס כולל שתי דרגות המבוססות על חשבתו של הקשיש לשאלה "כיצד אתה מעריך את מצב בריאותך?"

(1) הערכה עצמית חיובית - כאשר התשובה לשאלה היתה "טוב למדי", "טוב", "ל"טוב מאד";

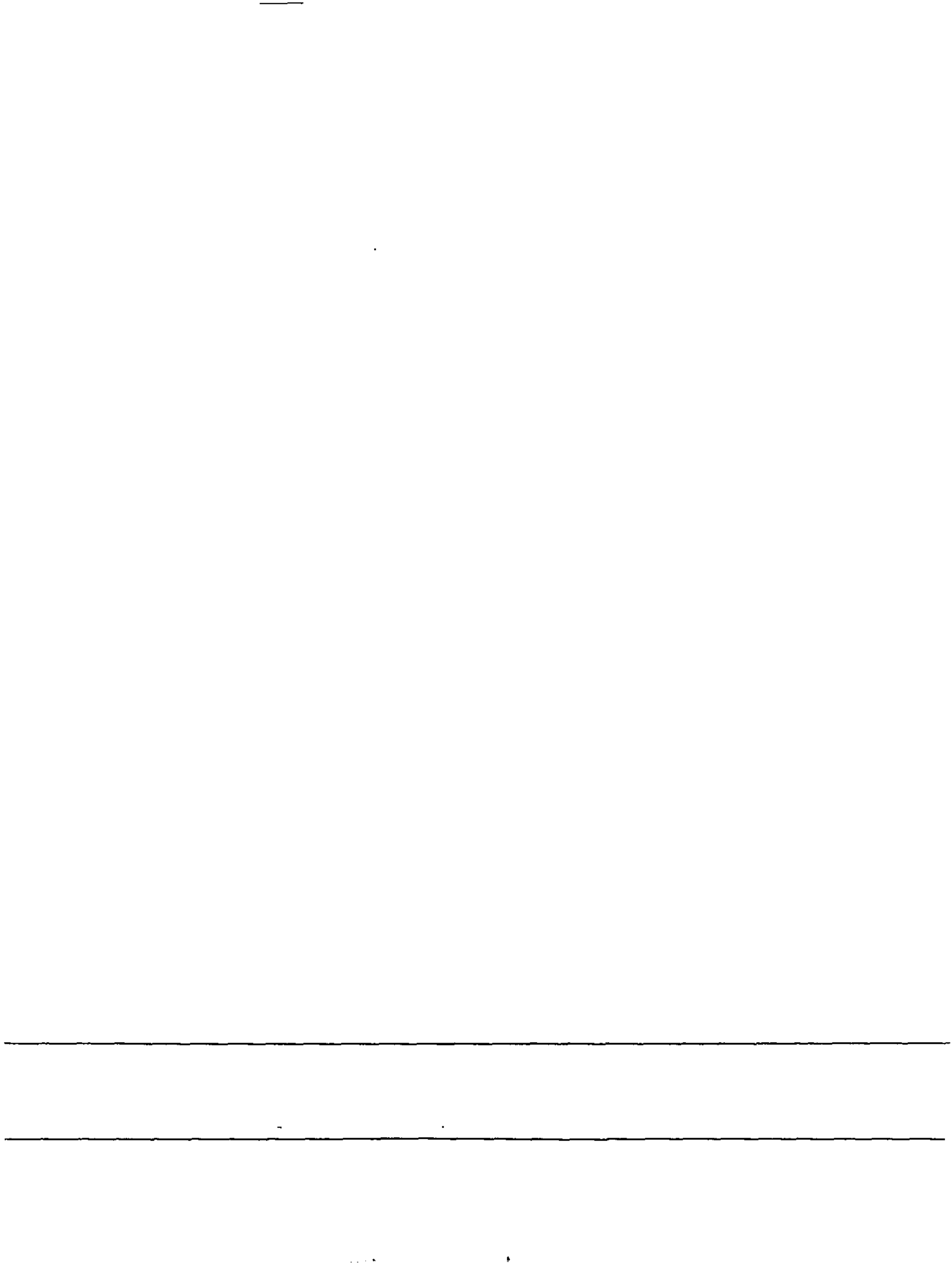
(2) הערכה עצמית שלילית - כאשר התשובה לשאלה היתה: "לא טוב" או "לא כל כך טוב".

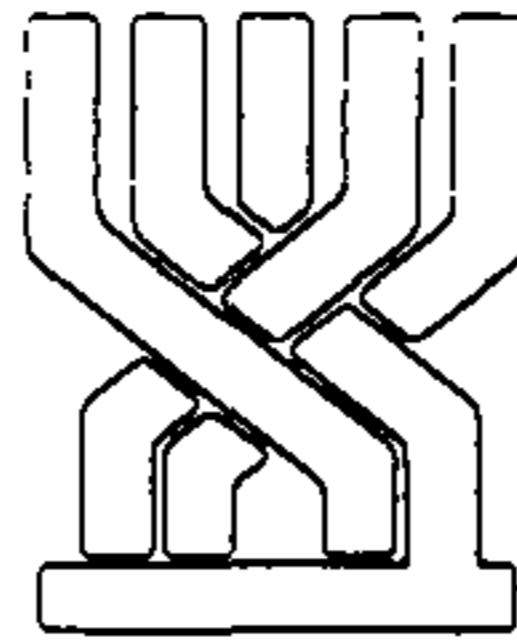
המסגרת החברתית (פרק ו')

תדירות המפגשים עם קרובים וידידים - זהו אינדקס משולב של תדירות מפגשים של הקשיש עם קרוביו שאינם גרים בבית ושל מפגשים עם ידידים. לכל קטגוריה של תדירות מפגשים ניתן משקל, כאשר לתדירות מפגש עם ידידים ניתן משקל כפול. האינדקס כולל צרופים שונים של המשקלות הבאים:

לוח ג' - אינדקס התדירות של מפגש עם קרובים וידידים

מפגשים עם ידידים			מפגשים עם בני משפחה		
הגדרה	משקל	תדירות	הגדרה	משקל	תדירות
כל יום, לפחות פעם בשבוע	6	גבוהה	אתמול, לפני שבוע	3	גבוהה
לפחות פעם בחודש	4	בינונית	לפני שבועיים, לפני חודש	2	בינונית
לעיתים רחוקות	2	נמוכה	לפני למעלה מחודש	1	נמוכה
לא נפגש כלל או אין ידידים	0	אפס	לא נפגש כלל, אין משפחה	0	אפס

המוסד לביטוח לאומי

האגף למחקר ותכנון

תנאי החיים של קשישים

בבאר-שבע

פתח-תקוה

יבנה

חלק ב'

נספח סטטיסטי - לוחות

סקר מס' 17

המוסד לביטוח לאומי
האגף למחקר ותכנון

תנאי החיים של קשישים

בבאר שבע

פתח תקוה

יבנה

חלק ב'

נספח סטטיסטי - לוחות

מאת

שלמה כהן וברנדה מורגנשטיין

ירושלים, פברואר 1976 - אדר א' תשל"ו

רשימת הלוחות

<u>עמוד</u>	א. תעסוקה ופרישה
7	1. הקשישים לפי חכונות עבודה, ארץ מוצא וגיל
9	2. הקשישים לפי חכונות עבודה, ותק בארץ וגיל
11	3. הקשישים לפי חכונות עבודה, רמת השכלה וגיל
13	4. קשישים לפי חכונות עבודה וצורת מגורים
15	5. הקשישים העובדים היום לפי משלח יד, ארץ מוצא וגיל
17	6. הקשישים העובדים היום לפי מעמד בעבודה, ארץ מוצא וגיל
19	7. הקשישים העובדים היום לפי היקף העבודה, ארץ מוצא וגיל
21	8. הקשישים העובדים היום לפי סוג העבודה, ארץ מוצא וגיל
24	9. הקשישים העובדים היום לפי משלח יד, ותק בארץ וגיל
26	10. הקשישים העובדים היום לפי מעמד בעבודה, ותק בארץ וגיל
28	11. הקשישים העובדים היום לפי היקף העבודה, ותק בארץ וגיל
30	12. הקשישים העובדים היום לפי סוג העבודה, ותק בארץ וגיל
33	13. הקשישים העובדים היום לפי משלח יד, רמת השכלה וגיל
35	14. הקשישים העובדים היום לפי מעמד בעבודה, רמת השכלה וגיל
37	15. הקשישים העובדים היום לפי היקף העבודה, רמת השכלה וגיל
39	16. הקשישים העובדים היום לפי סוג עבודה, רמת השכלה וגיל
42	17. הקשישים העובדים היום לפי משלח יד וצורת מגורים
44	18. הקשישים העובדים היום לפי מעמד בעבודה וצורת מגורים
46	19. הקשישים העובדים היום לפי היקף העבודה וצורת מגורים
48	20. הקשישים העובדים היום לפי סוג עבודה וצורת מגורים
51	21. הקשישים שעבדו בעבר לפי גיל פרישה, יבשת מוצא וגיל
56	22. הקשישים שעבדו בעבר לפי גיל פרישה, ותק בארץ וגיל
59	23. הקשישים שעבדו בעבר לפי גיל פרישה, רמת השכלה וגיל
62	24. הקשישים שעבדו בעבר לפי גיל פרישה וצורת מגורים
67	25. הקשישים שעבדו בעבר לפי סיבות הפסקת העבודה, יבשת מוצא וגיל
70	26. הקשישים שעבדו בעבר לפי סיבות הפסקת העבודה, ותק בארץ וגיל
73	27. הקשישים שעבדו בעבר לפי סיבות הפסקת העבודה, רמת השכלה וגיל
76	28. הקשישים שעבדו בעבר לפי סיבות הפסקת העבודה וצורת מגורים
79	29. הקשישים שעבדו בעבר לפי משלח יד אחרון וגיל פרישה
81	30. הקשישים שעבדו בעבר לפי מעמד אחרון בעבודה וגיל פרישה
83	31. הקשישים שעבדו בעבר לפי היקף עבודה אחרון וגיל פרישה
86	32. הקשישים שעבדו בעבר לפי סוג עבודה אחרון וגיל פרישה
89	33. הקשישים שעבדו בעבר לפי סיבות הפסקת העבודה וגיל פרישה
92	34. הקשישים שעבדו בעבר לפי מקום הפסקת העבודה וגיל פרישה
94	35. הקשישים שהחליפו מקום עבודה בעבר לפי אופי ההחלפה, מספר ההחלפות ושנת כל החלפה
97	36. הקשישים שהחליפו מקום עבודה בעבר לפי אופי ההחלפה, מספר ההחלפות ויבשת המוצא
100	37. הקשישים שהחליפו מקום עבודה בעבר לפי אופי ההחלפה, מספר ההחלפות ורמת השכלה
103	38. קשישים שעבדו בעבר לפי היקף העבודה במשך רוב שנות עבודתם, בעשר השנים שלפני הפרישה והיקף עבודתם האחרונה
105	39. קשישים שעובדים היום לפי היקף העבודה במשך רוב שנות עבודתם, בעשר השנים שלפני הפרישה והיקף עבודתם הנוכחית
107	40. החפלות הקשישים שעבדו בעבר והיום לפי מעמדם בעבודה במשך רוב שנות עבודתם, בעשר השנים שלפני הפרישה והמעמד בעבודתם האחרונה
110	41. החפלות קשישים שעבדו בעבר והיום לפי סוג העבודה במשך רוב שנות עבודתם ובעשר השנים שלפני הפרישה וסוג העבודה האחרונה

112	42.	הקשישים שעברו בעבר והיום לפי משלח יד במשך רוב שנות עבודתם, בעשר השנים שלפני הפרישה ומשלח היר בעבודתם האחרונה
115	43.	הקשישים המוכנים לעבוד, לפי היקף העבודה וסוג העבודה
116	44.	הקשישים המוכנים לעבוד, לפי גיל וסוג העבודה
117	45.	הקשישים המוכנים לעבוד לפי היקף העבודה וגיל

ב. הכנסה

118	46.	משפחות הקשישים לפי רמת הכנסה, יבשת מוצא וצורת מגורים
119	47.	הכנסה ממוצעת למשפחה לפי מקור ההכנסה, יבשת מוצא וצורת מגורים
121	48.	משפחות הקשישים לפי מקור הכנסתם, הכנסתם הממוצעת וקבוצות גיל
124	49.	משפחות קשישים לפי מקור הכנסה ומצב משפחתי
127	50.	משפחות הקשישים לפי מקורות הכנסה וקבוצות גיל
128	51.	משפחות הקשישים לפי מקור הכנסה וותק בארץ
129	52.	משפחות הקשישים לפי מקור ההכנסה ויבשת מוצא
130	53.	הקשישים המקבלים פנסיה מעבודה לפי שנת הפרישה וגובה הפנסיה
131	54.	הקשישים המקבלים פנסיה מעבודה לפי גיל וגובה הפנסיה
132	55.	הקשישים המקבלים או שאינם מקבלים קיצבת זקנה ו/או הטבה סוציאלית לפי מין וגיל
133	56.	הקשישים המקבלים או שאינם מקבלים קיצבת זקנה ו/או הטבה סוציאלית לפי רמת הכנסה
134	57.	הקשישים המקבלים קיצבת זקנה על פי צורת הפדיון וקבוצות גיל
135	58.	הקשישים המקבלים קיצבת זקנה על פי צורת הפדיון והשכלתם
136	59.	הקשישים המקבלים קיצבת זקנה באמצעות מיופה כח, על-פי יחס הקרבה של מיופה הכח והאריך קבלת הקצבה

ג. דיור ותנאי מגורים

137	60.	הקשישים לפי צפיפות דיור בחדר ושכונות
138	61.	הקשישים לפי צפיפות דיור בחדר וצורת מגורים
139	62.	הקשישים החיים בחדר נפרד או במסה נפרדת לפי יישוב
139	63.	הקשישים לפי צורת בעלות על הדירה ולפי יישוב
140	64.	הקשישים החייבים בתשלום שכר דירה לפי דרך התשלום ולפי היישוב
140	65.	הקשישים לפי היות מים זורמים בדירתם ולפי היישוב
141	66.	הקשישים לפי סידורי חימום המים בדירתם ולפי היישוב
141	67.	הקשישים לפי סידורי חימום הדירה ולפי היישוב
142	68.	הקשישים לפי מקום המטבח בדירתם ולפי היישוב
143	69.	הקשישים לפי מקום השירותים בדירתם ולפי היישוב
143	70.	הקשישים לפי סידור הרחצה שלהם ולפי היישוב
143	71.	הקשישים הרוצים להחליף את צורת הדיור שלהם לפי הסיבות שבגללן רוצים להחליף וצורת היישוב
144	72.	הקשישים הרוצים להחליף דירתם לפי צורת מגורים מועדפת ולפי יישוב
145	73.	הקשישים לפי תנאי מגורים ותנאי ציוד הבית
146	74.	הקשישים לפי תנאי דיור ושכונות
147	75.	הקשישים לפי תנאי מגורים ורמת הכנסה
148	76.	הקשישים לפי תנאי מגורים ויבשת מוצא
149	77.	הקשישים לפי תנאי המגורים וכושר מוביליות
150	78.	הקשישים לפי המבשל עבורם ולפי יישוב
151	79.	הקשישים לפי הדירות ומספר הארוחות החמות שאכלו בשבוע ולפי צורת מגורים
152	80.	הקשישים לפי מידת שביעות רצונם מהארוחות החמות ולפי יישוב
152	81.	הקשישים שאינם שבעי רצון מן הארוחות לפי סיבות לאי שביעות הרצון ולפי היישוב

עמוד

153	הקשישים לפי הערכת סיב הפריט ארוחותיהם ולפי יישוב	.82
154	הקשישים על פי ביצוע פעולות משק הבית	.83
155	הקשישים המקבלים עזרה משכנים או תמורת תשלום לפי סוג העזרה	.84
156	הקשישים לפי מידת שביעות הרצון מביצוע עבודות הבית	.85
ד. ביטוח רפואי ומצב בריאות		
157	הקשישים לפי סוג הביטוח הרפואי	.86
158	הקשישים הבלתי מבוטחים על פי סיבות אי ביטוח וצורה קבלת הטיפול הרפואי	.87
159	הקשישים הבלתי מבוטחים על פי כושר מוביליות	.88
160	הקשישים לפי כושר מוביליות והערכה עצמית של מצב הבריאות	.89
161	הקשישים לפי כושר מוביליות ורמת הכנסה	.90
162	הקשישים לפי כושר מוביליות וקבוצות גיל	.91
163	הקשישים לפי הערכה עצמית של מצב הבריאות ויבשת מוצא	.92
164	הקשישים לפי הערכה עצמית של מצב הבריאות ורמת השכלה	.93
165	הקשישים לפי הערכה עצמית של מצב הבריאות ורמת הכנסה	.94
166	הקשישים לפי הערכה עצמית של מצב הבריאות וקבוצות גיל	.95
167	הקשישים לפי תדירות הביקור אצל רופא וקבוצות גיל	.96
168	הקשישים על פי תדירות ביקור אצל רופא וצורת מגורים	.97
169	הקשישים לפי תדירות ביקור אצל רופא ויבשת מוצא	.98
170	הקשישים לפי סוג הטיפול הרפואי שהתקבל בשעת ריתוק למיטה וצורת מגורים	.99
171	הקשישים שלא קבלו טיפול רפואי ע"י רופא לפי סיבות לאי-ביקור רופא וצורת מגורים	.100
172	הקשישים לפי קיום קשיים בלעיסה ותדירות ביקור אצל רופא שיניים	.101
173	קשישים בעלי שיניים תוחכות לפי מידת השימוש בהן	.102
174	הקשישים לפי קיום קשיים בראייה ותדירות ביקור אצל רופא עיניים	.103
175	הקשישים לפי קיום קשיים בשמיעה ותדירות ביקור אצל רופא אזניים	.104
ה. מעורבות חברתית		
176	הקשישים לפי קיום קרובים ו/או ידידים ולפי שכונות	.105
177	הקשישים לפי תדירות מפגש עם קרובים וידידים ויבשת מוצא	.106
178	הקשישים לפי תדירות מפגש עם קרובים וידידים, מין ורמת השכלה	.107
179	הקשישים לפי תדירות המפגש עם קרובים וידידים ורמת ההכנסה	.108
180	הקשישים לפי תדירות המפגש עם קרובים וידידים וצורת המגורים	.109
181	הקשישים לפי תדירות המפגש עם קרובים וידידים וכושר המוביליות	.110
182	הקשישים לפי תדירות המפגש עם קרובים וידידים וקבוצות גיל	.111
183	הקשישים לפי תדירות המפגש עם קרובים וידידים, מין ומצב העסוקתם	.112
184	הקשישים לפי צורת הבילוי בעת המפגש עם קרובים וידידים ולפי יישוב	.113
185	הקשישים לפי תדירות מפגש עם קרובים וידידים, תכיפות הרגשת בדידות וצורת המגורים	.114
186	הקשישים לפי תדירות מפגש עם קרובים וידידים ולפי צורת מגורים וביקור במועדון	.115
187	הקשישים לפי תדירות מפגש עם קרובים וידידים וסיבות לאי-ביקור במועדון	.116
188	הקשישים לפי תדירות ביקור במועדון וצורת מגורים	.117
189	הקשישים לפי תדירות ביקור במועדון ולפי תכיפות הרגשת הבדידות	.118
190	הקשישים לפי תדירות ביקור במועדון ותדירות המפגש עם קרובים וידידים	.119
191	הקשישים לפי תדירות ביקור במועדון והשכונות	.120

עמוד

192	הקשישים לפי תדירות ביקור במועדון ורמת השכלה	.121
193	הקשישים לפי פעילות בשלושה ארגונים חברתיים ויבשת מוצא	.122
194	הקשישים לפי מידת פעילות בשלושה ארגונים חברתיים ורמת השכלה	.123
195	הקשישים לפי סוג פעילות (לבד, עם אנשים, מעורבת) וקבוצות גיל	.124
196	הקשישים לפי סוג הפעילות (לבד, עם אנשים, מעורבת) ומין	.125
197	הקשישים לפי סוג פעילות (לבד, עם אנשים, מעורבת) ורמת ההשכלה	.126
198	הקשישים לפי סוג פעילות (לבד, עם אנשים, מעורבת) ויבשת מוצא	.127
199	הקשישים לפי סוג הפעילות (בבית, מחוץ לבית, מעורבת) וקבוצות גיל	.128
200	הקשישים לפי סוג הפעילות (בבית, מחוץ לבית, מעורבת) ומין	.129
201	הקשישים לפי סוג הפעילות (בבית, מחוץ לבית, מעורבת) ורמת השכלה	.130
202	הקשישים לפי סוג הפעילות (בבית, מחוץ לבית, מעורבת) ויבשת מוצא	.131
203	הקשישים לפי סוג הפעילות (בבית, מחוץ לבית, מעורבת) וצורת מגורים	.132

א ר י מ נ ו ב א ו ג י ל													התענה עבודה					
אירופה - אמריקה (כולל ישראל)				אמריקה				סך הכל										
לא יודע	75+	-70	74	65	-60	64	75+	-70	74	65	-60	64						
373	424	660	293	1,750	7	513	699	718	661	2,598	7	886	1,123	1,378	954	4,348	סך הכל (!) עובדים היום עבוד בעבר מה: עבוד בארץ לא עבוד מעולם	
29	117	220	51	417	-	74	124	37	235	-	29	191	344	88	652			
190	190	249	154	783	7	242	346	220	176	991	7	432	536	469	330	1,774		
88	154	154	73	469	-	117	243	161	88	609	-	205	404	315	161	1,085		
154	117	191	88	550	-	271	279	374	448	1,372	-	425	396	565	536	1,922		
ב א ר - ש ב ע - סך הכל																		
190	249	352	-	791	7	271	375	322	-	975	7	461	631	674	-	1,773		סך הכל עובדים היום עבוד בעבר מה: עבוד בארץ לא עבוד מעולם
29	102	206	-	337	-	74	117	-	191	-	29	176	323	-	-	528		
161	154	146	-	461	7	220	294	176	-	697	7	381	448	322	-	1,158		
88	132	117	-	337	-	110	228	132	-	470	-	198	360	249	-	807		
-	-	-	-	-	-	51	7	29	-	87	-	51	7	29	-	87		
ב א ר - ש ב ע - סך הכל																		
183	168	308	293	952	-	242	324	396	661	1,623	-	425	492	704	954	2,575	סך הכל עובדים היום עבוד בעבר מה: עבוד בארץ לא עבוד מעולם	
-	15	14	51	80	-	-	7	37	44	-	-	15	21	88	124			
29	36	103	154	322	-	22	52	44	176	294	-	51	88	147	330	616		
-	29	37	73	139	-	7	15	29	88	139	-	7	44	66	161	278		
154	117	191	88	590	-	220	272	345	448	1,285	-	374	389	536	536	1,835		
ב א ר - ש ב ע - סך הכל																		
1,050	1,066	1,936	1,252	5,332	-	659	633	744	386	2,422	42	1,709	1,699	2,680	1,638	7,768		סך הכל (!) עובדים היום עבוד בעבר מה: עבוד בארץ לא עבוד מעולם
67	150	823	303	1,363	-	26	27	142	13	208	15	93	177	970	316	1,571		
624	494	656	358	2,145	-	412	296	165	13	886	27	1,036	790	821	371	3,045		
584	409	605	316	1,927	-	215	246	149	13	623	26	799	655	754	329	2,563		
359	422	452	591	1,824	-	221	310	437	360	1,328	-	580	732	889	951	3,152		
ב א ר - ש ב ע - סך הכל																		
526	473	1,148	-	2,162	-	438	282	278	-	998	15	964	755	1,426	-	3,160	סך הכל עובדים היום עבוד בעבר מה: עבוד בארץ לא עבוד מעולם	
67	137	772	-	991	-	26	27	142	-	195	15	93	164	914	-	1,186		
433	322	363	-	1,118	-	383	242	136	-	761	-	816	564	499	-	1,879		
408	245	331	-	984	-	188	192	134	-	514	-	596	437	465	-	1,498		
26	14	13	-	53	-	29	13	-	-	42	-	55	27	13	-	95		

		ארץ מדינת ישראל																	
		אירופה-אמריקה (כולל ישראל)				אסיה-אפריקה				הכל				חבונות עבודה					
לא יודע	75+	-70-74	-64-69	-60-64	סך הכל	לא יודע	75+	-70-74	-65-69	-60-64	סך הכל	לא יודע	75+	-70-74	-65-69	-60-64	סך הכל		
פ ת ח ת ק ר ו ת - ג ש י מ																			
13	524	593	788	1,252	3,170	-	221	351	466	386	1,424	27	745	944	1,254	1,638	4,608	סך הכל	
-	-	13	56	303	372	-	-	-	-	13	13	-	-	13	56	316	385	עובדים חיים	
13	191	172	293	358	1,027	-	29	54	29	13	125	27	220	226	322	371	1,166	עברו בעבר	
13	176	164	274	316	943	-	27	54	15	13	109	26	203	218	289	329	1,065	מזה: עברו בארץ	
-	333	408	439	591	1,771	-	192	297	437	360	1,286	-	525	705	876	951	3,057	לא עברו משולם	
י ב נ ו ת - ס ר ה ת ל																			
-	24	29	50	26	129	3	139	152	177	91	562	3	163	181	227	117	691	סך הכל	
-	-	-	17	3	20	-	6	16	72	6	100	-	6	16	89	9	120	עובדים חיים	
-	17	23	27	10	77	-	78	78	51	14	221	-	95	101	78	24	298	עברו בעבר	
-	14	20	21	7	62	-	40	61	47	14	162	-	54	81	68	21	224	מזה: עברו בארץ	
-	7	6	6	13	32	3	55	58	54	71	241	3	62	64	60	84	273	לא עברו משולם	
ג ב ר י מ																			
-	7	20	37	-	64	-	88	91	109	-	288	-	95	111	146	-	352	סך הכל	
-	-	-	17	-	17	-	6	13	72	-	91	-	6	13	89	-	108	עובדים חיים	
-	7	20	17	-	44	-	75	71	37	-	183	-	82	91	54	-	227	עברו בעבר	
-	7	17	14	-	38	-	37	58	37	-	132	-	44	75	51	-	170	מזה: עברו בארץ	
-	-	-	3	-	3	-	7	7	-	-	14	-	7	7	3	-	17	לא עברו משולם	
ג ש י מ																			
-	17	9	13	26	65	3	51	61	68	91	274	3	68	70	81	117	339	סך הכל	
-	-	-	-	3	3	-	3	-	6	6	9	-	-	3	-	9	12	עובדים חיים	
-	10	3	10	10	33	-	3	7	14	14	38	-	13	10	24	24	71	עברו בעבר	
-	7	3	7	7	24	-	3	3	10	14	30	-	10	6	17	21	54	מזה: עברו בארץ	
-	7	6	3	13	29	3	48	51	54	71	227	3	55	57	57	84	256	לא עברו משולם	

1) סך הכל אוכלוסיות בארץ שבע חסרות 49 אנשים, סך הכל אוכלוסיות פתח-חוקה חסרות 38 אנשים וסך הכל אוכלוסיות יבנה חסרות 13 אנשים. אנשים אלה הינם ילידי ירושלים והתגוררו בהם מפעלים בקטמוריה כפי כל האוכלוסיה.

* כולל לא יודע

הכנסת עבודה	י ת ר ק כ מ ר ז י נ י ל																													
	1968 +						1955 - 1967						1947 - 1954						1947 ער						סך הכל *					
	75+	70-74	65-69	60-64	סך הכל	למ ירוק	75+	70-74	65-69	60-64	סך הכל	למ ירוק	75+	70-74	65-69	60-64	סך הכל	למ ירוק	75+	70-74	65-69	60-64	סך הכל							
סך הכל	44	51	58	73	226	-	520	582	904	587	2,593	7	315	476	350	265	1,413	-	7	14	59	22	102	7	886	1,123	1,378	954	4,348	
עובדים היוש	-	-	15	14	29	-	22	104	250	50	426	-	65	58	23	146	-	7	7	22	15	51	-	29	191	344	88	652		
עובדי בקב"ר	-	22	29	7	80	-	249	243	287	206	985	7	161	257	131	103	659	-	-	7	22	7	36	7	432	536	469	330	1,774	
מזה: עובדי נאמ"ר	-	15	-	-	15	-	66	154	176	59	495	-	124	243	117	95	579	-	-	7	22	7	36	-	205	404	315	161	1,085	
לא עובדי מסלום	-	22	7	22	66	117	-	249	235	367	1,182	-	154	154	161	139	608	-	-	-	15	-	15	-	425	396	565	536	1,922	
נ כ ר י ם																														
סך הכל	-	22	44	29	-	95	-	271	287	448	-	1,006	7	161	286	146	-	600	-	7	14	44	-	65	7	461	631	674	-	1,773
עובדים היוש	-	-	15	7	-	22	-	22	96	243	-	361	-	58	51	-	109	-	7	7	22	-	36	-	29	176	323	-	528	
עובדי בקב"ר	-	22	29	22	-	73	-	201	191	176	-	512	7	154	221	95	-	477	-	-	7	22	-	29	7	381	448	322	-	1,158
מזה: עובדי נאמ"ר	-	15	-	-	15	-	59	139	139	-	337	-	124	214	88	-	426	-	-	7	22	-	29	-	198	360	249	-	807	
לא עובדי מסלום	-	-	-	-	-	-	-	44	-	21	-	73	-	7	-	-	14	-	-	-	-	-	-	-	51	7	29	-	87	
נ כ ר י ם																														
סך הכל	-	22	7	29	73	131	-	249	295	456	587	1,587	-	154	190	204	265	813	-	-	15	22	37	-	425	492	704	954	2,575	
עובדים היוש	-	-	-	7	-	7	-	-	8	7	50	65	-	7	7	23	37	-	-	-	-	15	15	-	-	15	21	88	124	
עובדי בקב"ר	-	-	-	7	7	7	-	44	52	111	206	413	-	7	36	16	103	182	-	-	-	7	7	-	51	88	147	330	616	
מזה: עובדי נאמ"ר	-	-	-	-	-	-	-	7	15	37	59	118	-	-	29	29	95	153	-	-	-	7	7	-	7	44	66	161	278	
לא עובדי מסלום	-	22	7	22	66	117	-	205	235	338	1,109	-	147	147	161	139	594	-	-	-	15	-	15	-	374	389	536	536	1,835	
ס ה ח ה ת ק ו ה - סך הכל																														
סך הכל	2	54	14	60	27	157	13	188	271	494	292	1,258	-	621	823	863	541	2,848	-	739	498	1,154	684	3,075	42	1,709	1,699	2,680	1,638	7,768
עובדים היוש	-	-	-	8	2	12	13	13	17	223	86	352	-	13	80	241	81	415	-	67	67	431	120	685	15	93	177	970	116	1,571
עובדי בקב"ר	-	50	6	21	2	79	-	109	122	60	35	326	-	326	313	285	80	1,004	-	484	323	415	241	1,463	27	1,036	790	821	371	3,045
מזה: עובדי נאמ"ר	-	-	-	2	-	2	-	48	35	52	35	170	-	228	272	259	80	819	-	456	322	401	214	1,393	26	799	655	754	329	2,563
לא עובדי מסלום	-	4	8	31	23	66	-	66	132	211	171	580	-	282	430	337	380	1,429	-	188	108	308	323	927	-	580	732	889	951	3,152
נ כ ר י ם																														
סך הכל	-	48	6	16	-	72	13	92	140	242	-	487	-	341	353	431	-	1,125	-	430	230	630	-	1,290	15	964	759	1,426	-	3,160
עובדים היוש	-	-	-	8	-	10	13	13	17	208	-	251	-	13	67	228	-	308	-	67	67	403	-	537	15	93	164	914	-	1,186
עובדי בקב"ר	-	48	6	8	-	62	-	79	110	21	-	210	-	286	273	203	-	762	-	363	162	227	-	752	-	816	564	499	-	1,879
מזה: עובדי נאמ"ר	-	-	-	2	-	2	-	31	31	19	-	83	-	188	232	190	-	610	-	335	161	214	-	710	-	596	437	465	-	1,498
לא עובדי מסלום	-	-	-	-	-	-	-	-	13	13	-	26	-	42	13	-	55	-	-	-	-	-	-	1	-	55	27	13	-	95

תחנות עבודה	יחידות בארץ ומל																										
	1968+			1955-1967			1947-1954			1947 עד 1947			סך הכל*														
	לא יודע	75+	70-74	לא יודע	75+	70-74	לא יודע	75+	70-74	לא יודע	75+	70-74	לא יודע	75+	70-74	לא יודע	סך הכל										
סך הכל	6	8	44	27	85	96	131	252	292	771	280	470	432	541	1,723	309	268	524	684	1,785	27	745	944	1,254	1,638	4,608	
עובדים היוזם	-	-	-	2	2	-	-	15	86	101	-	-	13	81	107	-	-	28	120	148	-	-	13	56	316	385	
עובדי בעבר	-	2	13	2	17	30	12	39	35	116	40	40	82	80	242	121	161	188	241	711	27	220	226	322	371	1,166	
מונה עובד בארץ	-	-	-	-	-	15	4	33	35	87	40	40	69	80	229	121	161	187	214	683	26	203	218	289	329	1,065	
לא עובד מעולם	4	8	31	23	66	66	119	198	171	554	240	417	337	380	1,374	188	107	308	323	926	-	525	705	876	951	3,057	
* כנ"ה - סך הכל																											
סך הכל	3	12	3	-	18	72	94	125	75	366	3	88	72	99	301	-	-	-	3	3	3	3	163	181	227	117	691
עובדים היוזם	-	3	-	-	3	3	6	48	7	64	-	3	7	41	53	-	-	-	-	-	-	6	16	89	9	120	
עובדי בעבר	-	3	3	-	6	31	57	34	17	139	64	41	41	7	153	-	-	-	-	-	-	95	101	78	24	298	
מונה עובד בארץ	-	-	-	-	-	14	41	30	17	102	40	40	38	4	122	-	-	-	-	-	-	54	81	68	21	224	
לא עובד מעולם	3	6	-	-	9	38	31	43	51	163	3	21	24	17	95	-	-	-	3	3	3	62	64	60	84	273	
* כנ"ה																											
סך הכל	-	9	3	-	12	37	61	75	-	173	-	58	41	68	167	-	-	-	-	-	-	95	111	146	-	352	
עובדים היוזם	-	3	-	-	3	3	3	48	-	54	-	3	7	41	51	-	-	-	-	-	-	6	13	89	-	108	
עובדי בעבר	-	3	3	-	6	31	54	27	-	112	-	51	34	24	109	-	-	-	-	-	-	82	91	54	-	227	
מונה עובד בארץ	-	-	-	-	-	14	41	27	-	82	-	30	34	24	88	-	-	-	-	-	-	44	75	51	-	170	
לא עובד מעולם	-	3	-	-	3	3	4	-	-	7	-	4	-	3	7	-	-	-	-	-	-	7	7	3	-	17	
* כנ"ה																											
סך הכל	-	3	3	-	6	35	33	50	75	193	3	30	31	31	134	-	-	-	3	3	3	68	70	81	117	339	
עובדים היוזם	-	-	-	-	-	-	3	-	7	10	-	-	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9	12	
עובדי בעבר	-	-	-	-	-	-	3	7	17	27	-	13	7	17	44	-	-	-	-	-	-	13	10	24	24	71	
מונה עובד בארץ	-	-	-	-	-	-	-	3	17	20	-	10	6	14	34	-	-	-	-	-	-	10	6	17	21	54	
לא עובד מעולם	3	3	-	-	6	35	27	43	51	156	3	17	24	14	88	-	-	-	3	3	3	55	57	57	84	256	

תחנות עבודה	בית ספר על-חינוכי				בית ספר היסודי				בית ספר יסודי				בית ספר כללי				לא לסל כלל				סך הכל*									
	בית ספר		חינוכי		בית ספר		יסודי		בית ספר		יסודי		בית ספר		כללי		לא לסל		כלל		סך הכל		סך הכל							
	ל"א	יורע	ל"א	יורע	ל"א	יורע	ל"א	יורע	ל"א	יורע	ל"א	יורע	ל"א	יורע	ל"א	יורע	ל"א	יורע	ל"א	יורע	ל"א	יורע	ל"א	יורע						
סך הכל	21	43	36	22	122	73	109	212	339	533	7	331	390	623	220	1,571	454	581	507	573	2,115	7	886	1,123	1,378	954	4,348			
	7	29	36	22	94	-	29	66	22	117	-	15	82	168	7	272	-	51	74	37	162	29	29	191	344	88	652			
	14	14	-	-	28	-	51	58	117	58	281	7	191	213	228	103	742	-	176	251	124	169	720	7	432	536	469	330	1,774	
	7	7	-	-	14	-	15	44	88	29	116	-	110	184	154	59	507	-	73	169	73	73	388	-	205	404	315	161	1,085	
	-	-	-	-	-	-	22	22	29	59	132	-	125	95	227	110	557	-	278	279	309	367	1,233	425	396	565	536	1,922		
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
סך הכל	21	43	29	-	93	-	44	80	132	-	256	7	199	251	337	-	794	-	190	257	176	-	623	7	461	631	674	-	1,773	
	7	29	29	-	65	-	29	66	-	95	-	15	67	154	-	236	-	51	74	-	125	-	29	29	176	323	-	528		
	14	14	-	-	28	-	44	51	66	-	161	7	169	184	176	-	536	-	154	199	80	-	431	7	381	448	322	-	1,158	
	7	7	-	-	14	-	15	44	59	118	-	103	155	139	-	397	-	73	154	51	-	278	-	198	360	249	-	807		
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	15	-	7	-	22	-	36	7	22	-	65	-	51	7	29	-	87	
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
סך הכל	42	31	109	40	332	2	278	360	783	446	1,869	40	907	688	1,309	755	3,699	-	469	584	466	397	1,916	42	1,709	1,699	2,680	1,618	7,768	
	13	13	94	27	133	2	27	82	301	137	549	13	53	69	545	125	805	-	13	13	17	27	70	15	93	177	970	316	1,571	
	15	15	-	-	72	-	167	128	300	71	666	27	594	414	422	260	1,717	-	220	220	84	40	564	27	1,036	790	821	371	3,045	
	12	-	15	-	57	-	136	109	283	58	586	26	474	358	389	231	1,478	-	134	174	67	40	415	26	799	655	754	329	2,563	
	-	-	13	13	26	-	84	150	182	238	654	-	260	205	342	370	1,177	-	236	351	365	340	1,282	58	732	889	931	3,152		
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
סך הכל	29	28	96	-	153	2	167	158	445	-	772	13	591	379	811	1,794	-	164	177	61	-	402	15	964	755	1,426	-	3,160		
	-	-	11	11	107	2	27	69	285	-	383	13	53	69	505	640	-	13	13	17	-	43	15	93	164	914	-	1,186		
	29	15	2	-	46	-	140	88	147	-	375	-	498	297	306	-	1,101	-	136	151	44	-	331	-	816	564	499	-	1,879	
	9	-	2	-	31	-	123	69	147	-	339	-	377	247	276	-	900	-	94	107	40	-	201	-	596	437	465	-	1,498	
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

תוצאות עבודה		רמת השכלה ונגיל																									
		בית ספר על-תיכוני			בית ספר תיכוני			בית ספר יסודי			בית ספר כללי			סך הכל*													
לא יודע	75+	70-74	65-69	60-64	75+	70-74	65-69	60-64	75+	70-74	65-69	60-64	לא יודע	75+	70-74	65-69	60-64	סך הכל									
סך הכל	11	13	40	79	111	202	338	446	1,097	27	316	309	498	255	1,905	305	407	405	397	1,514	27	745	944	1,254	1,638	4,608	
עובדים היוס	-	-	27	27	-	13	16	137	166	-	-	40	125	165	-	-	27	-	27	27	-	-	13	56	316	385	
עבדו בעבר	13	13	-	26	27	40	153	71	291	27	96	117	116	260	616	84	69	40	40	233	27	220	226	322	371	1,166	
מזה עבדו במשך	13	13	-	26	13	40	116	58	247	26	97	111	113	231	578	80	67	27	40	214	26	203	218	289	329	1,065	
לא עבדו מעולם	-	13	-	26	84	149	169	238	640	-	220	192	342	370	1,124	221	338	365	330	1,254	-	525	705	876	951	3,057	
פתח תקוה - נשים																											
סך הכל	3	-	-	3	6	3	24	14	47	-	52	66	94	22	234	3	102	112	109	81	407	3	163	181	227	117	691
עובדים היוס	-	-	-	-	-	-	17	-	17	-	3	13	41	2	59	-	3	3	31	7	44	-	6	16	89	9	120
עבדו בעבר	3	-	-	3	3	-	7	-	10	42	50	41	14	149	149	47	51	28	10	136	-	95	101	78	24	298	
מזה עבדו במשך	3	-	-	3	-	-	7	-	7	20	40	38	11	109	109	31	40	24	10	105	-	54	81	68	21	224	
לא עבדו מעולם	-	-	-	-	3	3	-	14	20	-	7	3	10	6	26	3	52	58	50	64	227	3	62	64	60	84	273
נשים																											
סך הכל	3	-	-	3	3	-	24	-	27	-	38	60	77	-	175	-	51	51	45	-	147	-	95	111	146	-	352
עובדים היוס	-	-	-	-	-	-	17	-	17	-	3	13	41	-	57	-	3	-	31	-	34	-	6	13	89	-	108
עבדו בעבר	3	-	-	3	3	-	7	-	10	35	47	33	-	115	115	41	44	14	-	99	-	82	91	54	-	227	
מזה עבדו במשך	3	-	-	3	-	-	7	-	7	17	37	31	-	85	85	24	37	14	-	75	-	44	75	51	-	170	
לא עבדו מעולם	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	3	3	7	7	-	-	14	-	7	7	3	3	-	17
נשים																											
סך הכל	-	-	-	-	3	3	-	14	20	-	14	6	17	22	59	3	51	61	64	81	260	3	68	70	81	117	339
עובדים היוס	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2	-	-	3	-	7	10	-	-	-	-	9	12	
עבדו בעבר	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7	3	10	14	34	34	6	7	14	10	37	-	13	10	24	24	71	
מזה עבדו במשך	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	3	7	11	24	24	7	3	10	10	30	-	10	6	17	21	54	
לא עבדו מעולם	-	-	-	-	3	3	-	14	20	-	7	3	7	6	23	3	45	51	50	64	213	3	55	57	57	84	256

לוח כס. 4: קשישים לפי תכונות עבודה וצורת מגורים

צורת מגורים					תכונות עבודה
נשוי, גר עם בן זוג וגם בני משפחה אחרים	נשוי, גר עם בן זוג ו/או ילדים	לא נשוי, גר עם בני משפחה אחרים	לא נשוי גר לבד	סך הכל *	
באר שבע - סך הכל					
801	1,940	998	609	4,348	סך הכל
220	337	44	51	652	עובדים היום
309	959	308	198	1,774	עבדו בעבר
191	623	161	110	1,085	מזה: עבדו בארץ
272	644	646	360	1,922	לא עבדו מעולם
גבריים					
478	1,016	147	132	1,773	סך הכל
213	256	37	22	528	עובדים היום
250	718	95	95	1,158	עבדו בעבר
169	499	73	66	807	מזה: עבדו בארץ
15	42	15	15	87	לא עבדו מעולם
נשיים					
323	924	851	477	2,575	סך הכל
7	81	7	29	124	עובדים היום
59	241	213	103	616	עבדו בעבר
22	124	88	44	278	מזה: עבדו בארץ
257	602	631	345	1,835	לא עבדו מעולם
פתח תקוה - סך הכל					
1,332	4,022	1,121	1,291	7,768	סך הכל
342	928	122	177	1,571	עובדים היום
506	1,736	320	483	3,045	עבדו בעבר
448	1,446	260	409	2,563	מזה: עבדו בארץ
484	1,358	679	631	3,152	לא עבדו מעולם
גבריים					
698	2,052	186	224	3,160	סך הכל
260	816	40	70	1,186	עובדים היום
412	1,170	144	153	1,879	עבדו בעבר
354	912	123	109	1,498	מזה: עבדו בארץ
26	66	2	1	95	לא עבדו מעולם

* כולל לא ידוע

לוח מס. 4 - המשך : קשישים למי תכונות עבודה וצורת מגורים

צורת מגורים					הכונות עבודה
נשוי, גר עם בן זוג וגם בני משפחה אחרים	נשוי, גר עם בן זוג ו/או ילדים	לא נשוי, גר עם בני משפחה אחרים	לא נשוי גר לבד	סך הכל *	
פתח תקוה - נשים					
634	1,970	935	1,067	4,608	סך הכל
82	112	82	107	385	עובדים היום
94	566	176	330	1,166	עבדו בעבר
94	534	137	300	1,065	מזה: עבדו בארץ
458	1,292	677	630	3,057	לא עבדו מעולם
יבנה - סך הכל					
151	270	166	104	691	סך הכל
70	37	7	6	120	עובדים היום
61	152	38	47	298	עבדו בעבר
37	122	28	37	224	מזה: עבדו בארץ
20	81	121	51	273	לא עבדו מעולם
גבריים					
128	176	21	27	352	סך הכל
67	31	7	3	108	עובדים היום
58	138	14	17	227	עבדו בעבר
34	112	14	10	170	מזה: עבדו בארץ
3	7	-	7	17	לא עבדו מעולם
נשים					
23	94	145	77	339	סך הכל
3	6	-	3	12	עובדים היום
3	14	24	30	71	עבדו בעבר
3	10	14	27	54	מזה: עבדו בארץ
17	74	121	44	256	לא עבדו מעולם

* כולל לא ידוע

לוח מס' 5: הקשישים העובדים היום לפי משלח יד, ארץ מוצא וגיל

ארץ מוצא וגיל															משלח יד			
אירופה-אמריקה (כולל ישראל)					אסיה-אמריקה					סך הכל								
לא ידוע	75+	-70 74	-65 69	-60 64	סך הכל	לא ידוע	75+	-70 74	-65 69	-60 64	סך הכל	לא ידוע	75+	-70 74		-65 69	-60 64	סך הכל
באר שבע - סך הכל																		
-	29	117	220	51	417	-	-	74	124	37	235	-	29	191	344	88	652	סך הכל
-	7	73	88	14	182	-	-	15	14	15	44	-	7	88	102	29	226	סקידות, מנהל ומקצועות חפשיים
-	22	35	80	15	152	-	-	22	37	22	81	-	22	57	117	37	233	שירותים אישיים
-	-	8	43	22	73	-	-	37	73	-	110	-	-	45	116	22	183	עובדים עבודה מיוחדת
-	-	1	9	-	10	-	-	-	-	-	-	-	-	1	9	-	10	לא ידוע
נברנים																		
-	29	102	206	-	337	-	-	74	117	-	191	-	29	176	323	-	528	סך הכל
-	7	66	81	-	154	-	-	15	7	-	22	-	7	81	88	-	176	סקידות, מנהל ומקצועות חפשיים
-	22	28	80	-	130	-	-	22	37	-	59	-	22	50	117	-	189	שירותים אישיים
-	-	8	43	-	51	-	-	37	73	-	110	-	-	45	116	-	161	עובדים עבודה מיוחדת
-	-	-	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2	לא ידוע
נשיים																		
-	-	15	14	51	80	-	-	-	7	37	44	-	-	15	21	88	124	סך הכל
-	-	7	7	14	28	-	-	-	7	15	22	-	-	7	14	29	50	סקידות, מנהל ומקצועות חפשיים
-	-	7	-	15	22	-	-	-	-	22	22	-	-	7	-	37	44	שירותים אישיים
-	-	-	-	22	22	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	22	22	עובדים עבודה מיוחדת
-	-	1	7	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-	1	7	-	8	לא ידוע
פתח תקוה - סך הכל																		
15	67	150	828	303	1,363	-	26	27	142	13	208	15	93	177	970	316	1,571	סך הכל
2	27	68	387	134	618	-	13	27	40	-	80	2	40	95	427	134	698	סקידות, מנהל ומקצועות חפשיים
13	27	55	157	112	364	-	-	-	46	13	59	13	27	55	203	125	423	שירותים אישיים
-	13	-	257	29	299	-	13	-	56	-	69	-	26	-	313	29	368	עובדים עבודה מיוחדת
-	-	27	27	28	82	-	-	-	-	-	-	-	-	27	27	28	82	לא ידוע
נברנים																		
15	67	137	772	-	991	-	26	27	142	-	195	15	93	164	914	-	1,186	סך הכל
2	27	55	372	-	456	-	13	27	40	-	80	2	40	82	412	-	536	סקידות, מנהל ומקצועות חפשיים
13	27	55	129	-	224	-	-	-	46	-	46	13	27	55	175	-	270	שירותים אישיים
-	13	-	257	-	270	-	13	-	56	-	69	-	26	-	313	-	339	עובדים עבודה מיוחדת
-	-	27	14	-	41	-	-	-	-	-	-	-	-	27	14	-	41	לא ידוע

לוח מס. 5 - הכשר: הקשישים העובדים היום לפי משלח יד, ארץ מוצא וגיל

ארץ מוצא וגיל															משלח יד
אירוסה - אמריקה (כולל ישראל)					אסיה - אמריקה					סך הכל					
75+	70-74	65-69	60-64	סך הכל	75+	70-74	65-69	60-64	סך הכל	75+	70-74	65-69	60-64	סך הכל	
פתח תקוה - נשים															
-	13	56	303	372	-	-	-	13	13	-	13	56	316	385	סך הכל
-	13	15	134	162	-	-	-	-	-	-	13	15	134	162	פקידות, מנהל ומקצועות חפשיים
-	-	28	112	140	-	-	-	13	13	-	-	28	125	153	שירותים אישיים
-	-	-	29	29	-	-	-	-	-	-	-	-	29	29	עובדים עבודה פיזית
-	-	13	28	41	-	-	-	-	-	-	-	13	28	41	לא ידוע
יבנה - סך הכל															
-	-	17	3	20	6	16	72	6	100	6	16	89	9	120	סך הכל
-	-	7	-	7	-	-	7	-	7	-	-	14	-	14	פקידות, מנהל ומקצועות חפשיים
-	-	3	3	6	6	13	49	3	71	6	13	52	6	77	שירותים אישיים
-	-	7	-	7	-	3	16	-	19	-	3	23	-	26	עובדים עבודה פיזית
-	-	-	-	-	-	-	-	3	3	-	-	-	3	3	לא ידוע
גבריים															
-	-	17	-	17	6	13	72	-	91	6	13	89	-	108	סך הכל
-	-	7	-	7	-	-	7	-	7	-	-	14	-	14	פקידות, מנהל ומקצועות חפשיים
-	-	3	-	3	6	10	49	-	65	6	10	52	-	68	שירותים אישיים
-	-	7	-	7	-	3	16	-	19	-	3	23	-	26	עובדים עבודה פיזית
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	לא ידוע
נשים															
-	-	-	3	3	-	3	-	6	9	-	3	-	9	12	סך הכל
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	פקידות, מנהל ומקצועות חפשיים
-	-	-	3	3	-	3	-	3	6	-	3	-	6	9	שירותים אישיים
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	עובדים עבודה פיזית
-	-	-	-	-	-	-	-	3	3	-	-	-	3	3	לא ידוע

לוח מס' 6: הקטגוריות העובדים חיות לפי מעמד בעבודה, ארץ מוצא וגיל

ארץ מוצא וגיל															מעמד בעבודה			
אירופה-אמריקה (כולל ישראל)					אסיה - אפריקה					סך הכל								
לא ידוע	75+	-70 74	-65 69	-60 64	סך הכל	לא ידוע	75+	-70 74	-65 69	-60 64	סך הכל	לא ידוע	75+	-70 74		-65 69	-60 64	סך הכל
באר שבע - סך הכל																		
-	29	117	220	51	417	-	-	74	124	37	235	-	29	191	344	88	652	סך הכל
-	-	91	125	44	260	-	-	51	102	29	182	-	-	142	227	73	442	שכיר
-	29	25	88	7	149	-	-	22	21	8	51	-	29	47	109	15	200	עצמאי
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	בן משפחה ללא השלום
-	-	1	7	-	8	-	-	1	1	-	2	-	-	2	8	-	10	לא ידוע
ג ב ר י ם																		
-	29	102	206	-	337	-	-	74	117	-	191	-	29	176	323	-	528	סך הכל
-	-	84	125	-	209	-	-	51	95	-	146	-	-	136	219	-	355	שכיר
-	29	18	81	-	128	-	-	22	21	-	43	-	29	39	103	-	171	עצמאי
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	בן משפחה ללא השלום
-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	2	-	-	1	1	-	2	לא ידוע
נ ש י ם																		
-	-	15	14	51	80	-	-	-	7	37	44	-	-	15	21	88	124	סך הכל
-	-	7	-	44	51	-	-	-	7	29	36	-	-	7	7	73	87	שכיר
-	-	7	7	7	21	-	-	-	-	8	8	-	-	7	7	15	29	עצמאי
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	בן משפחה ללא השלום
-	-	1	7	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-	1	7	-	8	לא ידוע
פתח תקוה - סך הכל																		
15	67	150	828	303	1,363	-	26	27	142	13	208	15	93	177	970	316	1,571	סך הכל
15	53	58	518	205	849	-	13	13	129	13	168	15	66	71	647	218	1,017	שכיר
-	14	67	283	71	435	-	13	14	13	-	40	-	27	81	296	71	475	עצמאי
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	בן משפחה ללא השלום
-	-	25	27	27	79	-	-	-	-	-	-	-	-	25	27	27	79	לא ידוע
ג ב ר י ם																		
15	67	137	772	-	991	-	26	27	142	-	195	15	93	164	914	-	1,186	סך הכל
15	53	45	489	-	602	-	13	13	129	-	155	15	66	58	618	-	757	שכיר
-	14	67	270	-	351	-	13	14	13	-	40	-	27	81	283	-	391	עצמאי
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	בן משפחה ללא השלום
-	-	25	13	-	38	-	-	-	-	-	-	-	-	25	13	-	38	לא ידוע

לוח כ.ס. 6 - המשך: הקשישים העובדים היום לפי מעמד בעבודה, ארץ מוצא וגיל

ארץ מוצא וגיל															מעמד בעבודה
אירופה - אמריקה (כולל ישראל)					אסיה - אפריקה					סך הכל					
75+	70-74	65-69	60-64	סך הכל	75+	70-74	65-69	60-64	סך הכל	75+	70-74	65-69	60-64	סך הכל	
פתח תקוה - נשים															
-	13	56	303	372	-	-	-	13	13	-	13	56	316	385	סך הכל
-	13	29	205	247	-	-	-	13	13	-	13	29	218	260	שכיר
-	-	13	71	84	-	-	-	-	-	-	-	13	71	84	עצמאי
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	בן משפחה ללא השלום
-	-	14	27	41	-	-	-	-	-	-	-	14	27	41	לא ידוע
יבנה - סך הכל															
-	-	17	3	20	6	16	72	6	100	6	16	89	9	120	סך הכל
-	-	3	-	3	6	16	56	3	81	6	16	59	3	84	שכיר
-	-	11	3	14	-	-	16	-	16	-	-	27	3	30	עצמאי
-	-	3	-	3	-	-	-	-	-	-	-	3	-	3	בן משפחה ללא השלום
-	-	-	-	-	-	-	-	3	3	-	-	-	3	3	לא ידוע
גבריים															
-	-	17	-	17	6	13	72	-	91	6	13	89	-	108	סך הכל
-	-	3	-	3	6	13	56	-	75	6	13	59	-	78	שכיר
-	-	11	-	11	-	-	16	-	16	-	-	27	-	27	עצמאי
-	-	3	-	3	-	-	-	-	-	-	-	3	-	3	בן משפחה ללא השלום
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	לא ידוע
נשים															
-	-	-	3	3	-	3	-	6	9	-	3	-	9	12	סך הכל
-	-	-	-	-	-	3	-	3	6	-	3	-	3	6	שכיר
-	-	-	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-	3	3	עצמאי
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	בן משפחה ללא השלום
-	-	-	-	-	-	-	-	3	3	-	-	-	3	3	לא ידוע

לוח כ"ז: הקשישים העובדים והים לפי היקף עבודה, ארץ פרנס וזוג

ארץ כרמל ונגיל															היקף עבודה			
אירופה - אמריקה (כולל ישראל)					אסיה - אמריקה					סך הכל								
לא ידוע	75+	-70 74	-65 69	-60 64	סך הכל	לא ידוע	75+	-70 74	-65 69	-60 64	סך הכל	לא ידוע	75+	-70 74		-65 69	-60 64	סך הכל
באר שבע - סך הכל																		
-	29	117	220	51	417	-	-	74	124	37	235	-	29	191	344	88	652	סך הכל
-	29	69	139	36	273	-	-	7	15	7	29	-	29	76	154	43	302	מלאה
-	-	27	59	15	101	-	-	44	65	15	124	-	-	71	124	30	225	חלקית סדירה
-	-	20	15	-	35	-	-	22	44	15	81	-	-	42	59	15	116	חלקית לא סדירה
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	אחר
-	-	1	7	-	8	-	-	1	-	-	1	-	-	2	7	-	9	לא ידוע
ג ב ר י ם																		
-	29	102	206	-	337	-	-	74	117	-	191	-	29	176	323	-	528	סך הכל
-	29	62	132	-	223	-	-	7	15	-	22	-	29	69	147	-	245	מלאה
-	-	20	59	-	79	-	-	44	58	-	102	-	-	64	117	-	181	חלקית סדירה
-	-	20	15	-	35	-	-	22	44	-	66	-	-	42	59	-	101	חלקית לא סדירה
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	אחר
-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	לא ידוע
ג ש י ם																		
-	-	15	14	51	80	-	-	-	7	37	44	-	-	15	21	88	124	סך הכל
-	-	7	7	36	50	-	-	-	-	7	7	-	-	7	7	43	57	מלאה
-	-	7	-	15	22	-	-	-	7	15	22	-	-	7	7	30	44	חלקית סדירה
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	15	15	-	-	-	-	15	15	חלקית לא סדירה
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	אחר
-	-	1	7	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-	1	7	-	8	לא ידוע
פתח תקוה - סך הכל																		
15	67	150	828	303	1,363	-	26	27	142	13	208	15	93	177	970	316	1,571	סך הכל
-	27	67	501	125	720	-	13	27	96	13	149	-	40	94	597	138	869	מלאה
2	27	17	192	125	363	-	-	-	6	-	6	2	27	17	198	125	369	חלקית סדירה
13	13	26	83	26	161	-	13	-	40	-	53	13	26	26	123	26	214	חלקית לא סדירה
-	-	13	13	-	26	-	-	-	-	-	-	-	-	13	13	-	26	אחר
-	-	27	39	27	93	-	-	-	-	-	-	-	-	27	39	27	93	לא ידוע
ג ב ר י ם																		
15	67	137	772	-	991	-	26	27	142	-	195	15	93	164	914	-	1,186	סך הכל
-	27	54	472	-	553	-	13	27	96	-	136	-	40	81	568	-	689	מלאה
2	27	17	192	-	238	-	-	-	6	-	6	2	27	17	198	-	244	חלקית סדירה
13	13	26	69	-	121	-	13	-	40	-	53	13	26	26	109	-	174	חלקית לא סדירה
-	-	13	13	-	26	-	-	-	-	-	-	-	-	13	13	-	26	אחר
-	-	27	26	-	53	-	-	-	-	-	-	-	-	27	26	-	53	לא ידוע

לוח כפ' 7 - תש"ך : הקשישים העובדים היום לפי תיקף עבודה, ארץ מוצא וניל

ארץ מוצא וניל															תיקף העבודה			
אירופה - אמריקה (כולל ישראל)					אסיה - אפריקה					סך הכל								
לא ידוע	75+	-70 74	-65 69	-60 64	סך הכל	לא ידוע	75+	-70 74	-65 69	-60 64	סך הכל	לא ידוע	75+	-70 74		-65 69	-60 64	סך הכל
פחה תקוה - נשים																		
-	-	13	56	303	372	-	-	-	-	13	13	-	-	13	56	316	385	סך הכל
-	-	13	29	125	167	-	-	-	-	13	13	-	-	13	29	138	180	מלאה
-	-	-	-	125	125	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	125	125	חלקיה סדירה
-	-	-	14	26	40	-	-	-	-	-	-	-	-	-	14	26	40	חלקיה לא סדירה
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	אחר
-	-	-	13	27	40	-	-	-	-	-	-	-	-	-	13	27	40	לא ידוע
יבנה - סך הכל																		
-	-	-	17	3	20	-	6	16	72	6	100	-	6	16	89	9	120	סך הכל
-	-	-	10	3	13	-	-	7	41	-	48	-	-	7	51	3	61	מלאה
-	-	-	7	-	7	-	6	3	23	3	35	-	6	3	30	3	42	חלקיה סדירה
-	-	-	-	-	-	-	-	3	8	-	11	-	-	3	8	-	11	חלקיה לא סדירה
-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	3	-	-	3	-	-	3	אחר
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	3	-	-	-	-	3	3	לא ידוע
גברים																		
-	-	-	17	-	17	-	6	13	72	-	91	-	6	13	89	-	108	סך הכל
-	-	-	10	-	10	-	-	7	41	-	48	-	-	7	51	-	58	מלאה
-	-	-	7	-	7	-	6	3	23	-	32	-	6	3	30	-	39	חלקיה סדירה
-	-	-	-	-	-	-	-	-	8	-	8	-	-	-	8	-	8	חלקיה לא סדירה
-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	3	-	-	3	-	-	3	אחר
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	לא ידוע
נשים																		
-	-	-	-	3	3	-	-	3	-	6	9	-	-	3	-	9	12	סך הכל
-	-	-	-	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	3	מלאה
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	3	-	-	-	-	3	3	חלקיה סדירה
-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	3	-	-	3	-	-	3	חלקיה לא סדירה
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	אחר
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	3	-	-	-	-	3	3	לא ידוע

לוח מס. 8: הקשישים העובדים היום לפי סוג עבודה, ארץ מוצא וגיל

ארץ מוצא וגיל															סוג עבודה
אירופה - אמריקה (כולל ישראל)					אסיה - אפריקה					סך הכל					
75+	70-74	65-69	60-64	סך הכל	75+	70-74	65-69	60-64	סך הכל	75+	70-74	65-69	60-64	סך הכל	
באר שבע - סך הכל															
29	117	220	51	417	-	74	124	37	235	29	191	344	88	652	סך הכל
22	57	111	36	226	-	-	13	22	35	22	57	124	58	261	קבוע
7	31	51	15	104	-	51	65	-	116	7	82	116	15	220	יומי באופן סדיר
-	22	37	-	59	-	22	29	-	51	-	44	66	-	110	יומי לסירוגין
-	6	7	-	13	-	-	8	7	15	-	6	15	7	28	עונתי
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	עבודות יזומות
-	-	7	-	7	-	-	8	7	15	-	-	15	7	22	במפעלים לקשישים
-	1	7	-	8	-	1	1	1	3	-	2	8	1	11	לא ידוע
ג ב ר י ם															
29	102	206	-	337	-	74	117	-	191	29	176	323	-	528	סך הכל
22	50	104	-	176	-	-	13	-	13	22	50	117	-	189	קבוע
7	24	51	-	82	-	51	65	-	116	7	75	116	-	198	יומי באופן סדיר
-	22	37	-	59	-	22	22	-	44	-	44	59	-	103	יומי לסירוגין
-	6	7	-	13	-	-	8	-	8	-	6	15	-	21	עונתי
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	עבודות יזומות
-	-	7	-	7	-	-	8	-	8	-	-	15	-	15	במפעלים לקשישים
-	-	-	-	-	-	1	1	-	2	-	1	1	-	2	לא ידוע
נ ש י ם															
-	15	14	51	80	-	-	7	37	44	-	15	21	88	124	סך הכל
-	7	7	36	50	-	-	-	22	22	-	7	7	58	72	קבוע
-	7	-	15	22	-	-	-	-	-	-	7	-	15	22	יומי באופן סדיר
-	-	-	-	-	-	-	7	-	7	-	-	7	-	7	יומי לסירוגין
-	-	-	-	-	-	-	-	7	7	-	-	-	7	7	עונתי
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	עבודות יזומות
-	-	-	-	-	-	-	-	7	7	-	-	-	7	7	במפעלים לקשישים
-	1	7	-	8	-	-	-	1	1	-	1	7	1	9	לא ידוע

לוח מס' 8 - המשך : הקשישים העובדים הזום לפי סוג עבודה, ארץ מוצא וגיל

ארץ מוצא וגיל															סוג עבודה			
אירופה - אמריקה (כולל ישראל)					אסיה - אמריקה					סך הכל								
לא ידוע	75+	-70 74	-65 69	-60 64	סך הכל	לא ידוע	75+	-70 74	-65 69	-60 64	סך הכל	לא ידוע	75+	-70 74		-65 69	-60 64	סך הכל
פתח תקוה - סך הכל																		
15	67	150	828	303	1,363	-	26	27	142	13	208	15	93	177	970	316	1,571	סך הכל
-	40	40	484	221	785	-	13	27	83	13	136	-	53	67	567	234	921	קבוע
2	13	30	117	39	201	-	13	-	15	-	28	2	26	30	132	39	229	יומי באופן סדיר
13	13	26	134	15	201	-	-	-	42	-	42	13	13	26	176	15	243	יומי לסירוגין
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	עונתי
-	-	13	13	-	26	-	-	-	-	-	-	-	-	13	13	-	26	עבודות יזומות
-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2	-	-	-	2	-	2	במפעלים לקשישים
-	1	41	80	28	150	-	-	-	-	-	-	-	1	41	80	28	150	לא ידוע
ג ב ר י ם																		
15	67	137	772	-	991	-	26	27	142	-	195	15	93	164	914	-	1,186	סך הכל
-	40	40	455	-	535	-	13	27	83	-	123	-	53	67	538	-	658	קבוע
2	13	17	103	-	135	-	13	-	15	-	28	2	26	17	118	-	163	יומי באופן סדיר
13	13	26	134	-	186	-	-	-	42	-	42	13	13	26	176	-	228	יומי לסירוגין
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	עונתי
-	-	13	13	-	26	-	-	-	-	-	-	-	-	13	13	-	26	עבודות יזומות
-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2	-	-	-	2	-	2	במפעלים לקשישים
-	1	41	67	-	109	-	-	-	-	-	-	-	1	41	67	-	109	לא ידוע
נ ש י ם																		
-	-	13	56	303	372	-	-	-	-	13	13	-	-	13	56	316	385	סך הכל
-	-	-	29	221	250	-	-	-	-	13	13	-	-	-	29	234	263	קבוע
-	-	13	14	39	66	-	-	-	-	-	-	-	-	13	14	39	66	יומי באופן סדיר
-	-	-	-	15	15	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	15	15	יומי לסירוגין
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	עונתי
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	עבודות יזומות
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	במפעלים לקשישים
-	-	-	13	28	41	-	-	-	-	-	-	-	-	-	13	28	41	לא ידוע

לוח מס. 8 - המשך: הקשישים העובדים היום לפי סוג עבודה, ארץ מוצא וניל

ארץ מוצא וניל															סוג עבודה
אירופה - אמריקה (כולל ישראל)					אסיה - אפריקה					סך הכל					
75+	70-74	65-69	60-64	סך הכל	75+	70-74	65-69	60-64	סך הכל	75+	70-74	65-69	60-64	סך הכל	
יבנה - סך הכל															
-	-	17	3	20	6	16	72	6	100	6	16	89	9	120	סך הכל
-	-	14	3	17	-	7	23	-	30	-	7	37	3	47	קבוע
-	-	-	-	-	-	3	22	-	25	-	3	22	-	25	יומי באופן סדיר
-	-	3	-	3	-	-	3	-	3	-	-	6	-	6	יומי לסירוגין
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	עונתי
-	-	-	-	-	-	-	6	3	9	-	-	6	3	9	עבודות יזומות
-	-	-	-	-	6	6	18	-	30	6	6	18	-	30	במפעלים לקשישים
-	-	-	-	-	-	-	-	3	3	-	-	-	3	3	לא ידוע
גברים															
-	-	17	-	17	6	13	72	-	91	6	13	89	-	108	סך הכל
-	-	14	-	14	-	7	23	-	30	-	7	37	-	44	קבוע
-	-	-	-	-	-	3	22	-	25	-	3	22	-	25	יומי באופן סדיר
-	-	3	-	3	-	-	3	-	3	-	-	6	-	6	יומי לסירוגין
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	עונתי
-	-	-	-	-	-	-	6	-	6	-	-	6	-	6	עבודות יזומות
-	-	-	-	-	6	3	18	-	27	6	3	18	-	27	במפעלים לקשישים
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	לא ידוע
נשים															
-	-	-	3	3	-	3	-	6	9	-	3	-	9	12	סך הכל
-	-	-	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-	3	3	קבוע
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	יומי באופן סדיר
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	יומי לסירוגין
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	עונתי
-	-	-	-	-	-	-	-	3	3	-	-	-	3	3	עבודות יזומות
-	-	-	-	-	-	3	-	-	3	-	3	-	-	3	במפעלים לקשישים
-	-	-	-	-	-	-	-	3	3	-	-	-	3	3	לא ידוע

מסלולי יז	1968+												1955-1957												1947-1954												1947												* חבל											
	1968+				1955-1957				1947-1954				1947				1947				1947				1947				1947				1947																											
	ל"א	75+	-70	-65	-60	סך הכל	ל"א	75+	-70	-65	-60	סך הכל	ל"א	75+	-70	-65	-60	סך הכל	ל"א	75+	-70	-65	-60	סך הכל	ל"א	75+	-70	-65	-60	סך הכל	ל"א	75+	-70	-65	-60	סך הכל																								
סך הכל	15	14	-	29	-	22	104	250	50	426	-	65	58	23	146	-	7	7	22	15	51	-	29	191	344	88	652	-	7	88	102	29	226																											
פקידות, סינרל וקצופות חש"ים	-	-	-	-	-	7	37	80	14	138	-	44	22	-	66	-	7	-	15	-	22	-	7	88	102	29	226	-	7	88	102	29	226																											
שירותים אשיים	-	-	-	-	-	7	29	73	14	131	-	21	29	23	73	-	7	-	15	-	22	-	7	57	117	37	233	-	7	57	117	37	233																											
עובדים עבודה פיזית	-	8	7	-	15	-	37	95	22	154	-	7	7	-	7	-	7	-	7	-	7	-	7	45	116	22	183	-	7	45	116	22	183																											
לא ידוע	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10																										
סך הכל	15	7	-	22	-	22	96	243	-	361	-	58	51	-	109	-	7	7	22	-	36	-	29	176	323	-	528	-	7	81	88	-	176																											
פקידות, סינרל וקצופות חש"ים	-	-	-	-	-	7	37	73	-	117	-	37	15	-	52	-	7	-	-	-	7	-	7	81	88	-	176	-	7	81	88	-	176																											
שירותים אשיים	-	7	-	7	-	7	22	73	-	110	-	21	29	-	50	-	7	-	15	-	22	-	7	50	117	-	189	-	7	50	117	-	189																											
עובדים עבודה פיזית	-	8	7	-	15	-	37	95	-	132	-	7	7	-	7	-	7	-	7	-	7	-	7	45	116	-	161	-	7	45	116	-	161																											
לא ידוע	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2																										
סך הכל	7	7	-	7	-	8	7	50	65	-	7	7	7	23	37	-	7	-	15	-	15	-	15	15	21	88	124	-	7	14	29	-	50																											
פקידות, סינרל וקצופות חש"ים	-	-	-	-	-	7	14	21	-	7	-	7	7	-	14	-	7	-	-	-	15	-	15	7	14	29	50	-	7	14	29	-	50																											
שירותים אשיים	-	-	-	-	-	7	14	21	-	7	-	7	7	-	14	-	7	-	-	-	15	-	15	7	14	29	44	-	7	14	29	-	44																											
עובדים עבודה פיזית	-	-	-	-	-	7	22	22	-	22	-	7	7	-	23	-	7	-	-	-	15	-	15	7	14	29	22	-	7	14	29	-	22																											
לא ידוע	-	7	-	7	-	7	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	7	-	8	-	7	14	29	-	8																											
סך הכל	8	2	12	13	13	17	223	86	352	-	13	80	241	81	415	-	67	67	431	120	685	-	15	93	177	970	316	1,571	-	40	95	427	134	698																										
פקידות, סינרל וקצופות חש"ים	-	-	-	-	-	2	90	26	131	-	40	94	27	161	-	27	40	216	68	351	-	2	40	95	427	134	698	-	2	40	95	427	134	698																										
שירותים אשיים	-	-	-	-	-	4	64	33	125	-	40	40	39	119	-	27	-	82	39	148	-	13	27	55	203	125	423	-	13	27	55	203	125	423																										
עובדים עבודה פיזית	-	-	-	-	-	4	69	27	96	-	13	80	-	93	-	13	-	133	-	146	-	26	-	313	29	368	-	26	-	313	29	368	-	368																										
לא ידוע	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	82																										
סך הכל	8	10	13	13	17	208	-	251	-	13	67	228	-	308	-	67	67	403	-	537	-	15	93	164	914	-	1,186	-	40	82	412	-	536																											
פקידות, סינרל וקצופות חש"ים	-	-	-	-	-	2	75	-	90	-	27	94	-	121	-	27	40	216	-	283	-	2	40	82	412	-	536	-	2	40	82	412	-	536																										
שירותים אשיים	-	-	-	-	-	4	64	-	92	-	40	40	-	80	-	27	-	54	-	81	-	13	27	55	175	-	270	-	13	27	55	175	-	270																										
עובדים עבודה פיזית	-	-	-	-	-	4	69	-	69	-	13	80	-	93	-	13	-	133	-	146	-	26	-	313	-	339	-	26	-	313	-	339	-	339																										
לא ידוע	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	41																										

לוח מס' 9 - ת.פ.ש.ו : המקשים השוכרים הוות לאי פסקול די, וחמ באר ופל

מסלול	ת.פ.ש.ו																
	1968+			1955 - 1967			1947 - 1954			1947 עד 1947			הכל				
	מ'ל 75+	-70 74	מ'ל 75+	-70 74	מ'ל 75+	-70 74	מ'ל 75+	-70 74	מ'ל 75+	-70 74	מ'ל 75+	-70 74	מ'ל 75+	-70 74	מ'ל 75+	-70 74	
מסלול	2	2	19	86	101	13	13	81	107	28	120	148	13	56	316	385	
מסלול	1	1	19	26	41	13	13	27	40	68	68	67	13	15	134	162	
מסלול	2	2	33	33	33	28	39	39	39	28	39	67	28	28	125	153	
מסלול	2	2	27	27	27	13	15	28	28	13	13	13	13	13	29	29	
מסלול	2	2	13	13	13	13	15	28	28	13	13	13	13	13	28	41	
מסלול - מקום																	
מסלול - סך הכל																	
מסלול	1	1	6	48	7	64	3	7	41	2	53	3	6	16	89	9	120
מסלול	1	1	11	11	11	11	3	3	3	3	3	3	6	12	53	6	77
מסלול	3	3	4	46	4	46	4	4	18	22	22	22	4	4	22	26	26
מסלול	3	3	3	3	3	3	4	18	22	22	22	22	4	4	22	26	26
מסלול - מקום																	
מסלול - סך הכל																	
מסלול	3	3	48	54	3	7	41	51	51	6	13	89	6	13	89	108	108
מסלול	3	3	11	11	3	3	3	3	3	6	9	53	6	9	53	68	68
מסלול	3	3	4	4	4	4	18	22	22	4	4	22	4	4	22	26	26
מסלול	3	3	3	3	3	3	3	3	3	4	4	22	4	4	22	26	26
מסלול - מקום																	
מסלול - סך הכל																	
מסלול	3	3	7	10	2	2	2	2	2	3	3	9	3	3	9	12	12
מסלול	3	3	4	4	2	2	2	2	2	3	3	6	3	3	6	9	9
מסלול	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3

ל י ו י פ ר א ב פ ה י

1968+		1955-1967		1947-1954		1947 על		על		סך הכל	
ל"א ירוש	75+	70-74	65-69	60-64	סך הכל	ל"א ירוש	75+	70-74	65-69	60-64	סך הכל

ב א ר ש ב ע - סך הכל

-	15	14	-	29	-	22	104	250	50	426	-	65	58	23	146	-	7	7	22	15	51	-	29	191	344	88	652
-	7	7	-	14	-	95	176	43	314	-	-	33	29	15	77	-	7	15	15	37	-	-	142	227	73	442	
-	7	-	-	7	-	22	8	73	7	110	-	32	29	8	69	-	7	7	-	14	-	29	47	109	15	200	
-	1	7	-	8	-	1	1	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	8	-	10	

ד י ר ב י

-	15	7	-	22	-	22	96	243	-	361	-	58	51	-	109	-	7	7	22	-	36	-	29	176	323	-	528
-	7	7	-	14	-	88	176	-	264	-	-	33	22	-	55	-	7	15	-	22	-	-	135	220	-	355	
-	7	-	-	7	-	22	8	66	-	96	-	25	29	-	54	-	7	7	-	14	-	29	40	102	-	171	
-	1	-	-	1	-	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	2	

ה י ש י

-	7	-	-	7	-	8	7	50	65	-	-	7	7	7	23	37	-	-	-	-	15	15	-	15	21	88	124
-	-	-	-	-	-	7	-	43	50	-	-	-	7	7	15	22	-	-	-	-	15	15	-	7	7	73	87
-	-	-	-	-	-	7	7	7	14	-	-	7	-	8	15	-	-	-	-	-	-	-	7	7	15	29	
-	7	-	-	7	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	7	-	8	

פ ת ח ק ר ה - סך הכל

2	-	8	2	12	13	13	17	223	86	352	-	13	80	241	81	415	-	67	67	431	120	685	15	93	177	970	316	1,571
2	-	8	2	12	13	13	17	194	56	293	-	13	41	174	40	268	-	40	-	244	93	377	15	66	71	647	218	1,017
-	-	-	-	-	-	-	-	29	30	59	-	-	39	41	27	107	-	27	42	186	14	269	-	27	81	296	71	475
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	26	14	40	-	-	25	1	13	39	-	-	25	27	27	79

ד י ר ב י

2	-	8	-	10	13	13	17	208	-	251	-	13	67	228	-	308	-	67	67	403	-	537	15	93	164	914	-	1,186
2	-	8	-	10	13	13	17	179	-	222	-	13	28	174	-	215	-	40	-	230	-	270	15	66	58	619	-	757
-	-	-	-	-	-	-	-	29	-	29	-	-	39	41	-	80	-	27	42	173	-	242	-	27	81	283	-	391
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	13	-	13	-	25	-	-	-	25	-	-	25	13	-	38

היקף התבונה	1968*												1955-1967												1947-1954												1947 ער 1954												התאם											
	1968*				1955-1967				1947-1954				1947 ער 1954				התאם				1968*				1955-1967				1947-1954				1947 ער 1954				התאם																							
	ל	75+	-70	-65	-60	ל	75+	-70	-65	-60	ל	75+	-70	-65	-60	ל	75+	-70	-65	-60	ל	75+	-70	-65	-60	ל	75+	-70	-65	-60	ל	75+	-70	-65	-60	ל	75+	-70	-65	-60																				
היקף התבונה	15	14	29	22	104	250	50	426	65	58	23	146	7	7	22	15	51	29	191	344	88	652	15	14	29	22	104	250	50	426	65	58	23	146	7	7	22	15	51	29	191	344	88	652																
סך הכל	15	14	29	22	104	250	50	426	65	58	23	146	7	7	22	15	51	29	191	344	88	652	15	14	29	22	104	250	50	426	65	58	23	146	7	7	22	15	51	29	191	344	88	652																
סלואה	7	7	14	14	44	73	22	139	20	29	8	57	7	7	15	15	15	29	76	154	43	302	7	7	14	14	44	73	22	139	20	29	8	57	7	7	15	15	15	29	76	154	43	302																
התקנת סדירות	7	7	14	14	44	73	22	139	20	29	8	57	7	7	15	15	15	29	76	154	43	302	7	7	14	14	44	73	22	139	20	29	8	57	7	7	15	15	15	29	76	154	43	302																
התקנת לא סדירות	7	7	7	7	10	45	8	63	18	7	7	32	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7																	
אחר	7	7	7	7	10	45	8	63	18	7	7	32	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7																		
לא ידוע	1	7	8	8	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1																	
סך הכל	15	14	29	22	104	250	50	426	65	58	23	146	7	7	22	15	51	29	191	344	88	652	15	14	29	22	104	250	50	426	65	58	23	146	7	7	22	15	51	29	191	344	88	652																
סלואה	7	7	14	14	44	73	22	139	20	29	8	57	7	7	15	15	15	29	76	154	43	302	7	7	14	14	44	73	22	139	20	29	8	57	7	7	15	15	15	29	76	154	43	302																
התקנת סדירות	7	7	14	14	44	73	22	139	20	29	8	57	7	7	15	15	15	29	76	154	43	302	7	7	14	14	44	73	22	139	20	29	8	57	7	7	15	15	15	29	76	154	43	302																
התקנת לא סדירות	7	7	7	7	10	45	8	63	18	7	7	32	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7																		
אחר	7	7	7	7	10	45	8	63	18	7	7	32	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7																			
לא ידוע	1	7	8	8	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1																		

ד"ש 3

ד"ש 2

מספר תעודות - סך הכל

ד"ש 3

הזיקף העבודה	ג ר מ ל																
	1968 +			1955 - 1967			1947 - 1954			1947 ער			* סך הכל				
	לא יודע	75+	70-74	לא יודע	75+	70-74	לא יודע	75+	70-74	לא יודע	75+	70-74	לא יודע	75+	70-74	לא יודע	
סך הכל	2	2	2	15	86	101	13	13	81	107	28	120	148	13	56	316	385
מלאה	-	-	-	-	15	69	13	13	41	54	-	14	13	13	29	138	180
חלקית סדירה	-	-	-	-	4	4	-	-	13	13	-	94	94	-	-	125	125
חלקית לא סדירה	-	-	-	-	13	13	-	-	13	13	-	14	14	-	14	26	40
אחר	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
לא יודע	-	-	-	-	-	-	-	13	14	27	-	13	13	-	13	27	40
סך הכל	3	3	3	6	48	7	7	7	41	2	53	6	16	89	9	120	120
מלאה	-	-	-	-	20	20	7	31	2	40	-	-	-	7	51	2	60
חלקית סדירה	-	-	-	3	20	3	10	10	13	13	-	-	-	3	30	3	42
חלקית לא סדירה	-	-	-	3	8	11	-	-	-	-	-	-	3	8	-	11	11
אחר	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	3	3
לא יודע	-	-	-	-	4	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	4
סך הכל	3	3	3	3	48	54	7	41	51	51	6	13	89	9	108	108	108
מלאה	-	-	-	-	20	20	7	31	38	38	-	7	51	-	58	58	58
חלקית סדירה	-	-	-	3	20	26	10	13	13	13	-	3	30	-	39	39	39
חלקית לא סדירה	-	-	-	-	8	8	-	-	-	-	-	-	8	-	8	8	8
אחר	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	3	3	3
לא יודע	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
סך הכל	3	3	3	3	7	10	2	2	2	2	3	3	9	12	12	12	12
מלאה	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2	-	-	-	2	2	2	2
חלקית סדירה	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	3	3	3
חלקית לא סדירה	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	3	3	3
אחר	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
לא יודע	-	-	-	-	4	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	4

מחלקת חקירה - זשימ

יבנה - סך הכל

יבנה

זשימ

לוח מס' 12: הקשישים והעובדים והנתן לפי סוג עבודה, חלק מאנשי חיל

סוג עבודה	1968+												1955-1967												1947-1954												1947 עד 1947												* הכלל											
	1968+				1955-1967				1947-1954				1947 עד 1947				1947 עד 1947				1947 עד 1947				1947 עד 1947				1947 עד 1947				1947 עד 1947																											
	מ' ידוע	75+	70-74	65-69	60-64	מס' הכל	מ' ידוע	75+	70-74	65-69	60-64	מס' הכל	מ' ידוע	75+	70-74	65-69	60-64	מס' הכל	מ' ידוע	75+	70-74	65-69	60-64	מס' הכל	מ' ידוע	75+	70-74	65-69	60-64	מס' הכל	מ' ידוע	75+	70-74	65-69	60-64	מס' הכל																								
סך הכל	15	14	29	22	104	250	50	426	65	58	23	146	7	7	22	15	51	29	191	344	88	652	15	7	14	22	15	51	29	191	344	88	652																											
קבוע	-	-	-	22	44	88	28	182	13	29	15	57	-	-	7	15	22	22	57	124	58	261	-	-	7	14	22	15	51	29	191	344	88	652																										
יומי באופן סדיר	7	7	14	-	44	95	8	147	31	7	7	45	7	7	7	-	14	7	82	116	15	220	-	-	7	14	22	15	51	29	191	344	88	652																										
יומי לסידור	7	-	7	-	15	37	-	52	15	22	-	37	-	-	7	-	14	-	44	66	-	110	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-																										
עונתי	-	-	-	-	-	15	7	22	6	-	-	6	-	-	-	-	-	-	6	15	7	28	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-																										
עבודות יחסות	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-																									
הכפילים לקשישים	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-																									
לא ידוע	1	7	8	1	1	7	22	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	8	1	11	22	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	11																									
סך הכל	15	7	22	22	96	243	361	58	51	109	7	7	22	15	36	29	176	323	88	124	189	198	103	21	15	2	15	29	176	323	88	124	189	198	103	21																								
קבוע	-	-	-	22	44	81	147	6	29	35	-	-	7	15	22	15	36	22	50	117	58	261	-	-	7	14	22	15	51	29	191	344	88	652																										
יומי באופן סדיר	7	7	14	-	44	95	8	147	31	7	7	45	7	7	7	-	14	7	82	116	15	220	-	-	7	14	22	15	51	29	191	344	88	652																										
יומי לסידור	7	-	7	-	15	37	-	52	15	22	-	37	-	-	7	-	14	-	44	66	-	110	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-																									
עונתי	-	-	-	-	-	15	7	22	6	-	-	6	-	-	-	-	-	-	6	15	7	28	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-																									
עבודות יחסות	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-																									
הכפילים לקשישים	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-																									
לא ידוע	1	7	8	1	1	7	22	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	8	1	11	22	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	11																									
סך הכל	7	7	14	22	96	243	361	58	51	109	7	7	22	15	36	29	176	323	88	124	189	198	103	21	15	2	15	29	176	323	88	124	189	198	103	21																								
קבוע	-	-	-	22	44	81	147	6	29	35	-	-	7	15	22	15	36	22	50	117	58	261	-	-	7	14	22	15	51	29	191	344	88	652																										
יומי באופן סדיר	7	7	14	-	44	95	8	147	31	7	7	45	7	7	7	-	14	7	82	116	15	220	-	-	7	14	22	15	51	29	191	344	88	652																										
יומי לסידור	7	-	7	-	15	37	-	52	15	22	-	37	-	-	7	-	14	-	44	66	-	110	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-																									
עונתי	-	-	-	-	-	15	7	22	6	-	-	6	-	-	-	-	-	-	6	15	7	28	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-																									
עבודות יחסות	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-																									
הכפילים לקשישים	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-																									
לא ידוע	1	7	8	1	1	7	22	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	8	1	11	22	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	11																									

כולל לא ידוע

לוח מס' 12 - המס' 1 : הקשישים השוכרים והיום לשי טוג עבודה, חלק בארץ ומל

סוג עבודה	תקופה																										
	1968+			1955-1967			1947-1955			1947 עד 1955			* הכל														
	לא ידוע	75+	70-74	לא ידוע	75+	70-74	לא ידוע	75+	70-74	לא ידוע	75+	70-74	לא ידוע	75+	70-74	לא ידוע	75+	70-74	לא ידוע	75+	70-74	לא ידוע	75+	70-74	לא ידוע	75+	70-74
סך הכל	3	-	-	3	6	48	7	64	-	3	7	41	2	53	-	6	16	89	9	120	-	6	12	89	9	108	-
קבוע	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
יומי באופן סדיר	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
יומי לסירוגין	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
עונתי	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
עבודות יזומות	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
בהפעלים לקשישים	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
לא ידוע	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
סך הכל	3	-	-	3	6	48	7	64	-	3	7	41	2	53	-	6	12	89	9	120	-	6	12	89	9	108	-
קבוע	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
יומי באופן סדיר	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
יומי לסירוגין	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
עונתי	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
עבודות יזומות	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
בהפעלים לקשישים	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
לא ידוע	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
סך הכל	3	-	-	3	6	48	7	64	-	3	7	41	2	53	-	6	12	89	9	120	-	6	12	89	9	108	-
קבוע	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
יומי באופן סדיר	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
יומי לסירוגין	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
עונתי	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
עבודות יזומות	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
בהפעלים לקשישים	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
לא ידוע	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

מס' 12

מס' 1

		רמת השכלה וניל												מסלולי																
		בית-ספר על תיכונ				בית-ספר תיכון				בית-ספר יסודי					בית-ספר כללי															
ל	75+	70-74	65-69	60-64	סך הכל	ל	75+	70-74	65-69	60-64	סך הכל	ל	75+	70-74	65-69	60-64	סך הכל	ל	75+	70-74	65-69	60-64	סך הכל							
באר שבע - סך הכל																														
-	7	29	36	22	94	-	29	66	22	117	-	15	82	168	7	272	-	51	74	37	162	-	29	191	344	88	632	מסלולי		
-	7	29	29	22	87	-	7	22	7	36	-	31	51	-	82	-	21	-	-	21	-	7	88	102	29	226	מסלולי, בינוני וקצרות משכיים			
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	שידורים אישיים		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	עובדים פנוריה פיזית		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	לא יודע		
באר שבע - סך הכל																														
-	7	29	29	-	63	-	29	66	-	95	-	15	67	154	-	236	-	51	74	-	125	-	29	176	323	-	528	מסלולי		
-	7	29	22	-	58	-	7	22	-	29	-	24	44	-	68	-	21	-	-	21	-	7	81	88	-	176	מסלולי, בינוני וקצרות משכיים			
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	שידורים אישיים		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	עובדים פנוריה פיזית		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	לא יודע		
באר שבע - סך הכל																														
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	מסלולי		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	מסלולי, בינוני וקצרות משכיים		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	שידורים אישיים		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	עובדים פנוריה פיזית		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	לא יודע		
באר שבע - סך הכל																														
-	13	94	-	107	-	2	27	69	285	-	383	13	53	69	505	-	640	-	13	13	17	-	43	15	91	164	914	-	1,186	מסלולי
-	13	94	-	107	-	2	27	69	285	-	383	13	53	69	505	-	640	-	13	13	17	-	43	15	91	164	914	-	1,186	מסלולי, בינוני וקצרות משכיים
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	שידורים אישיים	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	עובדים פנוריה פיזית	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	לא יודע	
באר שבע - סך הכל																														
-	13	94	-	107	-	2	27	69	285	-	383	13	53	69	505	-	640	-	13	13	17	-	43	15	91	164	914	-	1,186	מסלולי
-	13	94	-	107	-	2	27	69	285	-	383	13	53	69	505	-	640	-	13	13	17	-	43	15	91	164	914	-	1,186	מסלולי, בינוני וקצרות משכיים
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	שידורים אישיים	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	עובדים פנוריה פיזית	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	לא יודע	

סוג עבודה	רמת המשלוח והשל																						
	בית ספר על-תיכוני			בית ספר תיכון			בית ספר יסודי			לא למד כלל			טר הביל *										
	לא יודע	75+	70-74	לא יודע	75+	70-74	לא יודע	75+	70-74	לא יודע	75+	70-74	לא יודע	75+	70-74	לא יודע	75+	70-74	לא יודע	75+	70-74	לא יודע	
סך הכל	7	29	36	22	94	29	66	22	117	15	82	168	7	272	51	74	37	162	29	191	344	88	652
קבוע	7	22	29	22	80	7	29	7	43	15	21	59	7	102	7	22	36	22	57	124	58	261	
יזמי באופן סדיר	7	7	7	14	14	7	22	15	44	39	44	44	83	83	29	43	72	72	7	82	116	15	220
יזמי לסדרונות	-	-	-	-	-	-	15	15	30	-	14	44	-	58	15	7	22	22	-	44	66	-	110
עונתי	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	7	-	13	-	8	7	15	-	6	15	7	28
עבודה יזומה	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
בתפקידים לקשישים	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7	-	8	7	15	-	-	15	7	22
לא יודע	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	7	-	9	-	1	1	2	-	2	8	1	11
סך הכל	7	29	29	65	29	66	22	95	15	67	154	7	236	51	74	37	125	29	176	323	88	528	
קבוע	7	22	22	51	7	29	7	36	15	14	59	7	88	7	22	14	14	14	22	50	117	189	
יזמי באופן סדיר	7	7	7	14	7	22	29	29	44	32	44	76	76	29	43	72	72	72	7	75	116	198	
יזמי לסדרונות	-	-	-	-	-	15	15	30	-	14	37	51	51	15	7	22	22	22	-	44	59	-	103
עונתי	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	7	13	13	-	8	7	8	8	-	6	15	21	
עבודה יזומה	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
בתפקידים לקשישים	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7	7	7	-	8	7	8	8	-	-	15	15	
לא יודע	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	7	1	1	-	1	1	1	1	-	1	1	2	
סך הכל	7	22	22	29	7	22	22	22	7	7	14	14	14	14	22	22	22	22	7	7	15	22	
קבוע	7	7	7	15	7	15	15	15	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	
יזמי באופן סדיר	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
יזמי לסדרונות	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
עונתי	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
עבודה יזומה	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
בתפקידים לקשישים	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
לא יודע	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	

לוח מס. 17: הקשישים העובדים היום לפי משלח-יד ועורת מגורים

צורת מגורים					משלח-יד
נשוי, גר עם בן זוג וגם בני משפחה אחרים	נשוי, גר עם בן זוג ו/או ילדים	לא נשוי, גר עם בני משפחה אחרים	לא נשוי גר לבד	סך הכל*	
באר שבע - סך הכל					
220	337	44	51	652	סך הכל
84	120	15	7	226	פקידות, מנהל ומקצועות חפשיים
44	144	15	30	233	שירותים אישיים
92	63	14	14	183	עובדים עבודה פיזית
-	10	-	-	10	לא ידוע
גבר ים					
213	256	37	22	528	סך הכל
78	83	15	-	176	פקידות, מנהל ומקצועות חפשיים
44	115	15	15	189	שירותים אישיים
91	56	7	7	161	עובדים עבודה פיזית
-	2	-	-	2	לא ידוע
נשים					
7	81	7	29	124	סך הכל
6	37	-	7	50	פקידות, מנהל ומקצועות חפשיים
-	29	-	15	44	שירותים אישיים
1	7	7	7	22	עובדים עבודה פיזית
-	8	-	-	8	לא ידוע
פתח תקוה - סך הכל					
342	928	122	177	1,571	סך הכל
136	427	42	93	698	פקידות, מנהל ומקצועות חפשיים
72	227	66	56	423	שירותים אישיים
107	247	-	14	368	עובדים עבודה פיזית
27	27	14	14	82	לא ידוע
גבר ים					
260	816	40	70	1,186	סך הכל
96	360	40	40	536	פקידות, מנהל ומקצועות חפשיים
70	198	-	2	270	שירותים אישיים
94	231	-	14	339	עובדים עבודה פיזית
-	27	-	14	41	לא ידוע

* כולל לא ידוע

לוח מס. 17 המשך: הקשישים העובדים היום לפי משלח-יד וצורת מעורים

צורת מגורים					משלח-יד
נשוי, גר עם בן זוג וגם בני משפחה אחרים	נשוי, גר עם בן זוג ו/או ילדים	לא נשוי, גר עם בני משפחה אחרים	לא נשוי גר לבד	סך הכל*	
פתח תקוה - נשים					
82	112	82	107	385	סך הכל
40	67	2	53	162	פקידות, מנהל ומקצועות חפשיים
2	29	66	54	153	שירותים אישיים
13	16	-	-	29	עובדים עבודה פיזית
27	-	14	-	41	לא ידוע
יבנה - סך הכל					
70	37	7	6	120	סך הכל
6	8	-	-	14	פקידות, מנהל ומקצועות חפשיים
41	23	7	6	77	שירותים אישיים
20	6	-	-	26	עובדים עבודה פיזית
3	-	-	-	3	לא ידוע
גברים					
67	31	7	3	108	סך הכל
6	8	-	-	14	פקידות, מנהל ומקצועות חפשיים
41	17	7	3	68	שירותים אישיים
20	6	-	-	26	עובדים עבודה פיזית
-	-	-	-	-	לא ידוע
נשים					
3	6	-	3	12	סך הכל
-	-	-	-	-	פקידות, מנהל ומקצועות חפשיים
-	6	-	3	9	שירותים אישיים
-	-	-	-	-	עובדים עבודה פיזית
3	-	-	-	3	לא ידוע

* כולל לא ידוע

לוח מס. 18: הקשישים העובדים היום לפי מעמד בעבודה וצורת מגורים

צורת מגורים					מעמד בעבודה
נשוי, גר עם בן זוג וגם בני משפחה אחרים	נשוי, גר עם בן זוג ו/או ילדים	לא נשוי, גר עם בני משפחה אחרים	לא נשוי גר לבד	סך הכל*	
באר שבע - סך הכל					
220	337	44	51	652	סך הכל
150	219	29	44	442	שכיר
70	108	15	7	200	עצמאי
-	-	-	-	-	בן משפחה ללא תשלום
-	10	-	-	10	לא ידוע
גבריים					
213	256	37	22	528	סך הכל
150	161	22	22	355	שכיר
63	93	15	-	171	עצמאי
-	-	-	-	-	בן משפחה ללא תשלום
-	2	-	-	2	לא ידוע
נשיים					
7	81	7	29	124	סך הכל
-	58	7	22	87	שכיר
7	15	-	7	29	עצמאי
-	-	-	-	-	בן משפחה ללא תשלום
-	8	-	-	8	לא ידוע
פתח תקוה - סך הכל					
342	928	122	177	1,571	סך הכל
218	591	69	137	1,017	שכיר
98	310	40	27	475	עצמאי
-	-	-	-	-	בן משפחה ללא תשלום
26	27	13	13	79	לא ידוע
גבריים					
260	816	40	70	1,186	סך הכל
192	508	27	30	757	שכיר
68	282	13	28	391	עצמאי
-	-	-	-	-	בן משפחה ללא תשלום
-	26	-	12	38	לא ידוע

* כולל לא ידוע

לוח מס. 18 המשך: הקשישים העובדים היום לפי מעמד בעבודה וצורת מגורים

צורת מגורים					מספר בעבודה
נשוי, גר עם בן זוג וגם בני משפחה אחרים	נשוי, גר עם בן זוג ו/או ילדים	לא נשוי, גר עם בני משפחה אחרים	לא נשוי, גר לבד	סך הכל*	
פתח תקוה - נשים					
82	112	82	107	385	סך הכל
26	83	42	107	260	שכיר
28	29	27	-	84	עצמאי
-	-	-	-	-	בן משפחה ללא תשלום
28	-	13	-	41	לא ידוע
יבנה - סך הכל					
70	37	7	6	120	סך הכל
44	27	7	6	84	שכיר
20	10	-	-	30	עצמאי
3	-	-	-	3	בן משפחה ללא תשלום
3	-	-	-	3	לא ידוע
גבריים					
67	31	7	3	108	סך הכל
44	24	7	3	78	שכיר
20	7	-	-	27	עצמאי
3	-	-	-	3	בן משפחה ללא תשלום
-	-	-	-	-	לא ידוע
נשים					
3	6	-	3	12	סך הכל
-	3	-	3	6	שכיר
-	3	-	-	3	עצמאי
-	-	-	-	-	בן משפחה ללא תשלום
3	-	-	-	3	לא ידוע

* כולל לא ידוע

לוח מס. 19: הקשישים העובדים היום לפי היקף העבודה וצורת מגורים

צורת מגורים					היקף העבודה
נשוי, גר עם בן זוג וגם בני משפחה אחרים	נשוי, גר עם בן זוג ו/או ילדים	לא נשוי, גר עם בני משפחה אחרים	לא נשוי גר לבד	סך הכל *	
באר שבע - סך הכל					
220	337	44	51	652	סך הכל
103	156	29	14	302	מלאה
80	109	7	29	225	חלקית סדירה
37	63	8	8	116	חלקית לא סדירה
-	-	-	-	-	אחר
-	9	-	-	9	לא ידוע
נבריים					
213	256	37	22	528	סך הכל
96	120	22	7	245	מלאה
80	87	7	7	181	חלקית סדירה
37	48	8	8	101	חלקית לא סדירה
-	-	-	-	-	אחר
-	1	-	-	1	לא ידוע
נשים					
7	81	7	29	124	סך הכל
7	36	7	7	57	מלאה
-	22	-	22	44	חלקית סדירה
-	15	-	-	15	חלקית לא סדירה
-	-	-	-	-	אחר
-	8	-	-	8	לא ידוע
פתח תקוה - סך הכל					
342	928	122	177	1,571	סך הכל
161	555	56	95	869	מלאה
85	216	26	42	369	חלקית סדירה
69	105	27	13	214	חלקית לא סדירה
-	26	-	-	26	אחר
27	26	13	27	93	לא ידוע
נבריים					
260	816	40	70	1,186	סך הכל
148	486	27	28	689	מלאה
56	173	13	2	244	חלקית סדירה
56	105	-	13	174	חלקית לא סדירה
-	26	-	-	26	אחר
-	26	-	27	53	לא ידוע

* כולל לא ידוע

לוח מס. 19 המשך: הקשישים העובדים היום לפי היקף העבודה וצורת מגורים

צורת מגורים					היקף העבודה
נשוי, גר עם בן זוג וגם בני משפחה אחרים	נשוי, גר עם בן זוג ו/או ילדים	לא נשוי, גר עם בני משפחה אחרים	לא נשוי גר לבד	סך הכל *	
פתח תקוה - נשים					
82	112	82	107	385	סך הכל
13	72	29	66	180	מלאה
29	40	13	41	125	חלקית סדירה
13	-	27	-	40	חלקית לא סדירה
-	-	-	-	-	אחר
27	-	13	-	40	לא ידוע
יבנה - סך הכל					
70	37	7	6	120	סך הכל
40	21	-	-	61	מלאה
24	8	7	3	42	חלקית סדירה
3	5	-	3	11	חלקית לא סדירה
-	3	-	-	3	אחר
3	-	-	-	3	לא ידוע
גבריים					
67	31	7	3	108	סך הכל
40	18	-	-	58	מלאה
24	5	7	3	39	חלקית סדירה
3	5	-	-	8	חלקית לא סדירה
-	3	-	-	3	אחר
-	-	-	-	-	לא ידוע
נשים					
3	6	-	3	12	סך הכל
-	3	-	-	3	מלאה
-	3	-	-	3	חלקית סדירה
-	-	-	3	3	חלקית לא סדירה
-	-	-	-	-	אחר
3	-	-	-	3	לא ידוע

לוח כס. 20: הקשישים העובדים היום לפי סוג עבודה וצורת מגורים

צורת מגורים					סך הכל	סוג עבודה
נשוי, גר עם בן זוג וגם בני משפחה אחרים	נשוי, גר עם בן זוג ו/או ילדים	לא נשוי, גר עם בני משפחה אחרים	לא נשוי גר לבד			
באר שבע - סך הכל						
220	337	44	51	652	סך הכל	
71	154	22	14	261	קבוע	
100	91	15	14	220	יומי באופן סדיר	
42	54	7	7	110	יומי לסירוגין	
-	20	-	8	28	עונתי	
-	-	-	-	-	עבודה יזומה	
7	8	-	8	23	במפעלים לקשישים	
-	10	-	-	10	לא ידוע	
גבריים						
213	256	37	22	528	סך הכל	
64	103	15	7	189	קבוע	
100	76	15	7	198	יומי באופן סדיר	
42	54	7	-	103	יומי לסירוגין	
-	13	-	8	21	עונתי	
-	-	-	-	-	עבודה יזומה	
7	8	-	-	15	במפעלים לקשישים	
-	2	-	-	2	לא ידוע	
נשיים						
7	81	7	29	124	סך הכל	
7	50	7	8	72	קבוע	
-	15	-	7	22	יומי באופן סדיר	
-	-	-	7	7	יומי לסירוגין	
-	7	-	-	7	עונתי	
-	-	-	-	-	עבודה יזומה	
-	-	-	7	7	במפעלים לקשישים	
-	9	-	-	9	לא ידוע	

לוח מס. 20 המשך: הקשישים העובדים היום לפי סוג עבודה וצורת מגורים

צורת מגורים					סך הכל *	סוג עבודה
נשוי, גר עם בן זוג וגם בני משפחה אחרים	נשוי, גר עם בן זוג ו/או ילדים	לא נשוי, גר עם בני משפחה אחרים	לא נשוי גר לבד			
פתח תקוה — סך הכל						
342	928	122	177	1,571	סך הכל	
178	552	96	93	921	קבוע	
69	104	12	44	229	יומי באופן סדיר	
55	175	-	13	243	יומי לסירוגין	
-	-	-	-	-	עונתי	
-	26	-	-	26	עבודות יזומות	
-	2	-	-	2	במפעלים לקשישים	
40	69	14	27	150	לא ידוע	
גבריים						
260	816	40	70	1,186	סך הכל	
136	469	40	13	658	קבוע	
69	77	-	17	163	יומי באופן סדיר	
42	173	-	13	228	יומי לסירוגין	
-	-	-	-	-	עונתי	
-	26	-	-	26	עבודות יזומות	
-	2	-	-	2	במפעלים לקשישים	
13	69	-	27	109	לא ידוע	
נשיים						
82	112	82	107	385	סך הכל	
42	83	56	80	263	קבוע	
-	27	12	27	66	יומי באופן סדיר	
13	2	-	-	15	יומי לסירוגין	
-	-	-	-	-	עונתי	
-	-	-	-	-	עבודות יזומות	
-	-	-	-	-	במפעלים לקשישים	
27	-	14	-	41	לא ידוע	

* כולל לא ידוע

לוח מס. 20 המשך: הקשישים העובדים היום לפי סוג עבודה וצורת מגורים

צורת מגורים					סוג עבודה
נשוי, גר עם בן זוג וגם בני משפחה אחרים	נשוי, גר עם בן זוג ו/או ילדים	לא נשוי, גר עם בני משפחה אחרים	לא נשוי גר לבד	סך הכל *	
י ב נ ה — סך הכל					
70	37	7	6	120	סך הכל
34	13	-	-	47	קבוע
10	12	3	-	25	יומי באופן סדיר
3	3	-	-	6	יומי לסירוגין
-	-	-	-	-	עונתי
3	6	-	-	9	עבודות יזומות
17	3	4	6	30	במפעלים לקשישים
3	-	-	-	3	לא ידוע
ג ב ר י ם					
67	31	7	3	108	סך הכל
34	10	-	-	44	קבוע
10	12	3	-	25	יומי באופן סדיר
3	3	-	-	6	יומי לסירוגין
-	-	-	-	-	עונתי
3	3	-	-	6	עבודות יזומות
17	3	4	3	27	במפעלים לקשישים
-	-	-	-	-	לא ידוע
נ ש י ם					
3	6	-	3	12	סך הכל
-	3	-	-	3	קבוע
-	-	-	-	-	יומי באופן סדיר
-	-	-	-	-	יומי לסירוגין
-	-	-	-	-	עונתי
-	3	-	-	3	עבודות יזומות
-	-	-	3	3	במפעלים לקשישים
3	-	-	-	3	לא ידוע

* כולל לא ידוע

לוח כס. 21: הקשישים שעבדו בעבר לפי גיל פרישה, יבשה מרכז וגיל

יבשה מרכז וגיל																	גיל פרישה	
אירופה - אמריקה					אסיה - אפריקה					סך הכל					גיל פרישה			
לא ידוע	75+	70-74	65-69	60-64	סך הכל	לא ידוע	75+	70-74	65-69	60-64	סך הכל	לא ידוע	75+	70-74		65-69		60-64
באר שבע - סך הכל																		
-	190	190	249	154	783	7	242	346	220	176	991	7	432	536	469	330	1,774	סך הכל
-	29	4	106	125	264	7	23	98	60	140	328	7	52	102	166	265	592	עד 60
-	10	25	14	22	71	-	7	20	7	22	56	-	17	45	21	44	127	60
-	7	-	7	-	14	-	7	7	15	7	36	-	14	7	22	7	50	61
-	7	-	15	-	22	-	-	7	22	-	29	-	7	7	37	-	51	62
-	-	-	7	7	14	-	14	7	22	7	50	-	14	7	29	14	64	63
-	5	15	7	-	27	-	8	14	15	-	37	-	13	29	22	-	64	64
-	15	51	57	-	123	-	23	68	45	-	136	-	38	119	102	-	259	65
-	15	44	7	-	66	-	36	51	13	-	100	-	51	95	20	-	166	66
-	7	15	14	-	36	-	8	8	14	-	30	-	15	23	28	-	66	67
-	-	-	15	-	15	-	14	7	-	-	21	-	14	7	15	-	36	68
-	7	29	-	-	36	-	7	22	-	-	29	-	14	51	-	-	65	69
-	88	7	-	-	95	-	95	37	7	-	139	-	183	44	7	-	234	+ 70
גבר ים																		
-	161	154	146	-	461	7	220	294	176	-	697	7	381	448	322	-	1,158	סך הכל
-	15	-	22	-	37	7	22	80	31	-	140	7	37	80	53	-	177	עד 60
-	7	23	7	-	37	-	7	7	-	-	14	-	14	30	7	-	51	60
-	7	-	7	-	14	-	7	7	15	-	29	-	14	7	22	-	43	61
-	-	-	15	-	15	-	-	-	22	-	22	-	-	-	37	-	37	62
-	-	-	7	-	7	-	14	7	22	-	43	-	14	7	29	-	50	63
-	-	-	7	-	7	-	8	7	15	-	30	-	8	7	22	-	37	64
-	15	50	52	-	117	-	23	61	37	-	121	-	38	111	89	-	238	65
-	15	37	7	-	59	-	29	51	13	-	93	-	44	88	20	-	152	66
-	7	15	7	-	29	-	8	8	14	-	30	-	15	23	21	-	59	67
-	-	-	15	-	15	-	7	7	-	-	14	-	7	7	15	-	29	68
-	7	22	-	-	29	-	7	22	-	-	29	-	14	44	-	-	58	69
-	88	7	-	-	95	-	88	37	7	-	132	-	176	44	7	-	227	+ 70

לוח 21.05 - המשך: הקשישים שעבדו בעבר למי גיל פרישה, יבשח מוצא וגיל

יבשח מוצא וגיל																גיל פרישה		
אירופה - אמריקה					אסיה - אפריקה					סך הכל								
לא ידוע	75+	70-74	65-69	60-64	סך הכל	לא ידוע	75+	70-74	65-69	60-64	סך הכל	לא ידוע	75+	70-74	65-69		60-64	סך הכל
באר שבע - נשים																		
-	29	36	103	154	322	-	22	52	44	176	294	-	51	88	147	330	616	סך הכל
-	14	4	84	125	227	-	1	18	29	140	188	-	15	22	113	265	415	עד 60
-	3	2	7	22	34	-	-	13	7	22	42	-	3	15	14	44	76	60
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7	7	-	-	-	-	7	7	61
-	7	-	-	-	7	-	-	7	-	-	7	-	7	7	-	-	14	62
-	-	-	-	7	7	-	-	-	-	7	7	-	-	-	-	14	14	63
-	5	15	-	-	20	-	-	7	-	-	7	-	5	22	-	-	27	64
-	-	1	5	-	6	-	-	7	8	-	15	-	-	8	13	-	21	65
-	-	7	-	-	7	-	7	-	-	-	7	-	7	7	-	-	14	66
-	-	-	7	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7	-	7	67
-	-	-	-	-	-	-	7	-	-	-	7	-	7	-	-	-	7	68
-	-	7	-	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	7	-	-	7	69
-	-	-	-	-	-	-	7	-	-	-	7	-	7	-	-	-	7	+70
פתח תקוה - סך הכל																		
27	624	494	656	358	2,159	-	412	296	165	13	886	27	1,036	790	821	371	3,045	סך הכל
14	30	74	177	203	498	-	85	96	43	-	224	14	114	181	220	203	732	עד 60
-	84	59	6	42	191	-	29	68	-	13	110	-	113	127	6	55	301	60
-	-	14	14	27	55	-	39	-	13	-	52	-	39	14	27	27	107	61
-	13	14	57	56	140	-	29	-	15	-	44	-	42	14	72	56	184	62
-	15	27	55	17	114	-	13	15	14	-	42	-	28	42	69	17	156	63
-	-	16	54	-	70	-	2	13	-	-	15	-	2	29	54	-	85	64
-	126	69	153	-	348	-	68	84	54	-	206	-	194	153	207	-	554	65
-	26	39	1	-	66	-	13	16	13	-	42	-	39	55	14	-	108	66
-	13	43	110	-	166	-	13	-	-	-	13	-	26	43	110	-	179	67
-	40	29	13	-	83	-	-	-	13	-	13	-	40	29	27	-	96	68
-	27	-	15	-	42	-	13	-	-	-	13	-	40	-	15	-	55	69
13	251	99	-	13	376	-	108	4	-	-	112	13	359	103	-	13	488	+70

י"ח כ"ט. ז' - המשך: הקשישים שעברו בעבר לפי גיל פרישה, יבשת מוצא ונ"ל

יבשת מוצא ונ"ל																	נ"ל פרישה	
אירופה - אמריקה					אסיה - אפריקה					סך הכל					סך הכל			
לא ידוע	75+	70-74	65-69	60-64	סך הכל	לא ידוע	75+	70-74	65-69	60-64	סך הכל	לא ידוע	75+	70-74		65-69		60-64
פתח תקוה - נברוס																		
-	433	322	363	-	1,118	-	383	242	136	-	761	-	816	564	499	-	1,879	סך הכל
-	13	27	42	-	82	-	69	69	40	-	178	-	82	96	82	-	260	עד 60
-	30	17	4	-	51	-	29	54	-	-	83	-	59	71	4	-	134	60
-	-	-	14	-	14	-	39	-	-	-	39	-	39	-	14	-	53	61
-	-	14	-	-	14	-	29	-	15	-	44	-	29	14	15	-	58	62
-	15	14	26	-	55	-	13	15	14	-	42	-	28	29	40	-	97	63
-	-	1	28	-	29	-	2	13	-	-	15	-	2	14	28	-	44	64
-	126	56	139	-	321	-	68	71	54	-	193	-	194	127	193	-	514	65
-	-	39	1	-	40	-	13	16	13	-	42	-	13	55	14	-	82	66
-	-	28	81	-	109	-	13	-	-	-	13	-	13	28	81	-	122	67
-	27	29	13	-	69	-	-	-	-	-	-	-	27	29	13	-	69	68
-	27	-	15	-	42	-	13	-	-	-	13	-	40	-	15	-	55	69
-	195	97	-	-	292	-	95	4	-	-	99	-	290	101	4	-	391	+70
נשים																		
27	191	172	293	358	1,041	-	29	54	29	13	125	27	220	226	322	371	1,166	סך הכל
14	17	17	135	203	416	-	16	27	3	-	46	14	32	85	138	203	472	עד 60
-	54	42	2	42	140	-	-	14	-	13	27	-	54	56	2	55	167	60
-	-	14	-	27	41	-	-	-	13	-	13	-	-	14	13	27	54	61
-	13	-	57	56	126	-	-	-	-	-	-	-	13	-	57	56	126	62
-	-	13	29	17	59	-	-	-	-	-	-	-	-	13	29	17	59	63
-	-	15	26	-	41	-	-	-	-	-	-	-	-	15	26	-	41	64
-	-	13	14	-	27	-	-	13	-	-	13	-	-	26	14	-	40	65
-	26	-	-	-	26	-	-	-	-	-	-	-	26	-	-	-	26	66
-	13	15	29	-	57	-	-	-	-	-	-	-	13	15	29	-	57	67
-	13	-	1	-	14	-	-	-	13	-	13	-	13	-	14	-	27	68
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	69
13	56	2	-	13	84	-	13	-	-	-	13	13	69	2	-	13	97	+70

לוח כס. 21 - הכשר: הקשישים שעבדו בעבר לפי גיל פרישה, יבשה מוצא וגיל

יבשה מוצא וגיל																	גיל הפרישה	
אירופה - אמריקה					אסיה - אפריקה					סך הכל								
לא ידוע	75+	70-74	65-69	60-64	סך הכל	לא ידוע	75+	70-74	65-69	60-64	סך הכל	לא ידוע	75+	70-74	65-69	60-64		סך הכל
יבנה - סך הכל																		
-	17	23	27	10	77	-	78	78	51	14	221	-	95	101	78	24	298	סך הכל
-	4	-	4	6	14	-	10	3	11	4	28	-	14	3	15	10	42	עד 60
-	-	3	-	4	7	-	3	-	-	3	6	-	3	3	-	7	13	60
-	-	3	6	-	9	-	-	8	-	7	15	-	-	11	6	7	24	61
-	-	-	3	-	3	-	-	-	3	-	3	-	-	-	6	-	6	62
-	-	-	-	-	-	-	9	7	4	-	20	-	9	7	4	-	20	63
-	-	-	3	-	3	-	-	3	-	-	3	-	-	3	3	-	6	64
-	-	4	3	-	7	-	11	16	13	-	40	-	11	20	16	-	47	65
-	3	3	4	-	10	-	-	4	20	-	24	-	3	7	24	-	34	66
-	-	-	4	-	4	-	-	10	-	-	10	-	-	10	4	-	14	67
-	-	-	-	-	-	-	3	7	-	-	10	-	3	7	-	-	10	68
-	-	3	-	-	3	-	4	3	-	-	7	-	4	6	-	-	10	69
-	10	7	-	-	17	-	38	17	-	-	55	-	48	24	-	-	72	+70
גברים																		
-	7	20	17	-	44	-	75	71	37	-	183	-	82	91	54	-	227	סך הכל
-	-	-	-	-	-	-	10	-	4	-	14	-	10	-	4	-	14	עד 60
-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	3	-	3	-	-	-	3	60
-	-	3	3	-	6	-	-	4	-	-	4	-	-	7	3	-	10	61
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	62
-	-	-	-	-	-	-	6	7	-	-	13	-	6	7	-	-	13	63
-	-	-	3	-	3	-	-	3	-	-	3	-	-	3	3	-	6	64
-	-	4	3	-	7	-	11	16	13	-	40	-	11	20	16	-	47	65
-	-	3	4	-	7	-	-	4	20	-	24	-	-	7	24	-	31	66
-	-	-	4	-	4	-	-	10	-	-	10	-	-	10	4	-	14	67
-	-	-	-	-	-	-	3	7	-	-	10	-	3	7	-	-	10	68
-	-	3	-	-	3	-	4	3	-	-	7	-	4	6	-	-	10	69
-	7	7	-	-	14	-	38	17	-	-	55	-	45	24	-	-	69	+70

לוח מס. 21 - המשך: הקשישים שעבדו בעבר לפי גיל פרישה, יבשת מוצא ונזיל

יבשת מוצא ונזיל																	גיל פרישה	
אירופה - אמריקה					אסיה - אמריקה					סך הכל								
לא ידוע	75+	70-74	65-69	60-64	סך הכל	לא ידוע	75+	70-74	65-69	60-64	סך הכל	לא ידוע	75+	70-74	65-69	60-64		סך הכל
יבנה - נשים																		
-	10	3	10	10	33	-	3	7	14	14	38	-	13	10	24	24	71	סך הכל
-	4	-	4	6	14	-	-	3	7	4	14	-	4	3	11	10	28	ער 60
-	-	3	-	4	7	-	-	-	-	3	3	-	-	3	-	7	10	60
-	-	-	3	-	3	-	-	4	-	7	11	-	-	4	3	7	14	61
-	-	-	3	-	3	-	-	-	3	-	3	-	-	-	6	-	6	62
-	-	-	-	-	-	-	3	-	4	-	7	-	3	-	4	-	7	63
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	64
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	65
-	3	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	3	66
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	67
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	68
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	69
-	3	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	3	+70

ש"ס	1968+				1955-1967				1948-1954				1947				הכל				סך הכל					
	75+	70-74	65-69	מס' תב"ל	75+	70-74	65-69	מס' תב"ל	75+	70-74	65-69	מס' תב"ל	75+	70-74	65-69	מס' תב"ל	75+	70-74	65-69	מס' תב"ל						
50	6	21	2	79	110	122	59	35	326	325	314	286	80	1,005	484	322	415	241	1,482	27	1,036	790	821	371	3,045	סך תב"ל
4	-	13	-	11	29	18	4	3	54	13	69	96	27	205	68	94	107	160	429	14	114	181	220	203	712	60 י"ר
13	-	4	2	19	-	2	31	2	13	29	27	-	13	69	42	67	-	27	136	113	127	6	55	301	60	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	39	14	14	-	67	-	-	-	27	27	-	39	14	27	27	107	61
2	-	-	-	2	-	-	6	2	8	27	-	13	40	80	13	14	33	34	94	80	42	14	72	56	184	62
2	2	-	-	4	13	2	17	32	32	13	14	11	-	40	13	13	54	-	80	28	42	69	17	156	63	
-	-	-	-	2	2	13	-	15	15	2	14	-	16	16	-	-	39	-	39	2	29	54	-	89	64	
-	-	-	-	2	4	4	2	-	10	43	81	82	-	206	147	68	94	-	309	194	151	207	-	554	65	
-	-	-	-	2	13	2	-	-	15	13	26	-	39	39	13	27	14	-	54	39	55	14	-	108	66	
-	-	-	-	2	17	15	-	-	32	13	13	68	-	94	13	13	27	-	53	26	43	110	-	179	67	
-	-	-	-	2	2	13	-	15	15	13	14	-	27	27	27	13	14	-	54	40	29	27	-	96	68	
-	-	-	-	2	-	-	2	-	2	13	-	-	13	13	27	-	13	-	40	40	40	15	-	55	69	
29	4	-	-	33	62	31	-	-	93	107	42	-	-	149	121	13	-	13	147	13	359	103	-	488	סך תב"ל	
48	6	8	62	79	110	21	-	-	210	285	274	203	-	762	364	161	227	-	752	816	564	499	-	1,879	סך תב"ל	
2	-	-	2	13	14	2	-	-	29	13	69	67	-	149	54	13	13	-	80	82	96	82	-	260	60 י"ר	
13	-	4	17	2	31	-	-	-	33	15	27	-	42	42	29	13	-	-	42	59	71	4	-	134	60	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	39	1	-	40	40	-	-	-	-	-	39	14	14	-	-	53	61
2	2	-	2	2	-	2	-	-	2	27	-	-	27	27	14	13	-	27	27	29	14	15	-	58	62	
2	2	-	2	13	-	-	-	-	33	13	14	13	-	40	13	27	-	40	40	28	29	40	-	97	63	
-	-	2	2	4	4	2	-	-	10	43	55	68	-	166	147	68	94	-	309	194	127	193	-	514	65	
-	-	2	2	13	2	-	-	-	15	15	26	-	26	26	27	14	-	41	13	55	14	-	-	82	66	
-	-	-	-	-	15	-	-	-	15	-	13	54	-	67	13	27	-	40	40	13	28	81	-	122	67	
-	-	-	-	-	2	13	-	-	15	13	14	-	27	27	14	13	-	27	27	27	29	13	-	69	68	
29	4	-	33	47	29	-	-	-	76	107	42	-	-	149	67	13	-	13	147	13	290	101	-	391	סך תב"ל	
2	13	2	17	31	12	38	35	116	40	40	81	80	241	120	161	188	241	710	27	220	226	322	371	1,166	סך תב"ל	
2	13	-	13	16	4	2	3	25	-	29	27	56	149	14	81	94	160	349	14	32	85	138	203	472	60 י"ר	
-	-	-	2	2	2	13	-	17	14	-	13	27	94	44	54	27	94	27	94	56	2	55	167	60		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	14	13	27	27	27	-	-	27	27	-	14	13	27	17	54	61	
-	-	-	-	-	-	4	2	6	-	13	40	33	40	33	13	40	14	67	40	13	-	57	56	126	62	
-	-	-	-	-	2	17	19	19	-	-	-	-	40	40	13	27	-	40	-	13	29	17	59	63		
-	-	-	-	-	2	13	-	15	-	-	14	-	40	40	-	13	-	13	-	-	15	26	-	41	64	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	26	14	-	40	40	-	-	-	13	-	26	14	-	-	40	65	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	13	13	-	-	-	13	-	26	-	-	-	26	66	
-	-	-	-	-	-	2	15	-	13	13	14	-	27	27	13	13	-	13	13	15	29	14	-	57	67	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	13	13	14	-	-	13	-	13	-	14	-	27	68	
-	-	-	-	15	2	-	-	17	-	-	-	-	-	-	54	-	-	13	67	2	-	13	-	97	סך תב"ל	

ד"ר ה"ש כ"ה ל' י"ג

ליח פ"מ	סך ת"פ				סך ת"פ				סך ת"פ				סך ת"פ													
	ל"א	ל"ב	ל"ג	ל"ד	ל"א	ל"ב	ל"ג	ל"ד	ל"א	ל"ב	ל"ג	ל"ד														
42	15	15	72	167	129	300	71	667	27	394	413	422	201	1,717	413	31	56	13	13	113	14	114	181	220	203	732
-	-	-	-	14	27	96	43	180	14	56	85	121	147	413	31	56	13	13	113	14	114	181	220	203	732	
-	-	-	-	13	13	2	-	28	-	72	42	4	42	160	-	28	70	-	13	111	-	113	127	6	55	301
-	-	-	-	13	-	-	13	26	-	13	14	14	14	55	13	-	-	13	26	-	39	14	27	27	107	
-	-	-	-	14	53	2	69	42	-	42	-	17	41	100	-	-	2	13	15	-	42	14	72	56	184	
-	-	-	-	15	13	56	-	84	-	13	16	13	17	59	-	13	-	13	-	13	28	42	69	17	156	
-	-	-	-	13	-	13	-	13	-	2	16	26	-	44	-	13	2	-	15	-	2	29	54	-	85	
-	-	-	-	43	32	40	-	115	-	109	55	127	-	201	-	42	66	40	148	-	194	153	207	-	554	
-	-	-	-	13	14	-	27	27	-	26	42	-	-	68	-	13	-	13	13	-	39	55	14	-	108	
-	-	-	-	13	-	26	-	26	-	13	28	84	-	125	-	13	2	-	15	-	26	43	110	-	179	
-	-	-	-	2	-	-	-	2	-	27	27	13	-	67	-	13	-	14	27	-	40	29	27	-	96	
-	-	-	-	69	15	-	-	97	13	194	88	-	-	295	-	54	-	-	54	-	13	359	103	-	13	488

סך ת"פ - סך ת"פ

ד"ר ט"ו

ליח פ"מ	סך ת"פ				סך ת"פ				סך ת"פ				סך ת"פ													
	ל"א	ל"ב	ל"ג	ל"ד	ל"א	ל"ב	ל"ג	ל"ד	ל"א	ל"ב	ל"ג	ל"ד														
29	15	2	46	140	89	147	-	376	-	498	296	307	-	1,101	-	136	151	43	-	330	-	816	364	499	-	1,879
-	-	-	-	40	-	40	-	40	-	56	54	42	-	132	-	13	29	-	42	-	82	96	82	-	260	
-	-	-	-	13	-	13	-	44	2	4	-	-	-	50	-	15	54	-	69	-	59	71	4	-	134	
-	-	-	-	13	-	-	-	13	-	13	-	14	-	27	-	13	-	-	13	-	39	-	14	-	53	
-	-	-	-	14	13	-	-	27	-	29	-	-	-	29	-	2	-	2	2	-	29	14	15	-	58	
-	-	-	-	15	-	27	-	42	-	13	16	13	-	42	-	13	-	13	13	-	28	29	40	-	97	
-	-	-	-	13	-	13	-	13	-	2	14	13	-	29	-	2	-	2	2	-	2	14	28	-	44	
-	-	-	-	43	32	27	-	102	-	109	42	127	-	278	-	42	55	59	134	-	194	127	193	-	514	
-	-	-	-	13	14	-	27	27	-	42	-	-	-	42	-	13	-	13	13	-	13	55	14	-	82	
-	-	-	-	13	-	13	-	13	-	13	13	68	-	94	-	2	-	2	2	-	13	28	81	-	122	
-	-	-	-	2	-	-	-	2	-	27	27	13	-	67	-	-	-	-	-	-	27	29	13	-	69	
-	-	-	-	69	15	-	-	84	-	165	86	-	-	253	-	27	-	-	27	-	40	-	15	-	55	
-	-	-	-	29	-	29	-	64	-	165	86	-	-	253	-	27	-	-	27	-	290	101	-	-	391	

ד"ר ט"ו

ליח פ"מ	סך ת"פ				סך ת"פ				סך ת"פ				סך ת"פ															
	ל"א	ל"ב	ל"ג	ל"ד	ל"א	ל"ב	ל"ג	ל"ד	ל"א	ל"ב	ל"ג	ל"ד																
13	-	13	-	26	-	27	40	153	71	291	27	96	117	115	261	616	-	84	69	41	39	233	27	220	226	322	371	1,166
-	-	-	-	-	14	27	56	43	140	14	-	31	69	147	261	-	18	27	13	13	71	14	32	85	138	203	472	
-	-	-	-	-	13	-	2	-	15	-	28	40	-	42	110	-	13	16	-	13	42	-	54	56	2	55	167	
-	-	-	-	-	-	-	-	13	13	-	-	14	-	28	-	-	13	-	13	-	13	-	14	13	27	54		
-	-	-	-	-	-	-	40	2	42	-	13	-	17	41	71	-	-	-	13	-	13	-	57	56	126	62		
-	-	-	-	-	-	-	13	29	42	-	-	-	17	17	17	-	-	-	13	-	13	29	17	-	59			
-	-	-	-	-	-	-	-	-	13	-	-	2	13	-	15	-	13	-	13	-	14	-	26	14	-	41		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	13	-	-	13	-	15	-	13	-	13	13	-	14	-	26	14	-	40		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	26	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	26		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	13	-	-	13	-	31	-	13	-	13	13	-	13	-	26	14	-	40		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	31	-	13	-	13	13	-	13	-	26	14	-	40		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	13	-	13	13	-	13	-	26	14	-	40		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	27		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	27		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	68		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	69		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	97		

קטגוריית	מס' 1												סך הכל						
	מס' 1			מס' 2			מס' 3			מס' 4									
מס' 1	מס' 2	מס' 3	מס' 1	מס' 2	מס' 3	מס' 1	מס' 2	מס' 3	מס' 1	מס' 2	מס' 3	מס' 1	מס' 2	מס' 3	מס' 4				
1	3	3	6	9	42	50	44	16	150	47	51	28	10	136	95	101	78	24	298
2	3	3	6	9	11	4	10	25	3	1	11	3	3	17	14	3	15	10	42
3	3	3	6	9	3	3	4	10	10	4	7	11	7	33	3	3	6	7	13
4	3	3	6	9	7	6	3	13	3	4	3	3	11	11	11	6	7	24	61
5	3	3	6	9	3	3	3	3	3	6	7	4	17	17	9	7	4	20	63
6	3	3	6	9	3	3	3	3	6	3	4	3	10	10	3	3	3	6	64
7	3	3	6	9	7	17	10	34	34	4	3	3	10	10	11	20	16	47	65
8	3	3	6	9	3	7	14	24	24	7	7	7	7	34	7	24	34	66	66
9	3	3	6	9	3	4	7	7	7	7	7	4	14	14	10	4	14	67	67
10	3	3	6	9	4	3	3	7	10	3	7	3	10	10	3	7	7	10	68
11	3	3	6	9	4	3	3	7	7	3	3	3	3	10	4	6	6	10	69
12	3	3	6	9	14	7	21	21	21	28	17	45	45	45	24	24	24	69	+70
מס' 2																מס' הכל			
13	3	3	6	9	7	3	10	14	34	6	7	14	10	37	13	10	24	24	71
14	3	3	6	9	4	4	10	16	16	3	7	10	10	28	4	3	11	10	28
15	3	3	6	9	2	4	7	7	7	3	3	3	3	10	3	3	7	7	10
16	3	3	6	9	3	3	3	3	3	4	7	11	7	14	4	3	7	7	14
17	3	3	6	9	3	3	3	3	3	3	3	3	3	6	3	6	6	6	62
18	3	3	6	9	3	3	3	3	3	3	4	7	7	7	3	4	4	7	63
19	3	3	6	9	3	3	3	3	3	3	3	3	3	6	3	3	3	6	64
20	3	3	6	9	3	3	3	3	3	3	3	3	3	6	3	3	3	6	65
21	3	3	6	9	3	3	3	3	3	3	3	3	3	6	3	3	3	6	66
22	3	3	6	9	3	3	3	3	3	3	3	3	3	6	3	3	3	6	67
23	3	3	6	9	3	3	3	3	3	3	3	3	3	6	3	3	3	6	68
24	3	3	6	9	3	3	3	3	3	3	3	3	3	6	3	3	3	6	69
25	3	3	6	9	3	3	3	3	3	3	3	3	3	6	3	3	3	6	+70

לוח מס. 24: הקשישים שעבדו בעבר לפי גיל פרישה וצורת מגורים

צורת מגורים						גיל פרישה
לא ידוע	נשוי, גר עם בן זוג וגם בני משפחה אחרים	נשוי, גר עם בן זוג ו/או ילדים	לא נשוי, גר עם בני משפחה אחרים	לא נשוי, גר לבד	סך הכל	
באר שבע - סך הכל						
-	308	965	304	197	1,774	סך הכל
-	81	282	151	78	592	עד 60
-	7	79	29	12	127	60
-	14	36	-	-	50	61
-	8	22	14	7	51	62
-	20	22	7	15	64	63
-	15	36	7	6	64	64
-	59	156	22	22	259	65
-	35	102	29	-	166	66
-	22	30	-	14	66	67
-	7	22	-	7	36	68
-	15	36	-	14	65	69
-	25	142	45	22	234	+ 70
גבריים						
-	249	719	95	95	1,158	סך הכל
-	29	126	7	15	177	עד 60
-	7	37	-	7	51	60
-	14	29	-	-	43	61
-	8	22	7	-	37	62
-	13	15	7	15	50	63
-	15	22	-	-	37	64
-	59	150	7	22	238	65
-	35	95	22	-	152	66
-	22	30	-	7	59	67
-	7	22	-	-	29	68
-	15	36	-	7	58	69
-	25	135	45	22	227	+ 70

לוח מס. 24 - המשך: הקשישים שעבדו בעבר לפי גיל פרישה וצורת מגורים

צורת מגורים						גיל פרישה
לא ידוע	נשוי, גר עם בן זוג וגם בני משפחה אחרים	נשוי, גר עם בן זוג ו/או ילדים	לא נשוי, גר עם בני משפחה אחרים	לא נשוי, גר לבד	סך הכל	
באר שבע - נשים						
-	59	246	209	102	616	סך הכל
-	52	156	144	63	415	עד 60
-	-	42	29	5	76	60
-	-	7	-	-	7	61
-	-	-	7	7	14	62
-	7	7	-	-	14	63
-	-	14	7	6	27	64
-	-	6	15	-	21	65
-	-	7	7	-	14	66
-	-	-	-	7	7	67
-	-	-	-	7	7	68
-	-	-	-	7	7	69
-	-	7	-	-	7	+ 70
פתח תקוה - סך הכל						
-	503	1,739	320	483	3,045	סך הכל
-	150	364	66	152	732	עד 60
-	55	150	56	40	301	60
-	-	80	27	-	107	61
-	13	111	31	29	184	62
-	40	103	13	-	156	63
-	-	57	1	27	85	64
-	136	345	17	56	554	65
-	26	82	-	-	108	66
-	40	44	40	55	179	67
-	-	83	-	13	96	68
-	15	14	13	13	55	69
-	28	306	56	98	488	+ 70

לוח מס. 24 - המשך: הקשישים שעבדו בעבר לפי גיל פרישה וצורת מגורים

צורת מגורים						גיל פרישה
לא ידוע	נשוי, גר עם בן זוג וגם בני משפחה אחרים	נשוי, גר עם בן זוג ו/או ילדים	לא נשוי, גר עם בני משפחה אחרים	לא נשוי, גר לבד	סך הכל	
פתח תקוה - גברים						
-	411	1,172	143	153	1,879	סך הכל
-	84	134	2	40	260	עד 60
-	29	79	13	13	134	60
-	-	53	-	-	53	61
-	13	27	2	16	58	62
-	40	44	13	-	97	63
-	-	44	-	-	44	64
-	136	332	17	29	514	65
-	26	56	-	-	82	66
-	40	42	27	13	122	67
-	-	69	-	-	69	68
-	15	14	13	13	55	69
-	28	278	56	29	391	+ 70
נשים						
-	92	567	177	330	1,166	סך הכל
-	66	230	64	112	472	עד 60
-	26	71	43	27	167	60
-	-	27	27	-	54	61
-	-	84	29	13	126	62
-	-	59	-	-	59	63
-	-	13	1	27	41	64
-	-	13	-	27	40	65
-	-	26	-	-	26	66
-	-	2	13	42	57	67
-	-	14	-	13	27	68
-	-	-	-	-	-	69
-	-	28	-	69	97	+ 70

לוח מס. 24 - המשך: הקשישים שעבדו בעבר לפי גיל פרישה וצורת מגורים

צורת מגורים						גיל פרישה
לא ידוע	נשוי, גר עם בן זוג וגם בני משפחה אחרים	נשוי, גר עם בן זוג ו/או ילדים	לא נשוי, גר עם בני משפחה אחרים	לא נשוי, גר לבד	סך הכל	
יבנה - סך הכל						
-	61	152	37	48	298	סך הכל
-	14	11	10	7	42	עד 60
-	3	3	4	3	13	60
-	3	7	7	7	24	61
-	-	2	-	4	6	62
-	3	6	3	8	20	63
-	4	2	-	-	6	64
-	10	24	3	10	47	65
-	7	24	-	3	34	66
-	-	14	-	-	14	67
-	-	10	-	-	10	68
-	7	3	-	-	10	69
-	10	46	10	6	72	+ 70
גבריים						
-	58	139	13	17	227	סך הכל
-	14	-	-	-	14	עד 60
-	-	3	-	-	3	60
-	3	7	-	-	10	61
-	-	-	-	-	-	62
-	3	6	-	4	13	63
-	4	2	-	-	6	64
-	10	24	3	10	47	65
-	7	24	-	-	31	66
-	-	14	-	-	14	67
-	-	10	-	-	10	68
-	7	3	-	-	10	69
-	10	46	10	3	69	+ 70

לוח מס. 24 - המשך: הקשישים שעבדו בעבר לפי גיל פרישה וצורת מגורים

צורת מגורים						גיל פרישה
לא ידוע	נשוי, גר עם בן זוג וגם בני משפחה אחרים	נשוי, גר עם בן זוג ו/או ילדים	לא נשוי, גר עם בני משפחה אחרים	לא נשוי, גר לבד	סך הכל	
יבנה - נשים						
-	3	13	24	31	71	סך הכל
-	-	11	10	7	28	עד 60
-	3	-	4	3	10	60
-	-	-	7	7	14	61
-	-	2	-	4	6	62
-	-	-	3	4	7	63
-	-	-	-	-	-	64
-	-	-	-	-	-	65
-	-	-	-	3	3	66
-	-	-	-	-	-	67
-	-	-	-	-	-	68
-	-	-	-	-	-	69
-	-	-	-	3	3	+ 70

לוח כס. 25: הקשישים שעבדו בעבר לפי סיבות הפסקת העבודה, יבשת מוצא וגיל

יבשת מוצא וגיל																סיבות להפסקת העבודה		
אירופה - אמריקה (כולל ישראל)					אסיה - אמריקה					סך הכל								
לא ידוע	75+	70-74	65-69	60-64	סך הכל	לא ידוע	75+	70-74	65-69	60-64	סך הכל	לא ידוע	75+	70-74	65-69		60-64	סך הכל
באר שבע - סך הכל																		
-	190	190	249	154	783	7	242	346	220	176	991	7	432	536	469	330	1,774	סך הכל
-	58	59	37	25	179	-	12	102	42	29	185	-	70	161	79	54	364	פרישה לגמלאות
-	51	95	128	67	341	7	95	103	141	73	419	7	146	198	269	140	760	בריאות לקויה
-	-	-	14	15	29	-	19	16	-	7	42	-	19	16	14	22	71	הכנסות אחרות
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	העדפת מנוחה
-	7	8	7	-	22	-	8	7	7	-	22	-	15	15	14	-	44	העבודה מעייפת
-	29	7	22	16	74	-	81	66	15	29	191	-	110	73	37	45	265	לא היו מוכנים להעסיק
-	45	21	41	31	138	-	27	52	15	38	132	-	72	73	56	69	270	אחרות
ג ב ר י ם																		
-	161	154	146	-	461	7	220	294	176	-	697	7	381	448	322	-	1,158	סך הכל
-	51	59	37	-	147	-	12	95	35	-	142	-	63	154	72	-	289	פרישה לגמלאות
-	44	80	73	-	197	7	80	96	119	-	302	7	124	176	192	-	499	בריאות לקויה
-	-	-	-	-	-	-	19	-	-	-	19	-	19	-	-	-	19	הכנסות אחרות
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	העדפת מנוחה
-	7	8	7	-	22	-	8	7	7	-	22	-	15	15	14	-	44	העבודה מעייפת
-	22	-	7	-	29	-	74	66	-	-	140	-	96	66	7	-	169	לא היו מוכנים להעסיק
-	37	7	22	-	66	-	27	30	15	-	72	-	64	37	37	-	138	אחרות
נ ש י ם																		
-	29	36	103	154	322	-	22	52	44	176	294	-	51	88	147	330	616	סך הכל
-	7	-	-	25	32	-	-	7	7	29	43	-	7	7	7	54	75	פרישה לגמלאות
-	7	15	55	67	144	-	15	7	22	73	117	-	22	22	77	140	261	בריאות לקויה
-	-	-	14	15	29	-	-	16	-	7	23	-	-	16	14	22	52	הכנסות אחרות
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	העדפת מנוחה
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	העבודה מעייפת
-	7	7	15	16	45	-	7	-	15	29	51	-	14	7	30	45	96	לא היו מוכנים להעסיק
-	8	14	19	31	72	-	-	22	-	38	60	-	8	36	19	69	132	אחרות

לוח מס. 25 - המשך: הקשישים שעבדו בעבר לפני סיבות הפסקת העבודה, יבשת מוצא וניל

יבשת מוצא וניל																	סיבות להפסקת העבודה	
אירופה - אמריקה (כולל ישראל)					אסיה - אפריקה					סך הכל *								
לא ידוע	75+	70-74	65-69	60-64	סך הכל	לא ידוע	75+	70-74	65-69	60-64	סך הכל	לא ידוע	75+	70-74	64-69	60-64		סך הכל
פתח תקוה - סך הכל																		
13	624	494	656	358	2,145	-	412	296	165	13	886	27	1,036	790	821	371	3,045	סך הכל
-	185	176	255	13	629	-	84	38	55	-	177	14	269	214	310	13	820	פרישה לגמלאות
13	274	100	217	153	757	-	147	155	71	-	373	13	421	255	288	153	1,130	בריאות לקויה
-	-	26	14	40	80	-	2	-	-	-	2	-	2	26	14	40	82	הכנסות אחרות
-	-	26	-	14	40	-	27	-	-	-	27	-	27	26	-	14	67	העדפת מנוחה
-	67	42	30	54	193	-	15	42	-	-	57	-	82	84	30	54	250	העבודה מעייפת
-	42	13	45	26	126	-	69	29	12	13	123	-	111	42	57	39	249	לא היו מוכנים להעסיק
-	54	98	82	43	277	-	55	16	-	-	71	-	109	114	82	43	348	אחרות
-	2	13	13	15	43	-	13	16	27	-	56	-	15	29	40	15	99	לא ידוע
נבנים																		
-	433	322	363	-	1,118	-	383	242	136	-	761	-	816	564	499	-	1,879	סך הכל
-	170	157	175	-	502	-	84	38	42	-	164	-	254	195	217	-	666	פרישה לגמלאות
-	164	55	143	-	362	-	147	114	68	-	329	-	311	169	211	-	691	בריאות לקויה
-	-	13	-	-	13	-	-	-	-	-	-	-	-	13	-	-	13	הכנסות אחרות
-	-	-	-	-	-	-	27	-	-	-	27	-	27	-	-	-	27	העדפת מנוחה
-	40	15	4	-	59	-	15	29	-	-	44	-	55	44	4	-	103	העבודה מעייפת
-	30	13	15	-	58	-	55	29	12	-	96	-	85	42	27	-	154	לא היו מוכנים להעסיק
-	27	56	13	-	96	-	42	16	-	-	58	-	69	72	13	-	154	אחרות
-	2	13	13	-	28	-	13	16	14	-	43	-	15	29	27	-	71	לא ידוע
נשים																		
13	191	172	293	358	1,027	-	29	54	29	13	125	27	220	226	322	371	1,166	סך הכל
-	15	19	80	13	127	-	-	-	13	-	13	14	15	19	93	13	154	פרישה לגמלאות
13	110	45	74	153	395	-	-	41	3	-	44	13	110	86	77	153	439	בריאות לקויה
-	-	13	14	40	67	-	2	-	-	-	2	-	2	13	14	40	69	הכנסות אחרות
-	-	26	-	14	40	-	-	-	-	-	-	-	-	26	-	14	40	העדפת מנוחה
-	27	27	26	54	134	-	-	13	-	-	13	-	27	40	26	54	147	העבודה מעייפת
-	12	-	30	26	68	-	14	-	-	13	27	-	26	-	30	39	95	לא היו מוכנים להעסיק
-	27	42	69	43	181	-	13	-	-	-	13	-	40	42	69	43	194	אחרות
-	-	-	-	15	15	-	-	-	13	-	13	-	-	-	13	15	28	לא ידוע

* כולל לא ידוע

לוח מס. 25 - הכשר: הקשישים שעבדו בעבר לפי סיבות הפסקת העבודה, יבשת מוצא וגיל

יבשת מוצא וגיל																		סיבות להפסקת העבודה
אירופה - אמריקה (כולל ישראל)						אסיה - אפריקה						הכל						
לא ידוע	75+	70-74	65-69	60-64	סך הכל	לא ידוע	75+	70-74	65-69	60-64	סך הכל	לא ידוע	75+	70-74	65-69	60-64	סך הכל	
יבנה - סך הכל																		
-	17	23	27	10	77	-	78	78	51	14	221	-	95	101	78	24	298	סך הכל
-	-	10	7	4	21	-	17	30	34	3	84	-	17	40	41	7	105	פרישה לגמלאות
-	11	13	17	3	44	-	50	21	8	1	80	-	61	34	25	4	124	בריאות לקויה
-	-	-	-	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	3	הכנסות אחרות
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	העדפת מנוחה
-	-	-	-	-	-	-	-	3	3	4	10	-	-	3	3	4	10	העבודה מעייפת
-	6	-	-	-	6	-	7	17	3	-	27	-	13	17	3	-	33	לא היו מוכנים להעסיק
-	-	-	3	-	3	-	4	3	-	3	10	-	4	3	3	3	13	אחרות
-	-	-	-	-	-	-	-	4	3	3	10	-	-	4	3	3	10	לא ידוע
גברים																		
-	7	20	17	-	44	-	75	71	37	-	183	-	82	91	54	-	227	סך הכל
-	-	7	7	-	14	-	17	30	31	-	78	-	17	37	38	-	92	פרישה לגמלאות
-	4	13	10	-	27	-	47	17	-	-	64	-	51	30	10	-	91	בריאות לקויה
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	הכנסות אחרות
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	העדפת מנוחה
-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	3	-	-	3	-	-	3	העבודה מעייפת
-	3	-	-	-	3	-	7	14	3	-	24	-	10	14	3	-	27	לא היו מוכנים להעסיק
-	-	-	-	-	-	-	4	3	-	-	7	-	4	3	-	-	7	אחרות
-	-	-	-	-	-	-	-	4	3	-	7	-	-	4	3	-	7	לא ידוע
נשים																		
-	10	3	10	10	33	-	3	7	14	14	38	-	13	10	24	24	71	סך הכל
-	-	3	-	4	7	-	-	-	3	3	6	-	-	3	3	7	13	פרישה לגמלאות
-	7	-	7	3	17	-	3	4	8	1	16	-	10	4	15	4	33	בריאות לקויה
-	-	-	-	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	3	הכנסות אחרות
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	העדפת מנוחה
-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	4	7	-	-	-	3	4	7	העבודה מעייפת
-	3	-	-	-	3	-	-	3	-	-	3	-	3	3	-	-	6	לא היו מוכנים להעסיק
-	-	-	3	-	3	-	-	-	-	3	3	-	-	-	3	3	6	אחרות
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	3	-	-	-	-	3	3	לא ידוע

סוג התקן	שנים																												
	1968+			1955-1967			1947-1954			1947			*הכל																
	ל"א	75+	74	ל"א	75+	74	ל"א	75+	74	ל"א	75+	74	ל"א	75+	74	ל"א	75+	74											
סך הכל	50	6	21	2	79	-	110	122	59	35	326	-	325	314	286	80	1,005	-	484	322	415	241	1,462	27	1,016	790	821	371	1,045
פרישה לנכונות	18	-	2	-	20	-	8	41	-	-	49	-	81	79	108	-	268	-	136	94	173	13	416	14	269	214	310	13	820
בריאות לקויה	13	2	19	-	34	-	75	20	15	19	139	-	146	138	124	67	475	-	159	69	107	67	402	13	421	255	288	153	1,130
רכונות אחרות	2	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	13	11	-	-	26	14	27	67	-	2	26	14	40	82
הקצאת מנהל	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	27	-	-	-	27	-	-	26	-	14	40	-	27	26	-	14	67
רענוני פרישה	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	31	-	67	40	26	54	187	-	82	84	30	54	250
לא ר"צ סוכנים לרישוי	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	29	13	12	-	54	-	53	-	28	26	107	-	111	42	57	39	249
אחרות	-	-	2	-	17	-	-	17	15	16	48	-	40	28	14	-	82	-	54	67	53	27	201	-	109	114	82	43	348
לא ידוע	-	-	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	29	26	-	-	55	-	15	-	14	13	42	-	15	29	40	15	99
מ																													
סך הכל	48	6	8	-	62	-	79	110	21	-	210	-	285	274	203	-	762	-	364	161	227	-	752	-	816	564	499	-	1,879
פרישה לנכונות	18	-	2	-	20	-	8	35	-	-	43	-	81	79	81	-	241	-	134	81	107	-	322	-	254	195	217	-	666
בריאות לקויה	13	2	6	-	21	-	44	16	17	-	77	-	119	111	95	-	325	-	121	27	80	-	228	-	311	169	211	-	691
רכונות אחרות	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	13
הקצאת מנהל	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	27	-	-	-	27	-	-	-	-	-	-	-	-	27	-	-	27
רענוני פרישה	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	31	-	40	-	-	-	40	-	55	44	4	-	103
לא ר"צ סוכנים לרישוי	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	29	13	12	-	54	-	27	-	13	-	40	-	85	42	27	-	154
אחרות	-	-	15	2	-	-	-	15	-	-	15	-	27	15	-	-	42	-	27	40	13	-	80	-	69	72	13	-	154
לא ידוע	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	29	13	-	-	42	-	15	-	14	-	29	-	15	29	27	-	71
מ																													
סך הכל	2	-	13	2	17	-	31	12	38	35	116	-	40	40	83	80	243	-	120	161	188	241	710	27	220	226	122	371	1,166
פרישה לנכונות	-	-	-	-	-	-	-	6	-	-	6	-	-	-	27	-	27	-	2	13	66	13	94	14	15	19	93	13	154
בריאות לקויה	-	-	13	-	13	-	31	4	8	19	62	-	27	27	29	67	150	-	38	42	27	67	174	13	110	86	77	153	439
רכונות אחרות	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	13	13	-	-	13	14	27	54	-	2	13	14	40	69
הקצאת מנהל	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	26	-	40	40	-	-	26	-	14	40
רענוני פרישה	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	27	40	26	54	147	-	27	40	26	54	147
לא ר"צ סוכנים לרישוי	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	15	-	-	-	-	-	-	-	26	-	15	26	67	-	26	-	30	39	95
אחרות	-	-	-	-	-	-	-	2	15	16	33	-	13	13	14	-	40	-	27	27	40	27	121	-	40	42	69	13	194
לא ידוע	-	-	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	13	-	13	-	-	-	-	13	13	-	-	-	13	15	28

ל י ב י י פ ר א ב פ ח י

1968+		1955-1967				1947-1954				1947 עד על				סה"כ				סיבת להפסקת העבודה
לא יודע	75+	70-74	65-69	60-64	סה"כ	לא יודע	75+	70-74	65-69	60-64	סה"כ	לא יודע	75+	70-74	65-69	60-64	סה"כ	

סה"כ מסך הכל

3	3	6	31	57	34	17	139	64	41	41	7	153	95	101	78	24	298	סך הכל
-	-	-	4	13	24	7	48	13	27	17	-	57	17	40	41	7	105	פרישה לגמלאות
-	-	3	20	20	4	-	44	41	14	18	4	77	61	34	25	4	124	בריאות לקיחה
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	3	-	-	-	3	3	הכנסת אחרות
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	הדפסת מנחה
-	-	3	-	-	-	4	4	-	-	3	-	3	-	3	3	4	10	העבודה מעישה
-	-	-	3	17	-	-	20	10	-	3	-	13	13	17	3	-	33	לא היו מוכנים להפסיק
-	-	-	4	3	3	3	13	-	-	-	-	-	4	3	3	3	13	אחרות
-	-	-	-	4	3	3	10	-	-	-	-	-	-	4	3	3	10	לא יודע

סה"כ

3	3	6	31	54	27	-	112	51	34	24	-	109	82	91	54	-	227	סך הכל
-	-	-	4	13	24	-	41	13	24	14	-	51	17	37	38	-	92	פרישה לגמלאות
-	-	3	20	20	-	-	40	31	10	7	-	48	51	30	10	-	91	בריאות לקיחה
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	הכנסת אחרות
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	הדפסת מנחה
-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	3	העבודה מעישה
-	-	-	3	14	-	-	17	7	-	3	-	10	10	14	3	-	27	לא היו מוכנים להפסיק
-	-	-	4	3	-	-	7	-	-	-	-	-	4	3	-	-	7	אחרות
-	-	-	-	4	3	-	7	-	-	-	-	-	-	4	3	-	7	לא יודע

סה"כ

3	3	6	31	7	17	27	13	7	17	7	44	13	10	24	24	71	סך הכל
-	-	-	-	-	7	7	7	3	3	3	6	-	3	3	7	13	פרישה לגמלאות
-	-	-	-	-	4	-	4	10	4	11	4	29	10	4	15	33	בריאות לקיחה
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	3	-	-	3	3	הכנסת אחרות
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	הדפסת מנחה
-	-	-	-	-	-	4	4	-	-	3	3	-	-	3	4	7	העבודה מעישה
-	-	-	-	-	3	-	3	-	-	-	3	-	3	3	-	6	לא היו מוכנים להפסיק
-	-	-	-	-	3	3	6	-	-	-	-	-	-	3	3	6	אחרות
-	-	-	-	-	-	3	3	-	-	-	-	-	-	-	3	3	לא יודע

סיומת להספקת העבודה		ר ס ב ל												סך הכל															
		בית ספר על-תלמודי			בית ספר תלמודי			בית ספר יסודי			בית ספר כללי				לא למד בליל														
לא	75+	70	65	60	55	50	45	40	35	30	25	20	15	10	5	0	סך הכל												
15	14	7	7	29	49	59	118	58	284	7	194	213	232	103	749	174	250	119	169	712	7	432	536	469	330	1,774	סך הכל		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	פרישה לגמלאות		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	בריאות לקיחה		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	הכנסות אחרות		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	הצדמת עוונות		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	העבודה בעינת		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	לא היו טובתם להעסיק		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	אחרות		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	לא יודע		
15	14	7	7	29	42	52	66	160	7	172	184	176	539	152	198	80	430	7	381	448	322	1,158	289	499	19	44	169	138	סך הכל
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	פרישה לגמלאות		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	בריאות לקיחה		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	הכנסות אחרות		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	הצדמת עוונות		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	העבודה בעינת		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	לא היו טובתם להעסיק		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	אחרות		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	לא יודע		
15	14	7	7	29	7	7	52	66	124	7	22	29	56	103	210	22	52	39	169	282	51	88	147	330	616	סך הכל			
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	פרישה לגמלאות		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	בריאות לקיחה		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	הכנסות אחרות		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	הצדמת עוונות		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	העבודה בעינת		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	לא היו טובתם להעסיק		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	אחרות		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	לא יודע		

מס' ה'ש"ר ה'ש"ר

ס' ה'ש"ר	מס' ה'ש"ר		מס' ה'ש"ר		מס' ה'ש"ר		מס' ה'ש"ר		מס' ה'ש"ר		מס' ה'ש"ר		ס' ה'ש"ר	מס' ה'ש"ר
	בית	מס' ה'ש"ר	בית	מס' ה'ש"ר	בית	מס' ה'ש"ר	בית	מס' ה'ש"ר	בית	מס' ה'ש"ר	בית	מס' ה'ש"ר		

מס' ה'ש"ר - מס' ה'ש"ר

26	42	15	15	72	167	129	300	71	667	27	594	413	422	261	1,717	220	220	84	39	563	27	1,036	790	821	371	3,045	סך הכל
-	14	2	-	16	60	55	121	-	236	14	182	115	149	13	473	13	42	40	-	95	14	269	214	310	13	820	פרישה לגמלאות
26	2	-	-	2	53	14	111	44	222	13	231	116	173	82	615	122	112	4	27	265	13	421	255	288	153	1,130	בריאות לקיחה
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	26	14	40	80	-	2	-	-	-	2	-	2	26	14	40	82	הכנסת אחרון
-	-	-	-	-	14	13	-	-	27	-	13	13	-	14	40	-	-	-	-	-	27	26	-	14	67	העזרת בעתה	
-	13	-	-	13	13	18	13	-	44	-	56	40	17	54	167	-	26	-	-	26	-	82	84	30	54	250	העזרת בעתה
-	-	13	15	28	27	2	15	-	44	-	42	-	-	27	69	42	27	27	12	108	-	111	42	57	39	249	לא היו מוכנים להמשיך
-	13	-	-	13	-	-	40	14	81	-	55	87	42	29	213	41	-	-	-	41	-	109	114	82	43	348	אחרון
-	-	-	-	-	-	-	-	-	13	-	15	16	27	2	60	-	13	13	-	26	-	15	29	40	15	99	לא יודע

מס' ה'ש"ר

26	29	15	2	46	140	89	147	-	376	-	498	296	307	-	1,101	136	151	43	-	330	-	816	564	499	-	1,879	סך הכל
-	14	2	-	16	60	42	54	-	156	-	167	111	136	-	414	13	40	27	-	80	-	254	195	217	-	666	פרישה לגמלאות
26	2	-	-	2	26	14	80	-	120	-	190	84	127	-	401	80	58	4	-	142	-	311	169	211	-	691	בריאות לקיחה
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	13	-	-	-	13	-	-	-	-	-	-	-	13	-	-	13	הכנסת אחרון
-	-	-	-	-	14	-	-	-	14	-	13	-	-	-	13	-	-	-	-	-	-	27	-	-	-	27	העזרת בעתה
-	13	-	-	13	13	4	-	-	17	-	29	27	4	-	60	-	13	-	-	13	-	55	44	4	-	103	העזרת בעתה
-	-	13	2	15	27	2	13	-	42	-	42	-	-	-	42	16	27	12	-	55	-	85	42	27	-	154	לא היו מוכנים להמשיך
-	-	-	-	-	-	-	-	-	27	-	42	45	13	-	100	27	-	-	-	27	-	69	72	13	-	154	אחרון
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	15	16	27	-	58	-	13	-	-	13	-	15	29	27	-	71	לא יודע

מס' ה'ש"ר

-	13	-	13	26	27	40	153	71	291	27	96	117	115	261	616	84	69	41	39	233	27	220	226	322	371	1,166	סך הכל
-	-	-	-	-	-	13	67	-	80	14	15	4	13	13	59	-	2	13	-	15	14	15	19	93	13	154	פרישה לגמלאות
-	-	-	-	-	27	-	31	44	102	13	41	32	46	82	214	42	54	-	27	123	13	110	86	77	153	439	בריאות לקיחה
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	13	14	40	67	-	2	-	-	-	2	-	2	13	14	40	69	הכנסת אחרון
-	-	-	-	-	-	13	-	-	13	-	13	-	14	27	-	-	-	-	-	-	-	26	-	14	40	40	העזרת בעתה
-	-	-	-	-	-	14	13	-	27	-	27	13	13	54	107	-	13	-	-	13	-	27	40	26	54	147	העזרת בעתה
-	-	13	-	13	-	-	2	-	2	-	-	-	-	27	27	26	-	15	12	53	-	26	-	30	39	95	לא היו מוכנים להמשיך
-	13	-	-	13	-	40	14	54	54	-	13	42	29	29	113	14	-	-	-	14	-	40	42	69	43	194	אחרון
-	-	-	-	-	-	13	-	13	13	-	-	-	-	2	-	-	13	13	-	13	-	-	13	15	28	לא יודע	

סוגי התפקוד והעבודה	רמת המשלוח												סך הכל									
	בית ספר על-תיכוני			בית ספר תיכוני			בית ספר יסודי			לא למד כלל				הכל								
	לא יודע	75+	70-74	לא יודע	75+	70-74	לא יודע	75+	70-74	לא יודע	75+	70-74		לא יודע	75+	70-74	לא יודע					
סך הכל	3	3	3	3	7	10	41	50	44	14	149	48	51	27	10	136	95	101	78	24	298	
פרישה לגבולות	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7	17	13	7	44	-	17	40	41	7	105
בריאות לקיחה	3	3	3	3	7	7	10	23	21	-	54	37	14	8	-	59	61	34	25	4	124	
הכנסות אחרות	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-	3	3	3
הקצפת עבודה	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
הקצפת כעיסת	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	4	-	3	3	-	6	-	3	3	4	10	10
לא היו נכנסים להקצפת אחרות	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	3	-	3	10	4	3	3	3	13	13
לא יודע	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	3	-	4	3	-	7	-	4	3	3	10	10

סך הכל	3	3	3	3	7	10	41	50	44	14	149	42	44	13	-	99	82	91	54	-	227	
פרישה לגבולות	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7	17	10	-	34	17	37	38	-	92	92
בריאות לקיחה	3	3	3	3	7	7	10	20	21	-	51	31	10	-	41	-	51	30	10	-	91	91
הכנסות אחרות	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
הקצפת עבודה	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
הקצפת כעיסת	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	3	-	3	-	-	3	3
לא היו נכנסים להקצפת אחרות	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	3	-	-	7	10	14	3	-	27	27
לא יודע	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	3	3	-	7	4	3	3	-	7	7

סך הכל	3	3	3	3	7	10	34	47	34	-	115	6	7	14	10	37	13	10	24	24	71	
פרישה לגבולות	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	7	14	10	37	-	13	10	24	24	71
בריאות לקיחה	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	3	7	10	-	3	3	7	13	13
הכנסות אחרות	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	6	4	8	-	18	10	4	15	4	33	33
הקצפת עבודה	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
הקצפת כעיסת	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	3	-	3	3	-	6	6
לא היו נכנסים להקצפת אחרות	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	3	3	6	6
לא יודע	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	3	3	6	6

לוח מס. 28: הקשישים שעבדו בעבר לפי סיבות הפסקת עבודה וצורת מגורים

צורת מגורים					סיבות להפסקת עבודה
נשוי, גר עם בן זוג וגם בני משפחה אחרים	נשוי, גר עם בן זוג ו/או ילדים	לא נשוי, גר עם בני משפחה אחרים	לא נשוי, גר לבד	סך הכל	
באר שבע - סך הכל					
308	965	304	197	1,774	סך הכל
95	160	66	43	364	פרישה לגמלאות
80	468	109	103	760	בריאות לקויה
7	42	22	-	71	הכנסות אחרות
-	-	-	-	-	העדפת מנוחה
-	22	15	7	44	העבודה מעיפת
60	146	44	15	265	לא היו מוכנים להעסיק
66	127	48	29	270	אחרות
-	-	-	-	-	לא ידוע
ג ב ד י ם					
249	719	95	95	1,158	סך הכל
95	129	29	36	289	פרישה לגמלאות
51	374	37	37	499	בריאות לקויה
-	19	-	-	19	הכנסות אחרות
-	-	-	-	-	העדפת מנוחה
-	22	15	7	44	העבודה מעיפת
52	95	7	15	169	לא היו מוכנים להעסיק
51	80	7	-	138	אחרות
-	-	-	-	-	לא ידוע
נ ש י ם					
59	246	209	102	616	סך הכל
-	31	37	7	75	פרישה לגמלאות
29	94	72	66	261	בריאות לקויה
7	23	22	-	52	הכנסות אחרות
-	-	-	-	-	העדפת מנוחה
-	-	-	-	-	העבודה מעיפת
8	51	37	-	96	לא היו מוכנים להעסיק
15	47	41	29	132	אחרות
-	-	-	-	-	לא ידוע

לוח מס. 28 - המשך: הקשישים שעבדו בעבר לפי סיבות הפסקת עבודה וצורת מגורים

צורת מגורים					סיבות להפסקת העבודה
נשוי, גר עם בן זוג וגם בני משפחה אחרים	נשוי, גר עם בן זוג ו/או ילדים	לא נשוי, גר עם בני משפחה אחרים	לא נשוי, גר לבד	סך הכל	
פתח תקוה - סך הכל					
503	1,739	320	483	3,045	סך הכל
189	509	62	60	820	פרישה לגמלאות
180	642	73	235	1,130	בריאות לקויה
13	40	2	27	82	הכנסות אחרות
-	67	-	-	67	העדפת מנוחה
26	129	28	67	250	העבודה מעיפת
42	136	44	27	249	לא היו מוכנים להעסיק
26	183	85	54	348	אחרות
27	33	26	13	99	לא ידוע
ג ב ר י ם					
411	1,172	143	153	1,879	סך הכל
176	415	44	31	666	פרישה לגמלאות
153	416	13	109	691	בריאות לקויה
-	13	-	-	13	הכנסות אחרות
-	27	-	-	27	העדפת מנוחה
13	62	15	13	103	העבודה מעיפת
29	96	29	-	154	לא היו מוכנים להעסיק
13	112	29	-	154	אחרות
27	31	13	-	71	לא ידוע
נ ש י ם					
92	567	177	330	1,166	סך הכל
13	94	18	29	154	פרישה לגמלאות
27	226	60	126	439	בריאות לקויה
13	27	2	27	69	הכנסות אחרות
-	40	-	-	40	העדפת מנוחה
13	67	13	54	147	העבודה מעיפת
13	40	15	27	95	לא היו מוכנים להעסיק
13	71	56	54	194	אחרות
-	2	13	13	28	לא ידוע

לוח מס. 28 - המשך: הקשישים שעבדו בעבר לפי סיבות הפסקת עבודה וצורת מגורים

צורת מגורים					סיבות להפסקת העבודה
נשוי, גר עם בן זוג וגם בני משפחה אחרים	נשוי, גר עם בן זוג ו/או ילדים	לא נשוי, גר עם בני משפחה אחרים	לא נשוי, גר לבד	סך הכל	
י ב נ ה - סך הכל					
61	152	37	48	298	סך הכל
23	61	11	10	105	פרישה לגמלאות
21	65	17	21	124	בריאות לקויה
-	3	-	-	3	הכנסות אחרות
-	-	-	-	-	העדפת מנוחה
-	6	-	4	10	העבודה מעיפת
10	10	6	7	33	לא היו מוכנים להעסיק
-	7	-	6	13	אחרות
7	-	3	-	10	לא ידוע
ג ב ר י ם					
58	139	13	17	227	סך הכל
20	61	4	7	92	פרישה לגמלאות
21	58	9	3	91	בריאות לקויה
-	-	-	-	-	הכנסות אחרות
-	-	-	-	-	העדפת מנוחה
-	3	-	-	3	העבודה מעיפת
10	10	-	7	27	לא היו מוכנים להעסיק
-	7	-	-	7	אחרות
7	-	-	-	7	לא ידוע
נ ש י ם					
3	13	24	31	71	סך הכל
3	-	7	3	13	פרישה לגמלאות
-	7	8	18	33	בריאות לקויה
-	3	-	-	3	הכנסות אחרות
-	-	-	-	-	העדפת מנוחה
-	3	-	4	7	העבודה מעיפת
-	-	6	-	6	לא היו מוכנים להעסיק
-	-	-	6	6	אחרות
-	-	3	-	3	לא ידוע

לוח מס. 29: הקשישים שעבדו בעבר לפי משלח יד אחרון וגיל פרישה

גיל פרישה						משלח יד אחרון
75+	70-74	65-69	60-64	עד 60	סך הכל	
באר שבע - סך הכל						
50	187	588	362	587	1,774	סך הכל
6	36	138	102	257	539	פקידות, מנהל ומקצועות חופשיים
22	94	262	117	223	718	שירותים אישיים
22	57	188	132	78	477	עובדים עבודה פיזית
-	-	-	11	29	40	לא ידוע
גברים						
50	180	531	219	178	1,158	סך הכל
6	36	123	51	49	265	פקידות, מנהל ומקצועות חופשיים
22	94	235	51	79	481	שירותים אישיים
22	50	173	110	36	391	עובדים עבודה פיזית
-	-	-	7	14	21	לא ידוע
נשים						
-	7	57	143	409	616	סך הכל
-	-	15	51	208	274	פקידות, מנהל ומקצועות חופשיים
-	-	27	66	144	237	שירותים אישיים
-	7	15	22	42	86	עובדים עבודה פיזית
-	-	-	4	15	19	לא ידוע
פתח תקוה - סך הכל						
150	336	991	837	731	3,045	סך הכל
66	97	251	187	208	809	פקידות, מנהל ומקצועות חופשיים
44	103	328	465	254	1,194	שירותים אישיים
27	123	410	168	243	971	עובדים עבודה פיזית
13	13	2	17	26	71	לא ידוע
גברים						
122	268	840	388	261	1,879	סך הכל
66	71	222	117	31	507	פקידות, מנהל ומקצועות חופשיים
29	88	235	185	110	647	שירותים אישיים
27	96	381	84	94	682	עובדים עבודה פיזית
-	13	2	2	26	43	לא ידוע

לוח מס. 29 - המ ש ך : הקשישים שעבדו בעבר לפי משלח יד אחרון וגיל פרישה

גיל פרישה						משלח יד אחרון
75+	70-74	65-69	60-64	עד 60	סך הכל	
פתח תקוה - נשים						
28	68	151	449	470	1,166	סך הכל
-	26	29	70	177	302	פקידות, מנהל ומקצועות חופשיים
15	15	93	280	144	547	שירותים אישיים
-	27	29	84	149	289	עובדים עבודה פיזית
13	-	-	15	-	28	לא ידוע
יבנה - סך הכל						
9	61	115	72	41	298	סך הכל
-	7	10	21	10	48	פקידות, מנהל ומקצועות חופשיים
9	44	61	34	17	165	שירותים אישיים
-	7	37	17	10	71	עובדים עבודה פיזית
-	3	7	-	4	14	לא ידוע
גבריים						
9	58	112	34	14	227	סך הכל
-	7	7	14	-	28	פקידות, מנהל ומקצועות חופשיים
9	41	61	10	10	131	שירותים אישיים
-	7	37	10	-	54	עובדים עבודה פיזית
-	3	7	-	4	14	לא ידוע
נשים						
-	3	3	38	27	71	סך הכל
-	-	3	7	10	20	פקידות, מנהל ומקצועות חופשיים
-	3	-	24	7	34	שירותים אישיים
-	-	-	7	10	17	עובדים עבודה פיזית
-	-	-	-	-	-	לא ידוע

לוח מס. 30: הקשישים שעבדו בעבר לפי מעמד אחרון בעבודה וניל פרישה

גיל פרישה						מעמד אחרון בעבודה
75+	70-74	65-69	60-64	עד 60	סך הכל	
באר שבע - סך הכל						
50	187	588	362	587	1,774	סך הכל
43	107	372	234	382	1,138	שכיר
7	80	209	118	183	597	עצמאי
-	-	7	-	-	7	בן משפחה ללא השלום
-	-	-	10	22	32	לא ידוע
גבר ים						
50	180	531	219	178	1,158	סך הכל
43	100	336	131	103	713	שכיר
7	80	188	81	66	422	עצמאי
-	-	7	-	-	7	בן משפחה ללא השלום
-	-	-	7	9	16	לא ידוע
נשים						
-	7	57	143	409	616	סך הכל
-	7	36	103	279	425	שכיר
-	-	21	37	117	175	עצמאי
-	-	-	-	-	-	בן משפחה ללא השלום
-	-	-	3	13	16	לא ידוע
פתח תקוה - סך הכל						
150	336	991	837	731	3,045	סך הכל
110	159	753	510	570	2,102	שכיר
27	164	238	295	147	871	עצמאי
-	-	-	13	-	13	בן משפחה ללא השלום
13	13	-	19	14	59	לא ידוע
גבר ים						
122	268	840	388	261	1,879	סך הכל
95	144	658	228	140	1,265	שכיר
27	111	182	157	107	584	עצמאי
-	-	-	-	-	-	בן משפחה ללא השלום
-	13	-	3	14	30	לא ידוע

לוח מס. 30 - המשך: הקשישים שעבדו בעבר לפי מעמד אחרון בעבודה וגיל פרישה

גיל פרישה						מעמד אחרון בעבודה
75+	70-74	65-69	60-64	עד 60	סך הכל	
פתח תקוה - נשים						
28	68	151	449	470	1,166	סך הכל
15	15	95	282	430	837	שכיר
-	53	56	138	40	287	עצמאי
-	-	-	13	-	13	בן משפחה ללא תשלום
13	-	-	16	-	29	לא ידוע
יבנה - סך הכל						
9	61	115	72	41	298	סך הכל
9	37	95	45	23	209	שכיר
-	20	20	27	14	81	עצמאי
-	-	-	-	-	-	בן משפחה ללא תשלום
-	4	-	-	4	8	לא ידוע
גבר ים						
9	58	112	34	14	227	סך הכל
9	37	95	14	3	158	שכיר
-	17	17	20	7	61	עצמאי
-	-	-	-	-	-	בן משפחה ללא תשלום
-	4	-	-	4	8	לא ידוע
נשים						
-	3	3	38	27	71	סך הכל
-	-	-	31	20	51	שכיר
-	3	3	7	7	20	עצמאי
-	-	-	-	-	-	בן משפחה ללא תשלום
-	-	-	-	-	-	לא ידוע

לוח מס. 31: הקשישים שעבדו בעבר למי היקף עבודה אחרון וניל פרישה

גיל פרישה						היקף עבודה אחרון
75+	70-74	65-69	60-64	עד 60	סך הכל	
באר שבע - סך הכל						
50	187	588	362	587	1,774	סך הכל
35	119	462	213	403	1,232	מלאה
15	48	84	102	88	337	חלקית סדירה
-	20	42	37	52	151	חלקית לא סדירה
-	-	-	-	22	22	אחר
-	-	-	10	22	32	לא ידוע
גבר ים						
50	180	531	219	178	1,158	סך הכל
35	112	435	147	139	868	מלאה
15	48	69	51	15	198	חלקית סדירה
-	20	27	15	15	77	חלקית לא סדירה
-	-	-	-	-	-	אחר
-	-	-	6	9	15	לא ידוע
נשיים						
-	7	57	143	409	616	סך הכל
-	7	27	66	264	364	מלאה
-	-	15	51	73	139	חלקית סדירה
-	-	15	22	37	74	חלקית לא סדירה
-	-	-	-	22	22	אחר
-	-	-	4	13	17	לא ידוע
פתח תקוה - סך הכל						
150	336	991	837	731	3,045	סך הכל
82	252	814	683	476	2,307	מלאה
42	44	81	82	80	329	חלקית סדירה
13	27	83	40	148	311	חלקית לא סדירה
-	-	13	13	13	39	אחר
13	13	-	19	14	59	לא ידוע

לוח מס. 31 - המשך: הקשישים שעבדו בעבר לפי היקף עבודה אחרון וגיל פרישה

גיל פרישה						היקף עבודה אחרון
75+	70-74	65-69	60-64	עד 60	סך הכל	
פתח תקוה - גברים						
122	268	840	388	261	1,879	סך הכל
80	184	730	372	194	1,560	מלאה
29	44	54	13	13	153	חלקית סדירה
13	27	56	-	27	123	חלקית לא סדירה
-	-	-	-	13	13	אחר
-	13	-	3	14	30	לא ידוע
נשים						
28	68	151	449	470	1,166	סך הכל
2	68	84	311	282	747	מלאה
13	-	27	69	67	176	חלקית סדירה
-	-	27	40	121	188	חלקית לא סדירה
-	-	13	13	-	26	אחר
13	-	-	16	-	29	לא ידוע
יבנה - סך הכל						
9	61	115	72	41	298	סך הכל
3	31	61	41	20	156	מלאה
6	20	51	31	14	122	חלקית סדירה
-	7	3	-	3	13	חלקית לא סדירה
-	-	-	-	-	-	אחר
-	3	-	-	4	7	לא ידוע
גברים						
9	58	112	34	14	227	סך הכל
3	28	61	27	3	122	מלאה
6	20	51	7	7	91	חלקית סדירה
-	7	-	-	-	7	חלקית לא סדירה
-	-	-	-	-	-	אחר
-	3	-	-	4	7	לא ידוע

לוח כס. 31 - המשך: הקשישים שעבדו בעבר לפי היקף עבודה אחרון וגיל פרישה

גיל פרישה						היקף עבודה אחרון
75+	70-74	65-69	60-64	עד 60	סך הכל	
יבנה - נשים						
-	3	3	38	27	71	סך הכל
-	3	-	14	17	34	מלאה
-	-	-	24	7	31	חלקית סדירה
-	-	3	-	3	6	חלקית לא סדירה
-	-	-	-	-	-	אחר
-	-	-	-	-	-	לא ידוע

לוח מס. 32: הקשישים שעבדו בעבר לפי סוג עבודה אחרון וגיל פרישה

גיל פרישה						סוג עבודה אחרון
75 +	70-74	65-69	60-64	עד 60	סך הכל	
באר שבע - סך הכל						
50	187	588	362	587	1,774	סך הכל
21	93	323	154	293	884	קבוע
15	43	209	125	213	605	יומי באופן סדיר
7	37	49	51	52	196	יומי לסירוגין
-	7	7	15	-	29	עונתי
-	7	-	7	7	21	עבודות יזומות
7	-	-	-	-	7	במפעלים לקשישים
7	-	-	10	22	32	לא ידוע
גבר ים						
50	180	531	219	178	1,158	סך הכל
21	86	308	95	95	605	קבוע
15	43	181	81	59	379	יומי באופן סדיר
7	37	42	29	15	130	יומי לסירוגין
-	7	-	-	-	7	עונתי
-	7	-	7	-	14	עבודות יזומות
7	-	-	-	-	7	במפעלים לקשישים
-	-	-	7	9	16	לא ידוע
נשיים						
-	7	57	143	409	616	סך הכל
-	7	15	59	198	279	קבוע
-	-	28	44	154	226	יומי באופן סדיר
-	-	7	22	37	66	יומי לסירוגין
-	-	7	15	-	22	עונתי
-	-	-	-	7	7	עבודות יזומות
-	-	-	-	-	-	במפעלים לקשישים
-	-	-	3	13	16	לא ידוע

לוח מס. 32 - המשך: הקשישים שעבדו בעבר לפי סוג עבודה אחרון וגיל פרישה

גיל פרישה						סוג עבודה אחרון
75 +	70-74	65-69	60-64	עד 60	סך הכל	
פתח תקוה - סך הכל						
150	336	991	837	731	3,045	סך הכל
98	182	592	585	428	1,885	קבוע
26	58	180	98	84	446	יומי באופן סדיר
-	55	98	69	98	320	יומי לסירוגין
-	-	56	27	54	137	עונתי
-	15	26	-	13	54	עבודות יזומות
13	-	13	-	-	26	במפעלים לקשישים
13	26	26	58	54	177	לא ידוע
גבר ים						
122	268	840	388	261	1,879	סך הכל
96	142	523	305	138	1,204	קבוע
13	58	151	67	42	331	יומי באופן סדיר
-	40	71	-	27	138	יומי לסירוגין
-	-	56	-	-	56	עונתי
-	15	13	-	-	28	עבודות יזומות
13	-	13	-	-	26	במפעלים לקשישים
-	13	13	16	54	96	לא ידוע
נשיים						
28	68	151	449	470	1,166	סך הכל
2	40	69	280	290	681	קבוע
13	-	29	31	42	115	יומי באופן סדיר
-	15	27	69	71	182	יומי לסירוגין
-	-	-	27	54	81	עונתי
-	-	13	-	13	26	עבודות יזומות
-	-	-	-	-	-	במפעלים לקשישים
13	13	13	42	-	81	לא ידוע

לוח מס. 32 - המשך: הקשישים שעבדו בעבר לפי סוג עבודה אחרון וגיל פרישה

גיל פרישה						סוג עבודה אחרון
75 +	70-74	65-69	60-64	עד 60	סך הכל	
יבנה - סך הכל						
9	61	115	72	41	298	סך הכל
3	20	54	23	10	110	קבוע
6	10	27	31	6	80	יומי באופן סדיר
-	7	13	14	7	41	יומי לסידוגין
-	3	-	-	10	13	עונתי
-	3	7	-	3	13	עבודות יזומות
-	14	14	4	5	37	במפעלים לקשישים
-	4	-	-	-	4	לא ידוע
גברים						
9	58	112	34	14	227	סך הכל
3	17	54	20	3	97	קבוע
6	10	27	7	3	53	יומי באופן סדיר
-	7	10	7	-	24	יומי לסידוגין
-	3	-	-	-	3	עונתי
-	3	7	-	3	13	עבודות יזומות
-	14	14	-	5	33	במפעלים לקשישים
-	4	-	-	-	4	לא ידוע
נשים						
-	3	3	38	27	71	סך הכל
-	3	-	3	7	13	קבוע
-	-	-	24	3	27	יומי באופן סדיר
-	-	3	7	7	17	יומי לסידוגין
-	-	-	-	10	10	עונתי
-	-	-	-	-	-	עבודות יזומות
-	-	-	4	-	4	במפעלים לקשישים
-	-	-	-	-	-	לא ידוע

לוח מס. 33: הקשישים שעבדו בעבר לפי סיבות הפסקת העבודה וגיל פרישה

גיל פרישה						סיבות להפסקת העבודה
75 +	70-74	65-69	60-64	עד 60	סך הכל	
באר שבע - סך הכל						
50	187	588	362	587	1,774	סך הכל
15	36	246	52	15	364	פרישה לגמלאות
21	71	201	177	290	760	בריאות לקויה
-	7	12	9	43	71	הכנסות אחרות
-	-	-	-	-	-	העדפת מנוחה
-	-	14	10	20	44	העבודה מעייפת
7	58	64	56	80	265	לא היו מוכנים להעסיק
7	15	51	58	139	270	אחרות
-	-	-	-	-	-	לא ידוע
גבר ים						
50	180	531	219	178	1,158	סך הכל
15	36	231	7	-	289	פרישה לגמלאות
21	64	180	126	108	499	בריאות לקויה
-	7	12	-	-	19	הכנסות אחרות
-	-	-	-	-	-	העדפת מנוחה
-	-	14	10	20	44	העבודה מעייפת
7	58	57	32	15	169	לא היו מוכנים להעסיק
7	15	37	44	35	138	אחרות
-	-	-	-	-	-	לא ידוע
נשיים						
-	7	57	143	409	616	סך הכל
-	-	15	45	15	75	פרישה לגמלאות
-	7	21	51	182	261	בריאות לקויה
-	-	-	9	43	52	הכנסות אחרות
-	-	-	-	-	-	העדפת מנוחה
-	-	-	-	-	-	העבודה מעייפת
-	-	7	24	65	96	לא היו מוכנים להעסיק
-	-	14	14	104	132	אחרות
-	-	-	-	-	-	לא ידוע

לוח מס. 33 - המשך: הקשישים שעבדו בעבר לפי סיבות הפסקת העבודה וגיל פרישה

גיל פרישה						סיבות להפסקת העבודה
75 +	70-74	65-69	60-64	עד 60	סך הכל	
פתח תקוה - סך הכל						
150	336	991	837	731	3,045	סך הכל
13	97	501	203	6	820	פרישה לגמלאות
56	142	222	392	318	1,130	בריאות לקויה
-	-	13	-	69	82	הכנסות אחרות
-	-	-	40	27	67	העדפת מנוחה
13	29	32	69	107	250	העבודה מעייפת
28	27	84	40	70	249	לא היו מוכנים להעסיק
27	28	110	76	107	348	אחרות
13	13	29	17	27	99	לא ידוע
ג ב ר י ם						
122	268	840	388	261	1,879	סך הכל
13	84	474	93	2	666	פרישה לגמלאות
54	100	178	194	165	691	בריאות לקויה
-	-	13	-	-	13	הכנסות אחרות
-	-	-	27	-	27	העדפת מנוחה
13	29	19	29	13	103	העבודה מעייפת
15	27	71	14	27	154	לא היו מוכנים להעסיק
27	15	56	29	27	154	אחרות
-	13	29	2	27	71	לא ידוע
נ ש י ם						
28	68	151	449	470	1,166	סך הכל
-	13	27	110	4	154	פרישה לגמלאות
2	42	44	198	153	439	בריאות לקויה
-	-	-	-	69	69	הכנסות אחרות
-	-	-	13	27	40	העדפת מנוחה
-	-	13	40	94	147	העבודה מעייפת
13	-	13	26	43	95	לא היו מוכנים להעסיק
-	13	54	47	80	194	אחרות
13	-	-	15	-	28	לא ידוע

לוח מס. 33 - המשך: הקשישים שעבדו בעבר לפי סיבות הפסקת העבודה וגיל פרישה

גיל פרישה						סיבות להפסקת העבודה
75 +	70-74	65-69	60-64	עד 60	סך הכל	
יבנה - סך הכל						
9	61	115	72	41	298	סך הכל
3	18	71	13	-	105	פרישה לגמלאות
3	30	26	47	18	124	בריאות לקויה
-	-	-	-	3	3	הכנסות אחרות
-	-	-	-	-	-	העדפת מנוחה
-	-	3	-	7	10	העבודה מעייפת
3	3	15	3	9	33	לא היו מוכנים להעסיק
-	7	-	6	-	13	אחרות
-	3	-	3	4	10	לא ידוע
גברים						
9	58	112	34	14	227	סך הכל
3	18	71	-	-	92	פרישה לגמלאות
3	27	23	31	7	91	בריאות לקויה
-	-	-	-	-	-	הכנסות אחרות
-	-	-	-	-	-	העדפת מנוחה
-	-	3	-	-	3	העבודה מעייפת
3	3	15	3	3	27	לא היו מוכנים להעסיק
-	7	-	-	-	7	אחרות
-	3	-	-	4	7	לא ידוע
נשים						
-	3	3	38	27	71	סך הכל
-	-	-	13	-	13	פרישה לגמלאות
-	3	3	16	11	33	בריאות לקויה
-	-	-	-	3	3	הכנסות אחרות
-	-	-	-	-	-	העדפת מנוחה
-	-	-	-	7	7	העבודה מעייפת
-	-	-	-	6	6	לא היו מוכנים להעסיק
-	-	-	6	-	6	אחרות
-	-	-	3	-	3	לא ידוע

לוח מס. 34: הקשישים שעבדו בעבר עפ"י מקום הפסקת העבודה וגיל פרישה

גיל פרישה						מקום הפסקת העבודה
75 +	70-74	65-69	60-64	עד 60	סך הכל	
באר שבע - סך הכל						
50	187	588	362	587	1,774	סך הכל הפסיקו לעבוד
44	139	466	220	210	1,079	מזה: בארץ
6	44	117	132	377	676	בחו"ל
-	4	5	10	-	19	לא ידוע
גברים						
50	180	531	219	178	1,158	סך הכל הפסיקו לעבוד
44	132	429	125	71	801	מזה: בארץ
6	44	102	88	107	347	בחו"ל
-	4	-	6	-	10	לא ידוע
נשים						
-	7	57	143	409	616	סך הכל הפסיקו לעבוד
-	7	37	95	139	278	מזה: בארץ
-	-	15	44	270	329	בחו"ל
-	-	5	4	-	9	לא ידוע
פתח תקוה - סך הכל						
150	336	991	837	731	3,045	סך הכל הפסיקו לעבוד
122	292	913	680	555	2,562	מזה: בארץ
15	31	66	139	162	413	בחו"ל
13	13	12	18	14	70	לא ידוע
גברים						
122	268	840	388	261	1,879	סך הכל הפסיקו לעבוד
107	224	762	255	149	1,497	מזה: בארץ
15	31	66	131	98	341	בחו"ל
-	13	12	2	14	41	לא ידוע

לוח מס. 34 - המשך: הקשישים שעבדו בעבר עפ"י מקום הפסקת העבודה וגיל פרישה

גיל פרישה						מקום הפסקת העבודה
75+	70-74	65-69	60-64	עד 60	סך הכל	
פתח תקוה - נשים						
28	68	151	449	470	1,166	סך הכל הפסיקו לעבוד
15	68	151	425	406	1,065	מזה: בארץ
-	-	-	8	64	72	בחו"ל
13	-	-	16	-	29	לא ידוע
יבנה - סך הכל						
9	61	115	72	41	298	סך הכל הפסיקו לעבוד
9	44	98	54	18	223	מזה: בארץ
-	14	17	18	23	72	בחו"ל
-	3	-	-	-	3	לא ידוע
גבר ים						
9	58	112	34	14	227	סך הכל הפסיקו לעבוד
9	41	95	20	4	169	מזה: בארץ
-	14	17	14	10	55	בחו"ל
-	3	-	-	-	3	לא ידוע
נשים						
-	3	3	38	27	71	סך הכל הפסיקו לעבוד
-	3	3	34	14	54	מזה: בארץ
-	-	-	4	13	17	בחו"ל
-	-	-	-	-	-	לא ידוע

מספר התחלופה וישנה התחלופה	ת"מ 35												
	החלופה ה-1			החלופה ה-2			החלופה ה-3			החלופה ה-4			
	מספר החלופה	מספר החלופה	מספר החלופה	מספר החלופה	מספר החלופה	מספר החלופה	מספר החלופה	מספר החלופה	מספר החלופה	מספר החלופה	מספר החלופה	מספר החלופה	
החלופה הראשונה מספר החלופה 3-4	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6
	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7
	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8
	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9
	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10
החלופה השנייה מספר החלופה 3-4	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6
	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7
	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8
	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9
	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10
החלופה השלישית מספר החלופה 3-4	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6
	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7
	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8
	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9
	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10
החלופה הרביעית מספר החלופה 3-4	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6
	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7
	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8
	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9
	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10

מספר התעלה והחלוקה	תש"ו												סה"כ		
	חודש ינואר			חודש פברואר			חודש מרץ			חודש אפריל					
מספר עובדים	מספר עובדים	מספר עובדים	מספר עובדים	מספר עובדים	מספר עובדים	מספר עובדים	מספר עובדים	מספר עובדים	מספר עובדים	מספר עובדים	מספר עובדים	מספר עובדים	מספר עובדים	מספר עובדים	מספר עובדים
התחלקה ראשונה	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6
	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7
	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8
	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9
	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10
סה"כ	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10
התחלקה שנייה	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6
	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7
	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8
	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9
	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10
סה"כ	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10
התחלקה שלישית	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6
	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7
	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8
	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9
	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10
סה"כ	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10
התחלקה רביעית	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6
	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7
	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8
	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9
	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10
סה"כ	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10

לוח מס. 38: קשישים שעבדו בעבר לפי היקף העבודה במשך רוב שנות עבודתם, בעשר השנים שלפני הפרישה והיקף העבודה האחרונה

ה י ק ף ה ע ב ו ד ה ה א א ח ר ו נ ה						היקף העבודה במשך רוב שנות העבודה ובעשר שנים אחרונות
לא ידוע	אחר	חלקית לא סדירה	חלקית סדירה	מלאה	סך הכל*	
ב א ר ש ב ע						<u>העבודה במשך רוב שנות העבודה</u>
32	22	151	337	1,232	1,774	סך הכל
30	-	63	161	1,188	1,442	מלאה
-	-	-	161	22	183	חלקית סדירה
-	-	88	8	7	103	חלקית לא סדירה
-	22	-	-	-	22	אחר
2	-	-	7	15	24	לא ידוע
ה ע ב ו ד ה ע ש ר ש נ י ם ל פ נ י פ ר י ש ה						<u>העבודה עשר שנים לפני פרישה</u>
32	22	151	337	1,232	1,774	סך הכל
-	-	7	59	1,189	1,255	מלאה
-	-	15	227	22	264	חלקית סדירה
-	-	117	-	-	117	חלקית לא סדירה
-	22	-	-	-	22	אחר
32	-	12	51	21	116	לא ידוע
פ ת ח ח ק ו ה						<u>העבודה משך רוב שנות העבודה</u>
59	39	311	329	2,307	3,045	סך הכל
-	-	29	46	2,292	2,367	מלאה
-	-	-	283	-	283	חלקית סדירה
-	-	282	-	13	295	חלקית לא סדירה
-	39	-	-	-	39	אחר
59	-	-	-	2	61	לא ידוע
ה ע ב ו ד ה ע ש ר ש נ י ם ל פ נ י פ ר י ש ה						<u>העבודה עשר שנים לפני פרישה</u>
59	39	311	329	2,307	3,045	סך הכל
-	-	15	60	2,292	2,367	מלאה
-	-	13	268	-	281	חלקית סדירה
-	-	269	-	13	282	חלקית לא סדירה
-	39	-	-	-	40	אחר
59	-	13	1	2	75	לא ידוע

לוח מס. 38 - המשך: קשישים שעברו בעבר לפי היקף העבודה במשך רוב שנות עבודתם, בעשר השנים שלפני הפרישה והיקף העבודה האחרונה

ה י ק ף ה ע ב ו ד ה ה א א ח ר ו נ ה					היקף העבודה במשך רוב שנות העבודה ובעשר שנים אחרונות
סך הכל*	מלאה	חלקית סדירה	חלקית לא סדירה	אחר	
י ב נ ה					
					<u>העבודה במשך רוב שנות העבודה</u>
298	156	122	13	-	סך הכל
218	150	62	6	-	מלאה
48	-	44	-	-	חלקית סדירה
7	-	-	7	-	חלקית לא סדירה
-	-	-	-	-	אחר
25	6	16	-	-	לא ידוע
					<u>העבודה עשר שנים לפני פרישה</u>
298	156	122	13	-	סך הכל
197	153	40	4	-	מלאה
82	-	82	-	-	חלקית סדירה
9	-	-	9	-	חלקית לא סדירה
-	-	-	-	-	אחר
10	3	-	-	-	לא ידוע

* כולל לא ידוע

לוח מס. 39: קשישים שעובדים היום לפי היקף העבודה במשך רוב שנות עבודתם, בעשר השנים שלפני הפרישה, והיקף עבודתם הנוכחית

ה י ק ף ה ע ב ו ד ה כ י ו ם					היקף עבודה במשך רוב שנות העבודה ובעשר שנים אחרונות
סך הכל*	מלאה	חלקית סדירה	חלקית לא סדירה	אחר	
ב א ר ש ב ע					
652	302	225	116	-	<u>העבודה משך רוב שנות העבודה</u>
555	295	173	87	-	סך הכל
44	7	37	-	-	מלאה
36	-	7	29	-	חלקית סדירה
-	-	-	-	-	חלקית לא סדירה
17	-	8	-	-	אחר
-	-	-	-	-	לא ידוע
652	302	225	116	-	<u>העבודה עשר שנים לפני פרישה</u>
401	273	78	50	-	סך הכל
110	-	103	7	-	מלאה
81	7	15	59	-	חלקית סדירה
-	-	-	-	-	חלקית לא סדירה
60	22	29	-	-	אחר
-	-	-	-	-	לא ידוע
פ ת ח ת ק ו ה					
1,571	869	369	214	26	<u>העבודה משך רוב שנות העבודה</u>
1,149	853	151	120	13	סך הכל
232	-	205	27	-	מלאה
94	14	13	67	-	חלקית סדירה
13	-	-	-	13	חלקית לא סדירה
83	2	-	-	-	אחר
-	-	-	-	-	לא ידוע
1,571	869	369	214	26	<u>העבודה עשר שנים לפני פרישה</u>
1,070	828	149	80	13	סך הכל
247	13	207	27	-	מלאה
134	14	13	107	-	חלקית סדירה
13	-	-	-	13	חלקית לא סדירה
107	14	-	-	-	אחר
-	-	-	-	-	לא ידוע

לוח מס. 39 - המשך: קשישים שעובדים היום לפי היקף העבודה במשך רוב שנות עבודתם, בעשר השנים שלפני הפרישה, והיקף עבודתם הנוכחית

ה י ק ף ה ע ב ו ד ה כ י ו ם					היקף עבודה במשך רוב שנות העבודה ובעשר שנים אחרונות
סך הכל*	מלאה	חלקית סדירה	חלקית לא סדירה	אחר	
י ב נ ה					
<u>העבודה משך רוב שנות העבודה</u>					
120	60	42	11	3	סך הכל
106	57	39	7	3	מלאה
6	3	3	-	-	חלקית סדירה
-	-	-	-	-	חלקית לא סדירה
-	-	-	-	-	אחר
8	-	-	4	-	לא ידוע
<u>העבודה עשר שנים לפני פרישה</u>					
120	60	42	11	3	סך הכל
96	53	32	8	3	מלאה
17	7	10	-	-	חלקית סדירה
3	-	-	3	-	חלקית לא סדירה
-	-	-	-	-	אחר
4	-	-	-	-	לא ידוע

* כולל לא ידוע

לוח מס' 40 : התפלגות הקשישים שעבדו בעבר היום לפי מעמדם בעבודה
 במשך רוב שנות עבודתם, בעשר השנים שלפני הפרישה והמעמד
 בעבודתם האחרונה

מעמד בעבודה אחרונה					המעמד בעבודה במשך רוב שנות העבודה ובעשר שנים אחרונות
לא ידוע	בן משפחה ללא תשלום	עצמאי	שכיר	סך הכל	
ב א ר ש ב ע					
					<u>העבודה משך רוב שנות העבודה</u>
42	7	797	1,580	2,426	סך הכל
15	7	66	1,189	1,277	שכיר
15	-	731	374	1,120	עצמאי
-	-	-	-	-	בן משפחה ללא תשלום
12	-	-	17	29	לא ידוע
					<u>העבודה עשר שנים לפני פרישה</u>
42	7	797	1,580	2 426	סך הכל
-	7	59	1,373	1,439	שכיר
-	-	731	73	804	עצמאי
-	-	-	-	-	בן משפחה ללא תשלום
42	-	7	134	183	לא ידוע

לוח מס' 40 - ה מ ש ך : התפלגות הקשישים שעבדו בעבר והיום לפי מעמדם בעבודה במשך רוב שנות עבודתם, בעשר השנים שלפני הפרישה והמעמד בעבודתם האחרונה

מעמד בעבודה אחרונה					המעמד בעבודה במשך רוב שנות העבודה ובעשר שנים אחרונות
לא ידוע	בן משפחה ללא חשלוֹם	עצמאי	שכיר	סך הכל	
פ ת ח ת ק ו ה					
					<u>העבודה משך רוב שנות העבודה</u>
138	13	1,346	3,119	4,616	סך הכל
-	-	46	2,844	2,890	שכיר
-	-	1,300	261	1,561	עצמאי
-	13	-	14	27	בן משפחה ללא חשלוֹם
138	-	-	-	138	לא ידוע
					<u>העבודה עשר שנים לפני פרישה</u>
138	13	1,346	3,119	4,616	סך הכל
-	-	33	2,847	2,880	שכיר
-	-	1,301	246	1,547	עצמאי
-	13	-	13	26	בן משפחה ללא חשלוֹם
138	-	12	13	163	לא ידוע

לוח מס' 40 - ה מ ש ך : התפלגות הקשישים שעבדו בעבר והיום לפי מעמדם בעבודה במשך רוב שנות עבודתם, בעשר השנים שלפני הפרישה והמעמד בעבודתם האחרונה

מעמד בעבודה אחרונה					המעמד בעבודה במשך רוב שנות העבודה ובעשר שנים אחרונות
לא ידוע	בן משפחה ללא תשלום	עצמאי	שכיר	סך הכל	
י ב נ ה					
					<u>העבודה משך רוב שנות העבודה</u>
12	3	110	293	418	סך הכל
-	-	3	126	129	שכיר
3	3	104	144	254	עצמאי
-	-	3	-	3	בן משפחה ללא תשלום
9	-	-	23	32	לא ידוע
					<u>העבודה עשר שנים לפני פרישה</u>
12	3	110	293	418	סך הכל
-	-	3	245	248	שכיר
-	-	107	48	155	עצמאי
-	3	-	-	3	בן משפחה ללא תשלום
12	-	-	-	12	לא ידוע

לוח מס. 41: התפלגות קשישים שעבדו בעבר וחיום לפי סוג העבודה במשך רוב שנות עבודתם, ובעשר השנים לפני הפרישה וסוג העבודה האחרונה

סוג העבודה האחרונה							סוג העבודה במשך רוב שנות העבודה ובעשר שנים אחרונות
מפעלים לקשישים	עבודות יזומות	עונחי	יומי לסירוגין	יומי סדיר	קבוע	סך הכל *	
ב א ר ש ב ע							
							<u>העבודה במשך רוב שנות העבודה</u>
29	21	57	306	825	1,145	2,426	סך הכל
22	6	27	159	260	1,084	1,578	קבוע
-	-	-	37	499	32	568	יומי באופן סדיר
-	7	-	110	15	15	147	יומי לסירוגין
-	-	30	-	22	7	59	עונחי
-	8	-	-	-	7	15	עבודות יזומות
7	-	-	-	-	-	7	במפעלים לקשישים
-	-	-	-	29	-	52	לא ידוע
							<u>העבודה עשר שנים לפני פרישה</u>
29	21	57	306	825	1,145	2,426	סך הכל
7	-	-	44	88	1,094	1,233	קבוע
7	7	-	44	632	7	697	יומי באופן סדיר
-	-	-	198	22	8	228	יומי לסירוגין
-	-	37	-	14	-	51	עונחי
-	14	7	7	-	-	28	עבודות יזומות
15	-	-	-	-	-	15	במפעלים לקשישים
-	-	13	13	69	36	174	לא ידוע
פ ת ח ח ק ו ה							
							<u>העבודה במשך רוב שנות העבודה</u>
28	80	137	563	675	2,806	4,616	סך הכל
15	40	3	180	131	2,721	3,103	קבוע
-	-	-	27	517	54	598	יומי באופן סדיר
-	-	-	352	13	16	381	יומי לסירוגין
-	-	134	-	-	-	134	עונחי
-	40	-	-	14	15	69	עבודות יזומות
13	-	-	-	-	-	13	במפעלים לקשישים
-	-	-	4	-	-	318	לא ידוע

לוח מס. 41 - המשך: התפלגות קשישים שעבדו בעבר והיום לפי סוג העבודה במשך רוב שנות עבודתם ובעשר השנים לפני הפרישה וסוג העבודה האחרונה

סוג העבודה האחרונה							סוג העבודה במשך רוב שנות העבודה ובעשר שנים אחרונות
מפעלים לקשישים	עבודות יזומות	עונתי	יומי לסירוגין	יומי סדיר	קבוע	סך הכל *	
פתח תקוה							<u>העבודה עשר שנים לפני פרישה</u>
28	80	137	563	675	2,806	4,616	
14	40	3	113	120	2,725	3,028	
-	-	-	-	528	54	582	
14	-	-	410	-	15	439	
-	-	134	-	-	-	134	
-	40	-	27	27	-	94	
-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	13	-	12	339	
יבנה							<u>העבודה משך רוב שנות העבודה</u>
67	22	13	47	105	156	418	
20	22	3	24	48	142	259	
21	-	-	-	41	10	75	
3	-	-	17	7	4	31	
-	-	10	-	-	-	10	
3	-	-	-	-	-	3	
7	-	-	-	3	-	10	
13	-	-	6	6	-	30	
העבודה עשר שנים לפני פרישה							<u>העבודה עשר שנים לפני פרישה</u>
67	22	13	47	105	156	418	
13	8	-	9	24	139	193	
20	7	-	-	62	3	92	
10	-	-	38	3	14	65	
3	-	13	-	3	-	19	
7	7	-	-	10	-	24	
14	-	-	-	-	-	14	
-	-	-	-	3	-	11	

לוח מס' 42: הקשישים שעבדו בעבר והיום לפי משלח יד במשך רוב שנות עבודתם, בעשר השנים שלפני הפרישה, ומשלח יד בעבודתם האחרונה

משלח יד בעבודה האחרונה				משלח יד במשך רוב שנות העבודה, ובעשר שנים אחרונות
עובדים עבודה פיזית	שירותים אישיים	פקידות, מינהל ומקצועות חפשיים	סך הכל *	
ב א ר ש ב ע				
				<u>משלח יד רוב שנות העבודה</u>
660	951	765	2,426	סך הכל
176	125	677	1,000	פקידות, מינהל ומקצועות חפשיים
183	789	44	1,022	שירותים אישיים
294	37	14	345	עובדים עבודה פיזית
7	-	30	59	לא ידוע
				<u>משלח יד עשר שנים לפני פרישה</u>
660	951	765	2,426	סך הכל
44	47	684	775	פקידות, מינהל ומקצועות חפשיים
44	761	29	834	שירותים אישיים
537	77	7	621	עובדים עבודה פיזית
35	66	45	196	לא ידוע

* כולל לא ידוע

לוח מס' 42 - ה מ ש ך : הקשישים שעבדו בעבר והיום לפי משלח יד במשך רוב שנות עבודתם, בעשר השנים שלפני הפרישה ומשלח היד בעבודתם האחרונה

משלח היד בעבודה האחרונה				משלח יד במשך רוב שנות העבודה, ובעשר שנים אחרונות
עובדים עבודה פיזית	שירותים אישיים	פקידות, מינהל ומקצועות חפשיים	סך הכל *	
פ ת ח ת ק ו ה				
<u>משלח יד משך רוב שנות העבודה</u>				
1,339	1,617	1,507	4,616	סך הכל
60	45	1,451	1,556	פקידות, מינהל ומקצועות חפשיים
.88	1,525	16	1,629	שירותים אישיים
1,187	33	27	1,247	עובדים עבודה פיזית
.4	14	13	184	לא ידוע
<u>משלח יד עשר שנים לפני פרישה</u>				
1,339	1,617	1,507	4,616	סך הכל
33	45	1,449	1,527	פקידות, מינהל ומקצועות חפשיים
75	1,494	42	1,611	שירותים אישיים
1,216	45	13	1,274	עובדים עבודה פיזית
15	33	3	204	לא ידוע

* כולל לא ידוע

לוח מס' 42 - ה מ ש ך : חקשישים שעבדו בעבר והיום לפי משלח יד במשך רוב שנות עבודתם, בעשר השנים שלפני הפרישה ומשלח היד בעבודתם האחרונה

משלח היד בעבודה האחרונה				משלח יד במשך רוב שנות העבודה, ובעשר שנים אחרונות
עובדים עבודה פיזית	שירותים אישיים	פקידות, מינהל ומקצועות חפשיים	סך הכל*	
י ב נ ה				
<u>משלח יד במשך רוב שנות העבודה</u>				
97	242	62	418	סך הכל
12	31	55	105	פקידות, מינהל ומקצועות חפשיים
37	177	4	221	שירותים אישיים
41	10	3	54	עובדים עבודה פיזית
7	24	-	38	לא ידוע
<u>משלח יד עשר שנים לפני פרישה</u>				
97	242	62	418	סך הכל
2	7	59	71	פקידות, מינהל ומקצועות חפשיים
10	184	3	197	שירותים אישיים
75	27	-	102	עובדים עבודה פיזית
10	24	-	48	לא ידוע

* כולל לא ידוע

לוח מס. 43: הקשישים המוכנים לעבוד לפי היקף העבודה וסוג העבודה

סוג העבודה					היקף העבודה
אחר	מלאכה יד	פקידותית	מכנית פשוטה	סך * הכל	
ב א ר ש ב ע					
29	73	52	29	242	סך הכל
7	66	8	7	88	עבודות קלות בבית
-	-	7	7	22	עבודה מלאה
22	7	37	15	110	עבודה חלקית
-	-	-	-	22	לא ידוע
פ ת ח ת ק ו ה					
127	134	113	69	483	סך הכל
29	107	27	27	203	עבודות קלות בבית
2	-	17	-	19	עבודה מלאה
96	27	69	42	261	עבודה חלקית
-	-	-	-	-	לא ידוע
י ב נ ה					
3	14	3	14	41	סך הכל
-	7	-	-	10	עבודות קלות בבית
-	-	-	-	-	עבודה מלאה
3	7	3	14	31	עבודה חלקית
-	-	-	-	-	לא ידוע

* כולל לא ידוע

לוח מס. 44: הקשישים המוכנים לעבוד לפי גיל וסוג העבודה

סוג העבודה					גיל
אחר	מלאכת יד	פקידותית	מכנית פשוטה	סך * הכל	
ב א ר ש ב ע					
29	73	52	29	242	סך הכל
7	15	-	7	29	60-64
15	21	15	-	88	65-69
7	37	22	22	103	70-74
-	-	15	-	22	75+
-	-	-	-	-	לא ידוע
פ ת ח ת ק ו ה					
127	134	113	69	483	סך הכל
40	27	-	-	67	60-64
56	27	69	42	207	65-69
29	13	29	-	84	70-74
2	54	15	27	112	75+
-	13	-	-	13	לא ידוע
י ב נ ה					
3	14	3	14	41	סך הכל
-	-	-	-	-	60-64
-	7	-	7	14	65-69
3	4	3	7	20	70-74
-	3	-	-	7	75+
-	-	-	-	-	לא ידוע

* כולל לא ידוע

לוח מס. 45: הקשישים המוכנים לעבוד לפי היקף העבודה וגיל

ג י ל					היקף העבודה
75+	70-74	65-69	60-64	סך הכל*	
ב א ר ש ב ע					
22	103	88	29	242	סך הכל
7	37	22	22	88	עבודות קלות בבית
-	15	7	-	22	עבודה מלאה
7	44	52	7	110	עבודה חלקית
8	7	7	-	22	לא ידוע
פ ת ח ת ק ו ה					
112	84	207	67	483	סך הכל
56	40	67	27	203	עבודות קלות בבית
2	2	15	-	19	עבודה מלאה
54	42	125	40	261	עבודה חלקית
-	-	-	-	-	לא ידוע
י ב נ ה					
7	20	14	-	41	סך הכל
3	3	4	-	10	עבודות קלות בבית
-	-	-	-	-	עבודה מלאה
4	17	10	-	31	עבודה חלקית
-	-	-	-	-	לא ידוע

* כולל לא ידוע

י ב ש ת מ ו צ א ו צ ו ר ת מ ג ו ר י מ

רמת הכנסה	איירופה-אפריקה (כולל ישראל)										אסיה-אפריקה										הכל *									
	נשוי, גר עם בן זוג ובני משפחה אחרים	נשוי, גר עם בן זוג/א ילדים	לא נשוי, גר עם בני משפחה אחרים	לא נשוי, גר לבד	סך הכל	נשוי, גר עם בן זוג ובני משפחה אחרים	נשוי, גר עם בן זוג/א ילדים	לא נשוי, גר עם בני משפחה אחרים	לא נשוי, גר לבד	סך הכל	לא יודע	נשוי, גר עם בן זוג ובני משפחה אחרים	נשוי, גר עם בן זוג/א ילדים	לא נשוי, גר עם בני משפחה אחרים	לא נשוי, גר לבד	סך הכל	לא יודע	נשוי, גר עם בן זוג ובני משפחה אחרים	נשוי, גר עם בן זוג/א ילדים	לא נשוי, גר עם בני משפחה אחרים	לא נשוי, גר לבד	סך הכל								

ב א ר ש ב ע

136	535	258	176	1,105	271	447	741	441	1,900	-	407	982	999	617	3,005	סך הכול	150 עד
18	55	191	103	367	11	22	558	338	929	-	29	77	749	441	1,296	150 עד	200-151
15	18	15	15	63	4	11	73	59	147	-	19	29	88	74	210	200-151	250-201
7	150	15	22	194	103	228	59	15	405	-	110	378	74	37	599	250-201	300-251
-	48	15	-	63	40	88	22	15	165	-	40	136	37	15	228	300-251	400-301
15	114	-	29	158	66	62	22	7	157	-	81	176	22	36	315	400-301	600-401
44	77	15	7	143	40	29	7	7	83	-	84	106	22	14	226	600-401	601+
37	73	7	-	117	7	7	-	-	14	-	44	80	7	-	131	601+	

פ ת ה ת ק י ה

393	1,592	531	853	3,369	274	438	590	425	1,727	15	667	2,030	1,121	1,278	5,111	סך הכול	150 עד
14	30	212	343	599	13	7	424	291	735	-	27	37	636	634	1,334	150 עד	200-151
14	60	102	142	318	13	14	71	121	219	-	27	74	173	263	537	200-151	250-201
21	342	13	40	416	94	219	27	-	340	-	115	561	40	40	756	250-201	300-251
47	62	40	27	176	35	60	42	-	137	15	82	122	82	27	328	300-251	400-301
36	163	53	125	377	36	56	-	-	92	-	72	219	53	125	469	400-301	600-401
99	379	57	109	644	56	47	13	13	129	-	155	426	70	122	773	600-401	601+
162	556	54	67	839	27	35	13	-	75	-	189	591	67	67	914	601+	

י ב נ ה

11	29	17	39	96	68	110	152	61	391	3	79	139	169	100	490	סך הכול	150 עד
-	-	14	30	44	-	2	122	58	182	-	-	2	136	88	226	150 עד	200-151
-	-	-	3	3	-	3	10	3	16	-	-	3	10	6	19	200-151	250-201
2	19	3	-	24	14	48	10	-	72	-	16	67	13	-	96	250-201	300-251
-	-	-	3	3	9	9	7	-	25	-	9	9	7	3	28	300-251	400-301
7	5	-	-	12	19	29	3	-	51	-	26	34	3	-	63	400-301	600-401
2	3	-	3	8	19	19	-	-	38	-	21	22	-	3	46	600-401	601+
-	-	-	-	-	7	-	-	-	7	-	7	-	-	-	7	601+	
-	2	-	-	2	-	-	-	-	-	3	-	2	-	-	5	לא יודע	

יבשות מוצא וזרוע מוצרים														סקור הכנסה והכנסה מסוצעת		
מחוז: אירופה-אמריקה (לא כולל ישראל)							מחוז: אסיה - אפריקה								סך הכל	
נשוי, נר עם בן זוג ובני משפחה אחרים	נשוי, נר עם בן זוג/א ילדים	לא נשוי, נר עם בני משפחה אחרים	לא נשוי, נר לבד	סך הכל	נשוי, נר עם בן זוג ובני משפחה אחרים	נשוי, נר עם בן זוג/א ילדים	לא נשוי, נר עם בני משפחה אחרים	לא נשוי, נר לבד	סך הכל	לא ידוע	נשוי, נר עם בן זוג ובני משפחה אחרים	נשוי, נר עם בן זוג/א ילדים	לא נשוי, נר עם בני משפחה אחרים			לא נשוי, נר לבד
125	499	242	176	1,042	271	447	741	441	1,900	-	407	982	999	617	3,005	סך הכל
568	435	198	206	357	312	273	162	157	209	-	393	359	171	171	261	הכנסה מסוצעת
70	195	15	15	295	70	59	22	15	166	-	139	253	37	29	458	הכנסה מעבודה
601	471	701	194	500	186	296	255	63	223	-	393	431	434	128	400	הכנסה מסוצעת
33	92	15	15	155	55	40	29	22	146	-	88	132	144	37	301	פנסיה מעבודה
324	329	180	213	302	155	152	110	134	142	-	219	275	133	166	224	הכנסה מסוצעת
-	4	7	7	18	-	-	-	-	-	-	-	4	7	7	18	פנסיה מחוץ לארץ
-	248	400	200	290	-	-	-	-	-	-	-	248	400	200	290	הכנסה מסוצעת
11	11	-	22	44	-	-	-	7	7	-	11	11	-	29	51	הכנסה מרכוש
97	880	-	122	305	-	-	-	170	170	-	97	880	-	134	286	הכנסה מסוצעת
-	15	7	22	44	14	66	22	14	116	-	14	84	29	36	163	הכנסה מסוצעת
-	87	25	27	47	128	52	52	65	63	-	128	47	45	41	57	הכנסה מסוצעת
99	411	228	176	914	253	411	727	433	1,824	-	352	826	954	609	2,741	קצבאות מכיסות לאומי
160	190	132	136	162	229	226	146	141	175	-	210	208	143	140	170	הכנסה מסוצעת
11	22	15	22	70	22	15	22	22	81	-	33	37	37	44	151	עזרה קרובה כששמה + הכנסה אחרת
123	249	125	76	148	160	79	74	91	112	-	148	23	112	83	129	הכנסה מסוצעת
פתח תקווה																
353	1,447	501	746	3,047	274	438	590	425	1,727	15	667	2,030	1,121	1,278	5,111	סך הכל
622	592	299	291	146	341	512	179	159	285	-	515	3,321	239	248	404	הכנסה מסוצעת
221	589	69	127	1,006	61	77	13	27	178	-	283	699	96	167	1,245	הכנסה מעבודה
610	585	318	408	549	313	1,544	250	220	824	-	545	688	334	374	585	הכנסה מסוצעת
67	397	13	80	557	60	40	54	-	154	-	141	451	82	94	768	פנסיה מעבודה
369	385	80	294	363	207	216	204	-	208	-	284	283	186	295	333	הכנסה מסוצעת
8	154	107	134	403	1	7	-	-	8	-	9	161	107	161	438	פנסיה מחוץ לארץ
132	463	419	327	408	330	80	-	-	112	-	155	447	449	316	394	הכנסה מסוצעת
34	147	27	54	262	13	20	-	-	33	-	54	174	27	54	309	הכנסה מרכוש
374	299	350	189	291	125	277	-	-	216	-	305	304	350	189	288	הכנסה מסוצעת

י.ב.ש.ת מוצא וצורת התכנסות																
מדינת אירופה - אמריקה (לא כולל ישראל)				מדינות אסיה - אמריקה				הכל				מקור הכנסה והכנסות ממדינות				
נשוי, גר עם בן זוג זוגי משפחה אחרים	נשוי, גר עם בן זוג נ/א/ילדים	לא נשוי, גר עם בני משפחה אחרים	לא נשוי, גר לבד	מקרה הכל	נשוי, גר עם בן זוג זוגי משפחה אחרים	נשוי, גר עם בן זוג נ/א/ילדים	לא נשוי, גר עם בני משפחה אחרים	לא נשוי, גר לבד	מקרה הכל	לא יודע	נשוי, גר עם בן זוג זוגי משפחה אחרים		נשוי, גר עם בן זוג נ/א/ילדים	לא נשוי, גר עם בני משפחה אחרים		
13	88	40	54	195	27	47	2	13	89	-	40	135	42	67	284	תמיכות סעד + דור לידור
44	38	23	20	31	46	37	150	15	36	-	45	37	24	19	32	הכנסה ממדינות
226	1,189	501	663	2,579	260	402	577	425	1,644	-	519	1,684	1,094	1,182	4,479	קיצובאות מביטוח לאומי
185	200	135	127	167	216	221	151	144	176	-	201	205	143	134	171	הכנסה ממדינות
3	13	13	56	85	15	8	13	-	36	-	25	21	27	56	129	עזרה מקרובי משפחה + הכנסה אחרת
102	230	53	53	79	149	35	110	-	111	-	135	156	82	53	93	הכנסה ממדינות לא יודע
10	26	17	37	90	68	110	152	61	391	3	79	139	169	100	490	מקרה הכל
379	278	162	186	229	392	307	158	144	237	-	390	301	158	159	235	הכנסה ממדינות
2	7	-	-	9	29	32	7	3	71	-	31	39	7	3	80	הכנסה מקרובי משפחה
400	290	-	-	312	349	292	83	160	289	-	352	291	83	160	291	הכנסה ממדינות
5	3	-	3	11	17	26	14	-	57	-	22	29	14	3	68	פנסיה מעבודה
119	62	-	79	91	160	128	130	-	138	-	151	120	130	79	130	הכנסה ממדינות
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	פנסיה מהור"ל
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	הכנסה ממדינות
2	2	-	3	7	-	2	-	-	2	-	2	3	-	3	8	הכנסה מנדון
400	200	-	190	245	-	190	-	-	190	-	400	195	-	190	234	הכנסה ממדינות
-	2	-	-	2	2	6	3	-	12	-	2	8	3	-	13	תמיכות סעד + דור לידור
-	15	-	-	15	30	54	22	-	40	-	30	45	22	-	36	הכנסה ממדינות
9	20	-	37	83	56	90	146	58	350	-	65	112	163	99	439	קיצובאות מביטוח לאומי
224	223	162	148	177	231	222	145	143	178	-	230	222	147	145	178	הכנסה ממדינות
-	-	-	3	3	-	2	6	-	8	-	-	2	6	3	11	עזרה קרובי משפחה + הכנסה אחרת
-	-	-	150	150	-	18	75	-	63	3	-	18	75	150	89	הכנסה ממדינות לא יודע

ה' 2 2 2

לוח מס. 48: משפחות הקשישים לפי מקור הכנסתם, הכנסתם הממוצעת וקבוצות גיל

קבוצת גיל					מקור ההכנסה והכנסה ממוצעת
75+	70-74	65-69	60-64	סך הכל *	
	שבע	באר			סך הכל
646	763	908	684	3,005	
195	265	294	277	261	הכנסה ממוצעת
15	92	219	132	458	הכנסה מעבודה
248	396	336	528	400	הכנסה ממוצעת
18	125	95	62	301	פנסיה מעבודה
213	190	254	251	224	הכנסה ממוצעת
-	3	15	-	18	פנסיה מחוץ לארץ
-	248	300	-	290	הכנסה ממוצעת
11	15	22	4	51	הכנסות מרכוש
80	121	513	200	286	הכנסה ממוצעת
30	65	43	25	163	תמיכות סעד + דור לדור
49	69	30	86	57	הכנסה ממוצעת
620	734	785	598	2,741	קצבאות מביטוח לאומי
169	177	173	160	170	הכנסה ממוצעת
55	18	63	15	151	עזרה מקרובי משפחה + הכנסה אחרת
147	101	117	142	129	הכנסה ממוצעת

* כולל לא ידוע

לוח מס. 48 - המשך: משפחות הקשישים לפי מקור הכנסתם, הכנסתם הממוצעת וקבוצות גיל

ק ב ו צ ת ג י ל					מקור ההכנסה והכנסה ממוצעת
75 +	70-74	65-69	60-64	סך הכל *	
					סך הכל
1,189	1,168	1,649	1,085	5,111	
258	387	496	447	404	הכנסה ממוצעת
55	136	570	484	1,245	הכנסה מעבודה
264	168	527	527	585	הכנסה ממוצעת
102	114	452	94	768	פנסיה מעבודה
264	319	333	435	333	הכנסה ממוצעת
114	74	127	123	438	פנסיה מחוץ לארץ
317	336	525	362	394	הכנסה ממוצעת
54	94	127	34	309	הכנסה מרכוש
309	245	345	160	288	הכנסה ממוצעת
94	95	68	27	284	תמיכות סעד + דור לדור
25	31	42	29	32	הכנסה ממוצעת
1,162	1,156	1,379	765	4,479	קצבאות מביטוח לאומי
173	173	170	163	171	הכנסה ממוצעת
49	30	34	16	129	עזרה מקרובי משפחה + הכנסה אחרת
106	34	116	113	93	הכנסה ממוצעת

* כולל לא ידוע

לוח מס. 48 - המשך: משפחות הקשישים לפי מקור הכנסתם, הכנסתם הממוצעת וקבוצות גיל

קבוצת גיל					מקור ההכנסה והכנסה ממוצעת
75+	70-74	65-69	60-64	סך הכל	
י ב נ ה					
129	121	149	86	490	סך הכל
199	232	271	232	235	הכנסה ממוצעת
3	17	40	20	80	הכנסה מעבודה
126	209	290	388	291	הכנסה ממוצעת
17	19	22	10	68	פנסיה מעבודה
114	102	178	104	130	הכנסה ממוצעת
-	-	-	-	-	פנסיה מחוץ לארץ
-	-	-	-	-	הכנסה ממוצעת
3	2	3	-	8	הכנסות מרכוש
190	190	300	-	234	הכנסה ממוצעת
3	4	2	4	13	תמיכות סעד + דור לדור
22	53	30	38	36	הכנסה ממוצעת
126	117	131	63	439	קצבאות מביטוח לאומי
173	187	180	165	178	הכנסה ממוצעת
7	2	-	2	11	עזרה מקרובי משפחה + הכנסה אחרת
120	18	-	60	89	הכנסה ממוצעת

* כולל לא ידוע

לוח מס. 49: משפחות קשישים לפי מקור הכנסה ומצב משפחתי

מצב משפחתי			מקור הכנסה
נשוי	לא נשוי	סך הכל *	
פתח תקוה - סך הכל			
2,702	2,396	5,111	סך הכל
828	1,486	2,327	ביטוח לאומי בלבד
27	13	40	פנסיה בלבד
388	54	442	עבודה בלבד
22	13	35	הכנסות אחרות בלבד
373	295	668	ביטוח לאומי + פנסיה
363	159	518	ביטוח לאומי + עבודה
644	325	969	ביטוח לאומי + צרוף הכנסות
57	26	83	צרוף אחר של הכנסות
-	29	29	לא ידוע
נשים			
1,314	1,989	3,316	סך הכל
396	1,256	1,665	ביטוח לאומי בלבד
20	13	33	פנסיה בלבד
252	26	278	עבודה בלבד
15	13	28	הכנסות אחרות בלבד
169	229	398	ביטוח לאומי + פנסיה
154	113	267	ביטוח לאומי + עבודה
285	297	582	ביטוח לאומי + צרוף הכנסות
23	13	36	צרוף אחר של הכנסות
-	29	29	לא ידוע
גברים			
1,388	407	1,795	סך הכל
432	230	662	ביטוח לאומי בלבד
7	-	7	פנסיה בלבד
136	28	164	עבודה בלבד
7	-	7	הכנסות אחרות בלבד
204	66	270	ביטוח לאומי + פנסיה
209	42	251	ביטוח לאומי + עבודה
359	28	387	ביטוח לאומי + צרוף הכנסות
34	13	47	צרוף אחר של הכנסות
-	-	-	לא ידוע

* כולל לא ידוע

לוח כס. 49 - המשך: משפחות קשישים לפי מקור הכנסה ומצב משפחתי

מצב משפחתי			מקור הכנסה
נשוי	לא נשוי	סך הכל	
באר שבע - סך הכל			סך הכל
1,394	1,611	3,005	ביטוח לאומי בלבד
594	1,212	1,806	פנסיה בלבד
4	-	4	עבודה בלבד
164	15	179	הכנסות אחרות בלבד
18	15	33	ביטוח לאומי + פנסיה
171	79	250	ביטוח לאומי + עבודה
188	43	231	ביטוח לאומי + צרוף הכנסות
229	226	455	צרוף אחר של הכנסות
22	-	22	לא ידוע
4	21	25	
נשים			סך הכל
630	1,336	1,966	ביטוח לאומי בלבד
267	1,081	1,348	פנסיה בלבד
4	-	4	עבודה בלבד
99	-	99	הכנסות אחרות בלבד
14	15	29	ביטוח לאומי + פנסיה
71	29	100	ביטוח לאומי + עבודה
75	15	90	ביטוח לאומי + צרוף הכנסות
82	175	257	צרוף אחר של הכנסות
18	-	18	לא ידוע
-	21	21	
גברים			סך הכל
764	275	1,039	ביטוח לאומי בלבד
327	131	458	פנסיה בלבד
-	-	-	עבודה בלבד
65	15	80	הכנסות אחרות בלבד
4	-	4	ביטוח לאומי + פנסיה
100	50	150	ביטוח לאומי + עבודה
113	28	141	ביטוח לאומי + צרוף הכנסות
147	51	198	צרוף אחר של הכנסות
4	-	4	לא ידוע
4	-	4	

לוח מס. 49 - המשך: משפחת קשישים לפי מקור הכנסה ומצב משפחתי

מצב משפחתי			מקור הכנסה
נשוי	לא נשוי	סך הכל *	
י ב נ ה - סך הכל			
219	268	490	סך הכל
89	237	326	ביטוח לאומי בלבד
-	-	-	פנסיה בלבד
34	4	38	עבודה בלבד
-	3	3	הכנסות אחרות בלבד
42	6	48	ביטוח לאומי + פנסיה
31	3	34	ביטוח לאומי + עבודה
19	12	31	ביטוח לאומי + צרוף הכנסות
2	3	5	צרוף אחר של הכנסות
2	-	5	לא ידוע
נ ש י ם			
61	222	286	סך הכל
26	207	233	ביטוח לאומי בלבד
-	-	-	פנסיה בלבד
24	-	24	עבודה בלבד
-	3	3	הכנסות אחרות בלבד
5	6	11	ביטוח לאומי + פנסיה
2	3	5	ביטוח לאומי + עבודה
2	3	5	ביטוח לאומי + צרוף הכנסות
2	-	2	צרוף אחר של הכנסות
-	-	3	לא ידוע
נ כ ר י ם			
159	45	204	סך הכל
63	30	93	ביטוח לאומי בלבד
-	-	-	פנסיה בלבד
11	3	14	עבודה בלבד
-	-	-	הכנסות אחרות בלבד
37	-	37	ביטוח לאומי + פנסיה
29	-	29	ביטוח לאומי + עבודה
17	9	26	ביטוח לאומי + צרוף הכנסות
-	3	3	צרוף אחר של הכנסות
2	-	2	לא ידוע

* כולל לא ידוע

לוח מס. 50: משפחות הקשישים לפי מקורות הכנסה וקבוצות גיל

קבוצת גיל					מקור הכנסה
75+	70-74	65-69	60-64	סך הכל *	
פ ת ח ת ק ו ה					
1,189	1,168	1,649	1,085	5,111	סך הכל
756	666	522	370	2,327	ביטוח לאומי בלבד
13	-	6	21	40	פנסיה בלבד
1	-	200	241	442	עבודה בלבד
-	-	8	27	35	הכנסות אחרות בלבד
168	140	285	68	668	ביטוח לאומי + פנסיה
40	109	191	178	518	ביטוח לאומי + עבודה
198	240	382	149	969	ביטוח לאומי + צרוף הכנסות
-	-	55	28	83	צרוף אחר של הכנסות
13	13	-	3	29	לא ידוע
ב א ר ש ב ע					
646	763	908	684	3,005	סך הכל
462	448	455	437	1,806	ביטוח לאומי בלבד
-	-	4	-	4	פנסיה בלבד
4	22	90	63	179	עבודה בלבד
7	4	15	7	33	הכנסות אחרות בלבד
18	105	83	44	250	ביטוח לאומי + פנסיה
14	59	100	58	231	ביטוח לאומי + עבודה
123	121	153	58	455	ביטוח לאומי + צרוף הכנסות
-	4	8	10	22	צרוף אחר של הכנסות
18	-	-	7	25	לא ידוע
י ב נ ה					
129	121	149	86	490	סך הכל
105	84	84	51	326	ביטוח לאומי בלבד
-	-	-	-	-	פנסיה בלבד
-	3	17	18	38	עבודה בלבד
-	-	-	3	3	הכנסות אחרות בלבד
7	14	19	8	48	ביטוח לאומי + פנסיה
-	12	20	2	34	ביטוח לאומי + עבודה
14	8	7	2	31	ביטוח לאומי + צרוף הכנסות
3	-	-	2	5	צרוף אחר של הכנסות
-	-	2	-	5	לא ידוע

* כולל לא ידוע

לוח מס. 51: משפחות הקשישים לפי מקור ההכנסה וזקק בארץ

ז ק ב א ר ץ					מקור הכנסה
עלו אחרי 1968	עלו 1955-1967	עלו 1948-1954	ילידי הארץ או עלו עד 1947	סך הכל *	
ב א ר ש ב ע					
169	1,786	973	66	3,005	סך הכל
136	1,127	529	7	1,806	ביטוח לאומי בלבד
-	4	-	-	4	פנסיה בלבד
-	150	22	7	179	עבודה בלבד
-	14	15	4	33	הכנסות אחרות בלבד
-	70	165	15	250	ביטוח לאומי + פנסיה
26	153	44	4	231	ביטוח לאומי + עבודה
7	235	187	26	455	ביטוח לאומי + צרוף הכנסות
-	15	4	3	22	צרוף אחר של הכנסות
-	18	7	-	25	לא ידוע
פ ת ח ת ק ו ה					
96	828	1,978	1,926	5,111	סך הכל
68	498	1,119	529	2,327	ביטוח לאומי בלבד
-	-	27	-	40	פנסיה בלבד
12	81	87	235	442	עבודה בלבד
-	15	-	20	35	הכנסות אחרות בלבד
1	7	275	336	668	ביטוח לאומי + פנסיה
3	145	81	255	518	ביטוח לאומי + עבודה
11	66	342	516	969	ביטוח לאומי + צרוף הכנסות
1	14	33	35	83	צרוף אחר של הכנסות
-	2	14	-	29	לא ידוע
י ב נ ה					
14	255	212	3	490	סך הכל
9	178	133	3	326	ביטוח לאומי בלבד
-	-	-	-	-	פנסיה בלבד
-	26	12	-	38	עבודה בלבד
-	3	-	-	3	הכנסות אחרות בלבד
-	19	29	-	48	ביטוח לאומי + פנסיה
2	20	12	-	34	ביטוח לאומי + עבודה
3	2	26	-	31	ביטוח לאומי + צרוף הכנסות
-	5	-	-	5	צרוף אחר של הכנסות
-	2	-	-	5	לא ידוע

* כולל לא ידוע

לוח כס. 52: משפחות הקשוישים לפי מקור הכנסה ויבשת מוצא

י ב ש ה מ ר צ א				מקור הכנסה
ישראל	אירופה-אמריקה	אסיה-אפריקה	סך הכל *	
ב א ר ש ב ע				
4	1,101	1,900	3,005	סך הכל
-	448	1,358	1,806	ביטוח לאומי בלבד
-	4	-	4	פנסיה בלבד
-	131	48	179	עבודה בלבד
-	18	15	33	הכנסות אחרות בלבד
-	114	136	250	ביטוח לאומי + פנסיה
-	136	95	231	ביטוח לאומי + עבודה
4	217	234	455	ביטוח לאומי + צרוף הכנסות
-	18	4	22	צרוף אחר של הכנסות
-	15	10	25	לא ידוע
פ ת ח ת ק ו ה				
276	(1) 3,094	1,727	5,111	סך הכל
106	946	1,262	2,327	ביטוח לאומי בלבד
13	27	-	40	פנסיה בלבד
27	366	49	442	עבודה בלבד
-	35	-	35	הכנסות אחרות בלבד
49	511	108	668	ביטוח לאומי + פנסיה
34	402	82	518	ביטוח לאומי + עבודה
34	722	213	969	ביטוח לאומי + צרוף הכנסות
-	83	-	83	צרוף אחר של הכנסות
13	2	13	29	לא ידוע
י ב נ ה				
4	92	391	490	סך הכל
4	62	260	326	ביטוח לאומי בלבד
-	-	-	-	פנסיה בלבד
-	7	31	38	עבודה בלבד
-	-	3	3	הכנסות אחרות בלבד
-	7	41	48	ביטוח לאומי + פנסיה
-	2	32	34	ביטוח לאומי + עבודה
-	12	19	31	ביטוח לאומי + צרוף הכנסות
-	-	5	5	צרוף אחר של הכנסות
-	2	-	5	לא ידוע

(1) כולל 2 לא ידועים.

* כולל לא ידוע

לוח מס. 53: הקשישים המקבלים פנסיה מעבודה לפי שנת הפרישה וגובה הפנסיה

גובה הפנסיה					שנת פרישה מעבודה
401 +	400-301	300-201	עד 200	סך הכל	
באר שבע					
29	7	118	198	352	סך הכל
-	-	-	-	-	עד 1960
-	-	59	37	96	1961 - 1965
-	-	37	110	147	1966 - 1970
29	7	22	22	80	לא פרשו
-	-	-	29	29	לא ידוע
פתח תקוה					
147	205	404	214	970	סך הכל
-	-	29	13	42	עד 1960
13	27	13	80	133	1961 - 1965
40	107	188	54	389	1966 - 1970
94	42	161	27	324	לא פרשו
-	29	13	40	82	לא ידוע
יבנה					
-	-	20	85	105	סך הכל
-	-	-	-	-	עד 1960
-	-	-	17	17	1961 - 1965
-	-	10	51	61	1966 - 1970
-	-	10	17	27	לא פרשו
-	-	-	-	-	לא ידוע

לוח מס' 54: הקשישים המקבלים פנסיה מעבודה לפי גיל וגובה הפנסיה

גובה הפנסיה					קבוצות גיל
401 +	400-301	300-201	עד 200	סך הכל	
נ א ר ש ב ע					
29	7	118	198	352	סך הכל
-	-	-	29	29	60 - 64
22	7	44	44	117	65 - 69
7	-	59	110	176	70 - 74
-	-	15	15	30	75 +
-	-	-	-	-	לא ידוע
פ ת ח ת ק ו ה					
147	205	404	214	970	סך הכל
13	27	40	-	80	60 - 64
121	111	241	121	594	65 - 69
-	40	54	53	147	70 - 74
13	27	56	40	136	75 +
-	-	13	-	13	לא ידוע
י ב נ ה					
-	-	20	85	105	סך הכל
-	-	-	7	7	60 - 64
-	-	17	24	41	65 - 69
-	-	-	34	34	70 - 74
-	-	3	20	23	75 +
-	-	-	-	-	לא ידוע

לוח מס' 55: הקשישים המקבילים או שאינם מקבילים קיצנת זקנה ו/או חטבה סוציאלית⁽¹⁾ לפי מין ונחל

ב י ר י ג י ל															
נ ש י מ				ג ב ר י מ				ה כ ל							
לא ידוע	70+	-65 69	-60 64	סר הכל	לא ידוע	+70	-65 69	-60 64	סר הכל	לא ידוע	+70	-65 69	-60 64	סר הכל	
נ א ר ש ב ע															
-	316	272	440	1,028	-	95	154	-	249	-	411	426	440	1,277	סר הכל לא מקבילים קיצנה
-	250	147	220	617	-	29	22	-	51	-	279	169	220	668	מתוכם בן הזוג מקבל תוספת
-	617	433	514	1,564	7	1,013	536	-	1,556	7	1,630	969	514	3,120	סר הכל מקבילי קיצנה
-	110	53	150	313	-	310	253	-	563	-	420	306	150	876	מתוכם לא מקבילים הס"ס
-	507	380	364	1,251	7	703	283	-	993	7	1,210	663	364	2,244	מקבילים הס"ס
פ ת ח ת ק י ו ת															
-	591	638	983	2,211	-	33	501	-	534	-	624	1,139	983	2,746	סר הכל לא מקבילים קיצנה
-	537	550	374	1,461	-	31	6	-	37	-	568	556	374	1,497	מתוכם בן הזוג מקבל תוספת
13	1,114	616	656	2,399	-	1,704	943	-	2,647	26	2,818	1,559	656	5,059	סר הכל מקבילי קיצנה
13	377	272	363	1,025	-	728	701	-	1,429	13	1,105	973	363	2,454	מתוכם לא מקבילים הס"ס
-	737	344	293	1,374	-	976	242	-	1,218	13	1,713	586	293	2,605	מקבילים הס"ס
י ב נ ה															
3	24	24	68	119	-	14	31	-	45	6	38	55	68	167	סר הכל לא מקבילים קיצנה
3	17	17	27	65	-	7	-	-	7	3	24	17	27	72	מתוכם בן הזוג מקבל תוספת
-	116	58	51	225	-	194	119	-	313	-	310	177	51	538	סר הכל מקבילי קיצנה
-	3	7	3	14	-	31	61	-	92	-	34	68	3	106	מתוכם לא מקבילים הס"ס
-	112	51	48	211	-	163	58	-	221	-	275	109	48	432	מקבילים הס"ס

(1) הטבה סוציאלית = הס"ס * כולל לא ידוע

לוח מס' 56: הקשישים הנקבלים או שאינם מקבלים קצבת זקנה ו/או הטבה סוציאלית לפני רמת הבטחה

מקבלי קצבה ו/או הטבה סוציאלית.							
רמת הכנסות							
601 +	401-600	301-400	251-300	201-250	151-200	עד 150 ל"י	סך הכל
באר שבע							
110	161	242	139	383	51	191	1,277
15	59	117	110	330	37	-	668
147	257	330	264	705	206	1,211	3,120
118	156	186	96	67	45	208	876
30	101	145	175	631	168	990	2,244
פתח תקווה							
827	560	280	205	634	109	131	2,746
268	247	165	134	589	94	-	1,497
864	793	481	326	796	531	1,268	5,059
862	697	352	67	147	109	220	2,454
2	96	129	259	649	422	1,048	2,605
ירבנה							
-	41	37	10	58	7	7	167
-	3	10	3	56	-	-	72
14	48	85	34	118	17	222	538
14	31	31	20	3	3	4	106
-	17	54	14	115	14	218	432
<p>סך הכל לא מקבילים קצבה ממוכס: בג' הזוג מקבל תוספת סך הכל מקבילים קצבה ממוכס: לא מקבילים הש"ס מקבילים הש"ס</p> <p>סך הכל לא מקבילים קצבה ממוכס: בג' הזוג מקבל תוספת סך הכל מקבילים קצבה ממוכס: לא מקבילים הש"ס מקבילים הש"ס</p>							

לוח מס' 57: הקשישים המקבלים קצבת זקנה על פי צורת הפדיון וקבוצות גיל

ג י ל					צורת פדיון קצבת הזקנה
75 +	70-74	65-69	60-64	סך הכל*	
ב א ר ש ב ע					
703	909	979	522	3,120	סך הכל
428	734	703	399	2,271	בעצמי בסניף הדואר
23	53	123	23	222	בעצמי בחשבון בנק
252	122	153	100	627	באמצעות מיופה כח
-	-	-	-	-	לא ידוע
פ ת ח ת ק ו ה					
1,462	1,356	1,559	656	5,059	סך הכל
817	835	811	393	2,856	בעצמי בסניף הדואר
257	295	484	165	1,227	בעצמי בחשבון בנק
334	184	153	69	740	באמצעות מיופה כח
54	42	111	29	236	לא ידוע
י ב נ ה					
156	154	177	51	538	סך הכל
88	116	129	31	364	בעצמי בסניף הדואר
-	-	3	-	3	בעצמי בחשבון בנק
65	27	27	17	136	באמצעות מיופה כח
3	11	18	3	35	לא ידוע

* כולל לא ידוע

לוח מס' 58: הקשישים המקבלים קצבת זקנה על פי צורת הפדיון והשכלתם

רמת השכלה					צורת פדיון קצבת זקנה
השכלה גבוהה	בי"ס תיכון	בי"ס יסודי	לא למד	סך הכל*	
ב א ר ש ב ע					
60	367	1,081	1,605	3,120	סך הכל
30	284	834	1,116	2,271	בעצמי בסניף הדואר
30	76	94	22	222	בעצמי בחשבון בנק
-	7	153	467	627	באמצעות מיופה כח
-	-	-	-	-	לא ידוע
פ ת ח ת ק ו ה					
110	1,211	2,435	1,264	5,059	סך הכל
56	529	1,403	855	2,856	בעצמי בסניף הדואר
54	484	647	29	1,227	בעצמי בחשבון בנק
-	123	291	313	740	באמצעות מיופה כח
-	75	94	67	236	לא ידוע
י ב נ ה					
4	44	184	306	538	סך הכל
-	31	153	180	364	בעצמי בסניף הדואר
-	3	20	-	3	בעצמי בחשבון בנק
3	7	11	106	136	באמצעות מיופה כח
1	3	-	20	35	לא ידוע

* כולל לא ידוע

לוח מס. 59: הקשישים המקבלים קצבת זקנה באמצעות מיופה כח על פי יחס
הקרבה של מיופה הכח ותאריך קבלת הקצבה

ת א ר י ך ק ב ל ת ה ק צ ב ה					יחס הקרבה של מיופה הכח
אינו מקבל כלל	תוך שבועיים	תוך שבוע	ביום הפדיון	סך * הכל	
ב א ר ש ב ע					
70	8	39	503	627	סך הכל
70	-	23	320	413	קרוב משפחה הגר בבית
-	8	16	137	168	קרוב משפחה שאינו גר בבית
-	-	-	46	46	אחר
פ ת ח ת ק ו ה					
26	-	109	591	740	סך הכל
13	-	-	382	395	קרוב משפחה הגר בבית
13	-	109	180	316	קרוב משפחה שאינו גר בבית
-	-	-	29	29	אחר
י ב נ ה					
14	-	3	119	136	סך הכל
10	-	-	92	102	קרוב משפחה הגר בבית
4	-	3	24	31	קרוב משפחה שאינו גר בבית
-	-	-	3	3	אחר

* כולל לא ידוע

דיוור ותנאי פגוררים

לוח מס' 60: הקשישים לפי עשימת דיוור סודר ושכונות

ש כ ו נ ה													צפיפות דיוור בחזר	
באר שבע														
אחר	דרום	מזקי עור	העיר המתיקה	שכונה ה'	שכונה ד'	שכונה ג'	שכונה ב'	שכונה א'	שכונה ט'	ערישב	יוספטל	סך הכל	פחות נפש אחת 1,99-1.00 2,99-2.00 3,99-3.00 + 4.00 לא ידוע	
22	184	176	227	213	1,784	932	301	558	4,397	סך הכל				
-	37	7	37	44	558	206	66	110	1,065	פחות נפש אחת				
7	96	140	116	147	910	542	190	331	2,479	1,99-1.00				
15	37	22	37	22	235	147	22	95	632	2,99-2.00				
-	7	-	29	-	44	29	15	15	139	3,99-3.00				
-	7	-	-	-	7	-	-	7	21	+ 4.00				
-	-	7	8	-	30	8	8	-	61	לא ידוע				
ש ת ח ת ק ק ת														
קריית מטלון	אזור 1 + ד	אזור 2 + ה	אזור 3 + א	כפר ננים + נווה עין	דורבד	זונת צעירים	פג'ה זוריקים + כפר אברהם + פג'ה עירוני	שער'ה + כותה יתורה	ערישב	יוספטל	סך הכל			
201	777	1,367	1,809	482	429	469	980	656	361	274	7,805	סך הכל		
40	268	536	697	188	161	147	335	94	107	94	2,667	פחות נפש אחת		
107	361	684	1,018	200	268	282	565	401	187	152	4,225	1,99-1.00		
54	94	134	94	67	-	-	80	134	-	28	685	2,99-2.00		
-	54	13	-	27	-	27	-	27	67	-	215	3,99-3.00		
-	-	-	-	-	-	13	-	-	-	-	13	+ 4.00		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	לא ידוע		
א ו ר נ פ ש														
אזור נפש		שכונה ג'		שכונה יבנית והכרתי		שכונות יבנית והכרתי		שכונת החולות		שכונת הכל		סך הכל		
133		106		262		203		203		704		סך הכל		
10		34		75		24		24		143		פחות נפש אחת		
68		40		102		130		130		340		1,99-1.00		
44		20		54		37		37		155		2,99-2.00		
3		7		27		10		10		47		3,99-3.00		
-		3		-		-		-		3		+ 4.00		
8		2		4		2		2		16		לא ידוע		

לוח מס. 61: הקשישים לפי צפיפות דיור בחדר וצורת מגורים

צורת מגורים					צפיפות דיור בחדר
נשוי, גר עם בן זוג וגם בני משפחה אחרים	נשוי, גר עם בן זוג ו/או ילדים	לא נשוי, גר עם בני משפחה אחרים	לא נשוי, גר לבד	סך הכל*	
ב א ר ש ב ע					
815	1,967	998	617	4,397	סך הכל
-	551	103	411	1,065	פחות מנפש אחת
574	1,196	503	206	2,479	1.99 - 1.00
176	206	250	-	632	2.99 - 2.00
51	7	81	-	139	3.99 - 3.00
7	-	14	-	21	+ 4.00
7	7	47	-	61	לא ידוע
פ ת ח ת ק ו ה					
1,333	4,055	1,123	1,292	7,805	סך הכל
27	1,679	150	810	2,667	פחות מנפש אחת
1,001	2,081	661	482	4,225	1.99 - 1.00
198	295	192	-	685	2.99 - 2.00
107	-	107	-	215	3.99 - 3.00
-	-	13	-	13	+ 4.00
-	-	-	-	-	לא ידוע
י ב נ ה					
153	275	173	103	704	סך הכל
-	68	10	65	143	פחות מנפש אחת
71	160	74	35	340	1.99 - 1.00
58	44	53	-	155	2.99 - 2.00
14	3	30	-	47	3.99 - 3.00
-	-	3	-	3	+ 4.00
10	-	3	3	16	לא ידוע

* כולל לא ידוע

לוח מס. 62: הקשישים החיים בחדר נפרד או במטה נפרדת לפי ישוב

יבנה	פתח-תקוה	באר שבע	סך הכל	החיים בחדר נפרד או במטה נפרדת
704	7,805	4,397	12,906	סך הכל
				בעלי חדר נפרד
602	7,111	3,582	11,295	כן
95	491	778	1,364	לא
				מזה: בעלי מטה נפרדת
81	370	653	1,104	כן
14	121	125	260	לא
7	203	37	247	לא ידוע

לוח מס. 63: הקשישים לפי צורת בעלות על הדירה ולפי ישוב

יבנה	פתח-תקוה	באר שבע	סך הכל	צורת הבעלות על הדירה
704	7,805	4,397	12,906	סך הכל
211	6,050	1,534	7,795	בעלי הדירה
7	310	66	383	שכורה בדמי מפתח
479	1,362	2,569	4,410	שכורה בשכר חודשי
3	69	213	285	לא יודע
4	14	15	33	לא ידוע

לוח מס. 64: הקשישים החייבים בתשלום שכר דירה לפי דרך התשלום ולפי הישוב

יבנה	פתח-תקוה	באר-שבע	סך הכל	דרך תשלום שכר הדירה
486	1,672	2,635	4,793	סך הכל
136	968	1,255	2,359	בעצמי או בן/בת זוג
54	129	323	506	בנים/בנות אתם הקשיש גר
14	109	95	218	קרובי משפחה
224	331	727	1,282	לשכת סעד
51	98	117	266	לא משלם, כי אין לו כסף
7	23	103	133	לא יודע
-	14	15	29	לא ידוע

לוח מס. 65: הקשישים לפי היות מים זורמים בדירתם ולפי הישוב

יבנה	פתח-תקוה	באר-שבע	סך הכל	היות מים זורמים בדירה
704	7,805	4,397	12,906	סך הכל
14	134	44	192	אין מים זורמים
357	5,050	2,943	8,350	מים זורמים קרים וחמים
330	2,617	1,380	4,327	מים זורמים קרים
3	4	30	37	לא ידוע

לוח מס. 66: הקשישים לפי סידורי חימום בדירתם ולפי הישוב

יבנה	פתח-תקוה	באר-שבע	סך הכל	סידורי חימום מים בדירה
704	7,805	4,397	12,906	סך הכל
37	608	514	1,159	אין סידור
292	1,495	1,101	2,888	דוד שמש
71	4,687	2,085	6,843	חשמל
184	419	345	948	גז
116	354	330	800	פתיליה
4	242	22	268	לא ידוע

לוח מס. 67: הקשישים לפי סידורי חימום הדירה ולפי הישוב

יבנה	פתח-תקוה	באר שבע	סך הכל	סידורי חימום הדירה
704	7,805	4,397	12,906	סך הכל
456	1,734	1,791	3,981	אין מחממים
3	174	22	199	הסקה מרכזית או דירתית
184	3,997	1,974	6,155	תנור נפט
37	1,664	543	2,244	תנור חשמלי
14	236	51	301	תנור גז
-	-	-	-	עצים
10	-	16	26	לא ידוע

לוח מס. 68: הקשישים לפי מקום המטבח בדירתם ולפי ישוב

מקום המטבח	סך הכל	באר שבע	פתח-תקוה	יבנה
סך הכל	12,906	4,397	7,805	704
אין מטבח	384	139	214	31
מטבח בחוץ הדירה	12,309	4,176	7,497	636
מחוץ לדירה עם מים זורמים	169	51	94	24
מחוץ לדירה ללא מים זורמים	10	7	-	3
לא ידוע	34	24	-	10

לוח מס. 69: הקשישים לפי מקום השירותים בדירתם ולפי ישוב

מקום השירותים בדירה	סך הכל	באר שבע	פתח-תקוה	יבנה
סך הכל	12,906	4,907	7,805	704
בדירה, לשימוש המשפחה	11,811	4,022	7,269	520
בבניין, משמש גם משפחות אחרות	58	15	40	3
בחצר עם מים זורמים	679	286	281	112
בחצר ללא מים זורמים	241	29	161	51
אין בית שימוש	13	-	13	-
לא ידוע	104	45	41	18

לוח מס. 70: הקשישים לפי סידור הרחצה שלהם ולפי ישוב

יבנה	פתח תקוה	באר שבע	סך הכל	סידורי רחצה
704	7,805	4,397	12,906	סך הכל
459	6,880	3,817	11,156	אמבטיה או מקלחת בדירה
105	442	279	826	כיור רחצה בדירה
99	121	176	396	אמבטיה או מקלחת בחצר
7	134	59	200	כיור רחצה בחצר
24	228	51	303	אחר
10	-	15	25	לא ידוע

לוח מס. 71: הקשישים הרוצים להחליף את צורת הדיור שלהם לפי הסיבות בגללן רוצים להחליף וצורת הישוב

יבנה	פתח תקוה	באר שבע	סך הכל	הסיבות לרצון להחליף צורת הדיור
221	2,076	1,115	3,412	סך הכל
58	376	154	588	תנאים בריאותיים
10	161	95	266	סיבות חברתיות
-	109	29	138	סיבות כספיות
10	328	81	419	מעבר אל ילדים או לקרבתם
17	31	66	114	מעבר יחד עם ילדים
34	149	191	374	עברתי מהמעברה
14	265	110	389	הדירה הייתה צפופה מדי
78	657	389	1,124	סיבות אחרות

לוח מס. 72: הקשישים הרוצים להחליף דירתם לפי צורת מגורים מועדפת ולפי ישוב

יבנה	פתח תקוה	באר שבע	סך הכל	צורת המגורים המועדפת
171	1,054	888	2,113	סך הכל
31	190	228	449	לבד יחד עם בן/בת זוג
48	161	51	260	עם הילדים
7	54	73	134	עם בני משפחה אחרים
37	216	88	341	בבית אבות
48	433	448	929	אחר

לוח מס. 73: הקשישים לפי תנאי מגורים ותנאי ציוד הבית

תנאי ציוד הבית				תנאי מגורים
שתי דרגות מתחת למינימום	דרגה אחת מתחת למינימום	עונים על המינימום	סך הכל	
ב א ר ש ב ע				
757	124	3,516	4,397	סך הכל
382	88	969	1,439	מתחת למינימום
147	7	1,204	1,358	סטנדרט מינימלי
228	29	1,343	1,600	מעל למינימום
פ ת ח ת ק ו ה				
716	19	7,070	7,805	סך הכל
469	13	1,123	1,605	מתחת למינימום
69	2	1,688	1,759	סטנדרט מינימלי
178	4	4,259	4,441	מעל למינימום
י ב נ ה				
146	17	541	704	סך הכל
95	10	221	326	מתחת למינימום
27	4	153	184	סטנדרט מינימלי
24	3	167	194	מעל למינימום

ש כ ו נ ה													תנאי דיור
באר שבע													
אחר	זרים	משקי עור	העיר העתיקה	שכונה ה'	שכונה ד'	שכונה ג'	שכונה ב'	שכונה א'	סך הכל				סך הכל
22	184	176	227	213	1,784	932	301	558	4,397				
7	74	110	81	30	697	257	88	95	1,439				מתחת למינימום
-	73	15	95	66	448	345	74	242	1,358				מסגרות מינימלי
15	37	51	51	117	639	330	139	221	1,600				מעל למינימום
פתח תקוה													
קריית מסלול	אזור ד + ו	אזור ה + ג	אזור א + ב	כפר גנים + נווה עוז	וורבר	זוגות צעירים	פנ' ה וותיקים + כפר אברהם + פנ' ה עירוני	שעריה + מתנה יהודה	עמישב	ירמפסל	סך הכל		
201	777	1,367	1,809	482	429	469	980	656	361	274	7,805	סך הכל	
13	161	268	174	134	67	94	188	335	147	24	1,605	מתחת למינימום	
-	201	335	590	107	27	80	242	80	13	84	1,759	מסגרות מינימלי	
188	415	764	1,045	241	335	295	550	241	201	166	4,441	מעל למינימום	
י ב נ ה													
אזור נפוש													
שכונה ג'		שכונה ב'		שכונה א'		שכונת החולות		סך הכל					סך הכל
133	106	262	203	704				סך הכל					
99	41	68	118	326				מתחת למינימום					
27	34	96	27	184				מסגרות מינימלי					
7	31	98	58	194				מעל למינימום					

לוח מס. 75: הקשישים לפני תואי מעוררים ורמת הכנסה

תואי מעוררים	רמת הכנסה							סך הכל*	תואי מעוררים
	601 +	600-401	400-301	300-251	250-201	200-151	150 עד		
	באר שבע								
סך הכל	257	418	573	404	1,086	257	1,402	4,397	מחמת למינימום
מחמת למינימום	22	81	147	117	418	125	529	1,439	מחמת למינימום
סטנדרט מינימלי	110	176	228	125	294	59	366	1,358	מחמת למינימום
מעל למינימום	125	161	198	162	374	73	507	1,600	מעל למינימום
	תקווה								
סך הכל	1,691	1,353	761	531	1,430	640	1,399	7,805	מחמת למינימום
מחמת למינימום	80	149	121	121	335	176	623	1,605	מחמת למינימום
סטנדרט מינימלי	437	376	209	109	290	84	254	1,759	מחמת למינימום
מעל למינימום	1,174	828	431	301	805	380	522	4,441	מעל למינימום
	ירבנה								
סך הכל	14	88	122	44	177	24	228	704	מחמת למינימום
מחמת למינימום	11	26	57	13	58	24	133	326	מחמת למינימום
סטנדרט מינימלי	3	32	24	17	54	-	51	184	מחמת למינימום
מעל למינימום	-	30	41	14	65	-	44	194	מעל למינימום

* כולל לא ידוע

לוח מס. 76: הקשישים לפי תנאי מגורים ויבשת מוצא

יבשת מוצא				תנאי המגורים
ישראל	אירופה- אמריקה	אסיה- אפריקה	סך הכל*	
ב א ר ש ב ע				
7	1,769	2,621	4,397	סך הכל
-	250	1,189	1,439	מתחת למינימום
-	617	741	1,358	סטנדרט מינימלי
7	902	691	1,600	מעל למינימום
פ ת ח ת ק ו ה				
431	4,924	2,436	7,805	סך הכל
80	508	1,004	1,605	מתחת למינימום
134	1,220	405	1,759	סטנדרט מינימלי
217	3,196	1,027	4,441	מעל למינימום
י ב נ ה				
7	129	564	704	סך הכל
7	34	282	326	מתחת למינימום
-	58	125	184	סטנדרט מינימלי
-	37	157	194	מעל למינימום

* כולל לא ידוע

לוח מס. 77: הקשישים לפי תנאי המגורים וכושר מוביליות

כ ו ש ר מ ו ב י ל י ו ת				תנאי המגורים
מרוחקים למטה	מרוחקים לבית	אמבולטורים	סך הכל*	
ב א ר ש ב ע				
176	294	3,912	4,397	סך הכל
59	110	1,270	1,439	מתחת למינימום
73	103	1,167	1,358	סטנדרט מינימלי
44	81	1,475	1,600	מעל למינימום
פ ת ח ת ק ו ה				
180	253	7,358	7,805	סך הכל
15	46	1,530	1,605	מתחת למינימום
56	56	1,647	1,759	סטנדרט מינימלי
109	151	4,181	4,441	מעל למינימום
י ב נ ה				
27	78	588	704	סך הכל
10	47	265	326	מתחת למינימום
10	14	156	184	סטנדרט מינימלי
7	17	167	194	מעל למינימום

* כולל לא ידוע

לוח מס. 78: הקשישים לפי המבשל עבורם ולפי ישוב

יבנה	פתח תקוה	באר שבע	סך הכל	המבשל עבורם
704	7,805	4,397	12,906	סך הכל
7	80	88	175	לא מבשלים בבית
558	6,868	3,589	11,015	אני או בן/בת זוגי
119	600	558	1,277	קרוב משפחה שגר אתי
7	69	95	171	קרוב משפחה שאינו גר אתי
-	13	-	13	שכנים
7	67	22	96	אחר
6	108	45	159	לא ידוע

לוח כס. 79: הקשישים לפי תדירות ומספר הארוחות החמות שאכלו בשבוע ולפי צורת מגורים

צורת מגורים					מספר הארוחות החמות בשבוע
נשוי, גר עם בן זוג וגם בני משפחה אחרים	נשוי, גר עם בן זוג ו/או ילדים	לא נשוי, גר עם בני משפחה אחרים	לא נשוי, גר לבד	סך הכל*	
ב א ר ש ב ע					
815	1,967	998	617	4,397	סך הכל
-	15	7	7	29	לא אכלתי אפילו ארוחה אחת
654	1,490	829	389	3,362	לפחות ארוחה אחת ביום
59	88	7	30	184	ארבע עד שש ארוחות
73	272	66	132	543	שתיים עד שלוש ארוחות
22	95	44	52	213	פעם אחת - בשבת
-	-	8	7	15	פעם אחת - לא בשבת
7	7	37	-	51	לא ידוע
פ ת ח ת ק ו ה					
1,333	4,055	1,123	1,292	7,805	סך הכל
-	27	-	44	71	לא אכלתי אפילו ארוחה אחת
1,183	3,412	1,009	732	6,338	לפחות ארוחה אחת ביום
68	318	13	136	535	ארבע עד שש ארוחות
42	144	75	178	439	שתיים עד שלוש ארוחות
40	154	13	161	368	פעם אחת - בשבת
-	-	-	27	27	פעם אחת - לא בשבת
-	-	13	14	27	לא ידוע
י ב נ ה					
153	275	173	103	704	סך הכל
-	-	3	7	10	לא אכלתי אפילו ארוחה אחת
143	193	126	38	500	לפחות ארוחה אחת ביום
7	27	17	34	85	ארבע עד שש ארוחות
3	35	20	10	68	שתיים עד שלוש ארוחות
-	17	3	14	34	פעם אחת - בשבת
-	-	-	-	-	פעם אחת - לא בשבת
-	3	4	-	7	לא ידוע

* כולל לא ידוע.

לוח מס' 80: הקשישים לפי מידת שביעות רצונם מן הארוחות החמות ולפי ישוב

מידת שביעות רצון מן הארוחות החמות	סך הכל	באר שבע	פתח תקוה	יבנה
סך הכל	12,906	4,397	7,805	704
אינו שבע רצון כלל	362	235	107	20
לא כל כך שבע רצון	741	286	312	143
שבע רצון למדי	3,131	1,050	1,840	241
שבע רצון בהחלט	8,626	2,819	5,518	289
לא ידוע	46	7	28	11

לוח מס' 81: הקשישים שאינם שבעי רצון מן הארוחות,
לפי סיבות לאי-שביעות הרצון ולפי ישוב

סיבות לאי-שביעות רצון מן הארוחות החמות	סך הכל	באר שבע	פתח תקוה	יבנה
סך הכל	362	235	107	20
התפריט	84	20	54	10
כמות האוכל	230	200	27	3
שעות הארוחה	3	3	-	-
האוכל אינו חם	2	2	-	-
צורת ההגשה	-	-	-	-
אחר	43	10	26	7

לוח מס' 82: הקשישים לפי הערכת טיב תפריט ארוחותיהם ולפי ישוב

יבנה	פתח תקוה	באר שבע	סך הכל	הערכת טיב תפריט הארוחות
704	7,805	4,397	12,906	סך הכל
313	3,598	154	4,065	טוב
248	2,304	1,776	4,328	ממוצע
129	1,809	2,363	4,301	לא מספיק
3	67	95	165	רע
11	27	9	47	לא ידוע

לוח מס' 83: הקשישים עם"י ביצוע פעולות משק הבית

צורת ביצוע עבודות הבית				עבודות הבית
מבצע בעזרת אחרים	מבצע לבד	לא מבצעים	סך הכל *	
ב א ר ש ב ע				
1,402	2,929	66	4,397	נקיון הדירה
1,681	2,672	44	4,397	כביסה
3,420	690	250	4,397	תיקונים קלים
1,138	3,237	22	4,397	קניית מצרכים
פ ת ח ת ק ו ה				
1,727	5,971	107	7,805	נקיון הדירה
2,810	4,941	54	7,805	כביסה
6,051	1,279	421	7,805	תיקונים קלים
993	6,758	54	7,805	קניית מצרכים
י ב נ ה				
207	483	7	704	נקיון הדירה
265	432	-	704	כביסה
649	37	7	704	תיקונים קלים
221	476	-	704	קניית מצרכים

* כולל לא ידוע

לוח מס' 84: הקשישים המקבלים עזרה משכנים או תמורת תשלום לפי סוג העזרה

סוג העזרה				עבודות הבית
אשה בחשלומו של הקשיש	אשה בחשלומו של מוסד	שכנים בלא תשלום	סך הכל	
ב א ר ש ב ע				
191	81	44	316	נקיון הדירה
147	59	22	544	כביסה
59	15	257	331	תיקונים קלים
7	15	81	103	קניית מצרכים
פ ת ח ת ק ו ה				
722	73	2	797	נקיון הדירה
213	46	-	259	כביסה
-	13	67	80	תיקונים קלים
40	42	31	113	קניית מצרכים
י ב נ ה				
27	7	-	34	נקיון הדירה
27	7	7	41	כביסה
-	-	37	37	תיקונים קלים
3	3	20	26	קניית מצרכים

לוח מס' 85: הקשישים לפי מידת שביעות הרצון מביצוע עבודות הבית

מידת שביעות הרצון					עבודות הבית
שבע רצון בהחלט	שבע רצון למדי	לא כל כך שבע רצון	אינו שבע רצון כלל	סך הכל *	
ב א ר ש ב ע					
2,459	1,321	418	176	4,397	נקיון הדירה
2,444	1,351	448	132	4,397	כביסה
2,400	1,285	418	220	4,397	תיקונים קלים
2,628	1,321	338	88	4,397	קניית מצרכים
פ ת ח ת ק ו ה					
4,712	1,894	678	216	7,805	נקיון הדירה
4,765	2,001	531	176	7,805	כביסה
4,736	1,881	504	283	7,805	תיקונים קלים
2,844	1,948	477	163	7,805	קניית מצרכים
י ב נ ה					
292	299	71	31	704	נקיון הדירה
306	303	61	24	704	כביסה
303	313	61	10	704	תיקונים קלים
309	303	68	14	704	קניית מצרכים

* כולל לא ידוע

בִּיטוּחַ רְפוּאִי וּמַצַּב בְּרִיאוֹת

לוח מס' 86: הקשישים לפי סוג הביטוח הרפואי

מספר מקרים	סוג הביטוח הרפואי
סך הכל	
12,906	סך הכל
622	לא מבוטח
4,914	מבוטח עם הגבלות
7,280	מבוטח מלא
90	לא ידוע
פתח תקוה	
7,805	סך הכל
421	לא מבוטח
2,506	מבוטח עם הגבלות
4,795	מבוטח מלא
83	לא ידוע
באר שבע	
4,397	סך הכל
184	לא מבוטח
2,048	מבוטח עם הגבלות
2,165	מבוטח מלא
-	לא ידוע
יבנה	
704	סך הכל
17	לא מבוטח
360	מבוטח עם הגבלות
320	מבוטח מלא
7	לא ידוע

לוח מס' 87: הקשישים הבלתי מכווטים על פי סיבות אי-ביטוח וצורת קבלת הטיפול הרפואי

צורת קבלת הטיפול הרפואי					סיבות לאי-ביטוח
סך הכל *	אינו מקבל טיפול	פונה לרופא פרטי	פונה ללשכת הסעד	אחר	
סך הכל					
622	116	336	-	84	סך הכל
174	57	62	-	55	אין כסף
114	13	94	-	7	קופ"ח לא מוכנה לבטח
50	3	47	-	-	לא זקוק לרופא אף פעם
-	-	-	-	-	אינו מאמין ברופאים
176	28	133	-	15	אחר
108	15	-	-	7	לא ידוע
פתח תקוה					
סך הכל					
421	54	245	-	55	סך הכל
93	13	40	-	40	אין כסף
82	13	69	-	-	קופ"ח לא מוכנה לבטח
40	-	40	-	-	לא זקוק לרופא אף פעם
-	-	-	-	-	אינו מאמין ברופאים
124	13	96	-	15	אחר
82	15	-	-	-	לא ידוע
באר שבע					
סך הכל					
184	59	81	-	29	סך הכל
81	44	22	-	15	אין כסף
22	-	15	-	7	קופ"ח לא מוכנה לבטח
7	-	7	-	-	לא זקוק לרופא אף פעם
-	-	-	-	-	אינו מאמין ברופאים
52	15	37	-	-	אחר
22	-	-	-	7	לא ידוע
יבנה					
סך הכל					
17	3	10	-	-	סך הכל
-	-	-	-	-	אין כסף
10	-	10	-	-	קופ"ח לא מוכנה לבטח
3	3	-	-	-	לא זקוק לרופא אף פעם
-	-	-	-	-	אינו מאמין ברופאים
-	-	-	-	-	אחר
4	-	-	-	-	לא ידוע

לוח מס. 88: הקשישים הבלתי מבוטחים על פי כושר מוביליות

קשישים בלתי מבוטחים						כושר מוביליות
אחר	אינו מאמין ברופאים	לא זקוק לרופא אף פעם	קופ"ח לא מוכנה לבטח	איך כסף	סך הכל*	
סך הכל						
176	-	50	114	174	622	סך הכל
163	-	47	72	167	449	אמבולטוריים
-	-	-	2	7	9	מרוחקים לבית
13	-	3	40	-	56	מרוחקים למיטה
-	-	-	-	-	108	לא ידוע
פחח תקוה						
124	-	40	82	93	421	סך הכל
111	-	40	40	93	284	אמבולטוריים
-	-	-	2	-	2	מרוחקים לבית
13	-	-	40	-	53	מרוחקים למיטה
-	-	-	-	-	82	לא ידוע
באר שבע						
52	-	7	22	81	184	סך הכל
52	-	7	22	74	155	אמבולטוריים
-	-	-	-	7	7	מרוחקים לבית
-	-	-	-	-	-	מרוחקים למיטה
-	-	-	-	-	22	לא ידוע
יבנה						
-	-	3	10	-	17	סך הכל
-	-	-	10	-	10	אמבולטוריים
-	-	-	-	-	-	מרוחקים לבית
-	-	3	-	-	3	מרוחקים למיטה
-	-	-	-	-	4	לא ידוע

* כולל לא ידוע

לוח מס' 89: הקשויים לפי כושר מוביליות והערכה עצמית של מצב הבריאות

הערכה עצמית של מצב הבריאות			כושר מוביליות
הערכה שלילית	הערכה חיובית	סך הכל *	
סך הכל			
9,704	3,122	12,906	סך הכל
8,682	3,111	11,858	אמבולטוריים
614	10	625	מרותקים לבית
376	-	383	מרותקים למיטה
32	1	40	לא ידוע
פתח תקוה			
5,827	1,920	7,805	סך הכל
5,380	1,920	7,358	אמבולטוריים
253	-	253	מרותקים לבית
180	-	180	מרותקים למיטה
14	-	14	לא ידוע
באר שבע			
3,340	1,042	4,397	סך הכל
2,870	1,035	3,912	אמבולטוריים
286	7	294	מרותקים לבית
169	-	176	מרותקים למיטה
15	-	15	לא ידוע
יבנה			
537	160	704	סך הכל
432	156	588	אמבולטוריים
75	3	78	מרותקים לבית
27	-	27	מרותקים למיטה
3	1	11	לא ידוע

* כולל לא ידוע

לוח מס' 90: הקשישים לפי כושר מוביליות ורמת הכנסה

רמת הכנסה								כושר מוביליות
601 +	-401 600	-301 400	-251 300	-201 250	-151 200	עד 150	סך הכל*	
סך הכל								
1,962	1,859	1,456	979	2,693	921	3,029	12,906	סך הכל
1,942	1,799	1,380	941	2,339	860	2,597	11,858	אמבולטוריים
20	60	55	9	170	26	292	625	מרוחקים לבית
-	-	20	22	167	34	133	383	מרוחקים למיטה
-	-	1	7	17	1	-	40	לא ידוע
פתח תקוה								
1,691	1,353	761	531	1,430	640	1,399	7,805	סך הכל
1,678	1,300	707	515	1,267	598	1,293	7,358	אמבולטוריים
13	53	41	1	80	15	50	253	מרוחקים לבית
-	-	13	15	69	27	56	180	מרוחקים למיטה
-	-	-	-	14	-	-	14	לא ידוע
באר שבע								
257	418	573	404	1,086	257	1,402	4,397	סך הכל
250	411	558	382	925	242	1,144	3,912	אמבולטוריים
-	7	7	8	66	8	198	294	מרוחקים לבית
7	-	7	7	95	7	53	176	מרוחקים למיטה
-	-	1	7	-	-	7	15	לא ידוע
יבנה								
14	88	122	44	177	24	228	704	סך הכל
14	88	115	44	147	20	160	588	אמבולטוריים
-	-	7	-	24	3	44	78	מרוחקים לבית
-	-	-	-	3	-	24	27	מרוחקים למיטה
-	-	-	-	3	1	-	11	לא ידוע

* כולל לא ידוע

לוח מס' 91: הקשישים לפי כושר מוביליות וקבוצות גיל

קבוצות גיל					כושר מוביליות
75+	70-74	65-69	60-64	סך הכל*	
סך הכל					
2,791	3,038	4,308	2,728	12,906	סך הכל
2,337	2,810	4,099	2,575	11,858	אמבולטוריים
241	164	87	133	625	מרוחקים לבית
206	53	104	20	383	מרוחקים למיטה
7	11	18	-	40	לא ידוע
פתח תקוה					
1,725	1,716	2,682	1,655	7,805	סך הכל
1,535	1,593	2,615	1,588	7,358	אמבולטוריים
67	106	26	54	253	מרוחקים לבית
123	17	27	13	180	מרוחקים למיטה
-	-	14	-	14	לא ידוע
באר שבע					
903	1,138	1,395	954	4,397	סך הכל
683	1,057	1,277	888	3,912	אמבולטוריים
140	44	51	59	294	מרוחקים לבית
73	29	67	7	176	מרוחקים למיטה
7	8	-	-	15	לא ידוע
יבנה					
163	184	231	119	704	סך הכל
119	160	207	99	588	אמבולטוריים
34	14	10	20	78	מרוחקים לבית
10	7	10	-	27	מרוחקים למיטה
-	3	4	-	11	לא ידוע

* כולל לא ידוע

לוח מס' 92: הקשוישים לפי הערכה עצמית של מצב הבריאות היבשת מוצא

יבשת מוצא				הערכה עצמית של מצב בריאות
ישראל	אירופה-אמריקה	אסיה-אפריקה	סך הכל*	
סך הכל				
-	6,822	5,621	12,906	סך הכל
445	1,948	1,045	3,122	חיובית
129	4,856	4,519	9,704	שלילית
316	18	57	80	לא ידוע
-				
פתח תקוה				
	4,924	2,436	7,805	סך הכל
431	1,542	255	1,920	חיובית
123	3,367	2,139	5,827	שלילית
308	15	42	58	לא ידוע
-				
באר שבע				
	1,769	2,621	4,397	סך הכל
7	382	654	1,042	חיובית
6	1,387	1,952	3,340	שלילית
1	-	15	15	לא ידוע
-				
יבנה				
	129	564	704	סך הכל
7	24	136	160	חיובית
-	102	428	537	שלילית
7	3	-	7	לא ידוע
-				

* כולל לא ידוע

לוח מס' 93: הקשישים לפי הערכה עצמית של מצב הבריאות ורמת השכלה

רמת השכלה					הערכה עצמית של מצב הבריאות
השכלה גבוהה	בי"ס תיכון	בי"ס יסודי	לא למד	סך הכל *	
סך הכל					
362	2,463	5,541	4,473	12,906	סך הכל
179	932	1,267	744	3,122	חיובית
180	1,518	4,272	3,672	9,704	שלילית
3	13	2	57	80	לא ידוע
פתח תקוה					
232	1,884	3,703	1,934	7,805	סך הכל
92	762	868	198	1,920	חיובית
140	1,109	2,833	1,694	5,827	שלילית
-	13	2	42	58	לא ידוע
באר שבע					
124	535	1,600	2,131	4,397	סך הכל
87	146	345	464	1,042	חיובית
37	389	1,255	1,652	3,340	שלילית
-	-	-	15	15	לא ידוע
יבנה					
6	44	238	408	704	סך הכל
-	24	54	82	160	חיובית
3	20	184	326	537	שלילית
3	-	-	-	7	לא ידוע

* כולל לא ידוע

לוח מס' 94: הקשישים למי הערכה עצמית של מצב הבריאות ורמת הכנסה

רמת הכנסה								הערכה עצמית של מצב הבריאות
601 +	-401 600	-301 400	-251 300	-201 250	-151 200	עד 150	סך הכל	
סך הכל								
1,962	1,859	1,456	979	2,693	921	3,029	12,906	סך הכל
915	626	317	170	358	146	590	3,122	חיובית
1,046	1,233	1,124	809	2,314	775	2,403	9,704	שלילית
1	-	15	-	21	-	36	80	לא ידוע
פתח תקוה								
1,691	1,353	761	531	1,430	640	1,399	7,805	סך הכל
754	504	140	69	150	69	234	1,920	חיובית
937	849	606	462	1,266	571	1,136	5,827	שלילית
-	-	15	-	14	-	29	58	לא ידוע
באר שבע								
257	418	573	404	1,086	257	1,402	4,397	סך הכל
161	95	140	88	184	73	301	1,042	חיובית
95	323	433	316	895	184	1,094	3,340	שלילית
1	-	-	-	7	-	7	15	לא ידוע
יבנה								
14	88	122	44	177	24	228	704	סך הכל
-	27	37	13	24	4	55	160	חיובית
14	61	85	31	153	20	173	537	שלילית
-	-	-	-	-	-	-	7	לא ידוע

* כולל לא ידוע

לוח מס' 95: הקשישים לפי הערכה עצמית של מצב הבריאות וקבוצות גיל

קבוצות גיל					הערכה עצמית של מצב הבריאות
75+	70-74	65-69	60-64	סך הכל*	
סך הכל					
2,791	3,038	4,308	2,728	12,906	סך הכל
501	575	1,239	807	3,122	חיובית
2,283	2,434	3,044	1,906	9,704	שלילית
7	29	25	15	80	לא ידוע
פתח תקוה					
1,725	1,716	2,682	1,655	7,805	סך הכל
276	276	829	539	1,920	חיובית
1,449	1,411	1,839	1,101	5,827	שלילית
-	29	14	15	58	לא ידוע
באר שבע					
903	1,138	1,395	954	4,397	סך הכל
191	272	345	234	1,042	חיובית
705	866	1,042	720	3,340	שלילית
7	-	8	-	15	לא ידוע
יבנה					
163	184	231	119	704	סך הכל
34	27	65	34	160	חיובית
129	157	163	85	537	שלילית
-	-	3	-	7	לא ידוע

* כולל לא ידוע

לוח מס' 96: הקשישים לפי תדירות הביקור אצל רופא וקבוצת גיל

קבוצות גיל					התירות ביקור אצל רופא
75+	70-74	65-69	60-64	סך הכל *	
סך הכל					סך הכל
2,791	3,038	4,308	2,728	12,906	בשבוע האחרון
943	1,272	1,629	1,212	5,090	בחודש האחרון
927	919	1,481	960	4,290	לפני 3 חודשים
387	314	475	180	1,356	לפני חצי שנה ויותר
255	255	470	202	1,182	לא זוכר
266	219	220	137	842	לא ידוע
13	59	33	37	146	
פתח תקוה					סך הכל
1,725	1,716	2,682	1,655	7,805	בשבוע האחרון
583	766	970	669	3,015	בחודש האחרון
638	520	990	642	2,790	לפני 3 חודשים
219	140	301	119	779	לפני חצי שנה ויותר
138	125	272	126	661	לא זוכר
134	121	134	69	458	לא ידוע
13	44	15	30	102	
באר שבע					סך הכל
903	1,138	1,395	954	4,397	בשבוע האחרון
323	455	580	492	1,857	בחודש האחרון
235	330	403	294	1,262	לפני 3 חודשים
161	147	147	51	506	לפני חצי שנה ויותר
103	110	184	66	463	לא זוכר
81	81	66	44	272	לא ידוע
-	15	15	7	37	
יבנה					סך הכל
163	184	231	119	704	בשבוע האחרון
37	51	79	51	218	בחודש האחרון
54	69	88	24	238	לפני 3 חודשים
7	27	27	10	71	לפני חצי שנה ויותר
14	20	14	10	58	לא זוכר
51	17	20	24	112	לא ידוע
-	-	3	-	7	

לוח כס' 97: הקשישים על פי חרירות ביקור אצל רופא ועזרה מגורים

צורת מגורים					סך הכל *	החירות ביקור אצל רופא
נשוי, גר עם בן זוג ובני משפחה אחרים	נשוי, גר עם בן זוג ו/או ילדים	לא נשוי, גר עם בני משפחה אחרים	לא נשוי, גר לבד	סך הכל		
סך הכל						
2,301	6,297	2,294	2,012	12,906	סך הכל	
812	2,637	781	860	5,090	בשבוע האחרון	
769	2,053	831	635	4,290	בחודש האחרון	
296	575	264	221	1,356	לפני 3 חודשים	
250	530	226	176	1,182	לפני חצי שנה ויותר	
126	443	168	105	842	לא זוכר	
48	59	24	15	146	לא ידוע	
פתח תקוה						
1,333	4,055	1,123	1,292	7,805	סך הכל	
479	1,645	422	469	3,015	בשבוע האחרון	
454	1,413	466	455	2,790	בחודש האחרון	
169	328	108	174	779	לפני 3 חודשים	
111	326	99	125	661	לפני חצי שנה ויותר	
80	310	14	54	458	לא זוכר	
40	33	14	15	102	לא ידוע	
באר שבע						
815	1,967	998	617	4,397	סך הכל	
279	910	308	360	1,857	בשבוע האחרון	
264	528	331	139	1,262	בחודש האחרון	
110	227	132	37	506	לפני 3 חודשים	
125	184	110	44	463	לפני חצי שנה ויותר	
29	96	110	37	272	לא זוכר	
8	22	7	-	37	לא ידוע	
יבנה						
153	275	173	103	704	סך הכל	
54	82	51	31	218	בשבוע האחרון	
51	112	34	41	238	בחודש האחרון	
17	20	24	10	71	לפני 3 חודשים	
14	20	17	7	58	לפני חצי שנה ויותר	
17	37	44	14	112	לא זוכר	
-	4	3	-	7	לא ידוע	

* כולל לא ידוע

לוח מס' 98: הקשויים לפי תדירות ביקור אצל רוסא ויבשה מוצא

י ב ש ה כ ו צ א				הדירות ביקור אצל רוסא
ישראל	אירופה-אפריקה	אסיה-אפריקה	סך הכל *	
סך הכל				סך הכל
445	6,822	5,621	12,906	בשבוע האחרון
187	2,791	2,098	5,090	בחודש האחרון
124	2,277	1,889	4,290	לפני 3 חודשים
57	759	540	1,356	לפני חצי שנה ויותר
22	614	546	1,182	לא זוכר
54	311	477	842	לא ידוע
1	70	71	146	
פתח תקוה				סך הכל
431	4,924	2,436	7,805	בשבוע האחרון
187	1,892	922	3,015	בחודש האחרון
121	1,770	899	2,790	לפני 3 חודשים
54	537	188	779	לפני חצי שנה ויותר
15	464	182	661	לא זוכר
54	230	174	458	לא ידוע
-	31	71	102	
באר שבע				סך הכל
7	1,769	2,621	4,397	בשבוע האחרון
-	844	1,013	1,857	בחודש האחרון
-	462	800	1,262	לפני 3 חודשים
-	212	294	506	לפני חצי שנה ויותר
7	140	316	463	לא זוכר
-	74	198	272	לא ידוע
-	37	-	37	
יבנה				סך הכל
7	129	564	704	בשבוע האחרון
-	55	163	218	בחודש האחרון
3	45	190	238	לפני 3 חודשים
3	10	58	71	לפני חצי שנה ויותר
-	10	48	58	לא זוכר
-	7	105	112	לא ידוע
1	2	-	7	

לוח כ"ט 99: הקשישים לפי סוג הטיפול הרפואי שהתקבל בשעת ריתוק למיטה וצורת מגורים

צורת מגורים					סוג הטיפול הרפואי
נשוי, גר עם בן זוג ועם בני משפחה אחרים	נשוי, גר עם בן זוג ו/או ילדים	לא נשוי, גר עם בני משפחה אחרים	לא נשוי, גר לבד	סך הכל*	
סך הכל					
2,301	6,297	2,294	2,012	12,906	סך הכל
370	1,029	360	472	2,231	אינם מקבלים טיפול
1,618	4,695	1,673	1,306	9,294	טיפול ע"י רופא
16	54	22	38	130	ע"י אחות קופ"ח
7	8	13	-	28	ע"י אחות לשכת הבריאות
126	292	97	152	667	אחר
164	219	129	44	556	לא ידוע
פתח תקוה					
1,333	4,055	1,123	1,292	7,805	סך הכל
174	484	67	269	994	אינם מקבלים טיפול
1,026	3,404	933	870	6,235	טיפול ע"י רופא
-	-	-	13	13	ע"י אחות קופ"ח
-	-	13	-	13	ע"י אחות לשכת הבריאות
13	31	43	111	198	אחר
120	136	67	29	352	לא ידוע
באר שבע					
815	1,967	998	617	4,397	סך הכל
169	484	242	162	1,057	אינם מקבלים טיפול
470	1,094	624	381	2,569	טיפול ע"י רופא
15	51	22	22	110	ע"י אחות קופ"ח
7	8	-	-	15	ע"י אחות לשכת הבריאות
110	257	51	37	455	אחר
44	73	59	15	191	לא ידוע
יבנה					
153	275	173	103	704	סך הכל
27	61	51	41	180	אינם מקבלים טיפול
122	197	116	55	490	טיפול ע"י רופא
1	3	-	3	7	ע"י אחות קופ"ח
-	-	-	-	-	ע"י אחות לשכת הבריאות
3	4	3	4	14	אחר
-	10	3	-	13	לא ידוע

* כולל לא ידוע

לוח מס' 100: הקשוישים שלא קבלו טיפול רפואי עייר רופא לפי סיבות לאי-ביקור רופא וצורת מגורים

צורת מגורים					סיבות לאי-ביקור רופא
נשוי, גר עם בן זוג ועם בני משפחה אחרים	נשוי, גר עם בן זוג ו/או ילדים	לא נשוי, גר עם בני משפחה אחרים	לא נשוי, גר לבד	סך הכל	
סך הכל					סך הכל
566	1,426	508	600	3,100	לא היה צורך
421	940	340	335	2,036	לא נמצא מי שיזמין אותו
35	59	20	112	226	לא הזמנתי בגלל חוסר כסף
7	68	35	31	141	הזמנתי רופא אך לא בא
75	268	56	60	459	אחר
28	91	57	62	238	
פתח תקוה					סך הכל
213	500	108	336	1,157	לא היה צורך
174	312	42	176	704	לא נמצא מי שיזמין אותו
13	27	13	94	147	לא הזמנתי בגלל חוסר כסף
-	54	13	13	80	הזמנתי רופא אך לא בא
13	67	27	13	120	אחר
13	40	13	40	106	
באר שבע					סך הכל
323	858	345	221	1,747	לא היה צורך
220	580	250	125	1,175	לא נמצא מי שיזמין אותו
22	29	7	15	73	לא הזמנתי בגלל חוסר כסף
7	7	22	15	51	הזמנתי רופא אך לא בא
59	191	29	44	323	אחר
15	51	37	22	125	
יבנה					סך הכל
30	68	55	43	196	לא היה צורך
27	48	48	34	157	לא נמצא מי שיזמין אותו
-	3	-	3	6	לא הזמנתי בגלל חוסר כסף
-	7	-	3	10	הזמנתי רופא אך לא בא
3	10	-	3	16	אחר
-	-	7	-	7	

לוח מס' 101: הקשישים לפי קיום קשיים בלעיסה ותדירות ביקור אצל רופא שיניים

תדירות ביקור אצל רופא שיניים					קשיי לעיסה
לפני חצי שנה ויותר	לפני חודשיים	לפני חודש	לא נבדק כלל	סך הכל *	
סך הכל					
6,917	588	784	4,520	12,906	סך הכל
3,334	249	383	1,872	5,867	אין קשיים
3,467	338	401	2,626	6,893	יש קשיים
116	1	-	22	146	לא ידוע
פתח תקוה					
4,297	402	552	2,487	7,805	סך הכל
2,581	220	314	1,277	4,405	אין קשיים
1,622	182	238	1,195	3,291	יש קשיים
94	-	-	15	109	לא ידוע
באר שבע					
2,209	125	198	1,843	4,397	סך הכל
675	29	66	551	1,336	אין קשיים
1,512	95	132	1,285	3,031	יש קשיים
22	1	-	7	30	לא ידוע
יבנה					
411	61	34	190	704	סך הכל
78	-	3	44	126	אין קשיים
333	61	31	146	571	יש קשיים
-	-	-	-	7	לא ידוע

* כולל לא ידוע

לוח מס' 102: קשישים בעלי שיניים תותבות לפי מידת השימוש בהן

מידת השימוש בשיניים תותבות			ה י ש ו ב
משתמש בשיניים התותבות	לא משתמש בשיניים התותבות	סך הכל*	
3,449	240	3,873	סך הכל.
1,848	98	2,101	פתח תקוה
1,424	132	1,578	באר שבע
177	10	194	יבנה

* כולל לא ידוע

לוח מס' 103: הקשישים לפי קיום קשיים בראיה וחדירות ביקור אצל רופא עיניים

חדירות ביקור אצל רופא עיניים					קשיים בראיה
לפני חצי שנה ויותר	לפני חודשיים	לפני חודש	לא נבדק כלל	סך הכל *	
סך הכל					
6,399	1,085	1,229	4,154	12,906	סך הכל
676	123	96	1,730	2,645	רואים טוב בלי משקפיים
4,622	725	898	1,606	7,851	מרכיבים משקפיים
1,092	235	235	783	2,348	ראיה לקויה ואין משקפיים
9	2	-	35	62	לא ידוע
פתח תקוה					
3,988	862	826	2,115	7,805	סך הכל
464	94	67	737	1,375	רואים טוב בלי משקפיים
3,026	632	665	1,095	5,418	מרכיבים משקפיים
496	134	94	270	994	ראיה לקויה ואין משקפיים
2	2	-	13	18	לא ידוע
באר שבע					
2,026	176	338	1,842	4,397	סך הכל
147	22	29	888	1,093	רואים טוב בלי משקפיים
1,402	73	199	477	2,151	מרכיבים משקפיים
470	81	110	455	1,116	ראיה לקויה ואין משקפיים
7	-	-	22	37	לא ידוע
יבנה					
385	47	65	197	704	סך הכל
65	7	-	105	177	רואים טוב בלי משקפיים
194	20	34	34	282	מרכיבים משקפיים
126	20	31	58	238	ראיה לקויה ואין משקפיים
-	-	-	-	7	לא ידוע

* כולל לא ידוע

לוח מס' 104: הקשישים לפי קיום קשיים בשמיעה ותדירות ביקור אצל רופא אוזניים

תדירות ביקור אצל רופא אוזניים					קשיים בשמיעה
לפני חצי שנה ויותר	לפני חודשיים	לפני חודש	לא נבדק כלל	סך הכל*	
סך הכל					
4,401	405	716	7,295	12,906	סך הכל
3,422	281	504	5,883	10,130	לא מחקשים בשמיעה
137	16	44	90	287	מחקשים ויש מכשיר שמיעה
788	72	168	1,220	2,261	מחקשים ואין מכשיר שמיעה
54	36	-	102	228	לא ידוע
פתח תקוה					
3,317	310	523	3,588	7,805	סך הכל
2,661	230	377	2,971	6,279	לא מחקשים בשמיעה
100	13	29	54	196	מחקשים ויש מכשיר שמיעה
512	54	117	523	1,219	מחקשים ואין מכשיר שמיעה
44	13	-	40	111	לא ידוע
באר שבע					
734	81	169	3,398	4,397	סך הכל
448	44	110	2,657	3,259	לא מחקשים בשמיעה
37	-	15	36	88	מחקשים ויש מכשיר שמיעה
242	15	44	646	947	מחקשים ואין מכשיר שמיעה
7	22	-	59	103	לא ידוע
יבנה					
350	14	24	309	704	סך הכל
313	7	17	255	592	לא מחקשים בשמיעה
-	3	-	-	3	מחקשים ויש מכשיר שמיעה
34	3	7	51	95	מחקשים ואין מכשיר שמיעה
3	1	-	3	14	לא ידוע

* כולל לא ידוע

תכנית מעורבות חברתית

לוח מס' 105: הקשישים לפי קרובים ו/או ילדים ולפי שנתות

ש כ ו נ ו ת													
נאך שבוע													
אתר	זרזים	משקי עזר	העזר העתיקה	שכונה ה'	שכונה ד'	שכונה ג'	שכונה ב'	שכונה א'	שכונה החולות	שכונה הטל	סך הכל	קיים קרובים ו/או ילדים	
22	184	176	227	213	1,784	932	301	558	203	704	4,397	סך הכל	
7	8	7	-	7	88	36	29	29	10	33	211	אין קרובים ואין ילדים יש קרובים ואין ילדים אין קרובים ויש ילדים יש קרובים ויש ילדים לא ידוע	
15	103	66	110	103	1,175	543	184	257	141	462	2,556		
-	-	15	-	22	22	15	-	15	3	10	89		
-	73	88	117	81	499	338	88	257	48	195	1,541		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	4	-		
פתח תקוה													
קריית כסלו	אזור ג + ד	אזור ג + ה	אזור א + ב	אזור א + ב + ג	כפר גנים + מנה עזר	וולבר	זוגות צעירים	פג'ה וותיקים + כפר אברהם + פג'ה עירוני	שעריה + מתנה יהודה	עמישב	יוספסל	סך הכל	סך הכל
201	777	1,367	1,809	482	429	469	980	656	361	274	7,805	סך הכל	
-	13	40	67	54	-	13	40	40	13	24	304	אין קרובים ואין ילדים יש קרובים ואין ילדים אין קרובים ויש ילדים יש קרובים ויש ילדים לא ידוע	
134	429	630	791	214	241	188	511	495	254	224	4,111		
-	13	67	13	-	27	13	27	-	14	-	174		
67	322	630	938	214	161	255	402	121	80	26	3,216		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
י ב נ ה													
אזור נטוש													
133	106	262	203	704	סך הכל	סך הכל	סך הכל	סך הכל	סך הכל	סך הכל	סך הכל	סך הכל	
3	10	10	10	33	אין קרובים ואין ילדים	אין קרובים ואין ילדים	אין קרובים ואין ילדים	אין קרובים ואין ילדים	אין קרובים ואין ילדים	אין קרובים ואין ילדים	אין קרובים ואין ילדים	אין קרובים ואין ילדים	
81	71	169	141	462	יש קרובים ואין ילדים	יש קרובים ואין ילדים	יש קרובים ואין ילדים	יש קרובים ואין ילדים	יש קרובים ואין ילדים	יש קרובים ואין ילדים	יש קרובים ואין ילדים	יש קרובים ואין ילדים	
7	-	-	3	10	אין קרובים ויש ילדים	אין קרובים ויש ילדים	אין קרובים ויש ילדים	אין קרובים ויש ילדים	אין קרובים ויש ילדים	אין קרובים ויש ילדים	אין קרובים ויש ילדים	אין קרובים ויש ילדים	
41	24	82	48	195	יש קרובים ויש ילדים	יש קרובים ויש ילדים	יש קרובים ויש ילדים	יש קרובים ויש ילדים	יש קרובים ויש ילדים	יש קרובים ויש ילדים	יש קרובים ויש ילדים	יש קרובים ויש ילדים	
1	1	1	1	4	לא ידוע	לא ידוע	לא ידוע	לא ידוע	לא ידוע	לא ידוע	לא ידוע	לא ידוע	

לוח מס' 106: הקשוישים לפי חדירות מפגש עם קרובים וידידים ובשת מוצא

י ב ש ת מ ו צ א				חדירות מפגש עם קרובים וידידים
ישראל	אירופה-אמריקה	אסיה-אפריקה	סך הכל *	
ב א ר ש ב ע				
7	1,769	2,621	4,397	סך הכל
-	154	286	440	אין מפגשים
-	287	698	985	נמוכה
7	939	1,087	2,033	בינונית
-	389	550	939	גבוהה
פ ת ח ת ק ו ה				
431	4,924	2,436	7,805	סך הכל
13	334	190	537	אין מפגשים
40	671	762	1,473	נמוכה
163	2,190	1,250	3,617	בינונית
215	1,729	234	2,178	גבוהה
י ב נ ה				
7	129	564	704	סך הכל
-	10	57	71	אין מפגשים
-	31	167	198	נמוכה
7	58	262	327	בינונית
-	30	78	108	גבוהה

* כולל לא ידוע

לוח מס' 108: הקשישים לפי תדירות המפגש עם קרובים וידידים ורמת הכנסה

רמת הכנסה								תדירות מפגש עם קרובים וידידים
601 +	401-600	301-400	251-300	201-250	151-200	עד 150	סך הכל*	
באר שבע								
257	418	573	404	1,086	257	1,402	4,397	סך הכל
7	37	44	29	103	51	169	440	אין מפגשים
29	66	147	103	250	51	339	985	נמוכה
96	235	301	147	484	104	666	2,033	בינונית
125	80	81	125	249	51	228	939	גבוהה
פתח תקוה								
1,691	1,353	761	531	1,430	640	1,399	7,805	סך הכל
44	67	54	13	150	31	178	537	אין מפגשים
93	225	140	80	510	194	231	1,473	נמוכה
703	548	364	289	594	348	771	3,617	בינונית
851	513	203	149	176	67	219	2,178	גבוהה
יבנה								
14	88	122	44	177	24	228	704	סך הכל
-	3	10	3	20	3	27	71	אין מפגשים
3	34	34	10	58	3	56	198	נמוכה
3	21	61	24	75	18	125	327	בינונית
8	30	17	7	24	-	20	108	גבוהה

* כולל לא ידוע

לוח מס' 109: הקשישים לפי תדירות המפגש עם קרובים וידידים וצורת מגורים

צורת מגורים					תדירות המפגש עם קרובים וידידים
נשוי, גר עם בן זוג וגם בני משפחה אחרים	נשוי, גר עם בן זוג ו/או ילדים	לא נשוי, גר עם בני משפחה אחרים	לא נשוי, גר לבד	סך הכל*	
באר שבע					
815	1,967	998	617	4,397	סך הכל
73	162	146	59	440	אין מפגשים
199	389	317	80	985	נמוכה
301	1,020	411	301	2,033	בינונית
242	396	124	177	939	גבוהה
פתח תקוה					
1,333	4,055	1,123	1,292	7,805	סך הכל
80	248	86	123	537	אין מפגשים
350	689	227	207	1,473	נמוכה
544	1,891	595	585	3,617	בינונית
359	1,227	215	377	2,178	גבוהה
יבנה					
153	275	173	103	704	סך הכל
14	27	30	-	71	אין מפגשים
45	85	44	24	198	נמוכה
54	117	91	65	327	בינונית
40	46	8	14	108	גבוהה

* כולל לא ידוע

לוח מס' 110: הקשישים לפי תדירות המפגש עם קרובים וידידים וכושר מוביליות

כ ו ש ר מ ו ב י ל י ו ת				תדירות מפגש עם קרובים וידידים
מרוחקים למיטה	מרוחקים לבית	אמבולטורים	סך הכל *	
ב א ר ש ב ע				
176	294	3,912	4,397	סך הכל
37	66	337	440	אין מפגשים
44	96	845	985	נמוכה
88	110	1,820	2,033	בינונית
7	22	910	939	גבוהה
פ ת ח ת ק ו ה				
180	253	7,358	7,805	סך הכל
13	29	495	537	אין מפגשים
83	73	1,303	1,473	נמוכה
84	122	3,411	3,617	בינונית
-	29	2,149	2,178	גבוהה
י ב נ ה				
27	78	588	704	סך הכל
-	17	51	71	אין מפגשים
7	17	174	198	נמוכה
20	41	261	327	בינונית
-	3	102	108	גבוהה

לוח מס' 111: הקשישים לפי תדירות המפגש עם קרובים וידידים וקבוצות גיל

קבוצות גיל					תדירות מפגש עם קרובים וידידים
75+	70-74	65-69	60-64	סך הכל*	
באר שבע					
903	1,138	1,395	954	4,397	סך הכל
88	95	154	103	440	אין מפגשים
191	317	287	190	985	נמוכה
507	462	631	426	2,033	בינונית
117	264	323	235	939	גבוהה
פתח תקוה					
1,725	1,716	2,682	1,655	7,805	סך הכל
193	129	159	56	537	אין מפגשים
301	483	421	268	1,473	נמוכה
840	740	1,264	746	3,617	בינונית
391	364	838	585	2,178	גבוהה
יבנה					
163	184	231	119	704	סך הכל
14	13	24	17	71	אין מפגשים
51	52	64	27	198	נמוכה
85	95	89	58	327	בינונית
13	24	54	17	108	גבוהה

* כולל לא ידוע

לוח מס' 112 : הקשישים לפי חזירות המפגש עם קרובים וידידים, מין ומעב חסוקות

חזירות המפגש עם קרובים וידידים	ה ת ס ו ע ת ה ה ב צ ב												
	נ ש י מ				ג ב ר י מ				* ס ר ה כ ל				
	לא ידוע	עובד	לא עובד	לא ידוע	עובד	לא עובד	לא ידוע	עובד	לא עובד	לא ידוע	עובד	לא עובד	
סך הכל	21	124	2,445	2,590	22	528	1,257	1,807	43	652	3,702	4,397	
	7	15	272	294	-	29	117	146	7	44	389	440	איך מפגשים
נמורה	-	7	595	602	-	96	287	383	-	103	882	985	
	14	66	1,145	1,225	15	205	588	808	29	271	1,733	2,033	בינענית
נבונה	-	36	433	469	7	198	265	470	7	234	698	939	
	פ ת ח ת ת ק ו ה												
סך הכל	-	385	4,227	4,612	4	1,186	1,990	3,180	4	1,571	6,230	7,805	
	-	-	311	311	-	46	180	226	-	46	491	537	איך מפגשים
נמורה	-	43	846	889	4	117	463	584	4	160	1,309	1,473	
	-	167	1,988	2,155	-	550	899	1,449	-	717	2,900	3,617	בינענית
נבונה	-	175	1,082	1,257	-	473	448	921	-	648	1,530	2,178	
	י ב נ ה												
סך הכל	-	12	333	345	3	108	245	356	6	120	578	704	
	-	-	37	37	-	10	21	31	3	10	58	71	איך מפגשים
נמורה	-	2	104	106	-	23	69	92	-	25	173	198	
	-	10	168	178	-	38	111	149	-	48	279	327	בינענית
נבונה	-	-	24	24	3	37	44	84	3	37	68	108	

* כולל לא ידוע

לוח מס' 113: הקשישים לפי צורת הבילוי בעת המפגש עם קרובים וידידים ולפי יישוב

יבנה	פתח תקוה	באר שבע	סך הכל	צורת הבילוי בעת מפגש עם קרובים וידידים
197	3,227	1,585	5,009	סך הכל
184	2,918	1,409	4,511	משוחחים
3	216	117	336	משחקי חברה
3	13	7	23	מטיילים
7	80	37	124	צופים בטלוויזיה
-	-	15	15	אחר

לוח מס' 115 : הקשישים לפי חזירות מפגש עם קרובים וידידים ולפי צורת טעורים וביקור במועדון⁽¹⁾

צורה													חזירות מפגש עם קרובים וידידים		
במועדון			בנויריס			בזירה			בבית			סך הכל			
נשוי, גר עם בן זוג ובני משפחה אחרים			לא נשוי, גר עם בני משפחה אחרים			נשוי, גר לבד			נשוי, גר עם בן זוג ו/או ילדים				סך הכל		
מבקר במועדון	לא מבקר במועדון	סך הכל	מבקר במועדון	לא מבקר במועדון	סך הכל	מבקר במועדון	לא מבקר במועדון	סך הכל	מבקר במועדון	לא מבקר במועדון	סך הכל	מבקר במועדון		לא מבקר במועדון	סך הכל
ש ב ע															
37	154	191	51	624	675	29	213	242	59	147	206	176	1,138	1,314	סך הכל ⁽²⁾
-	7	7	-	51	51	-	22	22	7	-	7	7	80	87	
23	22	45	7	146	153	7	66	73	7	29	36	44	263	307	נמורה
7	74	81	22	324	346	15	96	111	23	67	90	67	561	628	ביטנייה
7	51	58	22	103	125	7	29	36	22	51	73	58	234	292	גבוהה
פ ת ה ת ק ר ה															
94	241	335	295	1,034	1,329	107	174	281	134	241	375	630	1,690	2,320	סך הכל
-	13	13	27	54	81	-	13	13	-	13	13	27	93	120	איך מפגשים
40	40	80	13	243	256	13	13	26	13	27	40	79	323	402	נמורה
27	94	121	40	442	482	54	94	148	53	66	119	174	696	870	ביטנייה
27	94	121	215	295	510	40	54	94	68	135	203	350	578	928	גבוהה

הערות:

(1) כיון שביבנה אין מועדון, כל הלוחות המתייחסים למועדון ולביקור בו לא כללי עיר זו.
 (2) המך הכל שונה מהלוחות האחרים כפני שהיא לא כולל את הלא ידועים כפיז מבקר המועדון.

לוח מס' 116: הקשישים לפי תדירות מפגש עם קרובים וידידים וסיבות לאי-ביקור במועדון

סיבות לאי-ביקור במועדון						תדירות מפגש עם קרובים וידידים
אחר	"ספרו שלא כדאי לבקר"	מועדון מרוחק	קשה לצאת מהבית	עיסוקים אחרים	סך הכל*	
באר שבע						
418	52	88	279	301	1,138	סך הכל
29	14	-	15	22	80	אין מפגשים
110	-	36	88	29	263	נמוכה
182	38	29	152	160	561	בינונית
97	-	23	24	90	234	גבוהה
פתח תקוה						
429	-	67	337	804	1,690	סך הכל
27	-	-	66	-	93	אין מפגשים
134	-	-	97	80	323	נמוכה
148	-	40	134	348	696	בינונית
120	-	27	40	376	578	גבוהה

* כולל לא ידוע

לוח מס' 117: הקשישים לפי תדירות ביקור במועדון וצורת מגורים

צורת מגורים					תדירות ביקור במועדון
נשוי, גר עם בן זוג וגם בני משפחה אחרים	נשוי, גר עם בן זוג ו/או ילדים	לא נשוי, גר עם בני משפחה אחרים	לא נשוי, גר לבד	סך הכל	
באר שבע					
191	675	242	206	1,314	סך הכל
154	624	213	147	1,138	לא מבקר
7	15	-	15	37	לפחות פעם בחודש
22	15	29	29	95	כל יום, לפחות פעם בשבוע
8	21	-	15	44	לא ידוע
פתח תקוה					
335	1,329	281	375	2,320	סך הכל
241	1,034	174	241	1,690	לא מבקר
40	68	-	13	121	לפחות פעם בחודש
40	175	80	67	362	כל יום, לפחות פעם בשבוע
14	52	27	54	147	לא ידוע

לוח מס' 118: הקשישים לפי תדירות ביקור במועדון ותכיפות הרגשת הבדידות

תכיפות הרגשת הבדידות				תדירות ביקור במועדון
לעיתים רחוקות	לעיתים קרובות	בכלל לא	סך הכל *	
באר שבע				
230	558	526	1,314	סך הכל
206	462	470	1,138	לא מבקר
7	15	15	37	לפחות פעם בחודש
7	59	29	95	כל יום, לפחות פעם בשבוע
10	22	12	44	לא ידוע
פתח תקוה				
175	592	1,380	2,320	סך הכל
94	458	1,112	1,690	לא מבקר
27	27	67	121	לפחות פעם בחודש
54	107	201	362	כל יום, לפחות פעם בשבוע
-	-	-	147	לא ידוע

* כולל לא ידוע

לוח מס' 119: הקשישים לפי תדירות ביקור במועדון ותדירות המפגש עם קרובים וידידים

תדירות ביקור במועדון				תדירות המפגש עם קרובים וידידים
כל יום, לפחות פעם בשבוע	לפחות פעם בחודש	לא מבקר	סך הכל *	
באר שבע				
95	37	1,138	1,314	סך הכל
7	-	81	99	אין מפגשים
22	14	265	312	נמוכה
44	16	557	628	בינונית
22	7	235	275	גבוהה
פתח תקוה				
362	121	1,690	2,320	סך הכל
13	-	94	132	אין מפגשים
27	27	324	403	נמוכה
94	54	695	893	בינונית
228	40	577	892	גבוהה

* כולל לא ידוע

לוח מס' 120: הקטעים לפי חזירות ביקור במעוזן השנתות

ש כ ו נ ה												
ב א ר ש ב ע												
אחר	זרזים	משקי עזר	העיר העתיקה	שכונה ה'	שכונה ג'	שכונה ב'	שכונה א'	סך הכל				
5	40	5	42	56	548	366	34	218	1,314	סך הכל		
-	29	-	37	44	477	324	29	198	1,138	לא מבקר		
-	-	-	-	-	22	15	-	-	37	לפחות פעם בחודש		
-	7	-	-	7	44	22	-	15	95	כל יום, לפחות פעם בשבוע		
5	4	5	5	5	5	5	5	5	44	לא ידוע		
פ ת ח ת ק ר ה												
9	227	629	738	76	104	36	255	90	144	12	2,320	סך הכל
-	174	482	563	40	94	13	147	54	121	2	1,690	לא מבקר
-	-	55	13	13	-	-	27	13	-	-	121	לפחות פעם בחודש
-	40	67	135	13	-	13	68	13	13	-	362	כל יום, לפחות פעם בשבוע
9	13	25	27	10	10	10	13	10	10	10	147	לא ידוע
קריית מסלון	אזור 1+7	אזור 2+7	אזור 3+7	כפר גנים + נווה עוז	וורבר	זוגות צעירים	פג' ה ותזקים + כפר אברהם + פג' ה עירוני	שעריה + מחנה יהודה	עמישב	יוספסל	סך הכל	

לוח מס' 121: הקשישים למי תדירות ביקור במועדון ורמת השכלה

רמת השכלה					תדירות ביקור במועדון
השכלה גבוהה	בי"ס תיכון	בי"ס יסודי	לא למד	סך הכל*	
באר שבע					
51	175	604	440	1,314	סך הכל
51	139	537	411	1,138	לא מבקר
-	7	30	-	37	פעם בחודש
-	29	37	29	95	כל יום, פעם בשבוע לפחות
-	-	-	-	44	לא ידוע
פתח תקוה					
64	615	1,163	436	2,320	סך הכל
54	469	885	255	1,690	לא מבקר
-	-	81	40	121	פעם בחודש
-	121	147	94	362	כל יום, פעם בשבוע לפחות
10	25	50	47	147	לא ידוע

* כולל לא ידוע

לוח מס' 122: הקשישים לפי מידת פעילות בשלושה ארגונים חברתיים (1) ויבשת מוצא

י ב ש ת מ ו צ א				מידת פעילות בשלושה ארגונים חברתיים
ישראל	אירופה-אמריקה	אסיה-אפריקה	סך הכל*	
ב א ר ש ב ע				
7	1,769	2,621	4,397	סך הכל
7	1,373	2,202	3,582	אין פעילות
-	374	375	749	פעילות נמוכה
-	22	44	66	פעילות גבוהה
-	-	-	-	לא ידוע
פ ת ח ת ק ו ה				
431	4,924	2,436	7,805	סך הכל
297	3,426	2,101	5,824	אין פעילות
134	1,337	295	1,779	פעילות נמוכה
-	161	40	201	פעילות גבוהה
-	-	-	1	לא ידוע
י ב נ ה				
7	129	564	704	סך הכל
7	122	500	632	אין פעילות
-	7	61	68	פעילות נמוכה
-	-	3	3	פעילות גבוהה
-	-	-	1	לא ידוע

(1) 3 ארגונים כולל: בית כנסת, ארגון חברתי אחר, מועדון.
* כולל לא ידוע

לוח מס' 123: הקשישים לפי מידת פעילות בשלושה ארגונים חברתיים ורמת השכלה

רמת השכלה					מידת פעילות בשלושה ארגונים חברתיים
השכלה גבוהה	בי"ס תיכון	בי"ס יסודי	לא למד	סך הכל *	
באר שבע					
124	535	1,600	2,131	4,397	סך הכל
81	374	1,292	1,828	3,582	אין פעילות
43	147	272	287	749	פעילות נמוכה
-	14	36	16	66	פעילות גבוהה
-	-	-	-	-	לא ידוע
פתח תקוה					
232	1,884	3,703	1,934	7,805	סך הכל
151	1,261	2,642	1,718	5,824	אין פעילות
80	556	940	203	1,779	פעילות נמוכה
-	67	121	13	201	פעילות גבוהה
1	-	-	-	1	לא ידוע
יבנה					
6	44	238	408	704	סך הכל
6	44	197	381	632	אין פעילות
-	-	37	27	68	פעילות נמוכה
-	-	3	-	3	פעילות גבוהה
-	-	1	-	1	לא ידוע

* כולל לא ידוע

לוח מס' 124: הקשישים לפי סוג הפעילות (לבד, עם אנשים, מעורבת) וקבוצות גיל

קבוצות גיל					סוג פעילות
75+	70-74	65-69	60-64	סך הכל*	
באר שבע					
903	1,138	1,395	954	4,397	סך הכל
235	338	382	330	1,285	פעילות לבד
88	161	177	88	521	פעילות עם אנשים
322	507	704	441	1,974	פעילות מעורבת
258	132	132	95	617	לא ידוע
פתח תקוה					
1,725	1,716	2,682	1,655	7,805	סך הכל
512	504	660	389	2,066	פעילות לבד
201	259	305	84	849	פעילות עם אנשים
770	728	1,566	1,085	4,175	פעילות מעורבת
242	225	151	97	715	לא ידוע
יבנה					
163	184	231	119	704	סך הכל
31	54	27	58	170	פעילות לבד
20	51	65	10	146	פעילות עם אנשים
54	41	92	40	230	פעילות מעורבת
58	38	47	11	158	לא ידוע

* כולל לא ידוע

לוח מס' 125: הקשישים לפי סוג הפעילות (לבד, עם אנשים, מעורבת) ומין

נשים	גברים	סך הכל*	סוג פעילות
באר שבע			
2,591	1,806	4,397	סך הכל
1,050	235	1,285	פעילות לבד
213	308	521	פעילות עם אנשים
968	1,006	1,974	פעילות מעורבת
360	257	617	לא ידוע
פתח תקוה			
4,611	3,181	7,805	סך הכל
1,329	737	2,066	פעילות לבד
404	445	849	פעילות עם אנשים
2,338	1,824	4,175	פעילות מעורבת
540	175	715	לא ידוע
יבנה			
341	355	704	סך הכל
129	41	170	פעילות לבד
34	112	146	פעילות עם אנשים
86	144	230	פעילות מעורבת
92	58	158	לא ידוע

* כולל לא ידוע

לוח מס' 126: הקשישים לפי סוג פעילות (לבד, עם אנשים, מעורבת) ורמת השכלה

רמת השכלה					סוג פעילות
השכלה גבוהה	בי"ס תיכון	בי"ס יסודי	לא למד	סך הכל*	
באר שבע					
124	535	1,600	2,131	4,397	סך הכל
15	154	499	617	1,285	פעילות לבד
6	29	176	303	521	פעילות עם אנשים
88	323	778	785	1,974	פעילות מעורבת
15	29	147	426	617	לא ידוע
פתח תקוה					
232	1,884	3,703	1,934	7,805	סך הכל
84	420	1,106	416	2,066	פעילות לבד
-	86	372	391	849	פעילות עם אנשים
147	1,303	2,034	691	4,175	פעילות מעורבת
1	75	191	436	715	לא ידוע
יבנה					
6	44	238	408	704	סך הכל
-	7	44	119	170	פעילות לבד
-	10	51	85	146	פעילות עם אנשים
6	23	121	80	230	פעילות מעורבת
-	4	22	124	158	לא ידוע

* כולל לא ידוע

לוח מס' 127: הקשישים לפי סוג פעילות (לבד, עם אנשים, מעורבת) ויבשת מוצא

יבשת מוצא				סוג פעילות
ישראל	אירופה- אמריקה	אסיה- אפריקה	סך הכל*	
באר שבע				
7	1,769	2,621	4,397	סך הכל
-	522	763	1,285	פעילות לבד
-	154	367	521	פעילות עם אנשים
7	939	1,028	1,974	פעילות מעורבת
-	154	463	617	לא ידוע
פתח תקוה				
431	4,924	2,436	7,805	סך הכל
123	1,477	466	2,066	פעילות לבד
54	249	546	849	פעילות עם אנשים
200	3,002	960	4,175	פעילות מעורבת
54	196	464	715	לא ידוע
יבנה				
7	129	564	704	סך הכל
7	37	126	170	פעילות לבד
-	3	143	146	פעילות עם אנשים
-	75	155	230	פעילות מעורבת
-	14	140	158	לא ידוע

* כולל לא ידוע

לוח מס' 128: הקשישים לפי סוג הפעילות (בבית, מחוץ לבית, מעורבת) וקבוצות גיל

קבוצות גיל					סוג פעילות
75+	70-74	65-69	60-64	סך הכל*	
באר שבע					
903	1,138	1,395	954	4,397	סך הכל
257	345	411	352	1,365	פעילות בבית
73	191	191	81	543	פעילות מחוץ לבית
315	470	661	426	1,872	פעילות מעורבת
258	132	132	95	617	לא ידוע
פתח תקוה					
1,725	1,716	2,682	1,655	7,805	סך הכל
514	571	658	401	2,144	פעילות בבית
255	299	293	84	931	פעילות מחוץ לבית
715	620	1,580	1,074	4,016	פעילות מעורבת
241	226	151	96	714	לא ידוע
יבנה					
163	184	231	119	704	סך הכל
34	61	37	58	190	פעילות בבית
20	54	54	11	139	פעילות מחוץ לבית
51	32	96	40	222	פעילות מעורבת
58	37	44	10	153	לא ידוע

* כולל לא ידוע

לוח מס' 129: הקשישים לפי סוג הפעילות (בבית, מחוץ לבית, מעורבת) ומין

נשים	גברים	סך הכל *	סוג פעילות
באר שבע			
2,591	1,806	4,397	סך הכל
1,130	235	1,365	פעילות בבית
191	352	543	פעילות מחוץ לבית
910	962	1,872	פעילות מעורבת
360	257	617	לא ידוע
פתח תקוה			
4,611	3,181	7,805	סך הכל
1,380	764	2,144	פעילות בבית
406	525	931	פעילות מחוץ לבית
2,286	1,717	4,016	פעילות מעורבת
539	175	714	לא ידוע
ירבנה			
341	355	704	סך הכל
139	51	190	פעילות בבית
30	109	139	פעילות מחוץ לבית
80	137	222	פעילות מעורבת
92	58	153	לא ידוע

* כולל לא ידוע

לוח מס' 130: הקשישים לפי סוג הפעילות (בבית, מחוץ לבית, מעורבת) ורמת השכלה

רמת השכלה					סוג הפעילות
השכלה גבוהה	בי"ם תיכון	בי"ם יסודי	לא למד	סך הכל *	
באר שבע					
124	535	1,600	2,131	4,397	סך הכל
15	147	506	697	1,365	פעילות בבית
7	22	206	301	543	פעילות מחוץ לבית
87	337	741	707	1,872	פעילות מעורבת
15	29	147	426	617	לא ידוע
פתח תקוה					
232	1,884	3,703	1,934	7,805	סך הכל
96	487	1,105	416	2,144	פעילות בבית
-	100	374	457	931	פעילות מחוץ לבית
134	1,222	2,034	626	4,016	פעילות מעורבת
2	75	190	435	714	לא ידוע
יבנה					
6	44	238	408	704	סך הכל
3	7	51	129	190	פעילות בבית
-	10	48	81	139	פעילות מחוץ לבית
3	20	119	75	222	פעילות מעורבת
-	7	20	123	153	לא ידוע

* כולל לא ידוע

לוח מס' 131: הקשישים לפי סוג הפעילות (בבית, מחוץ לבית, מעורבת) ויבשת מוצא

י ב ש ת מ ו צ א				סוג הפעילות
ישראל	אירופה- אמריקה	אסיה- אפריקה	סך הכל*	
ב א ר ש ב ע				
7	1,769	2,621	4,397	סך הכל
-	514	851	1,365	פעילות בבית
-	176	367	543	פעילות מחוץ לבית
7	925	940	1,872	פעילות מעורבת
-	154	463	617	לא ידוע
פ ת ח ת ק ו ה				
431	4,924	2,436	7,805	סך הכל
147	1,495	502	2,144	פעילות בבית
29	302	600	931	פעילות מחוץ לבית
201	2,931	870	4,016	פעילות מעורבת
54	196	464	714	לא ידוע
י ב נ ה				
7	129	564	704	סך הכל
7	44	139	190	פעילות בבית
-	7	132	139	פעילות מחוץ לבית
-	68	154	222	פעילות מעורבת
-	10	139	153	לא ידוע

* כולל לא ידוע

לוח מס' 132: הקשישים לפי סוג פעילות (בבית, מחוץ לבית, מעורבת) וצורת מגורים

צורת מגורים					סוג הפעילות
נשוי, גר עם בן זוג וגם בני משפחה אחרים	נשוי, גר עם בן זוג ו/או ילדים	לא נשוי, גר עם בני משפחה אחרים	לא נשוי, גר לבד	סך הכל*	
באר שבע					
815	1,967	998	617	4,397	סך הכל
213	565	411	176	1,365	פעילות בבית
88	279	103	73	543	פעילות מחוץ לבית
426	903	256	287	1,872	פעילות מעורבת
88	220	228	81	617	לא ידוע
פתח תקוה					
1,333	4,055	1,123	1,292	7,805	סך הכל
378	1,137	342	287	2,144	פעילות בבית
191	388	176	176	931	פעילות מחוץ לבית
684	2,314	379	637	4,016	פעילות מעורבת
80	216	226	192	714	לא ידוע
יבנה					
153	275	173	103	704	סך הכל
34	74	48	34	190	פעילות בבית
34	78	20	7	139	פעילות מחוץ לבית
65	92	23	42	222	פעילות מעורבת
20	31	82	20	153	לא ידוע

* כולל לא ידוע

0

1
